

การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา
ในระดับประถมศึกษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา
กรกฎาคม 2560

การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา
ในระดับประถมศึกษา

ปริญญานิพนธ์
ของ
จิรนนท์ เจริญชัยภินันท์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา

กรกฎาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา
ในระดับประถมศึกษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
กรกฎาคม 2560

จิรนนท์ เจริญชัยภินันท์. (2560). การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา. ปริญญาโท กศ.ด. (สุขศึกษาและพลศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:

รองศาสตราจารย์ ดร.สุปราณี ขวัญบุญจันทร์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงพล ต่อนี้.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาและศึกษาผลของการเข้ารับโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ถึงสมรรถนะที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมฯและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองโปรแกรมฯได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง คือ ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา (ครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา) ของพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 จำนวน 45 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา ในระดับประถมศึกษา มีค่า IOC เท่ากับ 1.0 และมีค่าความเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าความยาก – ง่ายระหว่าง 0.20 – 0.68 และมีค่าความเชื่อมั่น KR 20 เท่ากับ 0.69 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษา ในระดับประถมศึกษา มีค่า IOC เท่ากับ 1.0 และมีค่าความเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 อยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .937 3) คู่มือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา มีค่า IOC ระหว่าง 0.8 - 1.0 และมีค่าความเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 อยู่ในระดับมากที่สุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษาในระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .052) นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อโปรแกรมฯ โดยรวมเห็นว่า โปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45

THE DEVELOPMENT OF A PHYSICAL EDUCATION TRAINING PROGRAM FOR NON –
CERTIFIED PHYSICAL EDUCATION TEACHERS IN ELEMENTARY LEVEL

AN ABSTRACT
BY
JEERANUN CHAROENCHAIPINAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Doctor of Philosophy Degree in Health and Physical Education
at Srinakharinwirot University

July 2017

Jeeranun Charoenchaipinan. (2017). **Development of a Physical Education Training Program for Non –Certified Physical Education Teachers in Elementary Level.** Dissertation, Ph.D. (Health and Physical Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Supranee Kwanboonchan and Assist. Prof. Dr. Songpol Tornee.

The purposes of this research are (1) to develop a Physical Education Training Program for Non –certified Physical Education Teachers in Elementary Level; (2) to examine the effects of physical education training program for undergraduate in Physical Education teachers at the Elementary level. The groups in this research consist of 1) fifteen experts who were interviewed about the competencies in this program and also examined the research tools; 2) forty-five physical education teachers at the elementary level in District Two province and selected as samples for this experiment by purposive sampling.

The tools of this research consist of 1) physical education knowledge test for undergraduates for physical education teachers at the elementary level had IOC =1.0 and value of appropriability and at the highest level ($x= 4.96$, S.D.= 0.2); the difficulty of test items between 0.2-0.68 and reliability KR20 =0.69; 2) Attitude questionnaires on physical education programs for undergraduates for physical education teachers in elementary level had IOC=1.0, value of appropriability at the highest level ($x =4.84$, S.D.= 0.37) and a total of reliability = 0.937. 3) A physical education program manual for undergraduates in physical education, teachers at the elementary level had IOC = 0.80-0.10 and a value of appropriability at highest level ($x =4.73$, S.D.= 0.50). The data was analyzed by frequency, mean, percentile, standard deviation and at t-test.

The results of the research found that 1) After participation in the physical education training program for undergraduates in physical education and teachers at the elementary level had a mean value higher than before participated in this program with a statistical significance at 0.05; 2) The participants appropriated attitudes from this program at highest level with a mean = 4.42 and standard deviation =0.45.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณารวมทั้งคำแนะนำอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.สุปราณี ขวัญบุญจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงพล ต่อนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ท่านทั้งสองได้ให้ความเมตตาให้คำแนะนำ พร้อมทั้งเป็นแรงผลักดันและเป็นกำลังใจรวมถึงเป็นตัวอย่างที่ดีและมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งตลอดระยะเวลาของการทำวิจัย ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการดูแลผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ที่ถูกต้องในศาสตร์ทางด้านพลศึกษาและมีอนาคตหน้าที่การทำงานที่ดีในปัจจุบัน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัยและให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณาจารย์คณะพลศึกษาทุกท่านที่คอยประสิทธิ์ประสาทความรู้ คุณงามความดีในวิชาชีพพลศึกษาให้แก่ผู้วิจัยตลอดมาจนถึงในระดับปริญญาเอก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์วัฒนา สุทธิพันธุ์ ที่เป็นเสมือนแม่ผู้ให้กำเนิดให้ออกาสทางการศึกษาพร้อมทั้งหน้าที่การทำงานและยังให้ความเมตตากรุณาเป็นแบบอย่างของครูที่ดี ให้การสนับสนุนรวมทั้งเป็นกำลังใจที่สำคัญในการทำวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 และครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาที่เข้าร่วมการอบรมและให้ความร่วมมือ ให้ความอนุเคราะห์ ความกรุณาและความสะดวกในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นที่รักเป็นเหมือนพระพรหมที่คอยดูแลและให้กำลังใจ อบรม สั่งสอนให้ผู้วิจัยรักในเรื่องของการศึกษาและสอนให้มีความอดทน แก่ผู้วิจัยเสมอมา รวมถึง พี่ น้อง ครอบครัวและขอขอบคุณเพื่อนรักอาจารย์ปรียาภรณ์ กุลศิริรัตน์ ที่เป็นกำลังใจและคอยช่วยเหลือจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีรวมทั้งเพื่อนปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารพลศึกษา ครูกุลภากร ฮวดรักษาที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลืองานวิจัยฉบับนี้ อีกทั้งผู้ฝึกสอนและนักกีฬาเนตบอลชุดซีเกมส์ ครั้งที่ 29 ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาครู แก่บรรพคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จและสร้างสรรค์แต่สิ่งดีงามให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา

จิรนนท์ เจริญชัยภินันท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ตัวแปรที่ศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การฝึกอบรม	8
แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	15
ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน	41
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา	44
หลักการสอนพลศึกษา	51
การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	89
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	91
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	91
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	91
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	98
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง	
ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรม	101
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรม	105
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรม	105

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	110
สังเขปการวิจัย	110
สรุปผลการวิจัย	112
การอภิปรายผล	115
ข้อเสนอแนะ	119
บรรณานุกรม	121
ภาคผนวก	133
ภาคผนวก ก	134
ภาคผนวก ข	136
ภาคผนวก ค	138
ภาคผนวก ง	144
ภาคผนวก จ	154
ภาคผนวก ฉ	227
ภาคผนวก ช	235
ภาคผนวก ซ	243
ภาคผนวก ฌ	249
ภาคผนวก ฎ	257
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	260

บัญชิตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถม	103
2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ทางการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปลศึกษา ในระดับประถมศึกษา ก่อนและหลังการทดลอง	106
3 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครูที่ไม่มีวุฒิปลศึกษาต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปลศึกษา ในระดับประถมศึกษาโดยรวมและรายข้อ	107

บัญชาภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิ พลศึกษาในระดับประถมศึกษา	16
3 รูปแบบการพัฒนาการฝึกอบรมแบบ High-IMPACT	17
4 รูปแบบการพัฒนาการฝึกอบรมแบบ Critical Event Model ของ Nadler	19
5 รูปแบบการฝึกอบรมแบบ SIM ของ Milano และ Ullius	20
6 กระบวนการฝึกอบรมตามรูปแบบ 6 ขั้นตอน	22
7 ลักษณะครูยุคใหม่ที่คาดหวัง	26
8 รูปแบบในการพัฒนาครูในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในอนาคต ..	27
9 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิ พลศึกษาในระดับประถมศึกษา	90

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศนั้นการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นประเทศใดที่ประกอบด้วยกำลังคนที่มีการศึกษาสูง ประชาชนย่อมมีสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์มากเป็นเงาตามตัว แต่สภาพปัจจุบันคุณภาพการศึกษาไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของอีกหลายประเทศในระดับเดียวกัน ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549: 163; รุ่ง แก้วแดง. 2543: 45) การพัฒนาบุคลากร และเสริมสร้างสถาบันการศึกษาให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าครู คือ ผู้สร้างคน สร้างชาติ สร้างศาสตร์ สร้างภูมิปัญญาและศักดิ์ศรีของชาติ ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการดำรงอยู่และการพัฒนาสภาพของชาติบ้านเมือง

อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549: 163) ได้ให้ความหมายว่า ครู หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่หลักในด้านการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ยิ่งไปกว่านั้นการปฏิบัติงานของครูยังไม่สัมพันธ์กับความก้าวหน้าแห่งวิชาชีพครู ทำให้ครูเกิดความท้อถอยรวมถึงขาดกำลังใจในการพัฒนางานและพัฒนาวิชาชีพของครู และประการสุดท้ายคือปัญหาเกี่ยวกับความรู้ของครู ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการมีความรู้ไม่เพียงพอ ทำให้เป็นคนที่ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกใน ยุคศตวรรษที่ 21 (อมรวิรัช นาคทรพรพ. 2544: 100) การเป็นครูนั้นเป็นงานที่งดงามมีความหมายและมีคุณค่าอย่างมาก เพราะเป็นงานที่ “สร้างคน” ครูในยุคปฏิรูปจะเป็นผู้จุดประกายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีชีวิตชีวา ได้รับและได้เรียนความรู้พอเพียงกับการดำรงตนในสังคมได้ค้นพบตนเองตามศักยภาพที่มีและมีความปลอดภัยจากอันตรายและอบายมุขที่ไม่ควรเผชิญเพื่อจะได้เตรียมตัวเองให้พร้อมทั้งกำลังกาย กำลังปัญญาและกำลังใจ เพื่อให้ผู้เรียนได้เติบโตเป็นกำลังที่สมบูรณ์ของสังคมต่อไป

ในสาขาวิชาชีพทางด้านพลศึกษาก็มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนโดยการเรียนรู้ผ่านวิชาพลศึกษาแต่ปัญหาที่พบในปัจจุบัน พบว่า มีปัญหาการขาดแคลนครูในสาขาวิชาต่างๆ เกิดขึ้นในประเทศไทย (นายชินภัทร ภูมิรัตน์. 2556: Online) รายงานข่าวจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการแจ้งว่า สำหรับข้อมูลของข้าราชการครูที่จะเกษียณอายุราชการในอีก10 ปีข้างหน้ามีจำนวนมาก ในสาขาพลศึกษาก็เช่นเดียวกัน พบว่า ครูพลศึกษา/สุขศึกษามีจำนวนการเกษียณอายุราชการ จำนวน 12,181 คน นอกจากนี้ ยังพบว่า ครูที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สอนไม่ตรงวิชาประมาณ 26,396 คนและในสาขาวิชาชีพพลศึกษา ยังพบอีกว่าในปัจจุบันทั่วประเทศ มี 36,000 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนเอกชน 4,000 แห่งที่เหลือล้วนเป็นโรงเรียนของรัฐบาลในขณะที่ครูพลศึกษามีอยู่เพียง 16,000 คน จะพบว่า โดยเฉลี่ยแล้ว 2 โรงเรียนจะมีครู

พลศึกษาแค่ 1 คน โดยถือว่าน้อยมากและพบอีกว่าครูที่สอนในวิชา พลศึกษาเป็นครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา ซึ่งจะทำให้นักเรียนไม่ได้รับความรู้ทางพลศึกษาได้เพียงพอ มีผลกระทบของการจัดการเรียนการสอน พลศึกษา โดยใช้ครูที่จบไม่ตรงวุฒิปริญญา ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัย ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นดังที่กล่าว มาข้างต้นแล้วนั้น เพราะเมื่อใช้ครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาจะพบว่า การจัดการเรียนการสอนทาง

พลศึกษานั้นไม่ประสบความสำเร็จมากนักซึ่งสอดคล้องกับ (สุพร แสงรักษา. 2543) พบว่า สภาพการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนจะเป็นครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาได้รับการ พัฒนาการสอนพลศึกษาน้อย ขาดความรู้และทักษะสำหรับเด็ก ขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือ โสตทัศนูปกรณ์ ไม่รู้แหล่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ในการที่จะพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ทักษะ รวมทั้งเจตคติที่ดีต่อการทำอย่างไรให้ครูมีกระบวนการสอนที่ดีนั้นก็คือ กระบวนการฝึกอบรมสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการศึกษา คือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้รู้จักคิดเป็นทำเป็นด้วยตนเอง โดยมุ่งพัฒนา ความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไปพร้อมๆ กัน จากข้อมูลงานวิจัยดังกล่าวทำให้ผู้วิจัย พบว่า การที่มีครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญานั้นอาจจะทำให้ ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาลดน้อยลง มีการจัดการในชั้นเรียนให้ดีขึ้นและบวกกับ วิธีการสอนแบบเดิมที่เน้นการสอนโดยยึดทักษะมากเกินไปส่งผลเสียต่อการพัฒนาสติปัญญาของเด็กและ ยังส่งผลถึงการเจริญเติบโตและสุขภาพของเด็กด้วยและยังสอดคล้องกับ (ณรงค์ภัส ปาแก้ว. 2557; 1; ยุภาลักษณ์ เขจรักษ์ . 2557; พุทธรัตน์ พุทธจำ. 2557; สาลี สุภาภรณ์. 2555: 12) พบว่า ส่วนใหญ่ ครูจะสอนตามจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรเพียงอย่างเดียว การสร้างโปรแกรมฝึกอบรมครู พลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาจะต้องมีการส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีการออกกำลังกายและ มีการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีสุขภาพและสมรรถภาพทางกายที่ดีมีการ ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกและรักในการออกกำลังกายส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เหมาะสมรวมทั้งนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อ โปรแกรมการสอนพลศึกษาในระดับมากและมีพฤติกรรมในการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้นหรืออย่างเช่น การสอน กีฬาและกิจกรรมทางพลศึกษาที่ต้องมีการให้คิว (Cuing) การให้ข้อมูลย้อนกลับหรือฟีดแบค (Feedback) ตลอดจนการให้แบบฝึกต่างๆ และนอกจากนี้งานของครูยังมีอีกงานหนึ่งซึ่งเรียกว่างานเกี่ยวกับสังคม (Social Tasks) เป็นความพยายามที่จะต้องสร้างสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์กับ ผู้คนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือครูผู้สอนก็ตาม ครูจึงควรทำความเข้าใจกับงานสังคม ของผู้เรียนเพื่อให้สามารถสอนและคุมชั้นได้ดี สอดคล้องกับ (วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2527: 131-132; พิชิต ภูติจันทร์; และธงชัย มาศสุพงศ์. 2531: 3; แอนนารีโน. 1973: 22) ที่กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญ ของการสร้างโปรแกรมฝึกอบรมครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญา คือ ความรู้ทางด้านการสอนพลศึกษา การจัดการชั้นเรียนและการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรวมทั้งความรู้ทางด้านการเคลื่อนไหวขั้น พื้นฐาน วิธีวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ประวัติปรัชญาและแนวคิดโอลิมปิกกับพลศึกษารวมถึง กิจกรรมที่ออกแบบผ่านเนื้อหาที่มีออกมาเป็นกิจกรรมได้อย่างไร ทำให้ผู้เรียนเกิดความรักและเจตคติที่ดี ต่อการเรียนพลศึกษา ดังนั้นเมื่อครูมีการจัดการเรียนรู้อย่างดีแล้วนั้นก็น่าจะเป็นที่ถือว่ามีความ สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับความพร้อมที่จะประกอบกิจวัตรประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและการสอนที่ครูต้องทราบว่าจะไรคือหัวใจสำคัญที่ผู้เรียนควรได้เรียนรู้อย่างถูกต้องและเหมาะสม จะทำให้การเรียนการสอนพลศึกษาเกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนอย่างสูงสุดมีงานวิจัยและมีการศึกษาเรื่องการเคลื่อนไหวที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษาโดยต้องอาศัยองค์ประกอบของการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non - Locomotor Movement) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (Locomotor Movement) การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์หรือวัตถุ (Manipulative Movement) โดยจะอย่างไรให้เด็กมีความต้องการและชอบที่จะเคลื่อนไหวซึ่งจะบวกกับการเคลื่อนไหวเชิงเล่นที่เป็นสิ่งจำเป็นอย่างแท้จริง ที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กและความสามารถในการทรงตัว (Balance) การเรียนรู้เรื่องของจังหวะ (Rhythm) และความสอดคล้องของการทำงานประสานกันของอวัยวะส่วนต่างๆ ในการประกอบกิจกรรม (Coordination) มีผลกระทบต่อการพัฒนาการทางอารมณ์ (Emotional) และพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก (Intellectual) ของเด็ก ดังนั้นเราจึงไม่ควรเพิกเฉยความต้องการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็กเอาไว้ แต่ควรที่จะส่งเสริมและช่วยกำกับดูแลให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กซึ่งไม่ใช่เพียงความคล่องแคล่วว่องไวทางกายภาพหรือความสง่างามหรือความแข็งแรงหรือการควบคุมอวัยวะต่างๆ ได้ดีเท่านั้น แต่รวมถึงพลังการนึกคิด จิตใจความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กด้วย

จากข้อมูลข้างต้นที่ได้กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่าการสอนและการจัดการชั้นเรียนรวมทั้งวิธีการสอนที่หลากหลายของครูที่จะเลือกใช้และการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานเป็นหัวใจสำคัญเป็นสิ่งที่ครูนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ด้านต่างๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้นและรวมถึงบุคคลใดก็ตามที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษา ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาเพื่อเป็นกรอบและเสนอแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาต่อไป

คำถามในการวิจัย

1. โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร
2. ผลของการใช้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา เพื่อศึกษา

1. เพื่อการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา
2. เพื่อประเมินโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาโดยมีความสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อการวางแผนการบริหารและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาอื่นต่อไป
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นตัวอย่างโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาอื่นต่อไป
3. ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการกระตุ้นให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้บริหารเห็นประโยชน์ ความสำคัญ และความจำเป็นของการเรียนการสอนพลศึกษา โดยเฉพาะโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ซึ่งอาจจะส่งผลให้ผู้บริหารได้มีการนำแนวคิดเรื่องจัดการเรียนการสอนพลศึกษาไปปรับและประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาโดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำแนก เป็น 3 กลุ่ม 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องโดย นำแบบสัมภาษณ์ไปศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อที่จะได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 ท่าน เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview)

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ทางการเรียนการสอนพลศึกษา จำนวน 10 คน

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมและตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรม การสอนพลศึกษากลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ทำหน้าที่สอน (เฉพาะครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษา) ของพื้นที่การศึกษา เขต 2 จังหวัด สระแก้ว จำนวน 45 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้คือ

1. ตัวแปรอิสระ คือ โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา

2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย

2.1 ความรู้ความเข้าใจของครูผู้เข้ารับการอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา

2.2 ความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา หมายถึง แนวคิดการออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรมของ เทอเรล (Terrell, 1980: 1-5) โดยมีกระบวนการพัฒนากำหนดคนและการฝึกอบรมที่เป็นระบบมีแนวทางการพัฒนากระบวนการฝึกอบรมครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษา ในระดับประถมศึกษา สรุปรวมได้ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย กำหนดจุดมุ่งหมายขององค์กร รวบรวมข้อมูลองค์กรกำหนดความจำเป็นในการฝึกอบรม เตรียมวางแผนฝึกอบรม เตรียมโครงการฝึกอบรม ฝึกอบรมเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ประเมินประสิทธิผลการฝึกอบรม โดยใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรม 3 วัน

2. ความสามารถของครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิพลศึกษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ทางโปรแกรมฝึกอบรมพลศึกษา สามารถนำไปถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง โดยมีความสามารถทางด้านความรู้ที่จำเป็น ดังนี้

2.1 ความรู้เรื่องการสอนพลศึกษาในโลกปัจจุบัน และการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน หมายถึง และการเคลื่อนไหวร่างกายที่ต้องการจะเปลี่ยนสถานที่จากที่หนึ่ง ซึ่งเป็นอิริยาบถปกติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนสิ้นอายุขัย การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non - Locomotor Movement) การเคลื่อนไหวที่เคลื่อนที่ (Locomotor Movement) การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์หรือวัตถุ (Manipulative Movement)

2.2 ความรู้เรื่องการจัดการชั้นเรียนและการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องของการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน หมายถึง วิธีการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความ

เข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหา เกิดความสนุกสนานและความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งที่เรียน ครูสามารถจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กแต่ละคนได้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็กการสอนพลศึกษามีวิธีการสอนแบบต่างๆ ในการที่พัฒนาทางด้านสังคม ทางด้านการฝึกเป็นผู้นำ และสามารถมีวิธีการสื่อสาร การใช้กลุ่มคำที่มีความกระชับ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อให้เข้าใจได้โดยง่าย ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจความสามารถในการคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหาได้ เข้าใจในหลักการและกลวิธีการสอนต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2.3 ความรู้เรื่องวิธีการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษา หมายถึง การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.4 ความรู้เรื่องของประวัติพลศึกษาและแนวคิดโอลิมปิกกับพลศึกษาหมายถึง หลักการพื้นฐานของปรัชญาโอลิมปิกนั้น รวมเอาหลักสามประการของการเรียนรู้ คือ Cognitive Domain (ความรู้สติปัญญา) Affective Domain (สังคม อารมณ์) และ Kinesthetic (ร่างกายการเคลื่อนไหว) เข้าไว้ด้วยกันทั้งสามประการนี้ ก็คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษาและพลศึกษา

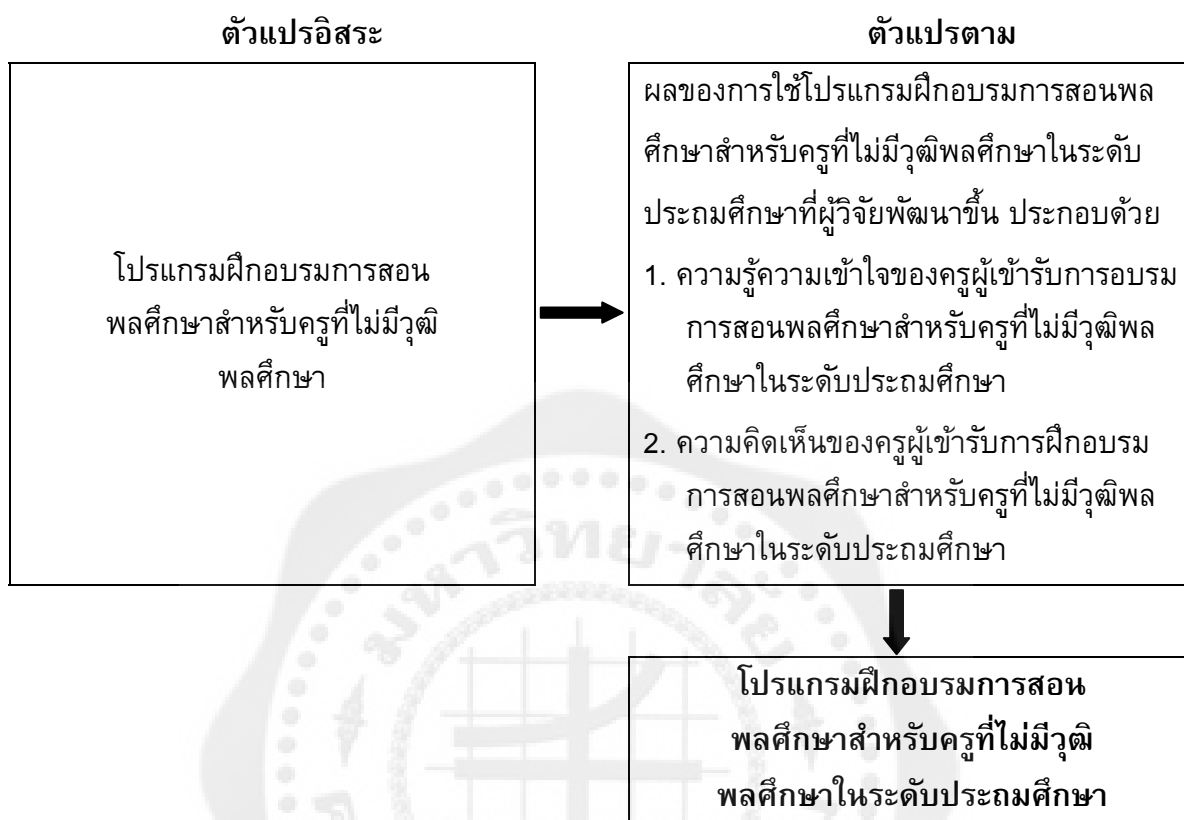
2.5 ความรู้เรื่องกิจกรรมทางพลศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาโอลิมปิก หมายถึง การพัฒนาและฝึกฝนทักษะทางกาย พฤติกรรม และสติปัญญา จากการทำท่ายตนเองและผู้อื่นผ่านกิจกรรมทางกาย การเคลื่อนไหว เกม และการกีฬา โดยมีการเชื่อมโยงกับกิจกรรมทางพลศึกษาให้สอดคล้องกับคุณค่าของแนวทางปรัชญาโอลิมปิก ดังต่อไปนี้ ความรื่นรมย์จากความพยายาม (Joy of Effort) การเล่นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม (Fair Play) การให้ความเคารพผู้อื่น (Respect for Others) การแสวงหาความเป็นเลิศ (Pursuit of Excellence) ความสมดุลระหว่างร่างกาย ความพยายามและจิตใจ (Balance Between Body, Will and Mind)

3. ครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนที่รับผิดชอบทำการสอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ แต่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาโดยตรงที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2

สมมุติฐานในงานวิจัย

1. ครูมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม
2. ครูมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการนำเสนอหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การฝึกอบรม
2. แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
3. ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา
5. หลักการสอนพลศึกษา
6. การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยในประเทศ

การฝึกอบรม

ความหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน ของการบริหารงานในองค์กร (เริงลักษณ์ โรจนพันธ์. 2539; สมคิด บางโม. 2539)) เป็นกระบวนการในการพัฒนาบุคคลอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล โดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และเจตคติ (Attitude) ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยผ่านการจัดการ ที่เป็นรูปแบบอย่างเหมาะสม ทำให้เกิดความรู้สึกที่ต้องการเสริมสร้างเชื่อมต่อช่องว่างของการปฏิบัติงานที่เกิดจากการขาดความรู้หรือทักษะ Silberman. (1998) จนสามารถก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเจตคติ เพื่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ (Specific knowledge) สามารถนำความรู้ในเรื่องนั้นไปปฏิบัติภาระหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างได้ผลเป็นอย่างดี อันจะนำไปสู่การยกมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2537; อรพรรณ พรสีมา. 2537; สมชาติ กิจยรรยง. 2537; เริงลักษณ์ โรจนพันธ์. 2539; สมคิด บางโม. 2539; เจริญ แสนภักดี. 2541; กฤษณี อุทุมพร. 2541; สุภาพร พิตาลบุตร; และยงยุทธ เกษสาคร. 2543); อำนวย แสงสว่าง. 2544; Pramley. 1991; Byars; & Rue. 1996; Mello. 2002; Beebe; Mottet; & Roach. 2004) ซึ่งมีผลทำให้หน่วยงานที่ผู้เข้าอบรมปฏิบัติงานอยู่มีประสิทธิภาพตามไปด้วย เรื่องเวทย์ แสงรัตนา (2542) นอกจากนั้นยังเป็นการช่วยให้

บุคคลมีความสามารถไปปฏิบัติงานในปัจจุบันและในอนาคตได้อย่างสัมฤทธิ์ผล โดยอาศัยการพัฒนานิสัยในการใช้ความคิด การกระทำ ทักษะ ความรู้ และเจตคติที่เหมาะสม วิจิต ชีวีชัย. (2536) นอกจากนั้น ซิลเบอร์แมน ยังเห็นว่าการฝึกอบรมเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เกิดการเสริมสร้างสมรรถนะของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงานถูกจำกัดทางด้านความรู้หรือทักษะ ทำให้เกิดความรู้สึกที่ต้องการเสริมสร้างเชื่อมต่อช่องว่างของการปฏิบัติงานที่เกิดจากการขาดความรู้หรือทักษะดังกล่าว

สรุปได้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานต่างๆ อย่างเป็นระบบ ที่มุ่งให้เกิดผลในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคลากร ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ ทำให้เกิดความสามารถสูงขึ้นและมีประสบการณ์ที่เหมาะสมกับงานของบุคลากรในหน่วยงานนั้น อันจะทำให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานบรรลุจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาบุคลากร แต่ไม่ว่าจะกระทำด้วยวิธีใดหรือรูปแบบใดก็ตามย่อมมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานฝึกอบรมเฉพาะเจาะจงลงไปในแต่ละโครงการ แต่จุดมุ่งหมายโดยรวมๆ ย่อมมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เรืองลักษณ์ โรจนพันธ์ (2539) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมไว้ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต
2. เพื่อฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับระบบบริหารด้านปฏิบัติการ ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการสร้าง อันจะทำให้สามารถลงมือปฏิบัติงานได้ทันทีเมื่อมีเครื่องมือพร้อม
3. เพื่อสนองต่อความยากและการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของงาน
4. เพื่อให้ทราบนโยบาย หน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงาน ให้เข้าใจกฎ ข้อบังคับระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน สายการบังคับบัญชา สิทธิประโยชน์ที่แต่ละคนจะได้รับจากหน่วยงานนั้นๆ
5. เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ความรู้ต่างๆ ที่ได้รับการฝึกอบรม เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้กว้างขวางและทันเหตุการณ์
6. เพื่อให้มีเจตคติและกำลังขวัญที่ดี เกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะปฏิบัติงานให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการด้านการฝึกอบรม ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับเรื่องจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมไว้ ดังนี้

กุลยา ตันติผลลาชีวะ (2537) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมไว้ 4 ประการคือ

1. พัฒนาคอน ให้เป็นไปตามความต้องการขององค์กร ทั้งในด้านการพัฒนาคน ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ซึ่งจะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานของคนสูงขึ้น

2. พัฒนางาน เนื่องจากกลไกในการทำงานขององค์กร ต้องอาศัยความสามารถของคนเป็นพื้นฐาน การส่งเสริมความรู้และทักษะให้กับคนทุกระดับขององค์กรและสามารถเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ได้ ช่วยให้ทุกคนในองค์กรสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น จึงมีผลทำให้งานที่ทำอยู่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นไปด้วย

3. พัฒนาองค์กร เป็นการปรับปรุงและพัฒนาองค์กรใหม่ทั้งระบบ เพื่อประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งการฝึกอบรมจะเป็นกลวิธีหนึ่งที่น่าสนใจเพื่อการพัฒนาองค์กร โดยจะมีผลต่อการพัฒนาดังนี้

3.1 เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งมีหลายปัจจัยที่จะส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน โดยจะมีผลคือ

3.1.1 เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ หรือเจตคติ ให้แก่ผู้ปฏิบัติ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามลักษณะที่เปลี่ยนแปลงหรือก้าวหน้าไปได้โดยคล่องตัว

3.1.2 เป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้ทำงาน ได้เปลี่ยนบรรยากาศจากการทำงานไปเป็น การศึกษาอบรม ทำให้เกิดความกระปรี้กระเปร่าและกระตือรือร้นต่อการทำงาน

3.1.3 พัฒนาองค์กรหรือลดข้อขัดแย้งระหว่างผู้ปฏิบัติด้วยกัน เช่น การฝึกอบรม เพื่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน เป็นต้น

3.2 เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการในการทำงาน

3.3 ขยายหน่วยงาน การพัฒนาบุคลากรด้านความรู้ความสามารถเป็นความจำเป็นเบื้องต้นของหน่วยงานขยายกว้างออก ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการปฐมนิเทศแล้ว ยังเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อนโยบายและแนวทางของการขยายและพัฒนาหน่วยงานด้วย

3.4 เพิ่มวิทยฐานะแก่ผู้ปฏิบัติงาน การจัดการฝึกอบรมตามความต้องการนี้ เป็นการจัดอย่างมีเงื่อนไข ผู้เข้าอบรมสามารถใช้ผลจากการฝึกอบรมเพื่อการขอผลงาน ขอตำแหน่ง เลื่อนตำแหน่ง หรือเปลี่ยนบทบาทของตนเองไปในทางที่มีการยอมรับกันมากขึ้น

4. พัฒนาสังคม การจัดฝึกอบรมตามความต้องการนี้ เป็นภารกิจโดยตรงของหน่วยงานที่จะต้องจัด แต่บางครั้งก็เป็นการจัดอบรมเพื่อเป็นการเสริมนโยบายการบริการทางวิชาการแก่สังคมก็ได้ หรือเป็นการจัดกระทำขึ้นเพื่อขยายบริการสู่สังคม เป้าหมายของการจัดอบรมจะเป็นดังนี้

4.1 ขยายบริการเพื่อการพัฒนาชุมชน

4.2 เผยแพร่วิชาการแก่สังคม เป็นการจัดบริการทางวิชาการให้แก่ผู้สนใจโดยทั่วไป การฝึกอบรมเพื่อเผยแพร่วิชาการจะขึ้นอยู่กับนโยบายและขอบข่ายหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ มากกว่าการจัดประจำโดยเป็นความจำเป็น

นอกจากนี้ แวด เลย์ และ ลาทัม (สุภาพร พิศาลบุตร; และ ยงยุทธ เกษสาคร. 2543; อ้างอิงจาก Wexley; & Latham. 1981; สมคิด บางโม. 2539; สำเนียง สร้อยนาคพงษ์. 2538; และสุเทพ สังข์เพชร. 2536) ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมไว้ทำนองเดียวกัน และมีแนวโน้มของจุดมุ่งหมายคล้ายกับ 2 ท่านที่กล่าวมาแล้ว โดยแบ่งจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมไว้เป็น 3 ข้อดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความรู้เป็นพื้นฐานในการนำไปสู่ความเข้าใจเพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะได้ดี

2. เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความชำนาญหรือทักษะในการทำงานคือความคล่องแคล่วในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งได้โดยอัตโนมัติ

3. เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ การฝึกอบรมสามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติไปในทางที่ดีที่พึงปรารถนา ซึ่งเป็นพื้นฐานทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ เกิดความภาคภูมิใจในสถาบัน

สรุปได้ว่า การจัดการฝึกอบรมโดยทั่วไป มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคน ทั้งด้านความรู้ ทักษะในการทำงาน และทำให้บุคลากรในองค์กรมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ช่วยปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงาน เพิ่มสมรรถภาพ (Capability) การปฏิบัติงานของหน่วยงาน อันจะช่วยให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานของหน่วยงานสูงขึ้น นอกจากนี้ยังจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมที่มีความสัมพันธ์กับองค์กรนั้นด้วย ซึ่งการฝึกอบรมครูวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่น ในการวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาครูวิทยาศาสตร์ที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับครู ในการจัดการเรียนรู้ที่สนองต่อแนวทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการปฏิบัติการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ที่มีลักษณะสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมของนักเรียน

ประเภทของการฝึกอบรม

การจำแนกประเภทของการฝึกอบรมกระทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่กำหนด บีช (รวิวัตร ศิริภูบาล. 2543; อ้างอิงจาก Beach. 1980) จากแนวคิดของออร์พรอน พรสึมา (2537) และบายอาร์ และรู (Byars; & Rue. 1994) ได้แบ่งประเภทของการฝึกอบรมโดยใช้ระยะเวลาเป็นเกณฑ์ได้ดังนี้

1. การฝึกอบรมก่อนประจำการ (Pre-service training) เป็นการฝึกอบรมบุคลากรก่อนจะเริ่มทำงานประจำในหน่วยงาน เพื่อเตรียมตัวบุคลากรให้มีคุณสมบัติตามที่หน่วยงานต้องการ เป็นการเตรียมตัวให้กับผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากหน่วยงานแล้ว การฝึกอบรมประเภทนี้ส่วนใหญ่จะประกอบด้วยการฝึกอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ความชำนาญอย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยให้บุคคลพร้อมที่จะทำงานและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมประเภทนี้แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 การปฐมนิเทศ (Orientation) การฝึกอบรมก่อนประจำการในลักษณะนี้มีวัตถุประสงค์หลักของการฝึกอบรมประเภทนี้คือ เรืองลักษณะ ไรจนพันธ์ (2539)

1.1.1 เพื่อให้พนักงานใหม่ได้ทราบถึงนโยบายและหน้าที่ของหน่วยงานโดยละเอียด

1.1.2 เพื่อให้เข้าใจกฎข้อบังคับระเบียบแบบแผน สิทธิหน้าที่ ประโยชน์ที่พึงจะได้รับ และวิธีปฏิบัติงานของข้าราชการหรือพนักงาน

1.1.3 เพื่อให้มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานในหน่วยงานนั้น และเข้าใจในงานในหน้าที่รับผิดชอบของตน

1.1.4 เพื่อให้พนักงานได้รู้จักคุ้นเคยซึ่งกันและกัน

1.1.5 เพื่อส่งเสริมสามัคคีธรรมระหว่างกัน

1.1.6 เพื่อให้ทราบถึงอนาคต และโอกาสก้าวหน้าของตน

การปฐมนิเทศเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ จึงควรมีการฝึกอบรมในลักษณะการแนะนำงานด้วย

1.2 การแนะนำงาน เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีวิธีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน การฝึกอบรมก่อนประจำการจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น การแนะนำงานใหม่ที่บุคลากรต้องปฏิบัติ จะช่วยให้บุคลากรเกิดความรู้สึกที่ดีต่องานที่ทำและต่อเพื่อนร่วมงาน นอกจากนั้นจะช่วยให้รู้จักวิธีที่ถูกต้อง ในการทำงาน การฝึกอบรมลักษณะนี้อาจใช้เวลาไม่นานต่างกันแล้วแต่ลักษณะงานที่จะต้องทำ สิ่งที่สำคัญกับการแนะนำงานก็คือการปฐมนิเทศ

2. การฝึกอบรมระหว่างประจำการ (In-service training) เป็นการฝึกอบรมสำหรับผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานแล้วระยะหนึ่ง และต้องการการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ดีขึ้นหรือเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานของหน่วยงานทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีขึ้นและมีปริมาณมากขึ้น การฝึกอบรมระหว่างประจำการจำแนกได้ดังนี้

2.1 การฝึกอบรมขณะปฏิบัติหน้าที่ (On-the-job training) เป็นการฝึกอบรมพร้อมๆ กับการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ทดลองปฏิบัติงานในหน้าที่โดยมีหัวหน้างานคอยดูแลให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิด ถ้ามีปัญหาสามารถสอบถามจากหัวหน้างานได้ การฝึกอบรมประเภทนี้จึงช่วยให้ผู้รับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การฝึกอบรมแบบหมุนเวียนการทำงาน (Job rotation) มีลักษณะเดียวกับการฝึกอบรมขณะทำงาน แต่พนักงาน 1 คนเรียนรู้งานได้หลากหลายในหน่วยงานเพราะจะผ่านการฝึกอบรมการทำงานแบบหมุนเวียน บางครั้งเรียกการฝึกอบรมแบบนี้อีกอย่างหนึ่งว่าการฝึกอบรมแบบไขว้ (Cross training) ข้อดีของวิธีนี้คือสามารถยืดหยุ่นบุคลากรในองค์กรได้เช่น พนักงานคนหนึ่งไม่มาก็สามารถนำพนักงานอีกคนหนึ่งมาทำงานแทนได้ (Byars; & Rue. 1994)

2.3 การฝึกอบรมในลักษณะฝึกงาน (Apprenticeship) วิธีนี้เป็นการฝึกอบรมเพื่อเตรียมพนักงานผู้ซึ่งเข้ามาใหม่ เป็นการเตรียมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติในงานที่ต้องการทักษะสูง การฝึกอบรมแบบฝึกงานเป็นการผสมผสานระหว่างการฝึกอบรมขณะทำงานและการฝึกอบรมในห้องอบรม การฝึกอบรมในลักษณะฝึกงานส่วนใหญ่ใช้สำหรับงานเฉพาะ (Byars; & Rue. 1994)

2.4 การฝึกอบรมโดยพักการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างการฝึกอบรม (Off-the-job training) เป็นการฝึกอบรมนอกระบบการทำงานและนิยมทำกันโดยทั่วไป เป็นการฝึกอบรมที่ผู้รับการฝึกอบรมจะพักจากการปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องที่สัมพันธ์กับงาน เพื่อช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในบางกรณีอาจเป็นการเตรียมการเพื่องานที่จะได้รับมอบหมายในอนาคต เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ให้การเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วนิยมใช้กับกลุ่มใหญ่และไม่มีความรู้

ในเรื่องที่จัดอบรมใช้สำหรับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้ หลักการและทฤษฎี ซึ่งบายอาร์และรู เรียกรวมการฝึกอบรมชนิดนี้ว่า การฝึกอบรมในห้องอบรม (Classroom training) (Byars; & Rue. 1994)

สำหรับสุเทพ สังข์เพชร (2536) แบ่งประเภทการฝึกอบรมไว้ตามเกณฑ์ที่แตกต่างจากท่านที่กล่าวมาแล้ว โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ

1. แบ่งตามลักษณะเป้าหมาย เช่น

1.1 การฝึกอบรมเพื่อเตรียมตัวการปฐมนิเทศและการเสริมทักษะงาน สำหรับผู้แรกเข้าทำงานก่อนเริ่มปฏิบัติงานจริงที่เป็นงานถาวร

1.2 การฝึกอบรมเพื่อแก้ไขและให้การรักษาข้อบกพร่องของพนักงาน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรม

1.3 การฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมและปรับปรุง เรียกว่าอัปเกรดดิ้ง (Upgrading) รวมทั้งขยายทักษะและความรู้เกี่ยวกับงาน

1.4 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพื้นฐานความรู้ความเข้าใจของพนักงานให้กว้างขวางและรอบด้านขึ้น รวมทั้งการเตรียมตัวพนักงานในการรับตำแหน่งบริหารหรือตำแหน่งสูงขึ้น

2. แบ่งตามหลักสูตรของหน่วยงาน เช่น หลักสูตรปฐมนิเทศ ความปลอดภัยในงานด้านเทคนิค มนุษยสัมพันธ์ เตรียมเป็นหัวหน้างาน นักบริหาร โครงการพิเศษรวมทั้งอบรมขณะปฏิบัติงาน การสอนงาน การหมุนเวียนงาน การศึกษาและเรียนงาน การพัฒนาตนเอง เป็นต้น

ส่วน ธงชัย สันติวงษ์ (2539) เป็นอีกผู้หนึ่งที่เสนอประเภทการฝึกอบรมที่ใช้กระบวนการของการฝึกอบรมเป็นเกณฑ์ไว้ 3 ประการคือ วิทยาการเป็นศูนย์กลาง ผู้เข้าอบรมเป็นศูนย์กลาง และเทคนิคผสม คือผู้เข้าอบรมและวิทยาการเป็นศูนย์กลาง ซึ่งในการฝึกอบรมจะใช้เทคนิควิธีการใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมสำหรับกิจกรรมที่ใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมในการฝึกอบรมไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรมแบบใด จะใช้กิจกรรมในการฝึกอบรมคล้ายกัน ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและเทคนิคของวิทยาการผู้ให้การฝึกอบรม กิจกรรมที่สำคัญมีดังนี้

1. การบรรยาย (Lecture) เป็นการถ่ายทอดเนื้อหาที่เตรียมไว้แล้วให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยวิธีการพูดของวิทยาการ

2. การอภิปรายเป็นคณะ (Panel discussion) เป็นการสนทนาระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3-6 คน ในหัวข้อเรื่องที่กำหนดโดยมีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินรายการ

3. การบรรยายเป็นชุด (Symposium) เป็นการบรรยายโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ที่มีความสนใจในหัวข้อเรื่องจำนวนหลายๆ คนในแง่มุมต่างๆ กันโดยมีลักษณะเป็นการสนทนา

4. การสาธิต (Demonstration) เป็นวิธีการที่วิทยาการแสดง (การกระทำ) ให้ผู้เข้าอบรมรู้ถึงกระบวนการหรือการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง

5. การอภิปรายกลุ่มย่อย (Group discussion) เป็นการจัดแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็นกลุ่มย่อยจำนวนระหว่าง 5-20 คน (ขึ้นอยู่กับลักษณะสถานที่ หัวข้ออภิปรายและคุณสมบัติของสมาชิก) เพื่ออภิปรายกันในหัวข้อและเวลาที่กำหนดให้ โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ที่สมาชิกแต่ละ

คนในกลุ่มมีมา จนได้ผลสรุปจากกลุ่มโดยอาจมีการเลือกประธาน และเลขานุการกลุ่มหรืออาจมีวิทยากรประจำกลุ่มคอยเป็นที่ปรึกษาด้วย

6. การประชุมกลุ่ม (Syndicate) เป็นการประชุมอภิปราย เช่นเดียวกับการอภิปรายกลุ่มย่อย แต่จะเน้นให้มีการจัดกลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มีประสบการณ์ต่างๆ กัน และไม่เพียงแต่สมาชิกจะอภิปรายกันโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ที่มีมาเท่านั้น ในการประชุมกลุ่ม จะทำให้กลุ่มทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และมีวิทยากรที่ปรึกษาประจำกลุ่ม เพื่อคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อจำเป็นตลอดเวลา การคัดเลือกประธานและเลขานุการและผลสรุปที่ได้ ก็จะต้องจัดทำออกมาในรูปแบบของรายงานเสนอให้กลุ่มใหญ่พิจารณา อภิปรายกันอีกครั้งหนึ่ง

7. กรณีศึกษา (Case study) เป็นการเสนอเหตุการณ์ซึ่งรวบรวมหรือจำลองมาจากเหตุการณ์จริงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้พิจารณา วิเคราะห์ อภิปราย และดำเนินการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจโดยวิทยากรอาจเสนอเหตุการณ์ในลักษณะของสิ่งพิมพ์ เทปโทรทัศน์ หรือ ใช้การเล่าให้ฟังก็ได้แล้วกำหนดคำถาม หรือประเด็นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้อภิปรายกันโดยใช้ข้อมูลในเหตุการณ์นั้นเป็นแนวทางของการอภิปราย ทั้งนี้วิทยากรจะต้องคอยควบคุมดูแลพยายามให้การอภิปรายอยู่ในขอบเขตที่กำหนดไว้

8. การแสดงบทบาทสมมุติ (Role playing) เป็นการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงบทบาทในสถานการณ์เหมือนในชีวิตจริง โดยจะมีการสังเกต ประเมิน และอภิปรายพฤติกรรมของผู้แสดงบทบาทในภายหลัง

9. การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นการกระตุ้นให้กลุ่มได้ใช้ความคิดอย่างเสรี ในหัวข้อที่กำหนดในเวลาจำกัด เช่น 5 นาทีหรือ 30 นาที เป็นต้น

10. การฝึกปฏิบัติ (Practical exercise) คือการจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมลงมือปฏิบัติในสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วจากวิทยากร เพื่อตรวจสอบความเข้าใจหรือทักษะในเรื่องนั้นๆ

11. กิจกรรมการเรียนรู้ (Game) หมายถึง การจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมลงมือทำหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

12. การสอนงาน (Coaching) เป็นการฝึกอบรมแบบตัวต่อตัวระหว่างผู้มีประสบการณ์ในงานกับผู้ปฏิบัติงานในขณะที่ปฏิบัติงานจริง โดยฝึกอบรมตามความต้องการ ในงานนั้นและเป็นการสอนอย่างเป็นระบบ คือมีการวางแผนกันล่วงหน้าระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

13. ใช้บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed learning) คือการจัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรียนรู้ในลักษณะเหมือนกับการสอนตัวเอง คือ เรียนจากบทเรียนที่ได้รับการจัดลำดับเอาไว้เหมาะสมและแต่ละช่วงของบทเรียนจะมีแบบทดสอบให้ผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง

การฝึกอบรมปฏิบัติการ

วิจิตร อาวะกุล (2537); กุลยา ตันติผลาชีวะ (2537); สมคิด บางโม (2544); บีช (Beach. 1980) และพราหมเลย์ (Pramley. 1991) ได้กล่าวถึงการฝึกอบรมปฏิบัติการไว้อย่างสอดคล้องกันว่า การฝึกอบรมปฏิบัติการเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะอย่างเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมที่มีความสนใจร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ฝึกปฏิบัติร่วมกันอภิปรายและ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านนั้นๆ คอยเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ เพื่อช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การประชุมปฏิบัติการจะเน้นชั่วโมงปฏิบัติมากกว่าการอภิปรายหรือ การบรรยายทำให้สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีไปสู่ การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและแนวคิดใหม่ๆ ที่จะนำไปริเริ่มสร้างสรรค์ ช่วยในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับตัวเองเข้าใจในความสามารถของตนเอง ช่วยในการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ช่วยเพิ่มพูนความสามารถและพัฒนาศักยภาพในการทำงานของตนเองให้ดีขึ้น

จากความรู้เรื่องประเภทของการฝึกอบรมและการฝึกอบรมปฏิบัติการ สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการฝึกอบรมปฏิบัติการนอกห้องเรียน โดยพักหน้าที่ระหว่างการอบรม ที่ใช้กิจกรรมต่างๆ ที่ยึดผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลาง และมีวิทยากรประจำกลุ่ม เป็นรูปแบบวิธีการฝึกอบรมวิธีที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและเจตคติให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ช่วยพัฒนาให้เกิดการนำหลักการและกระบวนการที่ต้องการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ดี ทั้งในส่วนของบุคลากร และหน่วยงาน

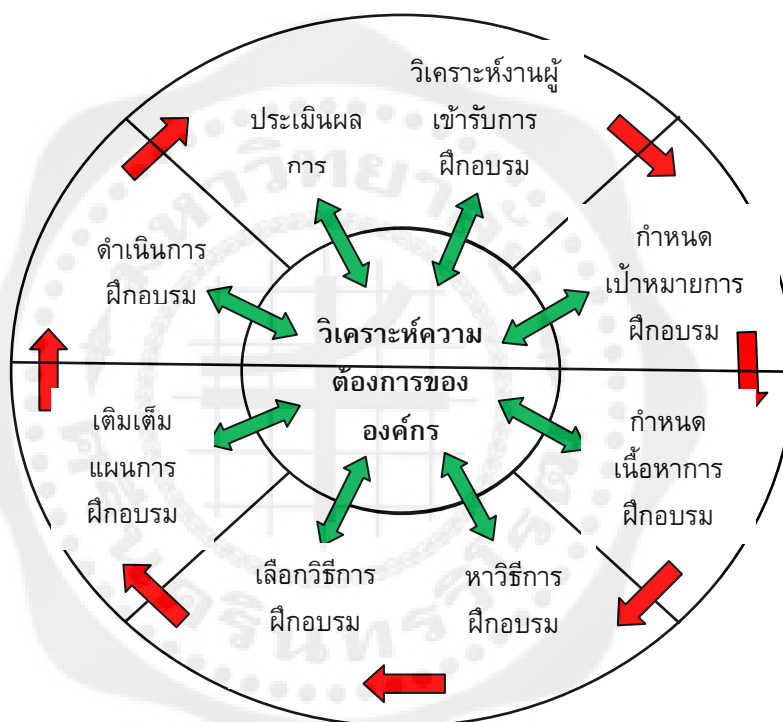
แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรม เป็นขอบเขตสาระวิชาและวิธีดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สำหรับการฝึกอบรมในแต่ละโครงการ ลักษณะของหลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วยหัวข้อวิชาที่เกี่ยวข้องกัน อาจมีหลายสาระวิชาหรือสาระวิชาเดียวก็ได้ ขึ้นอยู่กับความต้องการฝึกอบรมว่าต้องการขอบเขตกว้างขวางมากน้อยเพียงใด และใช้ระยะเวลาของหลักสูตรยาวนานเท่าใด ขึ้นอยู่กับนโยบายและหลักการของหลักสูตร ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรมแบบใดก็จะต้องมีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยนักวิชาการแต่ละท่านมีแนวคิดในการพัฒนากระบวนการฝึกอบรมเสนอไว้เป็นรูปแบบต่างๆ ดังนี้

บีบี มอทเทต์ และโรช Beebe; Mottet; & Roach. (2004) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนากระบวนการฝึกอบรมโดยใช้ความต้องการของผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์งานของผู้ที่จะต้องการเข้ารับการฝึกอบรม (Analyze the training task) เป็นการวิเคราะห์ว่าสิ่งใดที่เราต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกระทำ หรือเกิดทักษะอย่างไรบ้างที่ต้องการให้เกิดในการฝึกอบรม รวมถึงกำหนดลำดับขั้นในการฝึกอบรม
2. กำหนดเป้าหมายของการฝึกอบรม (Develop training objectives) หลังจากวิเคราะห์งานของผู้เข้ารับการอบรมแล้ว จะทำให้สามารถกำหนดเป้าหมายของการฝึกอบรมได้
3. กำหนดเนื้อหาของการฝึกอบรม (Organize training content) เป็นขั้นตอนของการร่างเนื้อหาของการฝึกอบรมตามเป้าหมายของการฝึกอบรม
4. หาวิธีการในการฝึกอบรม (Determine training method) โดยการหากระบวนการในการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป้าหมายและความต้องการของการฝึกอบรม

5. หาแหล่งข้อมูลและแหล่งอื่นในการฝึกอบรม (Select training resource) เป็นการหาแหล่งของข้อมูล แหล่งสื่อ ที่จะทำให้การฝึกอบรมสมบูรณ์ที่สุด
6. เติมเต็มแผนการฝึกอบรมที่วางไว้ให้สมบูรณ์ (Complete training plans) ทบทวนแผนงานที่ได้กำหนดไว้และเพิ่มเติมในสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพมากที่สุด
7. ดำเนินการฝึกอบรม (Deliver training) จัดการฝึกอบรมตามแผนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. ประเมินผลการฝึกอบรม (Assess the training process) เมื่อการฝึกอบรมเสร็จสิ้นกระบวนการฝึกอบรมยังไม่ยุติตาม แต่จะต้องมีการประเมินผล ทั้งกระบวนการ ความรู้สึกของผู้เข้าอบรม การนำเอาผลการฝึกอบรมไปใช้และ ผลที่ได้ต่อหน่วยงานแนวคิดการพัฒนากระบวนการฝึกอบรมดังกล่าว แสดงดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการดำเนินการฝึกอบรมโดยใช้ความต้องการของผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญ

ที่มา: Beebe, Steven A; Mottet, Timothy P; & Roach, David K. (2004). *Training and Development: Enhancing Communication and Leadership*. p. 17.

ซาง Chang. (1994) ได้เสนอแนวคิดในการดำเนินการฝึกอบรมแบบ High-IMPACT โดยมีกระบวนการดังนี้

1. กำหนดความต้องการของการฝึกอบรม (Identify training needs) โดยการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการและความเป็นไปได้ของการฝึกอบรม เมื่อการฝึกอบรมสิ้นสุดลง
2. กำหนดวิธีการที่เหมาะสม (Map the approach) โดยการเลือกวิธีการที่สามารถทำให้การฝึกอบรมบรรลุเป้าหมายตามต้องการ

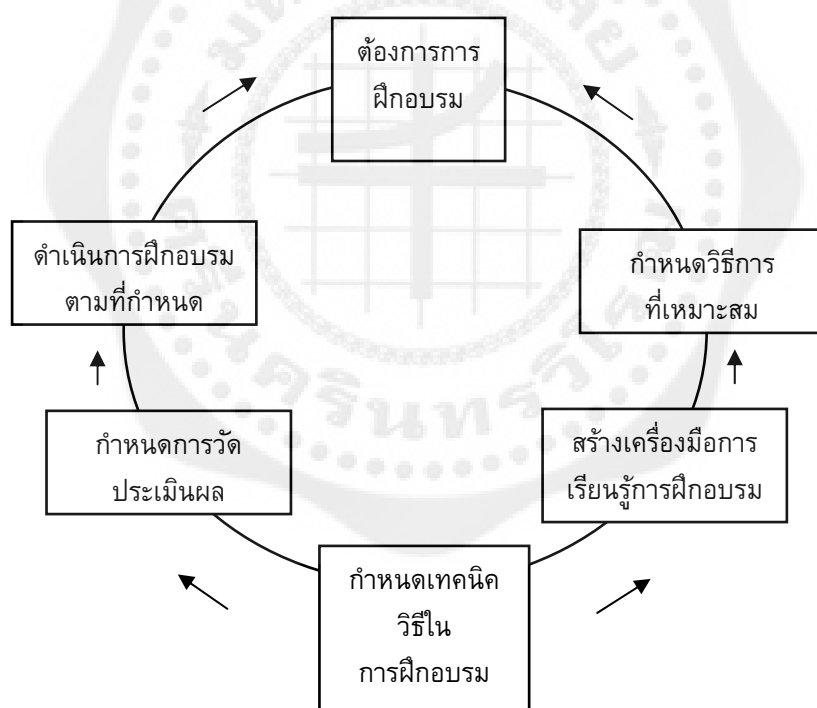
3. สร้างเครื่องมือการเรียนรู้ในการฝึกอบรม (Produce learning tools) เป็นขั้นตอนที่ผู้วางแผนการฝึกอบรม กำหนดสิ่งประกอบต่างๆ ที่จะใช้ในการฝึกอบรมทั้งหมด เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ แบบฝึก กิจกรรม ฯลฯ เพื่อให้การฝึกอบรมสมบูรณ์แบบมากที่สุด

4. กำหนดเทคนิควิธีในการฝึกอบรม (Apply training techniques) เป็นกระบวนการออกแบบรูปแบบการฝึกอบรม โดยการเลือกเทคนิคต่างๆ ที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการฝึกอบรม

5. กำหนดการวัดและประเมินผล (Calculate measurable result) เป็นการนำผลการประเมินการฝึกอบรมมาพิจารณาว่าการฝึกอบรมสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้หรือไม่ ผลของการฝึกอบรมเป็นอย่างไร ซึ่งอาจต้องกำหนดวิธีการใหม่ ถ้ามีความจำเป็น

6. ทดลองดำเนินการฝึกอบรมตามที่กำหนด (Track ongoing follow-through) เป็นขั้นตอนฝึกหัดและทบทวนดำเนินการตามที่กำหนดไว้ให้แน่ใจว่าไม่มีสิ่งใดส่งผลกระทบให้การฝึกอบรมมีข้อบกพร่อง

รูปแบบการพัฒนาการฝึกอบรมแบบ High-IMPACT ของชาง แสดงดังภาพประกอบ 3

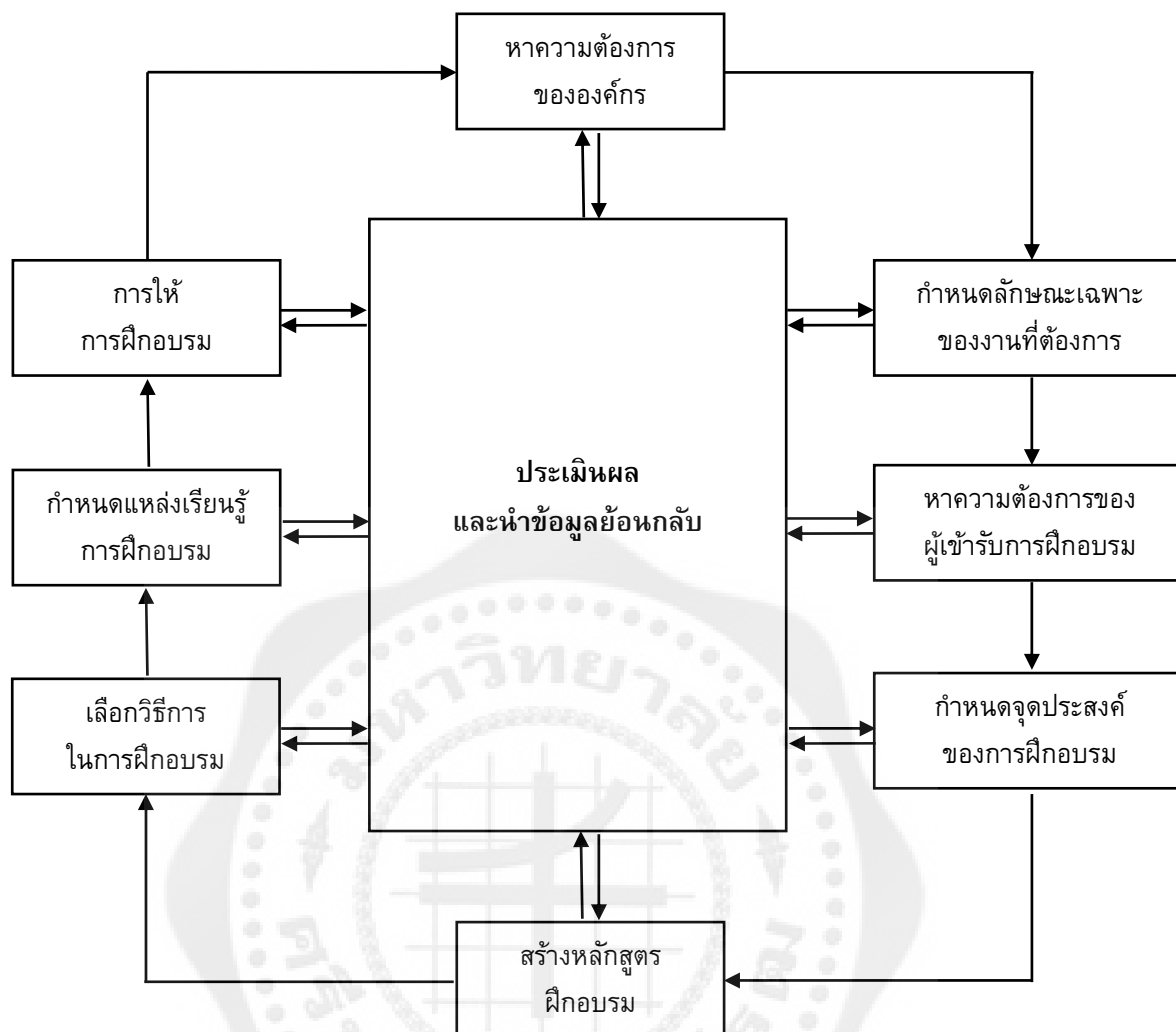

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการพัฒนาการฝึกอบรมแบบ High-IMPACT

ที่มา: Chang, Richard Y. (1995). *Creating High-IMPACT Training: A Practice Guide to Successful Training Outcomes*. p. 15.

แนดเลอร์ (Nadler, L; & Nadler, Z. 1994) ได้พัฒนาการฝึกอบรมแบบวิเคราะห์ขั้นตอน (Critical events model) หรือที่เรียกว่า ซี อี เอ็ม (CEM) ที่ประยุกต์ใช้ในการศึกษา โดยเสนอขั้นตอนต่างๆ ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าวไว้เป็น 9 ขั้นตอนดังนี้

1. หาความต้องการขององค์กร (Identify the need of organization) เป็นการศึกษาความต้องการให้เกิดสิ่งใดต่อองค์กรนอกเหนือจากสิ่งที่ทำอยู่ในปัจจุบันหรือศึกษาว่าองค์กรต้องการเครื่องมือเทคโนโลยี มาตรการ หรือบางสิ่งบางอย่างมาแทนสิ่งที่มีอยู่แล้วหรือไม่อย่างไร
 2. กำหนดลักษณะเฉพาะของงานที่ต้องการ (Specify job performance) เป็นการกำหนดคุณลักษณะของบุคลากรทางการศึกษาของที่เข้าฝึกอบรมตามที่องค์กรต้องการ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนการฝึกอบรม
 3. หาความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม (Identify learner need) เป็นการศึกษาว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความต้องการการเรียนรู้และมีธรรมชาติของการเรียนรู้อย่างไร
 4. กำหนดจุดประสงค์ของการฝึกอบรม (Determine objectives) เป็นการกำหนดความต้องการที่จะให้ผู้เข้าอบรมเกิดพฤติกรรมอย่างไร เพื่อให้มีลักษณะที่ต้องการ
 5. สร้างหลักสูตรฝึกอบรม (Build curriculum) ในขั้นตอนนี้ต้องกำหนดสิ่งต่างๆ ให้มีความสอดคล้องกันระหว่าง จุดประสงค์ของการฝึกอบรม ทฤษฎีการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับ
 6. เลือกวิธีการในการฝึกอบรม (Select instructional strategies) เป็นกระบวนการที่ผู้ออกแบบเลือกวิธีการเรียนรู้ของการฝึกอบรม เพื่อให้กระบวนการฝึกอบรมมีสามารถทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม
 7. กำหนดแหล่งเรียนรู้ในการฝึกอบรม (Obtain instructional resources) เป็นการหาแหล่งข้อมูลที่จะใช้ในการเรียนรู้ระหว่างการฝึกอบรม
 8. การให้การฝึกอบรม (Conduct training) เป็นการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และบรรลุจุดมุ่งหมาย ตามที่หลักกำหนดไว้
 9. การประเมินผลและนำข้อมูลย้อนกลับ (Evaluation and feedback)
- รูปแบบการฝึกอบรมตาม แนวคิดของแนดเลอร์ แสดงดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 รูปแบบการพัฒนาการฝึกอบรมแบบ Critical Event Model ของ Nadler

ที่มา: Nadler, L; & Nadler, Z. (1994). *Designing Training Programs*. p. 15.

นอกจากนั้น มิลาโนและอัลเลียส Milano; & Ullius. (2002) ได้เสนอแนวคิดของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมไว้คล้ายๆ กับหลายท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยใช้แนวคิดการพัฒนาการฝึกอบรมแบบลำดับขั้น (Sequential-iterative model) หรือ SIM ซึ่งประกอบด้วยลำดับขั้นดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ (Goal & objectives) เป็นขั้นตอนการประเมินความต้องการขององค์กร มี 6 ขั้นตอน คือ

- 1.1 หาความต้องการที่จะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
- 1.2 วิเคราะห์ลักษณะผู้เข้าฝึกอบรมโดยรวม
- 1.3 ศึกษาองค์ประกอบของการจัดการฝึกอบรม
- 1.4 หาแหล่งเรียนรู้และวัสดุอุปกรณ์
- 1.5 กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- 1.6 ศึกษาความเป็นไปได้และส่วนสนับสนุนในการจัดการฝึกอบรม

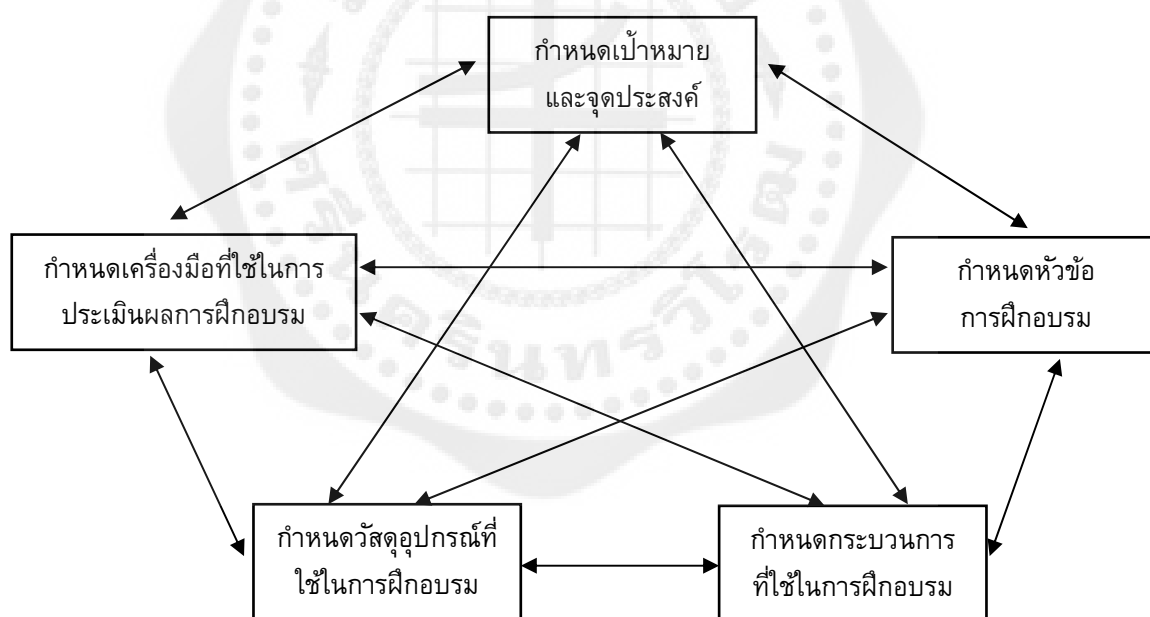
2. กำหนดหัวข้อในการฝึกอบรม (Key topic) เป็นขั้นตอนของการกำหนดเนื้อหาและสิ่งที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้และด้านทักษะ เพื่อให้การฝึกอบรมประสบความสำเร็จและบรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งในขั้นตอนนี้ต้องเขียนโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมไว้ก่อน

3. กำหนดกระบวนการที่ใช้ในการฝึกอบรม (Training flow) เป็นการกำหนดขั้นตอนและลำดับของกิจกรรมในการฝึกอบรม ซึ่งกิจกรรมที่กำหนดขึ้นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมเพื่อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ

4. กำหนดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม (Training materials) เป็นการกำหนดวัสดุอุปกรณ์และสิ่งที่จำเป็น รวมทั้งสิ่งที่ช่วยเสริมในการจัดการฝึกอบรม

5. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการฝึกอบรม (Evaluation tool) ซึ่งเครื่องมือที่กำหนดในการประเมินผลการฝึกอบรม จะต้องสามารถประเมินได้ตามจุดประสงค์ ตามแนวทางของเคิร์ก แพททริก 4 อย่างคือ ประเมินปฏิกิริยาผู้เข้ารับการฝึกอบรม การเรียนรู้ พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงและผลที่ได้รับ

รูปแบบของแนวคิดในการพัฒนาการฝึกอบรมตามแบบ SIM ของมิลานและอัลเลียส แสดงดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 รูปแบบการฝึกอบรมแบบ SIM ของ Milano และ Ullius

ที่มา: Milano, Michael; & Ullius, Diane. (2002). *Designing Powerful Training*. p. 3.

สำหรับนักวิชาการในการฝึกอบรมของไทย ได้แก่ สมชาติ กิจยรรยง (2544) อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (สมชาติ กิจยรรยง. 2544; อ้างอิงจาก อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. 2539) กุลยา ตันติผลาชีวะ (2537) พงศ์ หรดาล;สุภาพร พิศาลบุตร; และยงยุทธ เกษสาคร. 2543; อ้างอิงจาก พงศ์ หรดาล. 2539) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรไว้คล้ายๆ กัน โดยสรุปมี 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การประเมินความจำเป็นในการฝึกอบรม เป็นขั้นต้นของการจัดฝึกอบรมที่มีความสำคัญมาก สำหรับการแก้ปัญหาเกี่ยวกับคน เมื่อผู้บริหารตกลงใจใช้การฝึกอบรมแก้ปัญหา จะต้องศึกษาว่าปัญหาคืออะไร สาเหตุเกิดจากสิ่งใด อาจต้องใช้เวลาในการศึกษาวิเคราะห์แต่ก็คุ้ม เพราะสามารถช่วยให้ผู้จัดฝึกอบรมสามารถจัดการฝึกอบรมเพื่อการแก้ปัญหาได้ตรงประเด็นการประเมินความจำเป็นในการฝึกอบรมช่วยให้จำแนกปัญหาได้ชัดเจน สามารถออกแบบการฝึกอบรมเพื่อไปสู่จุดประสงค์ที่ต้องการเพื่อแก้ปัญหาได้

2. วางแผนพัฒนาการฝึกอบรม จากความจำเป็นของการฝึกอบรม ให้นำข้อมูลที่ได้มา เรียงลำดับความสำคัญในการฝึกอบรมตามความจำเป็นก่อนหลัง โดยพิจารณาถึงเหตุวิกฤติและความเร่งด่วนของปัญหา ประกอบกับระยะเวลาที่จะใช้เพื่อฝึกอบรมงบประมาณ นโยบาย และเป้าหมายของหน่วยงานแม่ เมื่อได้ลำดับแล้วให้กำหนดโครงการฝึกอบรมตลอดปีงบประมาณหรือแผนพัฒนา แผนพัฒนาการฝึกอบรมนี้จะเป็แผนแม่บท (Master plan) สำหรับการพัฒนาโครงการฝึกอบรม ในรายละเอียดต่อไป

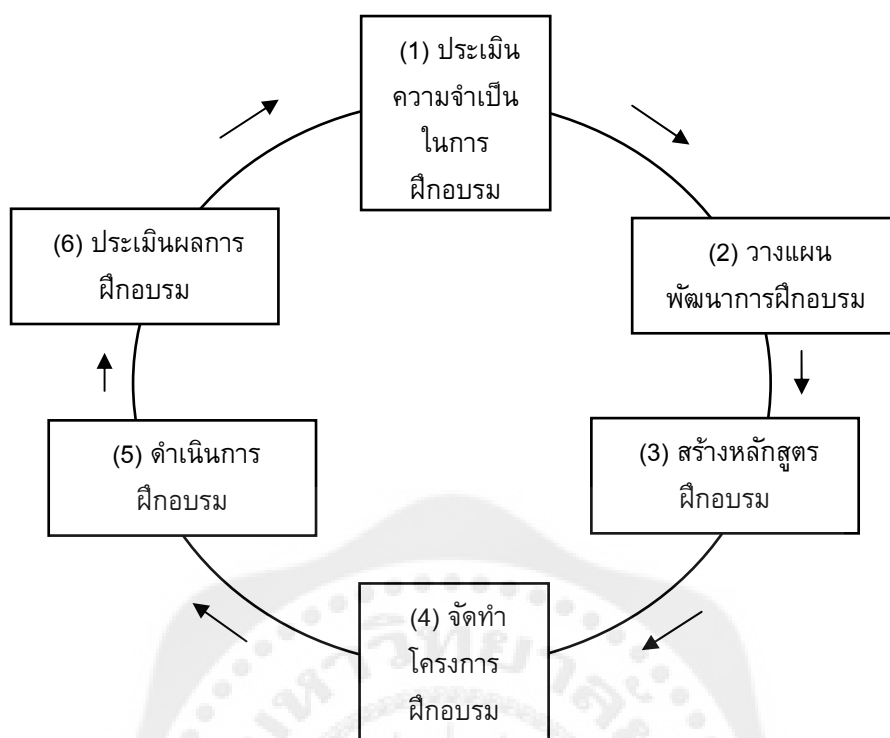
3. สร้างหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรที่พัฒนาต้องครอบคลุมความจำเป็นในการฝึกอบรม และสัมพันธ์กับปัจจัยเกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ เวลา งบประมาณและวิทยากร มีความรู้ในเนื้อหาสาระที่ต้องสนองตอบจุดประสงค์ภายในเวลาที่กำหนดตรงกับความต้องการ มีวิธีการฝึกอบรม และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เข้าอบรมสามารถสร้างการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์

4. จัดทำโครงการฝึกอบรม เมื่อได้รูปแบบและวิธีการฝึกอบรมแล้วจะเป็นขั้นตอนของการกำหนดโครงการฝึกอบรม ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการที่จะกำหนดถึงวิทยากร สถานที่ การใช้งบประมาณ การประสานงานการฝึกอบรม ตลอดจนการเตรียมเอกสารและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรม

5. ดำเนินการฝึกอบรม การเตรียมการฝึกอบรมเป็นขั้นตอนแรกของการดำเนินการฝึกอบรมที่จะสำคัญต่อการดำเนินการฝึกอบรมมาก ความพร้อมจะช่วยให้เกิดความมั่นใจในการดำเนินการฝึกอบรม การฝึกอบรมที่ดีต้องมีความคล่องตัว มีบรรยากาศของการเรียนรู้ มีความเป็นกันเอง

6. ประเมินผลการฝึกอบรม ขั้นตอนสุดท้ายของการจัดฝึกอบรมคือ การประเมินผล ซึ่งมีหลายวิธีการ อาจเป็นการทดสอบการประเมินการทำงาน การสังเกตพฤติกรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการประเมิน

กระบวนการตามแนวคิดดังกล่าว แสดงดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 กระบวนการฝึกอบรมตามรูปแบบ 6 ขั้นตอน

ที่มา: กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2537). *การฝึกอบรม*. หน้า 37.

สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาการฝึกอบรมจะประกอบด้วยกระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาหาความจำเป็นในการฝึกอบรม
2. วางแผนในการพัฒนาหลักสูตร อันประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์ การวิเคราะห์ลักษณะผู้เข้ารับการฝึกอบรม การกำหนดขอบเขตของเนื้อหา การกำหนดกิจกรรมของการฝึกอบรม การกำหนดสื่อประกอบการฝึกอบรม และองค์ประกอบอื่นๆ
3. การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม ที่ครอบคลุมความจำเป็นในการฝึกอบรม และสัมพันธ์กับปัจจัยเกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ เวลา งบประมาณ และวิทยาการ โดยกำหนดความรู้ในเนื้อหาสาระจะต้องสนองตอบจุดประสงค์ ภายในเวลาที่กำหนดตรงกับความต้องการ มีวิธีการฝึกอบรม และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เข้าอบรม
4. การนำหลักสูตรที่สร้างไปใช้ในการฝึกอบรม ให้มีกิจกรรมและส่วนต่างๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในการสร้างหลักสูตร
5. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู

เกลทฮอร์น และฟอกซ์ (Glathorn; & Fox. 1995) ได้ให้ข้อเสนอเกี่ยวกับปัจจัยที่จะพัฒนาวิชาชีพครูที่เกี่ยวกับการฝึกอบรม โดยผู้พัฒนาจะต้องใส่ใจในสิ่งต่อไปนี้

1. หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ การสอนหรือเรียกว่าการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ (Learning experience) แก่ผู้เข้ารับการศึกษา โดยเฉพาะครูซึ่งมีลักษณะเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งในการฝึกอบรมผู้ใหญ่ นั้น การเข้าใจถึงลักษณะที่สำคัญของผู้ใหญ่และกระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการจัดการความรู้ที่ควรคำนึงถึง พินิจดา วีระชาติ. (2543); พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547) ซึ่งเกลททอร์น และฟอกซ์ (Glatthorn; & Fox. 1996) กล่าวถึงสิ่งที่มีความสำคัญในการฝึกอบรมเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้ 4 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1. การจัดประสบการณ์ที่ต้องการ
2. บรรยากาศในการเรียน
3. จุดเน้นในการเรียนรู้
4. วิธีการสอนและสื่อ

องค์ประกอบดังกล่าว สรุปแล้วมีนักการศึกษาและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม ได้ให้เสนอแนวคิดในหลักในการจัดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้มากมาย ซึ่งกล่าวถึง การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไปในทำนองเดียวกัน ได้แก่ โนลส์ (Milano & Ullius. 2000; citing Knowles. 1984) เดลาเฮย์ (Delahaye. (2000) มิลาโนและอัลเลียส (Milano; & Ullius. 2000); โดลาซินสกี (Dolasinski. (2004); วิจิตร อวระกุล (2540) ซึ่งสรุปลักษณะที่ผู้ใหญ่ต้องการในการเรียนรู้เป็นหัวข้อใหญ่ๆ ได้ดังนี้ (Glatthorn; & Fox. 1996)

1. การจัดประสบการณ์ที่ต้องการ
 - 1.1 ผู้ใหญ่ต้องการกำหนดการที่ยืดหยุ่นได้ ซึ่งทำให้มีเวลาในการเรียนรู้
 - 1.2 ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดี เมื่อมีโอกาสให้มีกิจกรรมเป็นรายบุคคล
 - 1.3 ชอบการสอนลักษณะเฉพาะตัวต่อตัวและมีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์
 - 1.4 การจัดการเรียนรู้จะได้ประโยชน์ ถ้ามีการจัดห้องให้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ในลักษณะ

อายุ และมีหลากหลายมุมมอง

- 1.5 การเรียนรู้ตรงกับประสบการณ์ ความต้องการ และความสนใจของตน

2. บรรยากาศในการเรียน

- 2.1 ในการเรียนรู้ต้องจัดบรรยากาศให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวก

- 2.2 ไม่ต้องการบรรยากาศการเรียนที่มีลักษณะต้องฝืนใจปฏิบัติ แต่ต้องการความเชื่อถือ

และการยอมรับในสิ่งที่แตกต่างออกจากกิจกรรมที่กำหนด

- 2.3 ต้องการมีโอกาสแสดงออกและเรียนรู้จากผู้อื่น

- 2.4 ผู้ใหญ่จะพร้อมใจศึกษาหรือปฏิบัติเมื่อมีจุดหมายที่ชัดเจนและแน่นอนจากผู้ให้การ

ฝึกอบรม

3. จุดเน้นในการเรียนรู้

- 3.1 ต้องการการเรียนรู้ที่เน้นการโต้ตอบ การวิเคราะห์ และแบบฝึกที่ใช้วิจารณ์

3.2 มีความสนใจการเรียนรู้ที่เน้นคำถามที่ว่า “อย่างไร” ซึ่งช่วยให้สามารถไปประยุกต์ใช้กับงานที่ทำอยู่ได้ เรียนแล้วจะนำไปใช้ประโยชน์อะไรในการประกอบอาชีพ ผู้สอนจึงต้องชี้จุดหมายให้เขาเห็นอย่างชัดเจน

4. วิธีการสอนและสื่อ

4.1 ชอบการสอนแบบแก้ปัญหาและการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ

4.2 ต้องการให้เกิดการสอนให้ ผู้เรียนรู้เกิดความกระตือรือร้นในการสร้างองค์ความรู้โดยมีการย้อนกลับข้อมูล

4.3 ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีเมื่อได้รับความพอใจในการเรียน ซึ่งอาจจะเกิดจาก

4.3.1 ได้รับผลการเรียนเป็นที่พอใจ ฉะนั้น ควรให้คำชมเชย ให้กำลังใจ อย่าตำหนิ ตีเตียน หรือวางเฉย เมื่อผู้ใหญ่ได้แสดงความสามารถ อย่าให้ผู้ใหญ่เสียใจ กลุ้มใจ กังวลใจน้อยใจ ผู้ใหญ่ไม่ชอบการวิจารณ์ การใช้ประสบการณ์ของผู้ใหญ่ ช่วยในการสอนหรือให้เป็นวิทยากรในบางเรื่องบางวิชาได้

4.3.2 การต้อนรับ การพูดจา การปฏิบัติ การเอาใจใส่ การให้เกียรติ ความเคารพ นับถือจากผู้สอน วิทยากร

4.3.3 การได้รับรางวัล ซึ่งอาจจะเป็นประกาศนียบัตร คำชมเชยในผลงานที่ทำ

4.3.4 เกิดความพอใจในวิทยากร เนื้อหาวิชา เพื่อนร่วมการฝึกอบรม พอใจในผลงาน หรือประสบความสำเร็จในผลผลิตที่ปรากฏออกมา ได้ปรับปรุงกิจการงานที่ตนทำอยู่

ซึ่งในการสอนผู้ใหญ่ให้ปฏิบัติกิจกรรมตามหลักการดังกล่าว วิจิตร อวະกุล ได้เสนอขั้นตอนไว้ดังนี้ วิจิตร อวະกุล (2537)

1. เรียกร้องความสนใจ (Draw attentions) ชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะได้รับเพื่อแก้ปัญหาชีวิตและการทำงาน

2. กระตุ้น (Stimulate) จูงใจ (Persuasion) ให้เกิดความกระตือรือร้น ซึ่งมีวิธีการดังนี้

- อธิบาย ทำให้ดู ขณะสอน
- แสดงให้ดูอีกครั้ง
- ให้ผู้เรียนลองพูดขั้นตอนต่างๆ ด้วยปากเปล่า
- ผู้ฝึกพูด และทำปฏิบัติประกอบการพูดด้วย
- ปลอ่ยให้ทำด้วยตนเอง
- ชี้ บอก ข้อผิดพลาด
- ทำให้ดูซ้ำอีกครั้ง
- ให้ทำเองอีกครั้ง

3. กระตุ้นเตือน (Motivate) ให้กำลังใจ ช้าอีก เตือนอีก

4. หลีกเลียงการกระทำให้เกิดเสียความรู้สึก (Avoid feeling)

5. ประเมินผล (Evaluate) ด้วยการสังเกตบ้าง อย่าเปิดเผยหรือวิจารณ์ในทางเชิงลบแต่ควรวิจารณ์ในทางบวก

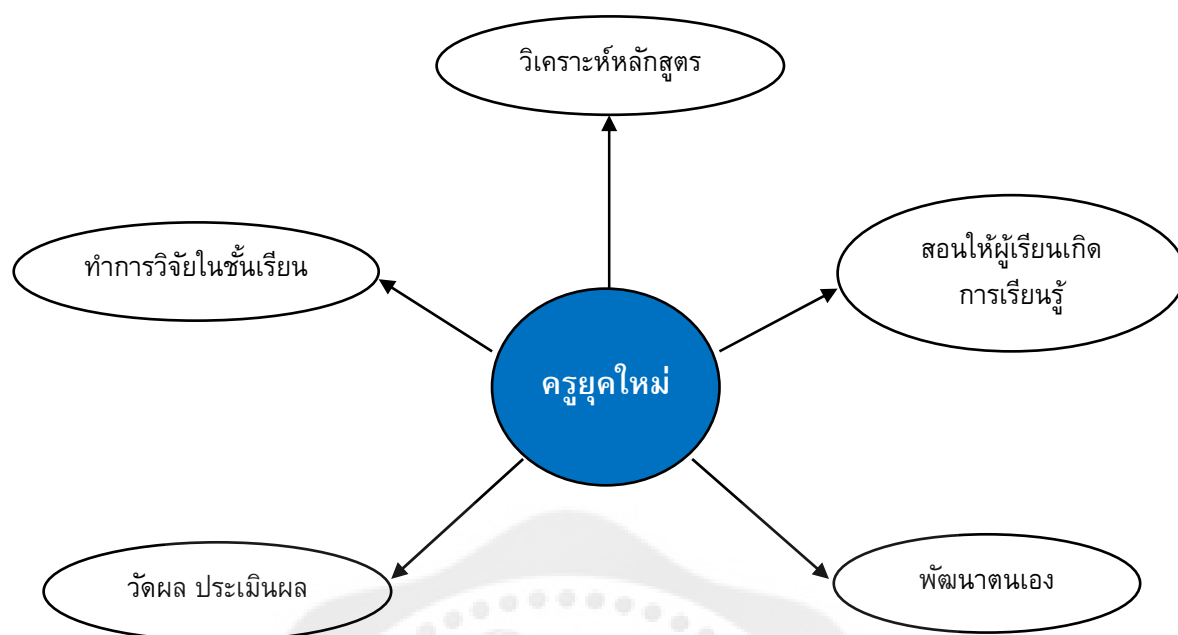
จากทฤษฎีและหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ รวมถึงหลักการสอนผู้ใหญ่ สามารถสรุปรูปแบบการดำเนินจัดกิจกรรมของการฝึกอบรมในการวิจัยครั้งนี้ว่า จะต้องมีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจและให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพและการเรียนการสอน แล้วจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเข้ารับการฝึกอบรม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติซ้ำๆ เป็นส่วนใหญ่ ทั้งการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันจากผู้ร่วมงานที่หลากหลายและปฏิบัติ เป็นรายบุคคลตามความสนใจที่สอดคล้องกับประสบการณ์และงานที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปพัฒนางานของตนเองได้ มีกิจกรรมการนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นอกจากนี้จะต้องมีการให้กำลังใจ ให้ความสนใจอย่างใกล้ชิด และมีการประเมินผลตามสภาพจริงเป็นส่วนใหญ่

2. หลักการพัฒนารับรู้ของครู โดยมีการสื่อสารโดยใช้สื่อ กิจกรรมและวิทยาการที่ให้การฝึกอบรมที่สามารถทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ได้ดี

3. แรงจูงใจของครู โดยให้ครูเข้าใจสิ่งต่อไปนี้คือ

- 3.1 สิ่งแวดล้อมที่จะเอื้อให้ครูเกิดการพัฒนาคุณภาพได้
- 3.2 การปฏิบัติงานอย่างมีความหมาย
- 3.3 ความศรัทธาในระบบที่ครูมีอยู่
- 3.4 จุดมุ่งหมายในงานที่จะพัฒนางานในส่วนเฉพาะของครู
- 3.5 รางวัลหรือสิ่งที่ครูจะได้รับ
- 3.6 ข้อมูลย้อนกลับหลังจากที่ได้รับการพัฒนาแล้ว
- 3.7 ศักยภาพที่จะเกิดกับตัวครู

4. หลักการพัฒนาศักยภาพของครู ครูเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่จะต้องอยู่กับผู้เรียนตลอดเวลา ต้องใช้กระบวนการเรียนการสอนกับนักเรียนทั้งด้านทฤษฎี และปฏิบัติ ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ สุวิทยะ มูลคำ. (2549) บุคลิกและความสามารถของครูมีความหมายต่อการนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของการศึกษา กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2543) ดังคำกล่าวของสปาร์ค (Huffman; & Thomas. 2003; citing Sparks. 2002) ที่กล่าวว่า การสอนที่มีคุณภาพจะสามารถนำไปสู่คุณภาพของการเรียนรู้ของนักเรียนได้ คุณภาพของการสอนที่ดีขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ในการพัฒนาวิชาชีพของครูและวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ในอาชีพของครู ดังนั้นครูจึงต้องได้รับการพัฒนา และครูที่ดีจะต้องมีความตั้งใจพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีคุณภาพ มีความสามารถเหมาะสมกับเป็นครูยุคใหม่ ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์หลักสูตรเป็น สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีความสามารถในการวัดผลการเรียนรู้ สุธีรา สรียวงศ์. (2550) ลักษณะที่คาดหวังดังกล่าว แสดงในภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ลักษณะครูยุคใหม่ที่คาดหวัง

ที่มา: สุธีรา สรียวงศ์. (2550). ครูยุคใหม่. วิทยาสาร. 106: 3.

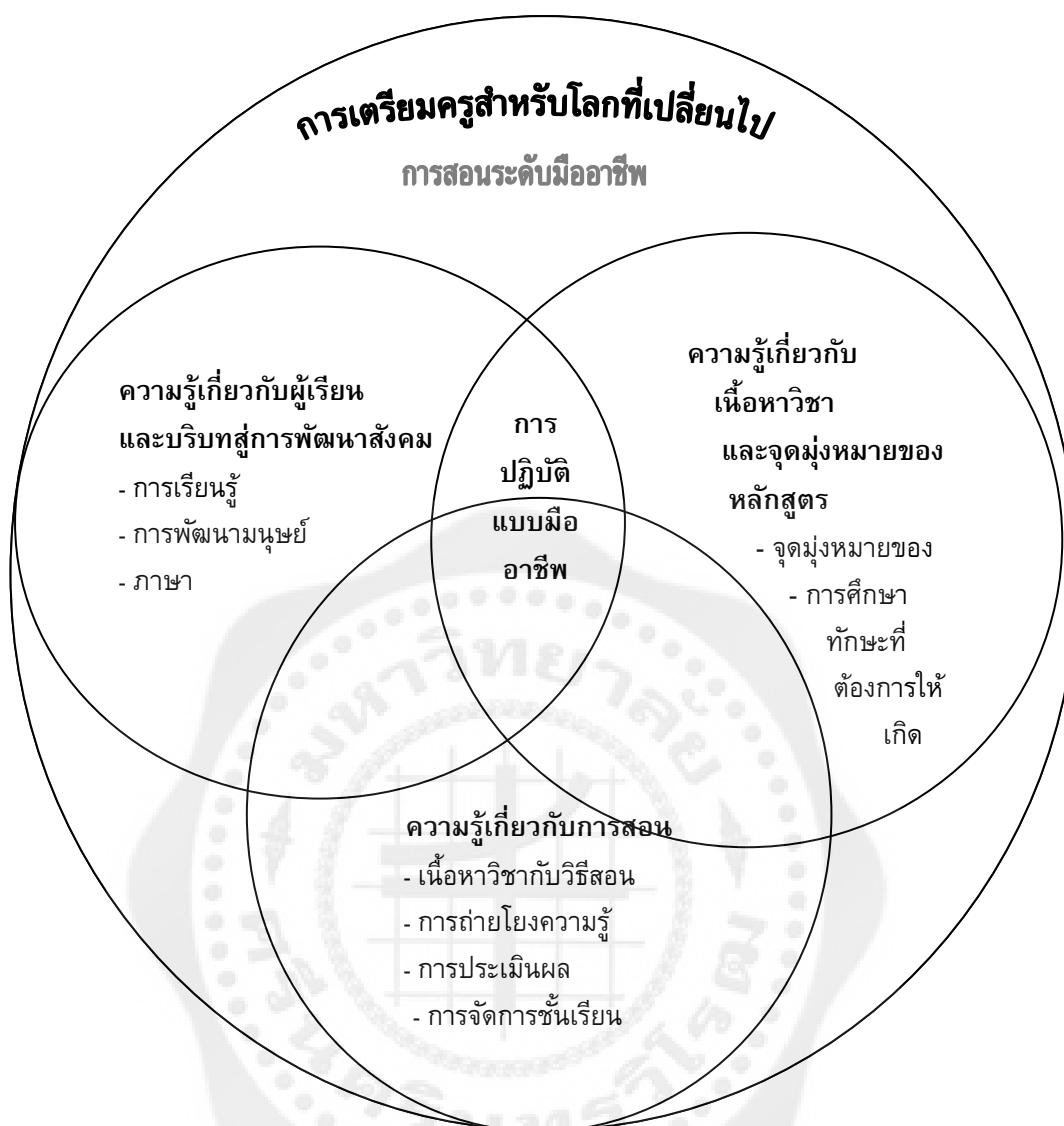
ในการเตรียมครูให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว ดาร์ลิง-แฮมมอนด์ (Darling-Hammond. 2006: 303) ได้ให้แนวคิดในบริบทของการเตรียมความรู้ให้ครูในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรู้พื้นฐานสำหรับการจัดการเรียนรู้ไว้ 3 ประการคือ

1. ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และการพัฒนาในบริบทของสังคม รวมถึงการพัฒนาด้านภาษา

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายในหลักสูตร รวมถึงสิ่งที่เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ทักษะที่จะต้องสอนให้เกิดแก่นักเรียน ความต้องการของนักเรียนและจุดมุ่งหมาย ของสังคม ในการพัฒนาการศึกษา

3. ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการสอน รวมถึงความรู้เกี่ยวกับวิชาครู ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ การวัดประเมินผล และการจัดการชั้นเรียน

ซึ่งทั้ง 3 ส่วนจะต้องผสมกลมกลืนกัน และครูจะต้องมีการพัฒนาสร้างสรรค์ให้เหมาะสมโดยใช้ ความรู้ความเข้าใจทั้งหมดที่ได้รับ มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 รูปแบบในการพัฒนาครูในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในอนาคต

ที่มา: Darling-Hammond, Linda. (2006, May-June). Constructing 21st-Century Teacher Education. *Journal of Teacher Education*. 57 (3): 304

จากหลักการพัฒนานักวิชาชีพครูของนักวิชาการที่กล่าวมาแล้ว ซีล (Sheal. (1994) มีความเห็นว่าการพัฒนาครูในรูปแบบของการใช้หลักการจัดการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงหลักทฤษฎีการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งปัจจัยที่มีส่วนให้การจัดการฝึกอบรมสำเร็จมีดังนี้

1. แรงจูงใจในการเรียนรู้ (Motivation to learn) ผู้ใหญ่จะเกิดการเรียนรู้ได้ต้องอาศัยเหตุผลหลายอย่าง ซึ่งผู้ให้การฝึกอบรม จะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1.1 ให้เกิดความสนใจ

1.2 เชื่อมโยงเนื้อหาที่ฝึกอบรมให้เข้ากับสิ่งที่ต้องการพัฒนา

1.3 ให้ความมั่นใจว่าสิ่งที่ได้รับการฝึกอบรม สามารถนำไปใช้ได้ตามจุดมุ่งหมายของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1.4 ให้ความพึงพอใจในการเข้ารับการฝึกอบรม โดยการให้โอกาสแสดงออกในสิ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประสบความสำเร็จ นอกจากนั้นยังอาจต้องมีสิ่งอื่น เช่น วุฒิบัตร รางวัล ฯลฯ

2. บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Comfortable learning environments) เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งผู้ใหญ่มีความรู้สึกว่าจะต้องกลับมาเข้าเรียนในชั้นเรียนอีกครั้ง ต้องสร้างสิ่งแวดล้อมที่สะดวกและทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่มีความรู้สึกวิตกกังวลในการเรียนรู้ นอกจากนั้นยังต้องให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม

3. ความต้องการและรูปแบบในการเรียนรู้ของแต่ละคน (Individual learning need and styles) เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความถนัดในการใช้สมองซีกซ้ายและซีกขวาไม่เหมือนกัน จึงทำให้มีความชอบในรูปแบบของการเรียนรู้ไม่เหมือนกัน จึงต้องออกแบบกิจกรรมในการเรียนรู้ที่หลากหลาย นอกจากนั้นยังต้องสังเกตการตอบสนองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในระหว่างการดำเนินการฝึกอบรม

4. ความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลายของผู้เข้ารับการฝึกอบรม (Previous knowledge and experience) การให้ความรู้แก่ครูซึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลาย ผู้ให้การฝึกอบรมต้องตระหนักในสิ่งต่อไปนี้

4.1 ผู้ใหญ่พร้อมที่จะให้ความรู้แก่ผู้อื่น ดังนั้น แต่ละคนจึงนับเป็นแหล่งข้อมูลของการฝึกอบรมด้วย

4.2 ประสบการณ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีอยู่ จะทำให้สามารถนำความรู้ที่มีอยู่เดิมมาใช้สร้างความรู้ใหม่ จากสิ่งที่เก็บไว้ในความจำของตนได้

4.3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีแนวคิดที่สะสมในตนเองมานาน จึงทำให้ยากที่จะรับสิ่งใหม่ๆ ที่มีการจัดกิจกรรม จึงต้องวางแผนการฝึกอบรมให้ดีและเปิดโอกาสให้มี การแลกเปลี่ยน ข้อมูลกันได้

5. การควบคุมการดำเนินการฝึกอบรมให้อยู่ในเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ (Control over learning content and activity) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมีความสุขในการเรียนรู้มากขึ้น ถ้ามีการควบคุมองค์ประกอบต่างๆ ให้อยู่ในทิศทางที่จะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำกิจกรรมได้ดีและมาก

6. การมุ่งไปสู่ปัญหาด้วยสิ่งที่มีอยู่ในชีวิตจริงและสามารถนำไปประยุกต์ได้ (Focus on dealing with realistic problem and applying learning) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องมุ่งให้ มีความรู้ทักษะ ที่สามารถนำไปใช้ได้ในอนาคต จึงต้องให้มีกิจกรรมการปฏิบัติให้ใกล้เคียงกับสิ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติอยู่ในชีวิตจริง

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู ในทัศนะของเมลโล (Mello. 2002) และซิลเบอร์แมน (Silberman. 1998) มีแนวทางการพัฒนากระบวนการฝึกอบรมครูที่คล้ายกับการพัฒนาหลักสูตรทั่วๆ ไป สรุปรวมได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินความต้องการของการฝึกอบรม (Need assessment) เป็นการวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์กร ลักษณะโครงสร้างของงาน ผลงานที่ผ่านมา ข้อมูลพื้นฐานของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับ

ทักษะและความรู้ของบุคลากรในหน่วยงานความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และสิ่งที่สามารถใช้ในงานที่ทำอยู่เมื่อดำเนินการฝึกอบรมแล้ว ซึ่งมีวิธีการประเมินความต้องการของการฝึกอบรม 5 วิธีคือ ZByars; & Rue. 1994); วิจิตร อาวะกุล (2537)

1.1 การสัมภาษณ์ (Interviews) เป็นการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน เพื่อต้องการทราบปัญหาในการทำงาน มีสิ่งใดบ้างที่ต้องการพัฒนาและต้องการการฝึกอบรมแบบใด

1.2 การสำรวจ (Surveys) โดยใช้แบบสำรวจเป็นวิธีการหนึ่งที่นิยมกันมาก

1.3 การสังเกต (Observations) เป็น การสังเกตพฤติกรรมขณะพนักงานทำงาน จากนั้นผู้ชำนาญการจะวิเคราะห์และนำมาใช้เป็นความต้องการของการฝึกอบรม

1.4 การสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็นการสนทนาที่ประกอบด้วยพนักงานจากหลายหน่วยงานและหลายระดับในองค์กร ผู้ชำนาญการในหน่วยงานหรือผู้ชำนาญการภายนอก จะเป็นผู้วิเคราะห์หาความต้องการของการฝึกอบรม สิ่งที่ใช้สนทนาในกลุ่มควรจะเป็นปัญหาในการทำงานมีสิ่งใดบ้างที่ต้องการพัฒนา

1.5 การศึกษาข้อมูล (Document examination) ประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลจากบันทึกของหน่วยงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลและการศึกษาปัญหาที่ปรากฏ ถ้าพบว่ามีปัญหาที่สามารถนำมาจัดทำเป็นความต้องการของการฝึกอบรมให้แก่หน่วยงานได้ การดำเนินการเช่นนี้ มีประโยชน์อีกอย่างหนึ่ง คือ การได้มาซึ่งลักษณะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันขององค์กรนั้น

จึงกล่าวได้ว่า การหาความต้องการของการฝึกอบรม ในการกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสามารถใช้วิธีการได้หลากหลายวิธี ซึ่งการศึกษาข้อมูล จากผลการวิจัย รายงานผลการศึกษา และข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรม เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถพบปัญหาที่มีลักษณะเป็นปัจจุบันขององค์กรได้

2. การกำหนดจุดประสงค์ของการฝึกอบรม (Objectives) เป็นการกำหนดสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นหลังจากการฝึกอบรม จุดประสงค์ดังกล่าว ได้มาจากการประเมินความต้องการการฝึกอบรม และ การศึกษาสมรรถนะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งต้องคำนึงว่าสามารถใช้เครื่องมือใดมาวัดได้

3. การออกแบบหลักสูตรและการดำเนินการฝึกอบรม หลังจากกำหนดจุดประสงค์ของการฝึกอบรมแล้ว สิ่งที่ต้องทำต่อไปคือการออกแบบและการดำเนินการฝึกอบรม ซึ่งจากการศึกษาวิจัยของ ชินวัฒน์ นิจนตรและคนอื่นๆ กล่าวถึงหลักสูตรฝึกอบรมควรจะเป็นหลักสูตรแบบผสมผสานระหว่าง ทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเน้นการปฏิบัติ ร้อยละ 80 เป็นหลักสูตรแบบบูรณาการ ที่เหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่เน้นวัตถุประสงค์หรือหลักสูตรสมรรถฐาน (Competency based) มุ่งพัฒนาทั้ง 3 ด้านคือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยเป็นหลักสูตรที่เน้นประสบการณ์ มีลักษณะ มุ่งงาน (Task oriented) และเป็นหลักสูตรแบบเร่งรัด (Intensive course) ในการออกแบบกิจกรรมต้อง แตกต่างไปจากกิจกรรมที่ทำอยู่ในปกติในสิ่งแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับงานที่ทำอยู่ โดยการกำหนดกิจกรรม ในการฝึกอบรมต้องมั่นใจว่าจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ สิ่งที่สำคัญที่ต้องพิจารณาในการ ออกแบบการฝึกอบรม 2 ประการคือ (Mello. 2002)

1. อุปสรรคต่างๆ ที่จะรบกวนกระบวนการในการจัดการฝึกอบรม
2. ขณะดำเนินการจัดการฝึกอบรม จะต้องกำหนดวิธีการที่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติได้ และมีความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น
3. การประเมินผลการฝึกอบรม (Evaluation) หลักในการประเมินผลการฝึกอบรม ซึ่งสมชาติ กิจยรรยง (2544) และเฟอร์จันนิซ; และทรอทแมน (Furjanic; & Trotman. 2000) ได้เสนอแนวคิดของการประเมินคุณลักษณะที่เกิดจากการฝึกอบรมไว้ในแนวทางเดียวกันสรุปได้เป็น 2 ประการคือ

3.1 คุณลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่การประเมินในสิ่งต่อไปนี้

3.1.1 การเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้ (Knowledge) ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหรือข้อมูลที่ให้แกผู้เข้ารับการฝึกอบรม การประเมินส่วนนี้ประเมินหลังจบการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบ และแบบประเมินอื่นๆ การเปลี่ยนแปลงด้านทักษะ (Skill) ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งรวมถึงทักษะใหม่ที่ได้รับจากการฝึกอบรมด้วย

3.1.2 การเปลี่ยนแปลงด้านเจตคติ (Attitude) ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยพิจารณาว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด และมากน้อยเพียงใด

3.1.3 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการปฏิบัติงาน เป็นการพิจารณาผลรวมของบุคคลจากลักษณะการปฏิบัติงานหรือการใช้ความรู้ ทักษะและการมีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน เช่น การพิจารณาว่ามีผลงานเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

การประเมินดังกล่าวถือว่าเป็นการประเมินปฏิกิริยา (Reaction) ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมการฝึกอบรมและกระบวนการที่ให้การฝึกอบรม

3.2 ผลงานของหน่วยงานหรือองค์กร ได้แก่การพิจารณาว่า การฝึกอบรมก่อให้เกิดผลต่อการบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เป็นการประเมินผลกระทบของการฝึกอบรมที่มีต่อจุดประสงค์ของงาน

การประเมินผลการฝึกอบรมบางครั้งอาจต้องประเมินทุกองค์ประกอบ แต่บางครั้งอาจทำการประเมินเฉพาะบางจุดหรือบางองค์ประกอบ ซึ่งขึ้นอยู่กับจุดประสงค์หรือจุดเน้นของการฝึกอบรมในครั้งนั้น และช่วงเวลาของการประเมินผลการฝึกอบรม ในทางปฏิบัติจริงควรมีการประเมินผล 4 ช่วงคือ สมชาติ กิจยรรยง. (2537)

1. ก่อนการเริ่มฝึกอบรม การประเมินช่วงนี้เป็นการดูสภาพหรือหาข้อมูลเพื่อใช้ประเมินในช่วงต่อไป ซึ่งมักทำการประเมินสภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และสภาพหน่วยงาน
2. ระหว่างที่กำลังดำเนินการฝึกอบรม เป็นการประเมินเพื่อดูสถานการณ์ในการฝึกอบรมเพื่อการแก้ไขปรับปรุงหรือการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำการฝึกอบรม ได้แก่ การประเมินปฏิกิริยาของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อสภาพแวดล้อมในการฝึกอบรม
3. สิ้นสุดการฝึกอบรม เป็นการประเมินเพื่อดูผลจากการฝึกอบรมในระยะแรก ตรงจุดนี้จะได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความจริงมาก เพราะเหตุการณ์ต่างๆ เพิ่งสิ้นสุดลง เหมาะสำหรับการประเมินเกี่ยวกับตัววิทยากร สภาพการจัดการฝึกอบรม และคุณลักษณะที่เกิดกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

4. หลังจากการฝึกอบรมสิ้นสุดแล้วระยะหนึ่ง การประเมินช่วงนี้เป็นการติดตามผลของการฝึกอบรม เพื่อดูว่าการฝึกอบรมสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระยะยาวหรือไม่ อย่างไร ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นที่พฤติกรรม การปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงาน และสภาพของหน่วยงาน

สำหรับ อุทุมพร ทองอุไร (พนิจดา วีระชาติ. 2543; อ้างอิงจาก อุทุมพร ทองอุไร. 2525) ได้เสนอรูปแบบการประเมินโครงการฝึกอบรมครู เรียกว่า IPOO Model ซึ่งหมายถึง Input Process Output Outcome ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สาราญ มีแจ้ง (2539) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สิ่งนำเข้า (Input) เพื่อประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมและสภาพแวดล้อมในสภาวะแรก เช่น ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและสภาพแวดล้อม
2. กระบวนการ (Process) เป็นการประเมินในระหว่างที่ดำเนินการฝึกอบรม ว่าดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่
3. สิ่งออก (Output) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการฝึกอบรม ว่าบรรลุตามความมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด
4. ผลที่ตามมา (Outcome) เป็นการประเมินติดตามผลของโครงการ โดยทั้งช่วงระยะหนึ่งเพื่อตรวจสอบว่าเป้าหมายของโครงการได้รับการตอบสนองมากน้อยเพียงใด

นอกจากแนวคิดการประเมินผลโครงการฝึกอบรมดังกล่าวข้างต้น สาราญ มีแจ้ง (2539) ไบอาร์ และรู (Byars; & Rue. 1994) ชีล (Sheal. 1994) ซิลเบอร์แมน (Silberman. 1998) เมลโล (Mello. 2002) และ มิลาโนและอัลเลียส (Milno; & Allius. 2002) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การประเมินผลการฝึกอบรมที่เหมาะสมคือ การประเมินผลการฝึกอบรมของเคิร์คแพทริก (Kirkpatrick) ซึ่งได้เสนอสิ่งที่ต้องประเมินการฝึกอบรมไว้ 4 อย่าง ได้แก่

1. การประเมินปฏิกิริยา (Reaction)
2. การประเมินการเรียนรู้ (Learning)
3. การประเมินพฤติกรรม (Behavior)
4. การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร (Results)

รายละเอียดของการประเมินดังนี้ (สาราญ มีแจ้ง. 2539: 13-22; Kirkpatrick. 1998)

1. การประเมินปฏิกิริยา (Reaction) มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รู้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้สึกอย่างไรต่อการฝึกอบรม เช่น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการฝึกอบรมและมากน้อยเพียงใด หลักสูตรหรือเนื้อหาสาระถูกต้องตรงกับความต้องการและเป็นที่น่าสนใจหรือไม่ ชอบวิธีการสอนในการอบรมแบบไหน สัดส่วนของการบรรยายและอภิปรายเป็นอย่างไร ฉะนั้นผู้ประเมินจะต้องกำหนดว่าต้องการถามอะไร แล้วจึงตั้งคำถามในสิ่งนั้น และในตอนท้ายควรมีคำถามแบบปลายเปิด (Opened end) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แสดงความคิดเห็นให้ตรงกับความต้องการ การประเมินปฏิกิริยาต้องการให้ได้รับข้อมูลที่เป็นปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจริงๆ เพราะข้อมูลเหล่านั้น จะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของการฝึกอบรม อันดับแรกแนวทางในการประเมินปฏิกิริยา จะประเมินในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ความคิดเห็นต่อความรู้ที่ได้รับจากโครงการหรือหลักสูตรฝึกอบรม

- ได้รับความรู้ ความเข้าใจในระดับใด (มาก ปานกลาง น้อย)
- มีความรู้สึกต่อหลักสูตรอย่างไร
- มีทักษะในการฝึกปฏิบัติเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด

1.2 ความคาดหวังที่จะนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ในงาน

1.3 ความคิดเห็นต่อเนื้อหา วิทยากรบรรยาย มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

1.4 ความคิดเห็นต่อสถานที่ สัปดาห์ที่ศูนย์ ระยะเวลาในการฝึกอบรมว่าเหมาะสมมาก

น้อยเพียงใด

2. การประเมินการเรียนรู้ (Learning) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้รู้ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และทักษะอะไรบ้าง มีเจตคติอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ความรู้ ทักษะและทัศนคติล้วนแต่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานอันสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เคิร์คแพททริก ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินการเรียนรู้ไว้ดังนี้

2.1 ต้องวัดความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.2 การวิเคราะห์ผลการทดสอบ ควรวิเคราะห์ทั้งคะแนนรายข้อ และคะแนนรวมโดยเปรียบเทียบกันระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.3 ถ้าเป็นไปได้ควรมีการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทักษะและเจตคติของกลุ่มผู้ไม่ได้รับการฝึกอบรมกับกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ สามารถแยกเทคนิคและวิธีการในการประเมินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ดังนี้

1. ความรู้ ความคิด (Cognitive) ซึ่งเป็นการวัดความสามารถทางสมอง เทคนิคและวิธีการที่ใช้เป็นแบบทดสอบข้อเขียนทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม ตามแนวคิดของเบนจามิน บลูม (Benjamin S. Bloom) แบ่งพฤติกรรมย่อยได้ 6 ระดับ ดังนี้ นवलเสนห์ วงศ์เชิดธรรม. (2547)

1.1 ความรู้ความจำ เป็นความสามารถในการระลึกได้ จากประสบการณ์ ตำรา ฯลฯ จำแนกเป็นรายละเอียด ข้อสรุป ตัวทฤษฎี วิธีการ และแนวคิด

1.2 ความเข้าใจ เป็นความสามารถในการนำความรู้จากตำรามาคิดต่อ ในลักษณะแปลความ ตีความ ขยายความ จำแนกเป็นถามความหมายโดยนัยที่ซ่อนเร้น การยกตัวอย่าง เปรียบเทียบความหมาย และการคาดคะเนสถานการณ์

1.3 การนำไปใช้ เป็นความสามารถในการนำสิ่งที่เรียนแล้ว ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ จำแนกเป็นการอธิบายเรื่องราวปรากฏการณ์ที่แปลกใหม่และการหาผลลัพธ์

1.4 การวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการแยกส่วนประกอบย่อยๆ จำแนกเป็นการวิเคราะห์ความสำคัญ (หาเหตุผล) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ (ความสัมพันธ์ของเหตุและผล) การวิเคราะห์หลักการ แยกหลักการและโครงสร้าง

1.5 การสังเคราะห์ เป็นความสามารถในการผสมผสานหน่วยย่อยให้เป็นหน่วยใหญ่ (เป็นของใหม่) เช่น ประมวล เขียน แต่ง ประดิษฐ์สิ่งที่ต่างไปจากเดิม ตั้งสมมติฐาน หาข้อยุติจำแนกเป็น การสังเคราะห์ข้อความ การสังเคราะห์แผนงาน การสังเคราะห์ความสัมพันธ์

1.6 การประเมินค่า เป็นความสามารถในการตัดสินคุณค่า โดยใช้เกณฑ์ภายในและภายนอก

2. เจตคติ (Attitude) เป็นการวัดความรู้สึก เช่น ความสนใจ ค่านิยม ศรัทธา ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ในทางบวกหรือทางลบ จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะเป็นทางดีหรือไม่ดีก็ได้ เจตคติไม่เป็นพฤติกรรมแต่เป็นตัวการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรม เป็นคุณลักษณะของความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ในใจ ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2542); นิโบล นิมกิงรัตน์. (2543) เป็นสิ่งที่มีเป้าหมาย มีทิศทางและมีความเข้ม ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2542); แอนเดอร์สัน วรรณดีแสงประทีปทอง. (2544); อ้างอิงจาก Anderson. (1988) ซึ่งในการวัดเจตคติ วัดจากการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลโดยตรงหรืออาจใช้วิธีการวัดจากเครื่องมือที่สร้างขึ้นเรียกว่า มาตรวัด เจตคติ (Attitude scale) ประกอบด้วยข้อความที่เป็นทางบวกและทางลบ วิธีที่นิยมใช้ได้แก่ พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543)

2.1 วิธีของเทอร์สโตน (Thurstone's method of equal-appearing intervals) เป็นการกำหนดช่วงความรู้สึกของคนที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดไว้เป็น 11 จากน้อยที่สุดจนถึงมากที่สุดแต่ละช่วงมีระยะห่างเท่ากัน ข้อความที่บรรจุลงในมาตรวัด จะต้องนำไปให้ผู้ตัดสิน (Judge) พิจารณาว่าควรจะอยู่ในตำแหน่งใดของมาตรา

2.2 วิธีของลิเคิร์ต (Likert's method of summated rating) เป็นมาตรวัดความรู้สึกของคนเป็น 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อความที่บรรจุในมาตรวัด ประกอบด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดทั้งในทางที่ดี (ทางบวก) และในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) และมีจำนวนพอๆ กัน

2.3 วิธีของกัทท์แมน (Guttman's salogram) เป็นแนวคิดในการวัดที่มีการจัดมาตราที่มีความเข้มต่างกันตามลำดับ เพื่อวัดองค์ประกอบที่มีมิติเดียว ใช้ในการวัดโครงสร้างทางสมองและการวัดความรู้สึก

2.4 วิธีของออสกู๊ด (Osgood's semantic differential) เป็นแบบวัดเจตคติทางภาษา โดยใช้คำคุณศัพท์มาอธิบายความหมายของสิ่งเร้า เรียกว่า มโนคติ (Concept) และมีคำคุณศัพท์ตรงข้ามกันเป็นขั้วของมาตรวัด คุณศัพท์ที่ใช้อธิบายสิ่งเร้ามี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการประเมินค่า เช่น ดี-ชั่ว จริงเท็จ ฯลฯ องค์ประกอบด้านศักยภาพ เช่น หนัก-เบา หนา-บาง ฯลฯ และองค์ประกอบด้านกิจกรรม เช่น ช้า-เร็ว เงียบ-กระตือรือร้น เป็นต้น

3. ทักษะ (Skill) เป็นการวัดความสามารถในการปฏิบัติ สามารถใช้การทดสอบการปฏิบัติงานแต่ละบุคคล เช่น หลังการฝึกอบรมการผลิตสื่อการสอนแล้วให้ผู้เข้ารับฝึกอบรมมาปฏิบัติให้ดู เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินนอกจากแบบทดสอบวัดทักษะแล้ว เครื่องมืออีกอย่างหนึ่งที่สามารถประเมินทักษะการปฏิบัติได้คือการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งประเมินโดยการสร้างเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะ (Rubric

score) เป็นเครื่องมือที่มีการกำหนดเกณฑ์แนวทางให้คะแนนโดยพิจารณาจากผลของงานที่ประจักษ์ เช่น ผลงานที่ดูจากการให้ผู้เรียนเขียน การนำเสนอผลงานด้วยปากเปล่า การสร้างสรรค์งาน เป็นต้น ชัยฤทธิ์ ศีลาเดช (2544); (Kasimatis. (2005) ซึ่งแบ่งเป็น 2 แบบ คือ สถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546); Mertler (2006)

3.1 การประเมินโดยให้คะแนนในภาพรวม (Holistic score) เป็นการให้คะแนนในการประเมิน โดยมองหลายๆ ด้านโดยทั่วไป เป็นการพิจารณาผลงานโดยรวม Kasimatis. (2005)

3.2 การประเมินโดยให้คะแนนในลักษณะแยกองค์ประกอบ (Analytic rubric) เป็นการให้คะแนนโดยมีการวิเคราะห์ผลงานอย่างละเอียด ซึ่งจะต้องทำคะแนนที่ได้นั้นมาทำให้มีความหมายของคุณภาพงานในภาพรวมอีกครั้งหนึ่ง Mertler. (2006)

3. การประเมินพฤติกรรม (Behavior) มีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้อำนาจ เมื่อได้รับการฝึกอบรมไปแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ การประเมินผลในขั้นนี้นับว่ายากและใช้เวลามากกว่าการประเมินในสองขั้นแรก เพราะต้องออกไปติดตามประเมินผลในสถานที่ทำงานจริง ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งจะมีคำถามอยู่หลายข้อที่ ผู้ประเมินจะต้องตอบให้ได้ เช่น ควรออกไปประเมินผลเมื่อไร ควรเก็บข้อมูลจากใครจึงจะเชื่อถือได้มากที่สุด

ข้อควรคำนึงในการประเมินพฤติกรรม

- 1) ควรมีการวัดพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม
- 2) ระยะเวลาระหว่าง การฝึกอบรมกับการประเมินผลหลังการฝึกอบรมนั้นควรให้ห่างกันพอควร เพื่อให้แน่ใจว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานได้เกิดขึ้นจริง และควรมีการประเมินหลายๆ ครั้ง เป็นระยะ เช่น ประเมินทุกๆ 3 เดือน
- 3) ควรเก็บข้อมูลจากหลายแหล่ง เช่น ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

4. การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร (Results) มีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้อำนาจ ในที่สุดแล้ว การฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดผลต่อหน่วยงานอย่างไร ซึ่งนับว่าเป็นการประเมินผลที่ยากที่สุด แนวทางในการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร มีดังนี้

4.1 ควรมีการวัดสภาวะการณ์หรือเงื่อนไขต่างๆ ก่อนการฝึกอบรมเอาไว้ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับสภาวะการณ์หรือเงื่อนไขภายหลังการฝึกอบรม โดยใช้ข้อมูลที่สังเกตได้หรือวัดได้

4.2 พยายามหาทางควบคุมตัวแปรอื่นๆ ซึ่งคาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในผลที่ต้องการ ให้เกิดขึ้นกับองค์กร วิธีการหนึ่งที่พอจะทำได้ก็คือการใช้กลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง

สรุปได้ว่าการประเมินผลการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมครู จะต้องมีการประเมินทั้งก่อนการฝึกอบรม ระหว่างการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม

แนวคิดและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, (2549) ตามหมวดที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป: ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่ม สร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความ เหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

- (1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและ ประสพการณ์เรื่องการจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

หมวด 5 การบริหารและการจัดการการศึกษา

มาตรา 33 สภาการศึกษา มีหน้าที่

(1) พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ

(2) พิจารณาเสนอนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษาเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผน (1)

(3) พิจารณาเสนอนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

(4) ดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาตาม (1)

(5) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 บัญญัติให้มีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549: 163) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี

(พ.ศ. 2545-2559) ที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการเป็นน่านาสาระของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติ และเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญาพื้นฐานในการกำหนดแผน โดยมี ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และธรรมชาติ บูรณาการเชื่อมโยงเป็นกระบวนการโดยรวมที่ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน มีคุณภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม และมุ่งไปสู่การอยู่ดีมีสุขของคนไทยทั้งปวง

เจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549) คือ

(1) พัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

(2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง ละเอียดละออนุภาพใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนและแนวนโยบายเพื่อมุ่งมั่นพัฒนาคนและสังคมไทยโดยรวม ดังนี้

วัตถุประสงค์ 1: พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุล

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 1: พัฒนาทุกคนให้มีโอกาสเท่าถึงการเรียนรู้

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 2: ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อผู้เรียน

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 3: ปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

วัตถุประสงค์ 2 สร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 5: พัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของคน

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 6: ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 7: สร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้และการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ 3 พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 8: ส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 9: จำกัด ลด ขจัดปัญหาทางโครงสร้าง เพื่อความเป็นธรรมทางสังคม

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 10: พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 11: จัดระบบทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

สรุปได้ว่า แผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2545-2559) ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนามนุษย์เป็นองค์รวม อันได้แก่ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ก็ได้ชี้ให้เห็นความ

จำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืนต่อไป ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทยให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ. (2551) มีวิสัยทัศน์ คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุลนั้น ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้คือ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ 8) ภาษาต่างประเทศ สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สุขภาพ หรือ สุขภาวะ หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางสังคมและทางปัญญาหรือจิตวิญญาณ สุขภาพหรือสุขภาวะจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับทุกมิติของชีวิต ซึ่งทุกคนควรจะได้เรียนรู้เรื่องสุขภาพ เพื่อจะได้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติ คุณธรรมและค่านิยม รวมทั้งมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นนิสัย ซึ่งส่งผลให้สังคมโดยรวมมีคุณภาพ สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมาย เพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน

สุขศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน

พลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา

สาระที่เป็นกรอบเนื้อหาหรือขอบข่ายองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีดังนี้

1. การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต ความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการทำงานของระบบต่างๆ ของร่างกาย รวมถึงวิธีปฏิบัติตนเพื่อให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่สมวัย
2. ชีวิตและครอบครัว ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องคุณค่าของตนเองและครอบครัว การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ความรู้สึกทางเพศ การสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น สุขปฏิบัติทางเพศ และทักษะในการดำเนินชีวิต
3. การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ การเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกีฬา ทั้งประเภทบุคคล และประเภททีมอย่างหลากหลายทั้งไทยและสากล การปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบ และข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย และกีฬา และความมีน้ำใจนักกีฬา
4. การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการเลือกบริโภคอาหาร ผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพ การสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ และการป้องกันโรคทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ

5. ความปลอดภัยในชีวิต ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ทั้งความเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ ความรุนแรง อันตรายจากการใช้ยาและสารเสพติด รวมถึงแนวทางในการสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิต

สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ประกอบด้วย 5 สาระด้วยกันได้แก่

สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรคและการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ ได้มีการพัฒนาตนเองและฝึกประสบการณ์ด้านต่างๆ อย่างมีคุณภาพ มีนักการศึกษาให้ความหมายการจัดการเรียนการสอนไว้หลายท่านดังนี้

ทิศนา ขัมมณี (2545) ให้ความหมายว่าการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการด้านการเรียนการสอน โดยให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การจัดการเรียนการสอนจะเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยพิจารณาจากหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน วิธีการสอน และการประเมินผล ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

สุมิตร คุณานุกร (2518) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นการนำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา

ไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ เช่นเดียวกับบุญมี เณรยอด (2536) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการนำเอาหลักสูตรที่กำหนดไว้มาปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผล ซึ่งผลของการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความสำเร็จในการดำเนินงานของการจัดระบบที่ดี จะเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

กาเยและบริกส์ (ทีศนา แชมมณี. 2545; อ้างอิงจาก Gagne; & Briggs. 1979) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบว่า หมายถึงการวางรูปแบบโครงสร้างระดับหลักสูตร (System Level) ระดับวิชา (Course Level) ระดับบทเรียน (Lesson Level) และระดับการนำไปปฏิบัติ (Implementation Level)

เอลลิสและเฮอส์ (Ellis; & Hurs. 2002) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึงโครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้จัดกระทำในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดผลที่ตั้งเป้าหมายไว้แก่ผู้เรียน

ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ชัดเจนว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ทบวงมหาวิทยาลัย. (2544) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตผู้พึงประสงค์เพื่อเป้าหมายการผลิตที่ชัดเจน ผูกให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ ปลูกฝังพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยี ด้านภาษาและการสื่อสาร พัฒนาทักษะด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและปลูกฝังจริยธรรม
2. ด้านผู้สอน ทำให้การสอนของอาจารย์มีประสิทธิภาพโดยเน้นการประเมินผลเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้อาจารย์ทำวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน
3. ด้านการเรียนการสอน มีการจัดรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อประกอบการเรียนมากขึ้น
4. ด้านหลักสูตร การจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน ซึ่งลักษณะเด่นของหลักสูตรเหล่านี้คือ มีความยืดหยุ่นสูง และมีความทันสมัยเนื่องจากมีการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ
5. ด้านผู้บริหาร ตัวผู้บริหารเองได้รับการพัฒนาทักษะด้านการจัดการ และเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาที่สมบูรณ์จำเป็นต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เหมาะสมกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ การจัดการเรียนการสอนนั้นมีความสำคัญอย่างมากที่จะช่วยส่งเสริมในด้านของผู้เรียนและผู้สอน ตลอดจนการจัดหลักสูตร และการบริหารจัดการให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและ

ประสบความสำเร็จในที่สุด และส่งผลต่อคุณภาพของเยาวชน ประชาชน และบัณฑิตที่จะออกไปรับใช้สังคมต่อไป

วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ฤกษ์ สุวรรณฉาย (2557: ออนไลน์)

1. การสอนแบบสั่งการ (Teaching by command)

การสอนแบบสั่งการ เป็นแบบการสอนที่มีความสามารถที่จะให้ผู้เรียนไปถึงจุดมุ่งหมายที่น้อยที่สุดหรือต่ำสุด เมื่อเทียบกับวิธีสอนแบบอื่นๆ แต่ก็ยังเป็นแบบที่เราใช้มากที่สุดในการสอนวิชาพลศึกษาในปัจจุบันนี้ เนื่องจากว่าห้องเรียนหนึ่งๆ มีนักเรียนมากเกินไปนั่นเอง การสอนแบบสั่งการนี้ดูเหมือนว่าจะเป็นแบบวิธีสอนที่เป็นพื้นฐานและโครงสร้างของวิธีสอนแบบอื่นๆ ที่ใช้กันอยู่เป็นประจำในปัจจุบันนี้ด้วย

2. การสอนแบบมอบงานให้ทำ (Teaching by Task)

การสอนแบบมอบงานให้ทำ มีความแตกต่างกับการสอนแบบสั่งการ คือ การสอนแบบสั่งการนั้นทุกสิ่งอย่างจะขึ้นอยู่กับครูสอนเพียงคนเดียวเด็กไม่มีอิสระในการฝึกกิจกรรม แต่การสอนแบบมอบงานให้ทำนั้นเด็กจะมีอิสระในการฝึกกิจกรรมของเขามากยิ่งขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามการสอนลักษณะนี้ก็ถือว่าเป็นการสอนที่คล้ายคลึงกับการสอนแบบสั่งการ คือสั่งให้เด็กไปทำ การทำนั้นก็คือสิ่งที่ครูมอบและกำหนดให้ ซึ่งถือว่าเป็นงานในเนื้อหาวิชาที่กำหนดโดยเด็กจะรู้ว่าเขาจะเริ่มเมื่อไร และจะหยุดเมื่อไรถึงอย่างไรก็ตาม การมอบหมายงานให้เด็กไปฝึกหรือกระทำการนั้น ก็คงอยู่ในความควบคุมของครูแต่ครูจะมีเวลาได้พักไม่ต้องเหนื่อยมากเหมือนการสอนแบบสั่งการซึ่งครูจะต้องอยู่หรือคอยควบคุมเด็กตลอดเวลา การสอนแบบมอบงานให้ทำจะเปิดโอกาสให้เด็กกับครูมีความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น เด็กมีโอกาสจะพัฒนาตัวของเขาอย่างอิสระมากขึ้นกว่าการสอนแบบสั่งการ

3. การสอนแบบจับคู่ (Reciprocal Teaching)

การสอนแบบจับคู่ เป็นแบบการสอนที่เด็กจะมีอิสระและเป็นตัวของตัวเองมากกว่าการสอนแบบสั่งการ และแบบมอบงานให้ทำ การสอนแบบนี้ครูจะมีบทบาทเป็นอย่างมากเกี่ยวกับเรื่องการวัดผลและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนก็มีมากขึ้นด้วย

4. การสอนแบบแบ่งเป็นกลุ่มย่อย (Use of Small Group)

การสอนแบบแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ก็คล้ายกับวิธีสอนแบบจับคู่ แต่การสอนแบบกลุ่มย่อยมีเพียงมากขึ้นมากกว่าแบบจับคู่ ก็คือ มีผู้สังเกตและผู้บันทึกการสอนแบบเป็นกลุ่มเล็กๆ มีประโยชน์มากในกรณีที่อุปกรณ์ และเครื่องมือ มีจำนวนจำกัด การแบ่งกลุ่มย่อย มักจะแบ่งเป็นกลุ่มละ 3-4 คน (บางกรณีอาจจะมากกว่านี้)

5. การสอนเป็นรายบุคคล (The Individual program)

หัวใจสำคัญในการสอนก็คือ การเรียนเป็นรายบุคคล เพราะในการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้เป็นหน้าที่ของแต่ละคน จะเรียนแทนกันไม่ได้ การจัดโปรแกรมในการสอนจะต้องมีเนื้อหาวิชามาพอที่จะให้ผู้เรียนได้มีโอกาส ทดลอง หรือเลือก และเข้าใจให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียน

6. การสอนโดยวิธีแนะแนวให้ค้นคว้า (Guide Discovery)

การสอนแบบแนะแนวให้เกิดการค้นคว้า เป็นวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนได้ประกอบพิจารณาอันจะก่อให้เกิดความงอกงามทางด้านสติปัญญา เมื่อพูดถึงกิจกรรมอันจะก่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญานั้นกินความหมายมาก ซึ่งต่างกับกิจกรรมอื่นๆ นักจิตวิทยาและนักวิจัยที่มีชื่อเสียงได้เสนอข้อคิดเห็นไว้ว่ากิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญานั้นคือ กิจกรรม ซึ่งจะทำให้ผู้กระทำมีความสามารถในสิ่งต่อไปนี้คือ

- 6.1 ความสามารถในการถาม
- 6.2 ความสามารถในการเปรียบเทียบ
- 6.3 ความสามารถในการสรุปความหรือลงความเห็นจากการเปรียบเทียบจากของสองสิ่งหรือหลายสิ่ง
- 6.4 ความสามารถในการตัดสินใจ
- 6.5 มีความสามารถในการใช้กลวิธีต่างๆ เข้าช่วยในการแก้ปัญหา
- 6.6 มีความสามารถในการคิดประดิษฐ์
- 6.7 มีความสามารถในการค้นคว้า
- 6.8 มีความสามารถในการตอบโต้

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา

ความสำคัญของพลศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพลศึกษา ไว้ว่า พลศึกษาเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมพัฒนาการในทุกๆ ด้าน โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาที่เหมาะสมเป็นสื่อทำให้สมรรถภาพทางกายและจิตใจ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตนเองอย่างเต็มใจ ควบคู่ไปกับการให้ความรู้และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมที่นำมาใช้ในการปฏิบัติต้องเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ใช้กล้ามเนื้อและอวัยวะต่างๆ ของร่างกายทำงานมากกว่าการเคลื่อนไหวปกติที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการออกกำลังกายเพื่อรักษาไว้ซึ่งสมรรถภาพและสุขภาพที่ดี และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า กิจกรรมพลศึกษาเป็นกิจกรรมที่ใช้ร่างกายเป็นสื่อในการประกอบกิจกรรมต่างๆ และมีผลต่อการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมพลศึกษามีส่วนในการตอบสนองความต้องการของเด็กในด้านการเคลื่อนไหว การเล่น การออกกำลังกาย เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อ พัฒนาการเคลื่อนไหว รวมทั้งการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะและการทรงตัว ให้เด็กเกิดความมั่นใจในการเคลื่อนไหว ซึ่งจะส่งผลถึงบุคลิกภาพของตัวเด็กเอง อีกทั้งยังสามารถปลูกฝังความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้จักรับมืออย่างมีคุณธรรม มีความเอื้อเฟื้อให้เกิดขึ้นในตัวเด็กโดยผ่านกิจกรรมการเล่นต่างๆ

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2540) ได้กล่าวว่า การที่วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาอย่างหนึ่งดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้นั้น ก็เนื่องมาจากการพลศึกษาได้มีการตัดสินใจในสิ่งที่สำคัญสองอย่างคือ การตัดสินใจเปลี่ยนแปลงความมุ่งหมายของการพลศึกษาเอง และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโปรแกรมที่เกี่ยวกับการ

ฝึกการบริหารที่เป็นการฝึกแบบหมุนออกไป การพลศึกษานั้นควรจะมุ่งความสนใจของตนเองและทำตัวเองให้มีความเกี่ยวข้องกับโปรแกรมของโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย การตัดสินใจในสิ่งเหล่านี้เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานของความเข้าใจที่ว่า พลศึกษานั้นเป็นกระบวนการการศึกษาที่มีประโยชน์ที่จะช่วยทำให้เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกบุคลและเพื่อความเป็นพลเมืองดีได้ ประโยชน์เหล่านี้เกิดขึ้นจากพัฒนาการที่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ใน 4 ประการคือ 1) พัฒนาการทางระบบอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย 2) พัฒนาการทางด้านทักษะในการทำงานประสานกันระหว่างกล้ามเนื้อและประสาท 3) พัฒนาการทางความสนใจในการเล่นและนันทนาการ และ 4) พัฒนาการในมาตรฐานของพฤติกรรม

สมาคมกีฬาและพลศึกษานานาชาติ (NASPE) ได้สรุปเนื้อหาที่เป็นมาตรฐานของพลศึกษาในการพัฒนากีฬาและพลศึกษาของประเทศไว้ว่า “เคลื่อนที่ไปสู่อนาคต: มาตรฐานพลศึกษาระดับนานาชาติ (1995)” ซึ่งเป็นตัวชี้วัดมาตรฐานของเนื้อหาพลศึกษา คือ นักเรียนมีความรู้ มีคุณค่า และสามารถปฏิบัติได้ ประกอบด้วยมาตรฐาน 7 มาตรฐานด้วยกัน (Kovar; et al. 2004) ได้แก่

มาตรฐานที่ 1: นักเรียนมีความสามารถในการเคลื่อนไหวและมีทักษะการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 2: นักเรียนประยุกต์ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหวและหลักการของการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 3: นักเรียนมีความสามารถในการใช้กิจกรรมทางกายในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ 4: นักเรียนได้รับผลสำเร็จและดำรงไว้ซึ่งสุขภาพที่ดีในระดับของสมรรถภาพทางกาย

มาตรฐานที่ 5: นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อบุคคลและพฤติกรรมทางสังคมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย

มาตรฐานที่ 6: นักเรียนมีความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย

มาตรฐานที่ 7: นักเรียนเข้าใจในการจัดกิจกรรมทางกายที่เหมาะสม เพื่อความสนุกสนาน เพื่อความท้าทาย เหมาะสมกับความรู้สึกร่างกายของตนเอง และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

จากความสำคัญดังกล่าวสรุปได้ว่า พลศึกษาเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับศาสตร์ทางการศึกษาอื่นๆ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาเป็นองค์รวมนั้นคือ พัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา คุณค่าและประโยชน์ของพลศึกษาจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลได้พัฒนาความซาบซึ้งของการเคลื่อนไหวจนถึงขั้นที่ระลึกได้ว่า กิจกรรมเหล่านั้น คือส่วนที่จำเป็นอย่างหนึ่งของชีวิตประจำวันของตน นั้นแสดงว่าบุคคลได้เห็นความสำคัญของการประกอบกิจกรรมพลศึกษาให้เป็นกิจนิสัยนั่นเอง

จุดมุ่งหมายของการสอนพลศึกษา

พลศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาจิตใจ ศีลธรรม และวัฒนธรรมของบุคคล และเป็นการศึกษาที่ไม่สิ้นสุดในตัวของมันเอง แต่เป็นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้สึก และความมุ่งมั่น ความแน่วแน่ ความบริสุทธิ์และประโยชน์ให้ผู้เรียนมากยิ่งขึ้นจุดมุ่งหมาย ของการสอนพลศึกษามี 5 ประการ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545) คือ

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย (Physical development) คือ ความต้องการให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพสมบูรณ์อยู่เสมอ เพราะการเคลื่อนไหวหรือการออกกำลังกายนั้นจะทำให้ระบบประสาทกับระบบกล้ามเนื้อ (Neuromuscular) ทำงานสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความแข็งแรง ความอดทน กำลัง ความเร็ว ความคล่องตัว ปฏิกริยาตอบสนอง ความยืดหยุ่น ความสมดุล ที่รวมเรียกว่า สมรรถภาพทางกาย (Physical fitness) ได้เป็นอย่างดี และทำให้ร่างกายเกิดความเจริญเติบโตตามกฎของการใช้และไม่ใช้ (Law of use and disuse) คือ กล้ามเนื้อส่วนใดที่ถูกใช้งานอยู่เสมอก็จะเจริญเติบโต แต่ถ้าไม่ใช้ก็จะเล็กลีบลงขาดความแข็งแรง ชอร์นไคร์ (Corsi. 2002; citing Thondike. 2000)

2. การพัฒนาทางด้านจิตใจ (Mental development) คือ ความต้องการให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นคนที่มีเหตุผล รู้จักใช้สติปัญญาไตร่ตรอง ตัดสินใจได้เด็ดขาดถูกต้องและรวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นในการเล่นกีฬา เพราะต้องใช้ไหวพริบ สติปัญญาในการแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้นแล้วยังต้องการให้นักเรียนเป็นผู้มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาจะนำไปสู่ชีวิตที่มีความสุขทั้งกายและใจ ดังที่เพลโต นักปราชญ์ชาวกรีก อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการประณการศึกษาแห่งชาติ. (2545) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา ทำให้สุขภาพทางกายและจิตใจดีขึ้น เพราะสุขภาพทางกายและทางจิตใจมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมาก และถ้าสุขภาพทางกายดีแล้วสุขภาพทางจิตใจก็จะดีด้วย (Sound mind in sound body)

3. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ (Emotional development) คือ ความต้องการให้นักเรียนรู้จักควบคุมอารมณ์ มีความยับยั้งใจ อดทน อดกลั้น ไม่โกรธง่าย ภูมิใจในตนเองเมื่อประสบความสำเร็จในการเล่นกีฬา การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเองและรู้จักควบคุมอารมณ์ เพื่อจะได้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. พัฒนาการทางด้านสังคม (Social development) คือ ความต้องการให้นักเรียนฝึกการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น เป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ การอยู่ร่วมกันในสังคม ประชาธิปไตย มารยาท และประเพณี สิ่งต่างๆ เหล่านี้นักเรียนจะได้รับการฝึกฝนเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา และต่อไปจะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม หรือการเลือกหัวหน้าทีม การเล่นกีฬาเป็นทีม เป็นกลุ่ม ทำให้ทุกคนต้องฟังพาดำเนินการร่วมกันสามัคคีและรับผิดชอบร่วมกัน รู้จักการวางตัวเมื่อเป็นผู้แพ้หรือผู้ชนะ เป็นต้น ในชั่วโมงพลศึกษาจึงเปรียบเสมือนห้องทดลองปฏิบัติการทางพฤติกรรมของนักเรียน สิ่งที่ต้องเน้นคือ พฤติกรรมแสดงออกของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม และความมีน้ำใจนักกีฬา (Sportsmanship)

5. พัฒนาการทางด้านทักษะ (Skill development) คือ ความต้องการให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาการทำงานสัมพันธ์กันระหว่างระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาท โดยเป็นการทำงานสัมพันธ์กันระหว่างระบบกล้ามเนื้อต่างๆ (Muscular coordination) ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งทำงานสัมพันธ์กันระหว่างระบบประสาทและระบบกล้ามเนื้อ (Muscular and nervous coordination) ผลจากการสัมพันธ์กันของ

ระบบดังกล่าวจะก่อให้เกิดทักษะ ซึ่งทักษะนั้นจะเกิดขึ้นได้ด้วยการฝึกฝนอยู่เป็นประจำ เป็นทักษะในการใช้วชิระต่างๆ ของร่างกายประกอบการใช้สติปัญญาในขณะที่เล่นกีฬา เมื่อมีทักษะแล้วนักเรียนก็จะอยากเล่นกีฬาต่อไป ทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นแล้ว การมีทักษะยังทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เกิดความสนใจ และต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่อไป

การสอนพลศึกษา กิจกรรมทางกาย กีฬาและการออกกำลังกาย

(ศาสตราจารย์สาลี สุภารณ์) การกีฬาและการออกกำลังกายมีลักษณะเฉพาะซึ่งแตกต่างไปจากการสอนในห้องเรียนหลายประการ ประการแรก ผู้เรียนมีการเคลื่อนที่เพื่อเปลี่ยนตำแหน่งบ่อยครั้ง เช่น การเดินแอโรบิก การว่ายน้ำ การวิ่ง และการเล่นบาสเกตบอล เป็นต้น การควบคุมดูแลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพจึงยากกว่าการเรียนในชั้นเรียน ประการที่สอง สนามฝึกซ้อมมีพื้นที่กว้างกว่าห้องเรียนมาก การใช้เสียงให้ได้ยินชัดเจนตลอดจนการดูแลผู้เรียนอย่างทั่วถึงจึงยิ่งยากกว่าการเรียนในห้อง ประการที่สาม ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสนใจในกีฬาที่ตนเองเลือก ไม่เหมือนกับการเรียนในห้องที่หลายๆ วิชาเป็นการบังคับให้เรียน ความตั้งใจและความสนใจของผู้เรียนจึงมีมากกว่าการเรียนวิชาบังคับต่างๆ เป็นผลให้ปัญหาความไม่ตั้งใจหรือไม่ให้ความร่วมมือลดน้อยลง ประการสุดท้าย ผู้เรียนมีโอกาสนในการพบปะและฝึกฝนร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่มีการฝึกซ้อมหรือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นครูต้องสอนให้ผู้เรียนรู้ว่าโอกาสใดสามารถหยุดคุยได้และสถานการณ์เช่นใดไม่ควรคุย เพราะเป็นการรบกวนครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน จะเห็นได้ว่าการที่จะเป็นครูสอนกีฬา (เช่น ว่ายน้ำ ฟุตบอล) หรือสอนการออกกำลังกาย (เช่น การเดินแอโรบิก หรือการวิ่ง) ที่ดี ครูจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เพราะความรู้และความชำนาญในการเล่นกีฬาที่ตนเองสอนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังไม่อาจช่วยให้ครูประสบความสำเร็จในการสอนได้ เนื่องจากการสอนผู้เรียนจำนวน 1-2 คนมีปัญหาน้อยกว่าการสอนเป็นกลุ่ม ดังนั้น ในเอกสารนี้จะกล่าวถึงการสอนผู้เรียนเป็นกลุ่มที่มากกว่า 15 คน ขึ้นไปหรือหากครูเคยสอนผู้เรียนกลุ่มใหญ่มาก เช่น เกินกว่า 50 คนขึ้นไป ตัวครูก็จะมีประสบการณ์ตรงด้วยตนเองแล้วว่าจำนวนผู้เรียนยิ่งมาก ปัญหาและความยุ่งยากก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ประสิทธิภาพในการสอนย่อมลดลงเพราะครูคนเดียวไม่สามารถสอนและดูแลผู้เรียนกลุ่มใหญ่ได้อย่างทั่วถึง

งานของครู (Tasks)

ในระหว่างที่มีการเรียนการสอนทฤษฎีในชั้นเรียนหรือการสอนภาคปฏิบัติในห้องทดลองหรือสอนทักษะกีฬาในสนามต่างๆ งานที่ครูสอนต้องทำมีอยู่ 2 ชนิดหลักๆ คืองานที่เกี่ยวข้องกับการจัดชั้นเรียน (Managerial Tasks) และงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน (Instructional Tasks) งานการจัดชั้นเรียน (Managerial Tasks) คือ กิจกรรมทั้งหลายที่จะเอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ด้วยความราบรื่น เช่น การแจกเอกสารประกอบการบรรยาย การจ่ายอุปกรณ์ให้แก่ผู้เรียน การเก็บอุปกรณ์คืน

เมื่อเลิกเรียน การสำรวจรายชื่อผู้เข้าเรียน การจัดรูปแบบแถวเพื่อทำการสอน การแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามความเหมาะสม การวางแผนปฏิบัติต่างๆ การลงโทษผู้เรียนที่ทำผิดกฎระเบียบหรือไม่ให้ความร่วมมือ การใช้สัญญาณสื่อสารกับผู้เรียนในขณะดำเนินการสอน ได้แก่ สัญญาณการเรียกรวม การให้เริ่มฝึกกิจกรรม การหยุดพัก เป็นต้น

สำหรับงานสอน (Instruction Tasks) คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดความรู้ด้านทักษะการเคลื่อนไหวและเทคนิคต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งได้แก่ การอธิบายและสาธิต การอบอุ่นร่างกาย การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ การให้คิว (Cuing) การให้ข้อมูลย้อนกลับหรือฟีดแบค (Feedback) ตลอดจนการให้แบบฝึกต่างๆ นอกจากงานของครูที่กล่าวถึงมาแล้วยังมีงานอีกอย่างหนึ่งซึ่งเรียกว่างานเกี่ยวกับสังคม (Social Tasks) เป็นความพยายามของผู้เรียนที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในชั้นหรือครูผู้สอนก็ตาม ครูจึงควรทำความเข้าใจกับงานสังคมของผู้เรียน เพื่อให้สามารถสอนและควบคุมชั้นได้ดี เช่น ออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำความคุ้นเคยและเล่นกับเพื่อนคนอื่นๆ ในห้อง

ครูจะเริ่มสอนอย่างไรในแต่ละครั้ง ครูส่วนใหญ่จะตอบว่า ต้องเริ่มจากการสร้างความพร้อมให้กับผู้เรียน ครูที่สอนในห้องอาจจะทบทวนบทเรียนหรือนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีการต่างๆ ส่วนครูที่สอนกีฬาและการออกกำลังกายก็จะสร้างความพร้อมโดยการให้นักเรียนอบอุ่นร่างกายหรือการวอร์มอัพด้วยการวิ่งรอบสนามหรือทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จากการวิจัยพบว่า การวิ่งไปรอบๆ สนาม เป็นกิจกรรมที่นักเรียนเห็นว่าน่าเบื่อและซ้ำซาก ดังนั้น ครูสอนควรหาวิธีอบอุ่นร่างกายที่หลากหลายและเข้ากันกับเนื้อหาที่จะสอน ซึ่งเรียกว่า Active Warm-up Activities โดยเน้นการเคลื่อนไหวพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เดิน วิ่ง กระโดด โดยเริ่มจากช้าๆ และเพิ่มความเร็วขึ้น ตัวอย่างการอบอุ่นร่างกายง่ายๆ ได้แก่ การเดินช้าสลับเร็วเป็นคู่ๆ หรือกลุ่มละ 3 คน เพื่อให้นักเรียนมีการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นขณะเดียวกันก็ทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อเป็นระยะๆ ขณะที่เดิน กิจกรรมเหล่านี้ผู้เรียนจะได้เห็นตัวอย่างซึ่งเป็นการลงมือปฏิบัติกิจกรรมในโรงยิมส์ ผู้สอนควรคิวซื้อการเคลื่อนไหวหรือทำยืดเหยียดกล้ามเนื้อไปด้วยเพื่อลดเวลาในการอธิบายให้สั้นลงและเป็นการเพิ่มเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน

สัญญาณที่ใช้ในการสอนจัดว่าเป็นแนวปฏิบัติ (Routine) อีกอย่างหนึ่งที่ช่วยให้การสอนดำเนินไปได้รวดเร็ว เช่น นิ่ง (Freeze/Stop) หมายถึง หยุดพัก น้ำไหล (Go) คือ เริ่มทำกิจกรรม น้ำลง (Down) คือ วางอุปกรณ์ลง น้าว (Gather) หมายถึง รียกรวม เป็นต้น ครูสามารถใช้ทั้งการพูดและสัญญาณมือเพื่อสื่อสารกับผู้เรียนที่อยู่ไกลจากตำแหน่งที่ครูยืน ตัวอย่าง ครูเป่านกหวีดพูดว่าน้ำนิ่งแล้วชูมือ/กำปั้นขึ้นเหนือศีรษะ นักเรียนอาจได้ยินครูพูดหรือมองเห็นครูชูมือหรือทั้งสองอย่าง การให้ความร่วมมือโดยหยุดพักก็จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ความคาดหวังของผู้สอน การสอนกฎและแนวปฏิบัติทำให้ผู้เรียนทราบว่าครูคาดหวังอะไรจากผู้เรียน พฤติกรรมใดที่ผู้เรียนควรทำหรือไม่ควรทำ (เช่น ครูไม่ต้องการให้ผู้เรียนนั่งบนลูกบาสเกตบอล) นอกจากนั้นการอธิบายวิธีการให้เกรตก็เป็นการบอกถึงความคาดหวังของครูด้วย กล่าวคือ ถ้าให้

คะแนนความยืดหยุ่น ความแข็งแรง โดยมีการทดสอบ แสดงว่าครูคาดหวังว่าผู้เรียนจะมีองค์ประกอบดังกล่าวดีขึ้น

ครูควรเริ่มต้นสอนชั่วโมงแรกด้วยการทำความเข้าใจความตกลงกันในเรื่อง กฎระเบียบและแนวปฏิบัติ (Rules and Routines) (หรือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎต่างๆ ด้วย) เพื่อเป็นการวางพื้นฐานในเรื่องวินัยให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะมีผลให้มีปัญหาระเบียบวินัยในขณะสอนน้อยลง และครูก็จะสามารถดำเนินการสอนได้อย่างรวดเร็วอีกด้วย

การสอนโดยบอกผู้เรียนว่าให้เริ่มต้นเลี้ยงลูกบาสเกตบอลอย่างไร หรืออธิบายวิธีการอันเดอร์วอลเลย์บอล แล้วให้ฝึกอันเดอร์ให้ได้จำนวนครั้งมากที่สุด หรือให้วิ่งรอบสนาม 3 รอบ และกระโดดตบ เป็นต้น วิธีการดังกล่าวนี้ เป็นการสอนแบบสั่งการ (Command Style) กล่าวคือ ครูทำหน้าที่เป็นผู้สอน หรือบอกผู้เรียนว่าทำอะไร การสอนแบบสั่งเหมาะสำหรับกิจกรรมที่ต้องการความพร้อมเพรียง ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น วอร์มอัพเหมือนกัน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การสอนแต่ละครั้งไม่ได้หมายความว่าครูจะต้องสั่งเสียทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ครูสามารถใช้วิธีสอนที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมและผู้เรียน ซึ่งมีความแตกต่างกันไป ครูควรเน้นเกมหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมความร่วมมือร่วมใจ (Cooperative Game) และเน้นการทำงานเป็นทีมมากกว่าการแข่งขันที่ให้ความสำคัญกับการแพ้หรือชนะเท่านั้น ทุกครั้งที่มีการแข่งขัน ครูควรให้ความสำคัญกับความเสมอภาค ยุติธรรม และไม่คดโกง ชัยชนะที่ได้มาจากการโกงทุกรูปแบบ แสดงให้เห็นถึงการเอาเปรียบจิตใจคับแคบ เห็นแก่ตัว ซึ่งส่งผลน้อยๆ เข้า จะทำให้นักเรียนเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ด้อยคุณภาพ คือเอาเปรียบและโกงทุกรูปแบบ

การคิว (Cueing)

การสอนโดยตรง (Direct) โดยเริ่มต้นจากการอธิบายและสาธิตทักษะนั้น เป็นวิธีการสอนกีฬาที่ครูพลศึกษาและโค้ชกีฬาใช้กันมายาวนาน โดยเชื่อกันว่าเป็นวิธีการสอนทักษะกีฬาที่ได้ผลดี อย่างไรก็ตาม การสอนกีฬาไม่ใช่วิธีการสอนภาคทฤษฎี เช่น วิชาภาษาไทยหรือสังคมที่ครูเข้ามาบรรยายยาวๆ การเรียนกีฬา นักเรียนต้องการเคลื่อนไหว การอธิบายยาวมากทำให้ผู้เรียนไม่ให้ความสนใจ หรือไม่เข้าใจว่าตรงไหนบ้างเป็นข้อมูลที่สำคัญ ถ้าครูอธิบายเรื่องการอันเดอร์วอลเลย์บอลจบลง แล้วลองถามผู้เรียน 5 คน ว่าการอันเดอร์ทำอะไร ครูอาจได้คำตอบ 5 อย่างที่ไม่เหมือนกัน คือคำตอบอาจจะวนอยู่ในเรื่องที่ครูสอนแต่ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญของการปฏิบัติทักษะ ทำไมนักเรียน 5 คน จึงไม่มีใครตอบเหมือนกันหรือตอบอย่างที่ครูคาดหวัง มีกระบวนการถ่ายทอดหรือมีความผิดพลาดเกิดขึ้นตรงไหน ครูจึงไม่สามารถสื่อสารให้ผู้เรียนเข้าใจได้ โดยปกติคนทั่วๆ ไปจะสามารถจดจำสิ่งต่างๆ ได้ครั้งละประมาณ 4-5 อย่าง หากไม่มีการคิวมาช่วยในการจำ ผู้เรียนก็จะไม่รู้ว่าคำอธิบายส่วนไหนที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติทักษะและส่วนไหนไม่สำคัญ ดังนั้น จึงจดจำสิ่งที่ครูบรรยายแตกต่างกันออกไป สิ่งที่คุณเรียนจำอาจเป็นข้อปลีกย่อยซึ่งไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญของทักษะก็เป็นได้ การคิวจึงช่วยให้นักเรียนทราบว่าจะองค์ประกอบสำคัญประกอบด้วยอะไรบ้าง

คิวหรือคิวการเรียนรู้ (Learning Cue) คือ คำหรือกลุ่มคำที่ผู้สอนเลือกมาใช้ในการสื่อสารกับผู้เรียนแทนการอธิบายที่ค่อนข้างยาว คิวที่ดีต้องบ่งบอกถึงคุณลักษณะหรือวิธีการเคลื่อนไหวที่สำคัญในการปฏิบัติทักษะที่ครูต้องการสอน การสอนทักษะการเคลื่อนไหวที่สำคัญในการปฏิบัติทักษะที่ครูต้องการสอน การสอนทักษะการเคลื่อนไหว กีฬาและการออกกำลังกายต้องอาศัยการคิวเพื่อให้ผู้เรียนจำขั้นตอนการปฏิบัติทักษะได้รวดเร็ว นอกจากนั้น การคิวยังเป็นประโยชน์ต่อการให้ฟีดแบค (Feedback) หรือข้อมูลย้อนกลับของครูเองด้วย

การคิวนอกจากจะใช้ในการสอนเพื่อบ่งบอกทักษะ ฟอรัม หรือวิธีการเคลื่อนไหวแล้วยังใช้ดึงความสนใจของผู้เรียนได้ด้วย ตัวอย่างการคิวขั้นตอนการปฏิบัติทักษะ เช่น ผู้สอนคิวว่า ก้าวเท้าซ้ายแยก แหวกไม้ไปหลัง แหวกไม้ไปด้านหน้า ดีผ่านลูกบอล นั่นคือ การอธิบายเนื้อเรื่องการตีเทนนิสด้วยลูกฟอห์แฮนด์ (Forehand) โดยย่อด้วยการใช้คิว ทำให้ผู้เรียนรู้อย่างชัดเจนว่าต้องให้ความสนใจกับกระบวนการแหวกไม้ไปข้างหลังและข้างหน้าแล้วดีผ่านลูกเทนนิส ส่วนการคิวเพื่อให้ความสนใจของผู้เรียนจดจ่ออยู่ ณ ตำแหน่งของร่างกายหรืออุปกรณ์กีฬานั้น เป็นคนละประเด็นกัน หากครูเคยคิดว่าตามองบอลหรือตามองลูก แสดงว่าครูคิดหรือเคยเห็นว่าผู้เรียนตาไม่ได้มองที่ลูกบอล ซึ่งในความเป็นจริงนั้นผู้เรียนส่วนใหญ่ก็จ้องหรือมองลูกบอลอยู่แล้ว การเลือกคิวที่ดีจึงเป็นทักษะที่ครูสอนพลศึกษาและกีฬา ต้องทำความเข้าใจกับทักษะการเคลื่อนไหวและฝึกคิวบ่อยๆ ความชำนาญก็จะเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้น การคิวชื่อทำการเคลื่อนไหวหรือทำยืดเหยียดกล้ามเนื้อก็มีความสำคัญเพราะทำให้ครูไม่ต้องอธิบายยาวนาน เช่น ทำไขว้ขาแก้ตัว ทำเตะสลับ ทำลันจ์ทำขวาน้ำ ทำแอ่นตัว ทำแก้ตัวและเอียงตัว เป็นต้น

การเขียนเนื้อเรื่องและคิว (Writing Content & Cue)

ทักษะการตีลูกแบบหน้ามือ (Forehand Ground Stroke) กีฬาเทนนิสเนื้อเรื่องผู้เรียนที่ถนัดขวา (มือขวาถือแร็กเกตถนัดซ้ายปฏิบัติตรงกันข้าม) ให้ยืนท่าเตรียม (แยกเท้าช่วงไหล่ เท้าขวานาน) ย่อเข้ามือขวาถือแร็กเกตหรือไม้เทนนิส จากนั้นก้าวเท้าซ้ายแยกเพื่อให้ไหล่ซ้ายหันเข้าหาตาข่าย ย่อเข้าน้ำหนักอยู่ที่เท้าซ้ายพร้อมกับเหวี่ยงแร็กเกตไปด้านหลังสะโพก (เหยียดแขนถึงขณะเหวี่ยงไม้) ขึ้นต่อไปให้บิดลำตัวเพื่อหันหน้าเข้าหาตาข่ายพร้อมทั้งเหวี่ยงไม้จากด้านหลังไปยังด้านหน้าเพื่อตีลูกหน้าไม้ประทะลูกประมาณ 75 – 100 เซนติเมตร ด้านหน้าเท้าซ้าย ตีลูกตรงกลางหน้าไม้โดยไม้ตั้งฉากกับลูก หัวไม้สูงกว่าข้อมือ จากนั้นเหวี่ยงไม้ตามลูกบอลขึ้นไปทางไหล่ซ้าย พร้อมกับก้าวเท้าขวามาคู่กับเท้าซ้ายคือ เพื่อกลับมาอยู่ในท่าเตรียม

การคิว

1. เตรียม (Ready) คือ การยืนแยกเท้าประมาณช่วงไหล่ ย่อเข้า มือขวาถือไม้เทนนิส
2. ก้าวซ้ายแยก (Step Across) หมายถึง การก้าวเท้าซ้ายแยกเพื่อให้ไหล่ซ้ายหันเข้าหาตาข่าย ย่อเข้า น้ำหนักอยู่ที่เท้าซ้าย

3. เหวี่ยงไม้ไปหลัง (Swing Back) คือ การเหวี่ยงไม้เทนนิสไปด้านหลังสะโพก (เหยียดแขนตึงขณะเหวี่ยงไม้)

4. เหวี่ยงไม้ไปด้านหน้า (Swing Forward) หมายถึง การบิดลำตัวเพื่อหันหน้าเข้าหาตาข่าย พร้อมทั้งเหวี่ยงไม้จากด้านหลังไปยังด้านหน้าเพื่อตีลูก

5. ตีผ่านลูกบอล (Hit through the Ball hit and follow through) คือ การเหวี่ยงไม้ไปปะทะลูกเทนนิส ด้านหน้าเท้าซ้าย ด้านหน้าเท้าซ้าย ตีลูกตรงกลางหน้าไม้โดยไม่ตั้งฉากกับลูก หัวไม้สูงกว่าข้อมือจากนั้นเหวี่ยงไม้ตามลูกบอล ขึ้นไปทางไหล่ซ้าย

สรุปการเลือกและเรียงลำดับการคิว

คิว (Cue or Learning Cue) คือ คำหรือวลีที่ใช้บังคับและสื่อสารกับผู้เรียนถึงส่วนประกอบหรือขั้นตอนที่สำคัญของทักษะหรือการเคลื่อนไหว การเลือกคิวที่ดีมีความสำคัญสำหรับผู้เรียนมาก โดยเฉพาะผู้เรียนใหม่ เพราะความจำและการปฏิบัติต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน คิวที่น่าเสนอต่อผู้เรียนจึงควรตัดทอนให้สั้นลงเหลือเฉพาะคำหรือวลีที่สำคัญและนำมาเรียงลำดับอย่างต่อเนื่องกันการเน้นให้ผู้เรียนจดจำไปยังคิวการสอน มีผลต่อการปฏิบัติทักษะโดยตรง คิวที่ดีควรถูกต้อง สั้น เป็นภาษาที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ไม่เกิน 5 คิว) และในการสอนครูสามารถลดคิวลงได้แต่ไม่ควรเปลี่ยนคิวบ่อยๆ เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน

หลักการสอนพลศึกษา

การสอน (Teaching skill phase) เป็นขั้นที่มีความสำคัญสูงสุดสำหรับการสอนพลศึกษา โดยเฉพาะการสอนทักษะ เป็นขั้นที่ต้องอาศัยกระบวนการของการใช้ความรู้และเทคนิคของครูเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงควรเลือกกิจกรรมการสอนทักษะมาปฏิบัติให้ถูกต้องมากที่สุดและควรใช้เวลาให้น้อยที่สุด โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการสอนพลศึกษาคือ เพื่อให้นักเรียนได้รู้วิธีการและท่าทางที่ถูกต้องของการปฏิบัติทักษะต่างๆ และเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545) หลักการสอนพลศึกษา มีดังนี้

1. ใช้เวลาสอนหรือแสดงอย่างรวบรัดและใช้เวลาให้น้อยที่สุด ประมาณ 5-8 นาที เพราะนักเรียนอยากเล่นหรือปฏิบัติอย่างรวดเร็วกว่านั่งฟังเฉยๆ นานๆ
2. ต้องจัดรูปแบบของชั้น ให้นักเรียนสามารถได้ยินและได้เห็นครูอย่างชัดเจน และทั่วถึง เช่น เครื่องวงกลม แถวหน้ากระดาน
3. ไม่ควรให้นักเรียนหันหน้าเข้าหาแสงแดด เพราะอาจทำให้ตาพร่ามัว มองไม่เห็นหรือไม่ชัดเจน แต่ก็อย่าให้แสงแดดส่องท้ายทอยเด็กมากเกินไปเพราะอาจทำให้เกิดอันตราย
4. ควรใช้อุปกรณ์ประกอบการอธิบายและสาธิต เพราะจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น ง่ายขึ้น ช่วยประหยัดเวลา และนักเรียนก็จะได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ของทักษะได้ชัดเจนขึ้น

5. ใช้วิธีสอนรวม-แยก-รวมในการสอนทักษะ ซึ่งเป็นการแยกแยะและแสดงถึงความสัมพันธ์ส่วนย่อยๆ ของทักษะให้นักเรียนเห็นอย่างชัดเจน
6. อธิบายหรือสอนทักษะจากง่ายไปหายากตามลำดับ และอธิบายจุดเน้นสำคัญๆ ของทักษะแต่ละอย่าง
7. หลักการสอนควรให้นักเรียนลองปฏิบัติด้วยตนเอง
8. บางครั้งอาจให้นักเรียนช่วยสาธิต แต่ต้องตกลงและต้องทำความเข้าใจกันก่อนเพื่อให้การสาธิตเป็นไปอย่างตรงจุด ไม่ควรให้นักเรียนช่วยสาธิตแทนครูบ่อยเกินไป เพราะนักเรียนอาจขาดความเชื่อถือในตัวครูได้
9. อย่าเน้นการสอนมากเกินไป เพราะจะทำให้ให้นักเรียนไม่มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองบ้าง นั่นก็คือ อย่าใช้วิธีการสอนแบบอธิบายและสาธิตมากเกินไปในทุกๆ เรื่อง นักเรียนควรได้ทดลองหรือแก้ปัญหาเองบ้าง
10. ถ้าใช้ทฤษฎีถ่ายทอดการเรียนรู้ จะทำให้ช่วยประหยัดเวลาและพลังงานลงไปได้อีกและนักเรียนก็จะเข้าใจง่ายขึ้นด้วย

ลำดับและขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนพลศึกษา

ตามหลักการและปรัชญาของการเรียนการสอนพลศึกษาที่ถูกต้องจะช่วยให้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แท้จริงได้นั้น คือ กระบวนการเรียนการสอนที่นักเรียนได้ลงเล่นกีฬาหรือปฏิบัติจริงด้วยตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านเจตคติ 4) ด้านทักษะการกีฬา และ 5) สมรรถภาพทางกายควบคู่กันไปพร้อมๆ กันไปด้วย ดังนั้น การที่จะจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติด้วย การลงเล่นกีฬาจริงๆ ด้วยตนเองตามที่กล่าวนี้และบรรลุผลตามที่วางไว้ด้วยดีตามกระบวนการของการจัดและดำเนินการเรียนการสอนพลศึกษาที่ถูกต้อง จึงมีความจำเป็นจะต้องเป็นไปตามลำดับและตามขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 264) ได้เสนอหลักการที่สำคัญๆ ในแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการสร้างความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ

เป็นกระบวนการในการเตรียมร่างกายและจิตใจของนักเรียนทุกครั้งก่อนที่จะมีการเรียนวิชาพลศึกษา กระบวนการนี้นับว่าเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นและสำคัญมากก่อนที่จะเริ่มเรียนวิชาพลศึกษา ทั้งนี้ด้วยเหตุผลต่อไปนี้ คือ 1) ทำให้นักเรียนมีความตื่นตัวพร้อมที่จะเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้ด้วยความปลอดภัย หลังจากได้นั่งเรียนในห้องเรียนมาเป็นเวลานานมาแล้ว 2) ทำให้ระบบต่างๆ ของร่างกาย เช่น ระบบกล้ามเนื้อ ระบบไหลเวียนเลือด และระบบหายใจ ได้รับการกระตุ้นให้ตื่นตัวและพร้อมที่จะเคลื่อนไหวได้โดยไม่เกิดการบาดเจ็บจากการฉีกขาดของกล้ามเนื้อหรือเกิดการพลิกแพลงของข้อต่อได้

2. กระบวนการสร้างความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติในสิ่งที่เรียนได้

กระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่ครูช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในสิ่งที่เรียน เช่น หลักการ วิธีการ เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่จำเป็นและสำคัญของกีฬาหรือกิจกรรมที่จะสอนนั้น แล้วสามารถปฏิบัติและลงเล่นได้ด้วยความปลอดภัย และด้วยความสนุกสนาน ทั้งนี้รวมทั้งระเบียบ กติกาการเล่นหรือข้อตกลงอื่นๆ ที่จำเป็น ง่ายๆ และช่วยให้การเล่นนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้วางไว้

3. กระบวนการปฏิบัติจริงเพื่อความสนุกสนาน

กระบวนการนี้นับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของกระบวนการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา เพราะว่าเป็นกระบวนการที่จะทำให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสทำสิ่งที่ได้เคยเรียนมาแล้วในกระบวนการก่อนๆ มาใช้เล่นเพื่อความสนุกสนานในสภาพการณ์จริง ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และเกิดประสบการณ์จริง และได้มีการพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามที่จุดประสงค์การเรียนรู้ได้วางไว้อย่างแท้จริง และการที่นักเรียนจะมีความรัก ความชอบ เห็นคุณค่าของการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายและมีความผูกพันกับการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายในภายภาคหน้าต่อไปอีกหรือไม่ มากน้อยเพียงใดนั้น จะขึ้นอยู่กับบรรยากาศและประสบการณ์จริงที่นักเรียนได้รับจากการเรียนการสอนของกระบวนการนี้เป็นสำคัญ

4. กระบวนการสรุป ประเมินผลและสรุปปฏิบัติ

กระบวนการนี้แม้จะเป็นกระบวนการสุดท้ายของการเรียนการสอนก็ตาม แต่ก็นับว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากเช่นเดียวกัน เพราะว่าเป็นกระบวนการที่ครูจะสรุปและประเมินผลของการเรียนการสอนที่เพิ่งผ่านมาใหม่ ๆ ให้นักเรียนได้ทราบเพื่อปรับปรุงในสิ่งต่างๆ ที่ยังไม่ดีขึ้น หรือในสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นต่อไปอีก สิ่งที่ครูควรแจ้งให้นักเรียนทราบนี้จะมีทั้งในด้านการเล่น วิธีการเล่น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เล่นที่เกี่ยวกับระเบียบและกติกาการเล่นและการมีน้ำใจนักกีฬา ทั้งไประหว่างการเล่น หลังจากการเล่นเมื่อเป็นผู้ชนะ หรือหลังจากการเล่นเมื่อเป็นผู้แพ้ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และที่ครูเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้ดีขึ้น หรือที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นต่อไปอีก และในขณะเดียวกันนักเรียนจะได้เวลาพักก่อนที่จะทำความสะอาดร่างกายเพื่อเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวให้พร้อมที่จะเข้าเรียนในวิชาอื่นต่อไป

การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา

ในระดับชั้นประถมศึกษา พลศึกษาจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาการไปตามศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เช่นเดียวกับวัตถุประสงค์พื้นฐานทางการศึกษาทั่วไป ศักยภาพเหล่านี้ประกอบด้วย การให้นักเรียนได้พัฒนาทางด้านทักษะ สติปัญญา การเรียนรู้ การรู้จักคิดอย่างสร้างสรรค์ การรู้จักสื่อสาร มีความคิดเป็นของตนเอง การมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง และผู้อื่น การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น รวมถึงการพัฒนาด้านทักษะกลไกการเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพและสวยงาม วิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในโรงเรียนในระดับประถมศึกษา

ซึ่งการที่จะช่วยให้เป้าหมายเหล่านี้เป็นจริงขึ้นมาได้ จิรกรณ ศิริประเสริฐ (2543) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ร่างกายมีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการ

เด็กทุกคนที่เกิดมามีพันธุกรรมเป็นตัวกำหนดส่วนสูง น้ำหนัก และคุณลักษณะต่างๆ นอกจากนี้แล้วปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม เช่น การได้รับโภชนาการที่เหมาะสม การนอนหลับพักผ่อนที่เพียงพอ การปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และการเลี้ยงดูของบิดามารดา จะมีผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก นอกเหนือจากปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว มีหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่า การเจริญเติบโตปกติและการพัฒนาของกระดูก กระดูกอ่อน และกล้ามเนื้อ จะเกิดขึ้นได้เมื่อเด็กได้รับการออกกำลังกายที่ต่อเนื่องและเหมาะสมในระยะเวลาที่เด็กกำลังเจริญเติบโตเท่านั้น การออกกำลังกายโดยสม่ำเสมอจะช่วยให้ความหนาของกระดูก เนื่องจากการเพิ่มการสะสมของแร่ธาตุในกระดูกทำให้กระดูกใหญ่ขึ้นและแข็งแรง

2. เพื่อพัฒนาและคงไว้ซึ่งประสิทธิภาพสูงสุดของสมรรถภาพทางกาย

เด็กที่มีร่างกายแข็งแรงจะไม่เหนื่อยง่ายในการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน และยังมีพลังเหลือสำรองไว้ใช้อีกต่างหากในคราวที่ร่างกายจำเป็นต้องใช้ มีแนวโน้มว่าเด็กที่มีร่างกายแข็งแรงจะมีการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี มีการปรับตัว และชอบเข้าสังคม การออกกำลังกายที่หนักจะช่วยให้เด็กมีน้ำหนักที่เหมาะสมกับวัย สมรรถภาพทางกายที่สูงสุดในวัยเด็ก จะช่วยให้เด็กมีความพึงพอใจ การเข้าร่วมเล่นกีฬาและกิจกรรมพลศึกษาอื่นๆ นอกจากนี้แล้วการมีสมรรถภาพทางกายที่ดีจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความแข็งแรง ความทนทานของระบบไหลเวียนโลหิต การมีสุขภาพดี ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงและมีความสามารถในการแสดงออกของร่างกายสูงสุด การพัฒนาทางด้านร่างกายเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา การเรียนรู้ และการจินตนาการ

3. เพื่อพัฒนาทักษะทางกายที่เป็นประโยชน์

การเคลื่อนไหวทุกอย่างที่ใช้ในการทำกิจกรรม ซึ่งได้แก่ การเดิน การวิ่ง การปีนป่าย การเคลื่อนไหวที่ใช้ในการเล่นกีฬายิมนาสติกและกิจกรรมการเต้นรำเข้าจังหวะต่างๆ เหล่านี้ ถือได้ว่าเป็นทักษะทางกายที่เป็นประโยชน์ทั้งสิ้น ทักษะเหล่านี้ไม่สามารถทำให้มีขึ้นในระยะเวลาอันสั้นได้ หากต้องใช้เวลามากเป็นเวลานาน วัยเด็กซึ่งเป็นวัยที่ระบบประสาทและกล้ามเนื้อกำลังปรับตัว การเรียนรู้หรือการฝึกหัดจึงเกิดขึ้นได้ง่าย ท่าทางและทักษะที่ถูกต้องจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ทางด้านกลไก การเคลื่อนไหวเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตประจำวันและกิจกรรมการพักผ่อน

4. เพื่อพัฒนาทางด้านสังคมและอารมณ์

บุคคลที่มีวุฒิภาวะทางสังคมคือ บุคคลที่ทำงานกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเป็นที่ยอมรับนับถือของผู้อื่น มีบุคลิกภาพดีและมีน้ำใจนักกีฬา สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ทางหนึ่งโดยการเล่นกีฬาที่เป็นทีมหรือการทำกิจกรรมที่เป็นกลุ่ม ในสถานการณ์ของการเล่นต้องมีการวางกฎกติกาให้ชัดเจน เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติตามในแง่ของความซื่อสัตย์ ไม่หลอกลวง มีความยุติธรรมสำหรับทุกคน ตระหนักถึงสิทธิของผู้อื่น สิ่งที่ได้จากการเล่นเหล่านี้จะช่วยให้เด็กได้ปรับพฤติกรรมทางสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและเป็นการฝึกการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย การเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬายังมีผลต่อการพัฒนา

ทางด้านอารมณ์ ทำให้ความสามารถในการควบคุมตนเองได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ มีการคิดการตัดสินใจได้ดี ผลของการแพ้ชนะจากการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาจะช่วยให้เด็กยอมรับในความเป็นจริงเมื่อตนเองเป็นผู้แพ้ และรู้จักยินดีในชัยชนะของผู้อื่น โดยเฉพาะนักกีฬาประเภททีมจะช่วยให้ในเรื่องการปรับตัวในการเป็นผู้แพ้ของเด็กได้เป็นอย่างดี สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านอารมณ์และพฤติกรรม จากการวิจัยพบว่า การออกกำลังกายแบบแอโรบิกที่เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมที่โรงเรียนจัดให้ สามารถช่วยพัฒนาด้านอารมณ์และการปรับพฤติกรรมของเด็กได้

5. เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านนันทนาการ

การคร่ำเคร่งในชั่วโมงทำงาน ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้มนุษย์ไม่ได้ออกแรงมากเหมือนสมัยก่อน การเดินทางที่สะดวกสบาย การใช้เครื่องทุ่นแรงในชีวิตประจำวัน ทำให้มนุษย์มีเวลามากขึ้น จึงทำให้นันทนาการและการพักผ่อนเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวัน ครูจะต้องสนใจให้เด็กรู้จักนำกิจกรรมพลศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในยามว่าง ถือว่าเป็นการพักผ่อน โดยการเล่นกีฬา ทักษะของกีฬาต่าง ๆ ที่มีการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญสำหรับชีวิตประจำวัน เพราะจะเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเล่นกีฬาต่อไปอีกได้ อีกทั้งกิจกรรมการออกกำลังกายเหล่านี้จะช่วยทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดจินตนาการ และเป็นการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้กับชีวิตอีกด้วย

6. เพื่อพัฒนาทางด้านสติปัญญา

ความสามารถทางด้านสติปัญญาเกี่ยวข้องกับความสามารถในการที่จะจดจำและระลึกถึงสิ่งที่เคยเรียนมาแล้ว เช่น รู้ความหมายของศัพท์ การรู้จักผูกคำเข้าด้วยกันเป็นวลีหรือประโยค รู้แนวคิดเบื้องต้น รู้หลักการและทฤษฎีต่าง ๆ รู้วิธีดำเนินการ มีกระบวนการในการคิด นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความสามารถในการเข้าใจ การรู้จักตีความ การอธิบาย การแปลหรือการคาดคะเนต่าง ๆ การรู้จักสิ่งที่รู้และเข้าใจไปประยุกต์ในสถานการณ์จริง ๆ ได้ รู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล โดยมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนและใช้ได้ ธรรมชาติของกิจกรรมทางพลศึกษาจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางด้านสติปัญญานี้ได้ เพราะในกิจกรรมพลศึกษา เช่น เกม กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมการเคลื่อนไหวต่าง ๆ และยิมนาสติก เป็นต้น จะมีคำศัพท์มากมายที่เด็กต้องจำตามความหมายของคำศัพท์ที่ครูให้ความสามารถในการนำคำศัพท์นั้นมาสร้างเป็นวลีและประโยค เพื่อใช้ในกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางพลศึกษา ทำให้เด็กรู้จักคิดเกี่ยวกับการเล่นและรู้จักสร้างแนวคิดในการเล่นเกมส์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเกมที่เล่นคนเดียวหรือหลายคนก็ตาม ผู้เล่นจะต้องรู้จักพัฒนาแนวคิดของการเล่นเกมที่ว่าสัมพันธ์กับกำลังทิศทาง เวลา ที่ว่าง และจุดศูนย์ถ่วงอย่างไร ดังนั้นครูจึงไม่ควรมองวิชาพลศึกษาว่าเป็นวิชาการล้วน ๆ แต่เปรียบเสมือนสื่อของการเคลื่อนไหว ซึ่งช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการทางด้านการรู้จักคำศัพท์ การสร้างแนวคิด และกระบวนการคิด ครูควรเลือกกิจกรรมพลศึกษาที่เหมาะสม และเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการเรียนการสอน

7. เพื่อพัฒนาทางด้านความคิดสร้างสรรค์

ในการให้การศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องสร้างความคิดสร้างสรรค์ในตัวผู้เรียน เช่น การระบายสี การปั้นและการเล่นดนตรี ล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ทั้งสิ้นเพียงแต่แตกต่างกัน

กันในรูปแบบขององค์ประกอบ สี และรูปภาพ ทางด้านพลศึกษานั้น ความคิดสร้างสรรค์หมายถึง วิธีการแสดงที่มีลีลาสวยงามของการเคลื่อนไหว หรือการเคลื่อนไหวที่ได้คิดขึ้นอย่างมีจินตนาการ

8. การเพิ่มจินตนาการเกี่ยวกับตนเองของเด็ก

พลศึกษาสามารถทำให้เกิดประโยชน์ หรือโทษต่อการจินตนาการทางด้านบวกของเด็ก ถ้าเด็กประสบความสำเร็จในการเข้าร่วมในกิจกรรมพลศึกษา จะทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเพิ่มขึ้น รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสุขจากผลของความสำเร็จ และทำให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นที่จะพยายามอีกในครั้งต่อไป แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กไม่ประสบความสำเร็จจากการเข้าร่วมกิจกรรมก็จะรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ ทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนเอง ถอนตัวจากสังคม และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมได้

นอกจากนี้ เฮสตี (Hastie. 2006) ก็ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายหรือกิจกรรมพลศึกษาในชั้นประถมศึกษาไว้ 4 ด้านด้วยกัน ได้แก่

1. ประโยชน์ด้านสุขภาพ

เด็ก ๆ จะได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย เพราะกิจกรรมจะช่วยให้พวกเขา มีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงขึ้น ได้แก่ กระดูก กล้ามเนื้อ และข้อต่อ พัฒนาให้กล้ามเนื้อแข็งแรง มีความอ่อนตัว มีความสมดุล และทำงานประสานสัมพันธ์กันดี เด็กที่มีความแข็งแรงมีความอ่อนตัวดีช่วยลดการบาดเจ็บเมื่อเขาโตขึ้น และหัวใจทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างออกกำลังกายและขณะพัก

ทางการแพทย์ ปัจจุบันแนะนำว่า เด็กชั้นประถมศึกษาควรใช้เวลาอย่างน้อย 60 นาทีของการทำกิจกรรมทางกายในแต่ละวันหรือมากกว่าหนึ่งวันในแต่ละสัปดาห์ การออกกำลังกายควรเหมาะสมกับอายุและมีความหลากหลาย

2. ประโยชน์ด้านสติปัญญา

เด็กเล็กจะเรียนรู้โดยการสำรวจและการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเขา เช่น การเล่น ห้อยโหน การจับ สัมผัสวัตถุที่หลากหลายรอบตัวพวกเขา การกระตุ้นด้วยการสำรวจค้นหา จะเป็นกุญแจสำคัญนำไปสู่การพัฒนาสมอง ประสบการณ์เหล่านี้ช่วยให้เด็ก ๆ สร้างรอยต่อเซลล์ประสาท หรือการเชื่อมต่อระหว่างเซลล์ประสาทเป็นล้านๆ เซลล์ในสมอง การเชื่อมของเซลล์ประสาทเหล่านี้จะพัฒนาการเคลื่อนไหวในอนาคต ทักษะอันชาญฉลาด และแสดงออกโดยการแสดงทักษะเฉพาะอย่าง เช่น การเอื้อม การเดิน หรือการพูดคุย

3. ประโยชน์ด้านสังคม

ทฤษฎีความต้องการด้านสังคมของมาสโลว์ (Hastie. 2006) อธิบายว่า ความปรารถนาอย่างแรงกล้าของแต่ละบุคคลนั้น คือการได้รับความรัก และการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ซึ่งเป็นปฏิกริยาพื้นฐานด้านชีววิทยาของมนุษย์ ที่ต้องการจากสังคม กิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะเป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ กระบวนการทางสังคม คือสิ่งสำคัญอย่างมากของการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย ตัวอย่างเช่น การเล่นกีฬาประเภทคู่ เช่น เทนนิส การเล่นกีฬาประเภททีม เช่น ฟุตบอล ต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยอย่างน้อยหนึ่งคนขึ้นไป ดังนั้น กิจกรรมทางกายจึงช่วยให้เด็ก ๆ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสร้างทักษะทางสังคม ซึ่งช่วยให้พวกเขารู้สึกว่าไม่ต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวหรืออยู่คนเดียว

4. ประโยชน์ด้านอารมณ์

เด็ก ๆ จะแสดงความสามารถอย่างต่อเนื่องในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ช่วงเวลาที่เด็กประสบความสำเร็จจากการแสดงความสามารถ เขาหรือเธอจะได้รับประโยชน์ด้านอารมณ์ เพราะว่ามันจะเพิ่มความรู้สึกของการนับถือตนเอง กิจกรรมทางกายเหล่านั้นจะมีผลกระทบในทางบวกด้านจิตวิทยาของเด็กให้ดีขึ้น ตัวอย่างเช่น การให้เด็กออกมาสาธิตกิจกรรมจะทำให้ระดับของการนับถือตนเองและความคิดของตนเองสูงขึ้น และระดับความวิตกกังวลและความเครียดลดลง (Calfas; & Taylor. 1994; Hastie. 2006)

จากวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการสอนพลศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า พลศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่จำเป็นในหลักสูตรในระดับประถมศึกษา ที่ช่วยให้เด็กมีไม่เพียงแต่พัฒนาทางด้านร่างกายเท่านั้น หากยังช่วยให้เด็กได้พัฒนาในด้านอื่นๆ ที่สำคัญ เช่น ด้านสติปัญญา ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านสังคม การยอมรับนับถือในตนเอง การมีสุขภาพจิตที่ดี และการรู้จักใช้เวลาว่าง นอกจากนี้วิชาพลศึกษายังสามารถจัดการเรียนการสอนข้ามหลักสูตร เพื่อให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ในการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ ด้านคุณธรรม ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ความสามารถในการอ่านเขียน ความสามารถในการคิดคำนวณ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ทักษะการคิด ความสัมพันธ์ในการทำงาน และการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

นอกจากนี้ (Hastie. 2006) ยังได้สรุปโปรแกรมพลศึกษาสำหรับชั้นประถมศึกษาว่าควรมุ่งสอนทักษะการเคลื่อนไหวที่เหมาะสม ดังต่อไปนี้

1. ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหว

ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหวบอกได้ว่าเด็กนั้นมีความสามารถในการเคลื่อนไหวอย่างไรบ้าง เช่น เมื่อสอนให้นักเรียนเตะลูกบอล ช่วยให้นักเรียนแสดงการเตะลูกบอลหรือตำแหน่งของร่างกายได้อย่างไร คำพูดที่ว่า “ฉันต้องการเตะลูกฟุตบอลโดยใช้แรงเบา หรือการทรงตัวของร่างกายที่ระดับต่ำบนเท้าทั้งสองข้าง” คำว่าแรงเบาหรือระดับต่ำนั้นบอกได้ว่านักเรียนมีความสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างไร

ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหวนั้น รวมถึงการรับรู้ระยะห่างของวัตถุพลัง และความสัมพันธ์ในโปรแกรมพลศึกษามีเนื้อหาที่มุ่งสอนให้เด็กปฏิบัติตามคำศัพท์การเคลื่อนไหว เขาจะคิดแตกต่างกันระหว่างคำว่าข้างหน้าและข้างหลัง ข้างบนและข้างล่าง การเคลื่อนไหวอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหวในวิชาพลศึกษามีดังนี้

1.1 การรับรู้ระยะห่างของวัตถุ ประกอบด้วย 1) ทิศทาง ได้แก่ ข้างบน ข้างล่าง ข้างหน้า ข้างหลัง ซ้าย ขวา ตามเข็มนาฬิกา และทวนเข็มนาฬิกา 2) ระดับ ได้แก่ ต่ำ ปานกลาง และสูง 3) แนวทางเคลื่อนที่ ได้แก่ ทางตรง ทางโค้ง และทางซิกแซก 4) ตำแหน่งที่ตั้ง ได้แก่ ระยะห่างของตนเอง หรือระยะห่างทั่วไป

1.2 พลัง ประกอบด้วย 1) เวลา ได้แก่ ช้าหรือเร็ว 2) แรง ได้แก่ หนักหรือเบา 3) การเคลื่อนที่ได้แก่ แบบอิสระหรือกระโดด

1.3 ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้แก่ ผู้ถูกกระทำ เป็นผู้กระทำ การเคลื่อนที่ไปด้วยกัน แยกจากกัน ปฏิบัติเหมือนกัน และปฏิบัติต่างกัน ความสัมพันธ์กับการใช้อุปกรณ์หรือเคลื่อนที่ในสนามหญ้า ได้แก่ เคลื่อนที่ไปข้างหน้า กลับหลัง ด้านข้าง เหนือกว่า ต่ำกว่า ข้างๆ หยางขึ้น และพลิกคว่ำ

2. ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้น

เมื่อร่างกายของเราเคลื่อนที่ เราจะแสดงความสามารถของทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะการเคลื่อนไหวบางอย่างอาจเคลื่อนที่จากอีกที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เช่น การงอและการเหยียด ความสามารถในการอยู่กับที่ ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้น ประกอบด้วย ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบอยู่กับที่ ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบเคลื่อนที่ ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบประกอบอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบเคลื่อนที่ (Locomotor skill) คือ การเคลื่อนที่ของร่างกายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งในลักษณะเป็นแนวตั้งกับพื้นราบ ประกอบด้วยทักษะพื้นฐาน 8 ประการด้วยกัน คือ การเดิน (Walking) การวิ่ง (Running) การก้าวกระโดดลอยตัว (Leaping) การกระโดด (Jumping) การก้าวกระโดด (Hopping) การควมม้า (Galloping) การก้าวไปด้านข้างหรือสไลด์ (Sliding) และการก้าว-ซิด-ก้าว (Skipping)

2.2 ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบประกอบอุปกรณ์ (Manipulative skill) การจดจำทักษะได้มากที่สุดนั้น จะเป็นทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นที่มีการใช้อุปกรณ์หรือวัตถุอื่นประกอบ และเป็นทักษะเบื้องต้นที่ร่วมด้วยกับทักษะกีฬา ตัวอย่างเช่น การตี คือทักษะความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ เช่น แบดมินตัน แร็กเก็ต หรือพายเรือ การวอลเลย์ คือความสามารถในการใช้ศีรษะ แขน หรือเท้าในการเข้าถึงวัตถุก่อนที่มันจะสัมผัสพื้น ทักษะการเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์นี้ มีความซับซ้อนมากที่สุดและมีความยากมากที่สุดสำหรับเด็กที่จะเรียนรู้ได้ ทักษะเหล่านี้ ได้แก่ การขว้าง (Throwing) การจับ (Catching) การเลี้ยงบอล (Dribbling ; Hands/Feet) การเตะ (Kicking) การโยนบอลด้วยมือและเตะออกไป (Punting) การวอลเลย์ (Volleying) และการตี (Sticking ; Long/Short handles)

2.3 ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor skill) ทักษะการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่นี้ไม่เหมือนทักษะการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ ทักษะการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ไม่ทำให้มีผลต่อวัตถุ ไม่เหมือนกับทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ที่ไม่สามารถเคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้ ในความเป็นจริงนั้นทักษะการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่เป็นความสามารถที่สัมพันธ์กับตำแหน่งอยู่กับที่ขณะที่ยืนหรือนั่ง ได้แก่ การบิดตัว (Twisting) การหมุน (Turning) การก้มตัว (Bending) การเหยียดตัว (Stretching) การทรงตัว (Balancing) การโยกตัว (Rocking) และการม้วนตัว (Curling)

สำหรับ โคเวอร์ และคณะ (Kovar; et al. 2004) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการเคลื่อนไหวและพัฒนาทักษะไว้ดังนี้

1. กิจกรรมของร่างกาย (Activities of the body) ได้แก่ การเคลื่อนไหวของร่างกายสามารถเคลื่อนไหวได้ดังนี้

1.1 การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor skills) ได้แก่ การเดิน (Walking) การวิ่ง (Running) การก้าวกระโดดลอยตัว (Leaping) การกระโดด (Jumping) การกระโดดเขย่ง (Hopping) การควมม้า (Gallop) การลื่นไถล (Sliding) และการวิ่งสลับเท้า (Skipping)

1.2 การเคลื่อนไหวแบบไม่เคลื่อนที่ (Axial (Non-Locomotor) skill) ได้แก่ การบิดตัว (Twisting) การหมุน (Turning) การก้มตัว (Bending) การเหยียดตัว (Stretching) การดัน (Pushing) การดึง (Pulling) การก้าวขึ้น (Rising) การล้มลง (Collapsing) การเหวี่ยง (Swinging) การแกว่ง (Swaying) การหลบอย่างรวดเร็ว (Dodging) การหมุน (Spinning) การสั่น (Shaking) และการทรงตัว (Balancing)

1.3 การเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์ (Manipulative skill) ได้แก่ การกลิ้ง (Rolling) การขว้าง (Throwing) การจับ (Catching) การเลี้ยงบอลด้วยมือ (Dribbling with hand) การเลี้ยงบอลด้วยเท้า (Dribbling with foot) การเตะ (Kicking) การโยนบอลด้วยมือและเตะออกไป (Punting) การวอลเลย์/ใช้มือหรือแขนส่วนหน้าสัมผัสลูกบอล (Volleying) การตี (Sticking) การใช้มือทั้งสองข้างลูกลูกในลักษณะโค้งไปยังหว่างบาสเกตบอล (Setting shot) การเสิร์ฟลูกมือบน (Overhand Serve) และการใช้มือทั้งสองส่งบอล (Passing)

2. การรับรู้การเคลื่อนไหวของร่างกาย (Body awareness) ได้แก่

2.1 การถ่ายโยงน้ำหนักของร่างกาย

2.2 ความสมดุล หรือความสัมพันธ์กับน้ำหนักของร่างกาย

2.3 การรับรู้การวิ่งหนี

2.4 รูปร่าง ได้แก่ เส้นตรง แนวกว้าง ทรงกลม โค้งหรืองอ การม้วน/กลิ้ง และทำเป็นมุม

2.5 ศูนย์กลางความสนใจ/ทิศทางที่จ้องมองนานๆ

3. การรับรู้พื้นที่ในการเคลื่อนไหว (Space awareness) ได้แก่

3.1 พื้นที่ที่บุคคลสามารถเคลื่อนไหวได้หรือพื้นที่ที่จำกัด

3.2 พื้นที่โดยทั่วไป

3.3 ทิศทาง (Directions) ได้แก่ ด้านหน้า ด้านหลัง ด้านข้าง ด้านบน และด้านล่าง

3.4 ระดับ (Levels) สูง ปานกลาง และต่ำ

3.5 ขนาด (Size) ใหญ่ และเล็ก

3.6 เส้นทาง (Pathways) ได้แก่ ทางตรง ทางโค้ง และทางซิกแซก

4. คุณภาพในการเคลื่อนไหว (Qualities of movement) ได้แก่

4.1 เวลาหรือความเร็วของการเคลื่อนไหว ได้แก่ รวดเร็วทันที ค่อนข้างช้า เร่งให้เร็วขึ้น ทำให้ช้าลงตามจังหวะการเต้นของหัวใจ และตามรูปแบบการเข้าจังหวะ

4.2 การออกแรงกระทำในการเคลื่อนไหว ได้แก่ ความหนัก-เบา การเน้นย้ำ และความสม่ำเสมอ

4.3 การเคลื่อนไหวที่โดยอิสระ

5. ความสัมพันธ์ของร่างกายในการเคลื่อนไหว ได้แก่

5.1 การใช้เครื่องมือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ ไกล่ ไกล่ ด้านหน้า ด้านหลัง ด้านข้าง และด้านบน

5.2 การเคลื่อนไหวโดยการจับคู่กัน ได้แก่ จับคู่กับสิ่งที่สะท้อนออกมาเหมือนกัน จับคู่กับสิ่งที่มาบรรจบกัน และส่วนที่เข้าด้วยกัน

5.3 การเคลื่อนไหวที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านบน-ด้านล่าง และด้านกว้าง-ด้านแคบ

5.4 การเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นและทำให้เสร็จในขณะเดียวกัน ได้แก่ การทำตามหรือการเลียนแบบ

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะเบื้องต้น เป็นความสามารถพื้นฐานเป็นความจำเป็นต่อคุณภาพ และประสิทธิภาพของการเคลื่อนไหวในกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันของทุกๆ คนต่อไปข้างหน้า และในขณะเดียวกันก็เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นและสำคัญในการช่วยให้บุคคลมีทักษะในการเล่นกีฬาประเภทต่างๆ ทำให้สามารถเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อมิตรภาพและเพื่อความสนุกสนานในเวลาว่างตามอัธยาศัยของตนได้ในโอกาสอื่นๆ ต่อไป ดังนั้น ตามหลักของพลศึกษา จึงได้มีการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้นประเภทต่างๆ เพื่อให้นักเรียนทุกๆ คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาเน้นการสอนทักษะการเคลื่อนไหวที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหว ซึ่งทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นนั้นประกอบไปด้วย การเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบไม่เคลื่อนที่ การเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบเคลื่อนที่ และการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบประกอบอุปกรณ์ ซึ่งการเคลื่อนไหวเบื้องต้นเหล่านี้เป็นความสามารถพื้นฐานที่เป็นจุดเริ่มต้นที่มีความจำเป็นที่จะนำไปสู่คุณภาพ และประสิทธิภาพของการเคลื่อนไหวในกิจกรรมต่างๆ

ข้อควรคำนึงในการจัดโปรแกรมพลศึกษาให้สอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ได้แก่

1. เด็กต้องการความช่วยเหลือในด้านความเชื่อมโยงระหว่างการเล่นพื้นฐานกับการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ดังนั้นครูจะต้องสอนทักษะการเคลื่อนไหวตั้งแต่การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่และการเคลื่อนไหวที่ยากสลับซับซ้อน เพื่อให้เด็กนำไปใช้ในสถานการณ์การเล่นจริง

2. เด็กจะให้ความสำคัญในเรื่องของการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าของความเป็นคน ดังนั้น การจัดสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนและบ้านให้มีความรู้สึกปลอดภัยและมั่นคงจะช่วยให้

3. เด็กต้องการแรงกระตุ้นและแรงเสริมจากผู้ใหญ่เป็นอย่างมาก ซึ่งจะช่วยพัฒนาในด้านการสร้างความคิดอัตโนมัติของเด็ก

4. การให้โอกาสและการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกในกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกายและการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดี จะเพิ่มประสิทธิภาพด้านกลไกการรับรู้

5. มีการจัดระเบียบการเล่นกับเพื่อนที่โรงเรียนและที่บ้าน แต่ต้องระวังไม่ให้ขัดต่อทักษะการเรียนรู้ด้านสังคมของเด็ก
6. ควรจัดกิจกรรมให้ร่วมเล่นเป็นทีมในเวลาที่เหมาะสม
7. กิจกรรมประเภทจินตนาการและการเล่นโดยเล่าเรื่อง ควรจัดให้มีในระยะแรกของวัยนี้ เพราะเป็นช่วงอายุที่มีจินตนาการที่แจ่มชัด
8. กิจกรรมเข้าจังหวะ ทำให้เด็กสนุกสนานอีกทั้งยังเป็นการพัฒนาความสามารถในการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานให้เข้ากับจังหวะและดนตรี
9. การให้เด็กได้เข้าร่วมปฏิบัติจริง ๆ ด้วยตนเองจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น
10. ความคิดรวบยอดของการผสมผสานวิชาการต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคม ศิลปะ และภาษา สามารถทำได้โดยการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวเข้าช่วย
11. ควรจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการปีนป่ายและการห้อยโหนในโปรแกรม
12. ความสนใจในเรื่องของกีฬาจะเริ่มในระยะสุดท้ายของวัยนี้ ดังนั้นจึงควรสอนทักษะเบื้องต้นของกีฬาประเภทต่างๆ และเกมง่ายๆ
13. การสอนพลศึกษาต้องเน้นถึงทักษะที่ถูกต้อง
14. สนับสนุนให้เด็กได้คิดก่อนที่จะเข้าร่วมในกิจกรรม เช่น อันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งช่วยให้เด็กระมัดระวังในพฤติกรรมที่เสี่ยง
15. สนับสนุนให้เด็กเข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ และกีฬาที่เล่นเป็นทีม
16. กิจกรรมที่สอน จะต้องเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีบุคลิกภาพที่สง่างาม
17. ใช้กิจกรรมเข้าจังหวะ ในการสอนที่จะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างระบบประสาทและระบบกล้ามเนื้อ
18. สอนทักษะการเคลื่อนไหวเฉพาะอย่างและเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกหัด โดยครูคอยให้กำลังใจและสนับสนุน
19. ให้โอกาสเด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาเยาวชนตามความต้องการ ความเหมาะสม และความสนใจของเด็ก
20. สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมเสนอในการสอน

กล่าวได้ว่า ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะพัฒนาการ ความต้องการและความสนใจของเด็ก เป็นการเตรียมพร้อมสำหรับครูที่จะได้นำไปตั้งวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาวะต่างๆ ของเด็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการไปอย่างสมบูรณ์ในแต่ละคน ทั้งทางด้านร่างกาย ทักษะกลไก สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อกันและเกี่ยวพันกัน พัฒนาการแต่ละด้านเหล่านี้จะมีผลต่อพัฒนาการโดยทั่วๆ ไปของเด็ก การพัฒนาด้านร่างกายจะเริ่มก่อนแล้วจึงค่อยพัฒนาไปทางด้านอื่นๆ พัฒนาทางด้านร่างกายของเด็กระดับชั้นประถมศึกษา มีความแตกต่างระหว่างเพศน้อย เด็กจะมีส่วนสูงและน้ำหนักเพิ่มขึ้นอย่างคงที่และเป็สัดส่วน แต่จะไม่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเหมือนวัยก่อนเข้าเรียน ระบบกล้ามเนื้อและระบบกระดูกยังไม่แข็งแรง อัตราชีพจรและอัตราการหายใจจะค่อยๆ ลดลง ดังนั้น ควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่มีลักษณะ

ปะทะอย่างรุนแรงหรือกิจกรรมที่ต้องใช้ความทนทานของระบบกล้ามเนื้อและระบบไหลเวียนโลหิต ซึ่งจะทำให้เกิดการบาดเจ็บและเป็นอันตรายได้ ดังนั้น ครูจึงควรจัดประสบการณ์และโปรแกรมพลศึกษาให้แก่เด็ก โดยคำนึงถึงลักษณะการเจริญเติบโต พัฒนาการ และความต้องการของเด็กในช่วงแต่ละวัยเป็นสำคัญ เพื่อให้การเรียนรู้การสอนบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งเอาไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งามรัตน์ มีจันท์ (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรูปแบบการฝึกอบรมในงานด้วยเทคนิคการสอนงานเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่ไม่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีโดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา รูปแบบการฝึกอบรมในงานด้วยเทคนิคการสอนงานสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่ไม่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัย 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรมในงานด้วยเทคนิคการสอนงานสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่ไม่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัย 3) สร้างรูปแบบการฝึกอบรมในงานด้วยเทคนิคการสอนงานสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่ไม่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัยและ 4) นำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมในงานด้วยเทคนิคการสอนงานสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่ไม่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) ครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่ไม่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 215 คนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่จบปฐมวัยศึกษาโรงเรียนเดียวกันกับครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่จบไม่ตรงวุฒิ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3 จำนวน 31 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาปฐมวัย และอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการฝึกอบรม เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรมในงานด้วยเทคนิคการสอนงานสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่ไม่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัย จำนวน 10 คนและ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยสถาบันอุดมศึกษา หรืออาจารย์สอนสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาสถาบันอุดมศึกษา หรือมีประสบการณ์ในฐานะเป็นอาจารย์ผู้สอนในเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่ไม่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัย 2) แบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างรูปแบบการฝึกอบรมฯ สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและ 3) แบบรับรองรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิต่อรูปแบบการฝึกอบรมฯ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการฝึกอบรมฯ 1) กำหนดนโยบายสนับสนุนการฝึกอบรมฯ 2) เป้าหมายของการฝึกอบรมฯ 3) ผู้สอนงาน 4) ผู้รับการสอนงาน 5) วิธีการฝึกอบรมฯ 6) กิจกรรมการฝึกอบรมฯ 7) สื่อสนับสนุนการฝึกอบรมฯ 8) การสร้างปฏิสัมพันธ์ บรรยากาศและสภาพแวดล้อมสำหรับการฝึกอบรมฯ 9) แนวทางการประเมินผลการฝึกอบรมฯ 10) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ขั้นตอนการฝึกอบรมฯ 1) กำหนดนโยบายสนับสนุนการฝึกอบรมฯ 2)

กำหนดงานที่ต้องปฏิบัติในการฝึกอบรมฯ 3) กำหนดความต้องการและจำเป็นในการฝึกอบรมฯ 4) กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมฯ 5) การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมฯ 6) การเลือกเทคนิคการฝึกอบรมฯ 7) การหาปัจจัยสนับสนุนการฝึกอบรมฯ 8) การจัดการฝึกอบรมฯ 9) การประเมินผลและให้ผลย้อนกลับในการฝึกอบรมฯ

ณรงค์ภัส ปาแก้ว (2557) ทำการวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาของครูประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ สมรรถนะ และความต้องการการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของครูพลศึกษาระดับประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา 2) เปรียบเทียบสมรรถนะของครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาเมื่อจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน และ 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา จำนวน 372 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานสถิติทดสอบที (t-test) และสถิติทดสอบเอฟ (F-test) ผลการวิจัยสรุปว่า 1) สภาพการสอนพลศึกษา ครูพลศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 55 ปีขึ้นไป จบปริญญาตรีเอกประถมศึกษา มีประสบการณ์สอนวิชาพลศึกษา 21 ปีขึ้นไป มีชั่วโมงสอนมากกว่า 20 คาบต่อสัปดาห์ ได้รับมอบหมายให้สอนพลศึกษา เนื่องจากมีความสามารถทางการกีฬา เคยเข้าร่วมอบรมทางพลศึกษาเรื่องการตัดสินกีฬาและการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา มีการจัดการเรียนการสอน เป็นไปตามขั้นตอนของการสอนพลศึกษาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการสอนพลศึกษา ด้านสื่อและอุปกรณ์ด้านการวัดและประเมินผล และด้านอื่นๆ ได้แก่ ความรู้ทักษะการปฏิบัติงาน และด้านการปฏิบัติตน ครูส่วนใหญ่ต้องการเข้ารับการอบรมในการพัฒนาเรื่องหลักสูตรและเนื้อหาการสอนพลศึกษาด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา และต้องการงบประมาณในการซื้อสื่อและอุปกรณ์ 2) เปรียบเทียบสมรรถนะเมื่อจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .053) แนวทางการพัฒนาการอบรมในการพัฒนาเรื่องหลักสูตรและเนื้อหาการสอนพลศึกษาด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา

พุทธรัตน์ พุทธจำ (2557) ได้ทำการศึกษาการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอนวิชาพลศึกษา จำนวน 120 คน โรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างและแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ได้มีการจัดการเรียนรู้ตามโครงสร้างของ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการออกกำลังกายและมีการเคลื่อนไหวที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีสุขภาพและสมรรถภาพทางกายที่ดี มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกและรักในการออกกำลังกาย รวมถึงมีจุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับกีฬาของไทย 2) ปัญหาการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

บุคลากร 2557) มีการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย: การวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนาโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อประเมินผลโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่พัฒนาขึ้น เป็นวิธีการสร้างเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Method Methodology) 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (focus group) จากศึกษานิเทศก์และครูผู้สอน ขั้นตอนที่ 2 ประเมินผลของโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่พัฒนาขึ้นหาประสิทธิภาพของโปรแกรมการสอนตามเกณฑ์ 75/75 หาดัชนีประสิทธิผลของโปรแกรมการสอน ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่เรียนโดยใช้โปรแกรมการสอน และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่เรียนโดยใช้โปรแกรมการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์และครูผู้สอน จำนวน 8 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบวัดเจตคติต่อโปรแกรมการสอน และแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายรายข้อตั้งแต่ .20 ถึง .80 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .20 ถึง .40 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90 และแบบวัดเจตคติต่อโปรแกรมการสอน เป็นแบบวัดชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (rxy) ตั้งแต่ .20 ถึง .57 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .65 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้ดังนี้ ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เมื่อผู้วิจัยใช้รูปภาพ แผนภาพ สถานการณ์ต่างๆ ในการทบทวนความรู้ให้กับนักเรียนร่วมกับการใช้คำถามเพื่อให้ นักเรียนตอบเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสนใจและตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหา นักเรียนได้กำหนดประเด็นข้อสงสัยจากปัญหาของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ซึ่งอาจจะกำหนดเป็นคำถามหรือเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เพื่อค้นหาความจริงสาเหตุ หรือความสำคัญ ซึ่งพบว่านักเรียนมีการกำหนดปัญหาหรือประเด็นที่ตนเองสงสัยโดยมีการวิเคราะห์อย่างมีหลักการ ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ พบว่า นักเรียนได้ฝึกการคิดการตอบคำถามจากการใช้คำถามด้วยภาพ แผนภาพ ที่เหมาะสมกับเนื้อหาต่างๆ จากนั้นจึงนำความรู้ที่ได้จาก

การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เช่น จากใบงาน ใบกิจกรรม โดยอาศัยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิดทฤษฎีของบลูม มาวิเคราะห์ ได้แก่ วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ ขั้นที่ 4 พิจารณาแยกแยะ พินิจ พบว่านักเรียน มีการวิเคราะห์ทำการแยกแยะกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อยๆ เช่น วัตถุประสงค์ของ ใช้เกณฑ์การจำแนกหมวดหมู่ ความคล้ายคลึง ขัดแย้ง การเปรียบเทียบ การหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ข้อมูลที่เป็นเรื่องราว บทความ เหตุการณ์ หรือ ปรากฏการณ์ต่างๆ โดยใช้เทคนิคคำถาม 5 W 1 H และขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ นักเรียนได้อภิปรายร่วมกัน ทั้งรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มแล้วเขียนเป็นแผนผังมโนทัศน์ของชั้นเรียน พบว่า นักเรียนสามารถตอบคำถาม เขียนแผนผังมโนทัศน์ได้ดีและถูกต้อง นักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำแบบทดสอบและใบงาน ใบกิจกรรมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เนื่องจากเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ใกล้ตัว 2. ประสิทธิภาพของโปรแกรมการสอนเท่ากับ 81.20/80.00 และดัชนีประสิทธิผลของโปรแกรมการสอน เท่ากับ .6273 นักเรียนมีเจตคติต่อที่ต่อโปรแกรมการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากและพฤติกรรมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมการสอนโดยนักเรียนเห็นคุณค่าของการคิดวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน คือ วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ โดยสรุป โปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เหมาะสม นักเรียนมีเจตคติต่อโปรแกรมการสอนในระดับมาก และมีพฤติกรรมในการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้น จึงควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำโปรแกรมการสอนนี้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดที่จำเป็นต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานทักษะการคิดขั้นสูงต่อไป

ธนันต์ ดียิ่ง (2556) ศึกษาทำวิจัยเรื่อง โปรแกรมการพัฒนสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะครู และศึกษาผลการใช้โปรแกรมพัฒนสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนเป็นการวิจัยและพัฒนาพร้อมกับวิจัยแบบผสมผสาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และผลการประเมินสมรรถนะครูพบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลผ่านเกณฑ์ ผลการประเมินสมรรถนะด้านทักษะความสามารถในการสร้างและพัฒนาเครื่องมืออยู่ในระดับดี ด้านความสามารถในการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนผ่านเกณฑ์ และความพึงพอใจของครูที่มีต่อโปรแกรมการพัฒนสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

เกียรติวัฒน์ รัชฎาภานุรักษ์ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเรียนการสอนพลศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษาวิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษา นักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา จำนวน 450 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม เรื่อง องค์ประกอบการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา นักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามหาดัชนีความสอดคล้องความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและ ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาคเท่ากับ 0.89 ใช้กระบวนการวิธีวิจัยเชิงสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติวิเคราะห์องค์ประกอบ ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่มในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและยืนยันรูปแบบโดยการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การเรียนรายวิชาเซปักตะกร้อ 1 ตรวจสอบคุณภาพหาค่าดัชนีความสอดคล้องความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าระหว่าง 0.81 -0.89 และค่าความยาก-ง่าย มีค่าระหว่าง 0.45-0.55 นำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ระยะเวลาในการทดลอง 16 สัปดาห์ๆ ละ 3 ชั่วโมงใช้แบบแผนการวิจัยกึ่งทดลองที่มีการควบคุมบางส่วนแบบหนึ่งกลุ่มวัดหลายครั้งทดสอบทักษะกีฬาเซปักตะกร้อก่อนและหลังเรียนทุก 2 สัปดาห์ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกรอบมาตรฐาน TQF ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ค่าที่ผลการศึกษาพบว่า 1. องค์ประกอบการเรียนการสอนพลศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการเรียนการสอน 4) กิจกรรมการเรียนการสอนและ 5) การวัดและการประเมินผล คำนำน้หนักแต่ละองค์ประกอบเท่ากับ 0.895, 0.800, 0.811, 0.889 และ 0.843 ตามลำดับ 2. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 2.1) การเรียนรู้ด้วยการกระทำหรือการลงมือปฏิบัติจริงทฤษฎีการเรียนรู้ คือ กลุ่มทฤษฎีการสร้างความสัมพันธ์ต่อเนื่องและกลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้แบบปัญญา 2.2) วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ และการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา รู้จักคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความรับผิดชอบและส่งเสริมปฏิสัมพันธ์การทำงานร่วมกัน ด้านทักษะ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ด้านทักษะกีฬาและสมรรถภาพทางกาย 2.3) ขั้นตอนการเรียนการสอน 7 ขั้น คือ 1) ขั้นการทำสมาธิ 2) ขั้นเตรียมความพร้อมและอบอุ่นร่างกาย 3) ขั้นการอธิบายและสาธิต 4) ขั้นการฝึกหัดทักษะ 5) ขั้นการเคลื่อนไหวศึกษา 6) ขั้นการนำไปประยุกต์ใช้และนำเสนอผลงานและ 7) ขั้นสรุปและสรุปปฏิบัติ 2.4) กิจกรรมการเรียนการสอนคือการฝึกปฏิบัติสมาธิและการสังเกตพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม การศึกษาเนื้อหา ประวัติ ทดสอบ อภิปรายความรู้ทางกีฬาและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์นำความรู้และทักษะกีฬาไปประยุกต์ใช้ในการแข่งขันและนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน การจัดทำโครงการจัดการแข่งขันทักษะกีฬาแบบกลุ่ม การสร้างโปรแกรมและกำหนดการแข่งขันทักษะกีฬา และการส่งงานผ่านระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การฝึกปฏิบัติ ทดสอบทักษะกีฬาและสมรรถภาพทางกาย และ 2.5) การวัดและการประเมินผล ใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 ด้านตามกรอบมาตรฐาน TQF และ

แบบทดสอบทักษะกีฬาและสมรรถภาพทางกาย3. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ปรากฏดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้และการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา คิติวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลความรับผิดชอบและส่งเสริมปฏิสัมพันธ์การทำงานร่วมกันด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสมรรถภาพทางกาย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .053.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รชนี ขวัญบุญจัน (2556) ได้นำเสนอวิจัยเรื่อง สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์สมรรถภาพที่พึงประสงค์จากเอกสารหลักสูตร ภาระงานและรายงานการวิจัย แล้วตรวจสอบความครอบคลุมของโครงสร้างและรายการสำคัญของสมรรถภาพที่พึงประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ 31 คน และสำรวจความคิดเห็นของครูพลศึกษาทั่วประเทศ 520 คนและทำการวิเคราะห์ตัวประกอบของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ จากนั้นได้ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปได้ของสมรรถภาพที่พึงประสงค์โดยศึกษาภาคสนามด้วยเครื่องมือ 3 ชนิด คือแบบประเมินสมรรถภาพ แบบสังเกตพฤติกรรม การสอน และแบบสัมภาษณ์กับครูพลศึกษาดีเด่น 22 คนและครูพลศึกษาทั่วไป 22 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์จำแนกความแตกต่างในรายการสมรรถภาพด้วยสถิติทดสอบค่า t ผลการวิจัยพบว่า สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาประกอบด้วย 8 ด้าน เรียงลำดับคือ ด้านการสอนพลศึกษา และการประเมินผลด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ ด้านสุขภาพ ด้านคุณลักษณะและบุคลิกภาพด้านการปฏิบัติงานด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านทักษะกีฬา และมีรายการรวมทั้งสิ้น 72 รายการ การตรวจสอบข้อมูลเชิง 25 ประจักษ์พบว่า สมรรถภาพที่พึงประสงค์ที่นำเสนอสามารถจำแนกกลุ่มครูพลศึกษาได้อย่างถูกต้องคือ ผลการเปรียบเทียบครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป พบว่า ครูพลศึกษาดีมีสมรรถภาพสูงกว่าครูพลศึกษาทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในทุกรายการ

อัสรี สะอีดี (2554) มีการศึกษาวิจัยเรื่องการนำเสนอโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวนทั้งสิ้น 17 คน การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 3 รอบ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ คำนวณค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าสัมบูรณ์ความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการสอนพลศึกษาควรมี ดังนี้ หลักสูตรที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการนักเรียนแต่ละช่วงวัย กิจกรรมพลศึกษามีความหลากหลายและเหมาะสมต่อนักเรียน กิจกรรมทางพลศึกษาที่กำหนดไว้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนด้านระเบียบวินัย มีน้ำใจนักกีฬา และมีคุณธรรมจริยธรรม มีครูที่มีวุฒิทางพลศึกษา ปลูกฝังให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา ครูผู้สอนอธิบายการ สอนด้วยภาษามลายูเสริมเป็นบางครั้ง เพื่อช่วยให้นักเรียนบางคน

เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น ประเมินผลให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะ และด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านการจัดการแข่งขันกีฬากายในโรงเรียนควรมีดังนี้ โรงเรียนต้องจัดให้มีการจัดการแข่งขันภายในโรงเรียน โดยให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬากายในโรงเรียน กิจกรรมที่จัดมีความสอดคล้องกับกิจกรรมพลศึกษาที่จัดสอนในชั้นเรียน กิจกรรมที่จัดตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียนการจัดสถานที่และอุปกรณ์ต้องมีความปลอดภัยและเหมาะสมกับการจัดการแข่งขันกีฬากายในโรงเรียน 3) ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนควรมี ดังนี้ ผู้บริหารเห็นความสำคัญและสนับสนุนการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน มีผู้ฝึกสอนตามชนิดกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขัน และมีความพร้อมในการเข้าร่วมการแข่งขัน ช่วงเวลาในการฝึกซ้อมและจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนมีความเหมาะสม ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน 4) ด้านการจัดบรรดิกทางพลศึกษาควรมี ดังนี้ โรงเรียนต้องจัดให้มีการจัดบรรดิกทางพลศึกษาในโรงเรียน และมีผู้เชี่ยวชาญด้านบรรดิกทางพลศึกษา 5) ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการควรมี ดังนี้ ผู้บริหารเห็นความสำคัญและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนการจัดกิจกรรมนันทนาการมีความหลากหลาย

อนุชิตร์ แท้สูงเนิน (2554) ได้ศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในช่วงพ.ศ. 2554-2564 โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคตแบบ EDFR และเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทางด้าน สุขศึกษาและ/หรือพลศึกษา จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามแบบประเมินค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะที่พึงประสงค์ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในช่วง พ.ศ. 2554-2564 ประกอบไปด้วย 9 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านตนเอง สมรรถนะด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการวิจัย สมรรถนะด้านเทคโนโลยี สมรรถนะด้านการสื่อสาร สมรรถนะด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา สมรรถนะด้านการพัฒนาชุมชน และสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำ นอกจากนี้ยังมีการจัดสนทนากลุ่มระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ ซึ่งได้ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในช่วง พ.ศ. 2554-2564 อีกด้วย

มนตรี วงษ์สะพาน (2554) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูในการสร้างนวัตกรรม บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2. การจัดทำร่างหลักสูตร 3. การตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตร 4. การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูในการสร้างนวัตกรรมบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ ทำให้ได้หน่วยการเรียนรู้ และรายละเอียดของเนื้อหา แบ่งออกเป็น 5 หน่วย ซึ่งครูผู้เข้าอบรมโดยรวมมีพื้นฐานความรู้ระดับปานกลาง และมีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ หน่วยที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย หน่วยที่ 3 โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับสร้างข้อมูลมัลติมีเดีย หน่วย

ที่ 4 การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย และหน่วยที่ 5 การสร้างนวัตกรรม ผลการประเมินความเหมาะสมโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมครูในการสร้างนวัตกรรมบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ พบว่า ครูผู้เข้าอบรมมีคะแนนการทดสอบความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ หลังได้รับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ร้อยละ 52 มีความสามารถในการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียและการสร้างนวัตกรรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผลงานนวัตกรรมที่ครูผู้เข้าอบรมสร้างขึ้นผ่านเกณฑ์ประเมินคุณภาพทุกคน และความพึงพอใจของครูที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมโดยรวม อยู่ในระดับมาก

กุลธิดา เหมเพชร (2553) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นฐาน และศึกษาผลการใช้รูปแบบดังกล่าวพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดบางสะแกใน สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสุ่มมาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา โดยการสังเคราะห์สาระสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญาและเชื่อมโยงสาระสำคัญที่สังเคราะห์ได้กับองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา 2) ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา โดยเปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบนี้ และกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ คุณธรรม เจตคติ ทักษะการเคลื่อนไหว และสมรรถภาพทางกาย และ 3) ประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาโดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการทดสอบค่าที ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า

1. การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการได้แก่ หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (item objective congruence) ได้ค่าเท่ากับ 0.71 นับว่าเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปรับใช้ได้

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบ แสดงว่า 2.1) นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านความรู้ คุณธรรม เจตคติ ทักษะการเคลื่อนไหว (การเดินทรงตัว

การวิ่งซิกแซก และการส่งลูกแชร์บอลกระทบผนัง) และสมรรถภาพทางกาย (การนั่งอตัวไปข้างหน้า การเดิน/วิ่ง 600 เมตร การวิ่งเก็บของ และการยืนกระโดดไกล ส่วนการลูก-นั่ง 30 วินาที มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน) 2.2) นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านความรู้ คุณธรรม เจตคติ ทักษะการเคลื่อนไหว (การเดินทรงตัว การวิ่งซิกแซก และการส่งลูกแชร์บอลกระทบผนัง) และสมรรถภาพทางกาย (การเดิน/วิ่ง 600 เมตร และการวิ่งเก็บของ ส่วนการลูก-นั่ง 30 วินาที การนั่งอตัวไปข้างหน้าและการยืนกระโดดไกล มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน)

จักรพันธ์ ศรีมังกู (2552) ทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2551 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 432 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 216 คน เป็นนักเรียนหญิง 216 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบค่าความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ่ โดยกำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่า

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2551 โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.24 และ 0.30 ตามลำดับ
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2551 ตามตัวแปรเพศ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาด้านครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2551 ตามตัวแปรระดับชั้น คือมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านอุปกรณ์และสถานที่ ด้านครูผู้สอน ด้านการประเมินผลไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำไปทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe') พบว่าความคิดเห็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษา ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษา ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ราชศักดิ์ เอกพิชิตมาร (2552) ทำการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของนักเรียนเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.มหานคร ปีการศึกษา 2551 ในด้านจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้ ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อ

อุปกรณ์ และสถานที่ และด้านการวัดและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนเรียนร่วมที่มีความบกพร่องทางการเห็นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 รวมทั้งสิ้น 75 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 จำนวน 77 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที (t-test) และกำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของนักเรียนเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้คือ ด้านจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = .80) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = .80) ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = .74) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = .80) และด้านสื่ออุปกรณ์และสถานที่ ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = .76) เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของนักเรียนเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 ระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่าไม่แตกต่างกัน ระหว่างนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 พบว่าไม่แตกต่างกันแต่ระหว่างประเภทการมองเห็น โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มองไม่เห็นมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนที่มองเห็นเลือกราง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้ ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยทั้ง 4 ด้าน นักเรียนที่มองไม่เห็นมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนที่มองเห็นเลือกราง ส่วนด้านสื่อ อุปกรณ์และสถานที่ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ศุภชาติ พงษ์ขาว (2552) ได้ทำวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2551 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 400 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 161 คน นักเรียนหญิง 239 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างเป็นรายคู่ ใช้การทดสอบของเชฟเฟ่ กำหนดค่าความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่า

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษา ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2551 โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16, SD=0.44

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้น ที่ 4 ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2551 จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้น ที่ 4 ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2551 จำแนกตามระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านอุปกรณ์และสถานที่ ด้านครูผู้สอน และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ต่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ดังนั้นจึงนำไปทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของ เซฟเฟ (Scheffe)พบว่าความคิดเห็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษา ด้านอุปกรณ์และสถานที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาด้านอุปกรณ์และสถานที่แตกต่างกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระ พลศึกษาด้านครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษาด้านครูผู้สอนแตกต่างกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

วณิช นิรันตรานนท์ (2552) มีการศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีครูสอนไม่ครบชั้นต้องทำการสอนในสภาพที่ขาดแคลนครูการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อให้สามารถทำการสอนในสาระวิชาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมและจำเป็นในสถานการณ์ปัจจุบันการวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในเขตบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 1 และประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กในเขตบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 1 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Technique) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 100 ข้อซึ่งมีค่าความยากง่าย (P)ตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.77 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.13 ถึง 0.75 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 แบบประเมินผลการปฏิบัติการสอนแบบสอบถามการประเมินสมรรถนะครูและแบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละและการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติแบบ t-test (Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีครูผู้สอนครูผู้สอนมีไม่ครบชั้นงบประมาณขาดแคลนขาดสื่อการจัดการเรียนรู้และเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยมากด้านความต้องการของครูในการพัฒนาสมรรถนะนั้นครูผู้สอนต้องการที่จะพัฒนาสมรรถนะสำหรับการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มสมรรถนะคือกลุ่มสมรรถนะที่ 1 สมรรถนะของการเป็นครูสุขศึกษาและพลศึกษาที่ดีและกลุ่มสมรรถนะที่ 2 สมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่ม

สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเพื่อขอดำรงตำแหน่งและแต่งตั้งในตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ

รูปแบบในการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่มี ประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในเขตบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 1 ที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 3 กิจกรรมหลักคือ 1) การฝึกอบรมประกอบด้วยการอบรมสัมมนาการประชุมเชิง ปฏิบัติการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การศึกษาดูงานและการฝึกปฏิบัติการ 2) การใช้พี่เลี้ยงประกอบด้วยการ นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครูการเข้าสัมมนาการให้คำปรึกษาเพื่อแนะนำแก่ครูเป็นรายกลุ่มและ รายบุคคลและ3) การเรียนรู้ด้วยตนเองประกอบด้วยการศึกษาค้นคว้างานที่ได้รับมอบหมายหลังจาก ได้รับการอบรมในแต่ละวันการสังเกตการสอนของครูแกนนำกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา การประสานงานเพื่อปรับปรุงงานทางอินเทอร์เน็ตหรือทางโทรศัพท์และการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสุข ศึกษาและพลศึกษาผลจากการนำรูปแบบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คนพบว่าผลสัมฤทธิ์หลังการ อบรมของครูผู้เข้าร่วมพัฒนาสมรรถนะตามรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 จากการประเมินการสอนทั้งสาระสุขศึกษาและพลศึกษาของพี่เลี้ยงพบว่า ครูผู้เข้าร่วมพัฒนามีกระบวนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในระดับมาก ที่สุดทุกข้อและจากการประเมินสมรรถนะครูโดยกลุ่มนักเรียนกลุ่มครูผู้เข้าร่วมพัฒนาสมรรถนะกลุ่มเพื่อน ครูกลุ่มพี่เลี้ยงและกลุ่มผู้บริหารล้วนมีความเห็นว่าครูผู้เข้าร่วมพัฒนาสมรรถนะตามรูปแบบที่สร้างขึ้นมี สมรรถนะทั้งของการเป็นครูสุขศึกษาและพลศึกษาที่ดีและสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการ เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในระดับมากที่สุดทุกกลุ่ม

เกรียงศักดิ์ จิตรเนื่อง (2551) ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการเรียน การสอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดใน พระพุทธศาสนา เขต ที่ 2 ปีการศึกษา 2550 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาของ โรงเรียนเอกชนการกุศล ของวัดในพระพุทธศาสนา เขตที่ 2 จำนวน 432 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น ผู้บริหาร 0.87 ครูผู้สอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพล ศึกษา 0.92 และครูผู้สอนทั่วไป 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ที่มีต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาในสถาน ศึกษาของกลุ่มโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โดย ภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการจัดบุคลากร ด้านหลักสูตร ด้านการสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์ ด้านงบประมาณและการจัดการอบรม ด้านการวัดผลและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากโดยด้านที่ผู้บริหารเห็นว่ามีเหมาะสมที่สุดคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล

2. ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ที่มีต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพล ศึกษาในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการจัดบุคลากร ด้านหลักสูตร ด้านการสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกและอุปกรณ์ ด้านงบประมาณและการจัดการอบรม ด้านการวัดผลและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมที่สุดคือ ด้านงบประมาณ และการจัดการ

3. ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาทั่วไป ที่มีต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการจัดบุคลากร ด้านหลักสูตร ด้านการสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ ด้านงบประมาณและการจัดการอบรม ด้านการวัดผลและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ครูผู้สอนวิชาทั่วไปมีความคิดเห็นว่ามีค่าเหมาะสมที่สุดคือ ด้านการจัดบุคลากรผู้สอน และด้านการวัดผลและประเมินผล

วิชาญ พันธุ์ประเสริฐ (2551) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่น การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่น 2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่น สำหรับครูที่สอนสาระวิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 โดยมีวิธีดำเนินการ 4 ขั้นตอนคือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประกอบการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบและสร้างหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตร การดำเนินการใน 2 ขั้นตอนแรกทำให้สามารถสร้างและพัฒนาหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมและคู่มือการใช้หลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่เหมาะสมและสอดคล้องกัน โดยหลักสูตรที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างครูวิทยาศาสตร์ที่สอนสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มี 2 ขั้นตอนคือ 1) ทดลองนำร่องกับครู จำนวน 5 คน และปรับปรุงหลักสูตร 2) ทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่าง ครู 13 คน โดยให้ครูที่ผ่านการฝึกอบรมในขั้นนำร่อง มาเป็นพี่เลี้ยงในการฝึกอบรม ใช้ระยะเวลาการทดลอง 5 วัน โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมครูวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่น ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75

2. ความรู้ความคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและการออกแบบบทปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสามารถด้านการออกแบบและจัดทำบทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้และประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. เจตคติของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการออกแบบบทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่นในระดับดีมาก

6. ความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรมครูวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมมากที่สุด

7. นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่นมีความสามารถในการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์อธิบายภูมิปัญญาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนโดยใช้บทปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่นอยู่ในระดับดี

อำนาจ ดวงหิรัญ (2551) ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ปีการศึกษา 2550 การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ปีการศึกษา 2550 กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคที่ลงทะเบียนเรียนวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 300 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบ แบ่งชั้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น .93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ปีการศึกษา 2550 ด้านหลักสูตร ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 46.70 44.04 47.48 47.84 และ 46.20 ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ปีการศึกษา 2550 ด้านหลักสูตร ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอนและด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 49.00 41.11 48.18 49.93 และ 48.20 ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคอ่างทองที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ปีการศึกษา 2550 ด้านหลักสูตร ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอนและด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 46.40 42.78 45.55 45.07 และ 45.00 ตามลำดับ

ศกลวรรณ เปลี่ยนขำ (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาครูสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi

Futures Research) และเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทางด้านสุขศึกษา พลศึกษา การพัฒนาบุคลากรหรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 17 คน และผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ที่เป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม และคู่มือสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาครูสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นรูปแบบเชิงข้อความมืองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทิศทางการพัฒนา ประกอบด้วยแนวคิดที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนา และจุดมุ่งหมายในการพัฒนา 2) กระบวนการพัฒนา ประกอบด้วยข้อความรู้ที่ใช้ในการพัฒนา วิธีการที่ใช้ในการพัฒนาภายในและภายนอกสถานศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคลและโดยกลุ่ม ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนา สื่อที่ใช้ในการพัฒนา และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนา 3) การประเมินผลการพัฒนา ได้แก่ การประเมินและการติดตามผลการพัฒนา

นรินทร์ สุทธิศักดิ์ (2550. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา โดยใช้แนวคิดของกิลฟอร์ด (Guilford) ทอร์เรนซ์ (Torrance) วอลลาซและโคแกน (Wallach and Kogan) เจลเลนและเออร์แบน (Jellen and Urban) ซึ่งกำหนดองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ 4 องค์ประกอบ คือ ความคิดคล่อง (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) และความละเอียดลออ (Elabolation) และใช้แนวคิดของสแตนนิช (Stanish) อัลบาโน (Albano) และอัลเบรชท์ (Albrech) กำหนดทักษะสำคัญในการฝึกฝนซึ่งประกอบด้วย ทักษะด้านการรับรู้ (Perception) ทักษะด้านการอุปมา (Analogy) ทักษะด้านการโยงความสัมพันธ์ (Association) และทักษะด้านการจินตนาการ (Imagination) โดยการวิจัยมีกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนา คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม และขั้นที่ 4 การตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษาและเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาภายหลังการฝึกอบรมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาภายหลังการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาของกลุ่มทดลองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

กนกพร ปราชญ์นคร (2550) ได้เสนอวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะข้าราชการประจำศูนย์เพื่อเอาชนะยาเสพติด ขั้นตอนการวิจัยมี 5 ขั้นตอน คือศึกษาข้อมูลพื้นฐานพัฒนาหลักสูตร ประเมินผลหลักสูตร ทดลองใช้ การติดตามผล สรุปและประชุมกลุ่มย่อย ผลการวิจัย พบว่า

1. หลักสูตรมีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรตามเกณฑ์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการฝึกอบรมและผลการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ 80/80 (E1/E2) พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นทุกหัวข้อวิชามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและทักษะของผู้เข้ารับการทดลองภายหลังทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.5

4. ผลการประเมินความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญพบว่าในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ไพรัช เพิ่มพูน (2549) ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ช่วงชั้นที่ 2 ในเขตพื้นที่การศึกษาพังงา ปีการศึกษา 2547” โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 200 คน ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก

สุพจน์ วิเวก (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ของครูพลศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2548” โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 266 คน ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการสอนของครูพลศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ ที่มีต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

อภิชาติ วรรณะวัลย์ (2549) ศึกษาและเสนอการทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่อง โภชนาการ สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3” กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์ดอมินิกที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 48 คน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินคุณภาพบทเรียน ผลการวิจัย พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่อง โภชนาการ สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดีมากและมีประสิทธิภาพ 88.20/86.18 เป็นไปตามเกณฑ์กำหนด 85/85

จารุวรรณ บุญรอด (2549) ทำการศึกษาถึงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร ปีการศึกษา 2548 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร ปีการศึกษา 2548 จำนวน 330 คน แบ่งเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 110 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 110 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 110 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 3 ชั้นปี ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร ปีการศึกษา 2548 ด้านครูผู้สอน ด้านการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 4.10 และ 4.09 ตามลำดับ

2. ด้านการสอน นักเรียนทั้ง 3 ชั้นปี เห็นด้วยมากที่สุดกับการอธิบายและสาธิตให้นักเรียนดูทักษะ ในเนื้อหาที่เรียน

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนชั้นปีที่ 2 และ 3 เห็นด้วยมากที่สุดในการจัดกิจกรรม ได้เหมาะสมกับอุปกรณ์และสถานที่

พัชรวรรณ คำหงส์ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่มีต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2548 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 380 คน เป็นเพศชาย 173 คน เพศหญิง 207 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่น 0.90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละผลการศึกษพบว่า ความคิดเห็นด้านจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 45.61 ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.53 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอุปกรณ์สถานที่ ที่ใช้ในการสอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.68 ด้านการวัดและประเมินผลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 60.58

ศุภชัย กุหาพงศ์ (2548) ทำการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนนิชาพลศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เขตภาคใต้ ปีการศึกษา 2547 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เขตภาคใต้ ที่ลงทะเบียนเรียนในนิชาพลศึกษา ปีการศึกษา 2547 ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) รวมจำนวน 354 คน เป็นชาย 222 คน หญิง 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนนิชาพลศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เขตภาคใต้ ปีการศึกษา 2547 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่น .98 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนนิชาพลศึกษาของนักศึกษาชายด้านจุดมุ่งหมายของนิชาพลศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาและหลักสูตรวิชาพลศึกษา ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอนนิชาพลศึกษา ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.90, 37.11, 38.01, 37.38, 37.11 และ 36.93 ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนนิชาพลศึกษาของนักศึกษาหญิง ด้านจุดมุ่งหมายของนิชาพลศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาและหลักสูตรวิชาพลศึกษา ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอนนิชาพลศึกษา ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.28, 32.34, 45.45, 36.06, 39.01 และ 36.81 ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนนิชาพลศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ด้านจุดมุ่งหมายของนิชาพลศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาและหลักสูตรวิชาพลศึกษา ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอนนิชาพลศึกษา ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.13, 40.81, 40.13, 39.45, 41.08 และ 40.54 ตามลำดับ

4. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ด้านจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาและหลักสูตรวิชาพลศึกษา ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 43.73, 44.62, 43.88, 43.43, 43.13 และ 44.47 ตามลำดับ

5. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ด้านจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาและหลักสูตร ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอน ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.16, 35.00, 34.45, 41.08, 38.37 และ 36.75 ตามลำดับ

6. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ด้านจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาและหลักสูตร ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอน ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.38, 47.07, 46.00, 47.84, 51.38 และ 49.23 ตามลำดับ

7. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ด้านจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาและหลักสูตรวิชาพลศึกษา ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.45, 35.94, 35.81, 35.94, 37.16 และ 37.97 ตามลำดับ

ธวัช เดิมญวน (2548: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกรมศิลปากร การวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยต่างๆ รวมทั้งสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา ขั้นตอนที่ 2 สรุปรวสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกรมศิลปากร ตามองค์ประกอบของคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน ขั้นตอนที่ 3 สร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกรมศิลปากร โดยนำสภาพปัญหาข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมาร่างเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอน แล้วนำไปสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกรมศิลปากร โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา สังกัดกรมศิลปากร เขตภาคกลาง จำนวน 231 คน พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร

และการบริหารหลักสูตร 2) ด้านอาจารย์ ได้แก่ การสรรหาอาจารย์ การกำหนดภารกิจของอาจารย์ การประเมินผลการปฏิบัติงานอาจารย์ และการพัฒนาอาจารย์ 3) ด้านกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การทำแผนการสอน การจัดทำประมวลการสอน การจัดตารางสอน การจัดอาจารย์เข้าสอน วิธีการสอน และการสอนซ่อมเสริม 4) ด้านนักศึกษา ได้แก่ การคัดเลือกนักศึกษา การพัฒนานักศึกษา และคุณภาพบัณฑิต 5) ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ หลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล และความรับผิดชอบในการวัดและประเมินผล 6) ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องสมุด อุปกรณ์การสอน และห้องพยาบาล

ชัยณรงค์ ทองยศ (2547) ได้ศึกษาและทำการวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการสอนของครูพลศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2546” โดยใช้แบบสอบถามกับครูพลศึกษา 172 คน ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการสอนของครูพลศึกษา มีดังนี้ 1) ด้านความสำคัญและจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ด้านสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ด้านการสอนวิชาพลศึกษา มีปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนด้านสื่ออุปกรณ์การสอน และสถานที่ มีปัญหาระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา ครูพลศึกษาเพศชายมีปัญหาระดับมาก ส่วนเพศหญิงมีปัญหาระดับปานกลาง 2) ด้านความสำคัญและจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ด้านการสอนวิชาพลศึกษา มีปัญหาในระดับปานกลาง ในด้านสื่ออุปกรณ์การสอนและสถานที่ที่มีปัญหาในระดับมาก ส่วนในด้านสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลพลศึกษา ครูที่มีวุฒิทางพลศึกษามีปัญหาระดับปานกลาง และครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษามีปัญหาระดับมาก

ณัฐสุรีย์ หวังสถิตย์วงศ์ (2547) ทำการศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของหัวหน้าสำนักงานคณบดีในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐผลจากการวิจัยพบว่าคณบดีและหัวหน้าสำนักงานคณบดีต้องการให้หัวหน้าสำนักงานคณบดีมีสมรรถนะเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในภาพรวมและทุกด้านย่อมอยู่ในเกณฑ์มากโดยเรื่องการประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดส่วนสมรรถนะเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้นำอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดโดยเรื่องการมีความรับผิดชอบต่องานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและเมื่อพิจารณาสมรรถนะที่เป็นจริงของหัวหน้าสำนักงานคณบดีพบว่าหัวหน้าสำนักงานคณบดีมีสมรรถนะเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในภาพรวมและทุกด้านย่อมอยู่ในเกณฑ์ปานกลางส่วนสมรรถนะเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้นำอยู่ในเกณฑ์มาก

นที พิลาดง (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สภาพและความต้องการในการนิเทศการสอนของครูพลศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2546” โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า ครูพลศึกษามีความต้องการในการนิเทศการสอนด้านหลักสูตรเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านทักษะและเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านวิธีการและรูปแบบการนิเทศ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านการผลิตและการใช้สื่อการสอน

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2547) ศึกษาทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดทำสาระหลักสูตร กลุ่มสาระเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา” ใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การนิเทศติดตามผล และการประชุมสัมมนา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสอนสุขศึกษาและครูสอนพลศึกษา ระดับชั้น ป.1-ม.6 จากกรุงเทพมหานครและจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 65 คน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดทำสาระหลักสูตร 5 ใบบาง 8 ขั้นตอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาครูผู้สอนสุขศึกษาและพลศึกษาทุกระดับ ทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดเพชรบุรี ทำให้มีความรู้ความสามารถและเจตคติที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทำให้ได้สาระหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของทุกโรงเรียนที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

สนธิรัก เทพเรณู (2547) ได้มีการทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมสำหรับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะมาตรฐานทั้งคุณลักษณะทางวิชาชีพและคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารูปแบบนวัตกรรมต่างๆ ในการฝึกอบรม และพัฒนารูปแบบการฝึกอบรม โดยใช้เทคนิคการวิจัย แบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะมาตรฐานด้านวิชาชีพที่เป็นคุณลักษณะเด่นอันดับแรกคือ การบริหารงานด้วยความโปร่งใส คุณลักษณะมาตรฐานส่วนบุคคลที่เป็นคุณลักษณะเด่น อันดับแรกคือ ด้านความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ส่วนรูปแบบนวัตกรรมต่างๆ ในการฝึกอบรม ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ นโยบายการฝึกอบรม แนวคิดที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนาการฝึกอบรม สำหรับการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรม พบว่า ควรเน้นการใช้กระบวนการในการวิจัยเชิงพัฒนาเป็นนวัตกรรมสำคัญเพื่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกองค์ประกอบของการฝึกอบรม

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ (2546) ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542” การดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การพัฒนารอบแนวคิด การกำหนดโครงสร้างรูปแบบเครือข่ายการพัฒนา และการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบเครือข่าย ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการในการสร้างเครือข่ายได้แก่ การมีเอกภาพในด้านนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา กำหนดมาตรฐาน ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ และการมีส่วนร่วม 2) กลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากร ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย 3) วิธีการพัฒนา ประกอบด้วย การฝึกอบรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การวิจัยปฏิบัติการ การศึกษา ดูงาน การจัดกิจกรรมทางวิชาการการจัดระบบพี่เลี้ยง (Mentor) และการศึกษาต่อ 4) กลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาได้แก่ ครูใหม่ และครูประจำการบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้สนับสนุนการศึกษา 5) องค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายประกอบด้วย หน่วยงานที่กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานของการพัฒนาตามพระราชบัญญัติแม่ข่ายลูกข่ายหน่วยรับการพัฒนา ความเชื่อมโยงทรัพยากรและการประเมินเครือข่ายพรพพัฒนา เพิ่มผล (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ” เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงบรรยายและกึ่งทดลอง

โดยใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาครูของสถาบัน ราชภัฏทั่วประเทศชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 396 คน ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูศาสตร์สถาบันราชภัฏ ในด้านความมีวินัย และความซื่อสัตย์ อยู่ในขั้นตอบสนอง ส่วนด้านความอดทน ความรับผิดชอบ ความเมตตา ความศรัทธาในวิชาชีพครู ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด และความยุติธรรม อยู่ในขั้นเห็นคุณค่าและรูปแบบการพัฒนาประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ หน่วยงานลักษณะจริยธรรมวิชาชีพครู ผู้รับผิดชอบ คือ คณะกรรมการพัฒนาด้านจริยธรรมวิชาชีพครู การดำเนินการพัฒนา ได้แก่ การตั้งเป้าหมาย การประเมินสภาพ และวิธีดำเนินงานพัฒนา ประกอบด้วย การวัดลักษณะจริยธรรมแล้วกำหนดการพัฒนาด้วยการกระจายคำนิยม โดยการอภิปราย แสดงความคิดเห็น การทำงานตามสั่ง กรณีศึกษา การแสดงบทบาทสมมติ และการฝึกปฏิบัติโดยวิธี กิจกรรมพลศึกษาและลูกเสือ และการประเมินผลการพัฒนา จริยธรรมวิชาชีพ

เพ็ญญา ไพบูรณ์ (2545) ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตร การศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนนาร่อง” โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ตามสาขาวิชาเอกที่จบการศึกษา จำนวน 324 คน ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน และด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวัสดุ หลักสูตรส่วนด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับน้อยนอกจากนี้ยังพบว่า ครูที่จบวิชาเอกต่างกันมีปัญหาการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่จบวิชาเอกสุขศึกษามีปัญหาการใช้หลักสูตรมากกว่าครูที่จบวิชาเอกอื่นๆ และครูที่จบวิชาเอกพลศึกษามีปัญหาการใช้หลักสูตรน้อยที่สุด

สมจิต สวชนไพบูรณ์ และคณะ (2545) เสนอการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาคณาจารย์และชุดเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครู โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน” เครื่องมือที่ใช้เป็นชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 10 ชุด ตามสมรรถนะทางวิชาชีพ สมรรถนะด้านการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการพัฒนาทักษะการจัดการจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ด้านการเสริมพลังการเรียนรู้ ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ด้านเทคนิคการใช้ สร้างแหล่งการเรียนรู้ ด้านการออกแบบหลักสูตรการสอน รายวิชา และด้านการวิจัยสู่การพัฒนาวิชาชีพครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิจัยนาร่องระบบเครือข่ายการพัฒนาครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะและกระบวนการคิดของนักเรียน อำเภอหนองไผ่ จังหวัดตรัง” โดยดำเนินงาน 2 ระดับ คือ การพัฒนาครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ด้วยระบบเครือข่าย และการดำเนินงานของครูเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนนาร่อง จำนวน 19 โรงเรียน รวม 500 คน ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาด้วยระบบเครือข่ายการพัฒนาครู ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ การปลูกจิตสำนึก ศึกษาแนวทาง ย่างสู่การปฏิบัติ ร่วมขจัดปัญหา พัฒนาผลงาน และประเมินผ่านผลผลิต กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา มี 3 กิจกรรม คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา

เครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนางาน การนิเทศและติดตามผล ผลการทดลองใช้กิจกรรม พบว่า ทุกขั้นตอนเป็นที่ยอมรับอยู่ในระดับมาก ส่วนการพัฒนาทักษะและกระบวนการคิดของนักเรียนใน โรงเรียนนาร่อง ที่มีรูปแบบและวิธีการ 7 รูปแบบ ผลการนำไปใช้ พบว่า มีการจัดการเรียนรู้แบบ 6 MOTION มากที่สุด รองลงมาคือ กระบวนการคิดวิจารณ์ญาณ กระบวนการคิดสร้างสรรค์ กระบวนการ คิดแก้ปัญหา กระบวนการของวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) กระบวนการ PDCA และทักษะกระบวนการ 9 นั้น

วิจิตรา ปัญญาชัย (2543) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ “การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาอาชีพ สำหรับอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข” กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์วิทยาลัย พยาบาล ระดับ 3-8 จำนวน 619 คน จากวิทยาลัยพยาบาล 26 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาอาชีพสำหรับอาจารย์วิทยาลัย พยาบาล ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนที่ 1 องค์ประกอบของการพัฒนาอาชีพ ประกอบด้วย 1) ความ ต้องการของกระทรวงสาธารณสุข วิชาชีพพยาบาล และสังคม เกี่ยวกับทักษะงานที่ต้องการ 2) เส้นทาง อาชีพ 3) ทักษะงานที่ต้องพัฒนาและความต้องการการพัฒนาอาชีพ โดยสมรรถนะที่ต้องพัฒนาของ อาจารย์ประกอบด้วย 9 ด้าน คือ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การวิจัยและพัฒนาความรู้ 3) การเขียน เอกสารวิชาการและตำรา 4) การให้บริการวิชาการแก่สังคม 5) กิจกรรมนักศึกษาและการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม 6) การประกันคุณภาพการศึกษา 7) พฤติกรรมการทำงานร่วมกัน 8) การบริหารงานของ กลุ่มสมาชิกทีมระยะสมบูรณ์และกลุ่มที่ปรึกษา และ 9) การบริหารวิทยาลัยของกลุ่มผู้อุปถัมภ์และส่วนที่ 2 การออกแบบการพัฒนาอาชีพสำหรับอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล ประกอบด้วย เป้าหมาย แนวทาง และ วิธีการพัฒนาอาชีพ

วิชัญญ์ เชาว์นักร้อง (2542) มีการเสนองานวิจัยเกี่ยวกับ “รูปแบบการพัฒนาทักษะความเป็น ครูวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์” ใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงบรรยาย โดยสร้างและใช้ แบบประเมินทักษะความเป็นครูวิชาชีพกับนิสิตนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 809 คน ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะความเป็นครูวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาครู ในด้านวิชาการของนิสิตนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลางและระดับมาก สำหรับด้านเทคนิควิธี อยู่ในระดับปานกลาง และระดับมาก ส่วนด้าน คุณลักษณะ มีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม ด้านความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพครู อยู่ใน ระดับมาก สำหรับรูปแบบการพัฒนาทักษะความเป็นครูวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาครู ประกอบด้วย 1) หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ หน่วยงานพัฒนาทักษะความเป็นครูวิชาชีพ 2) ผู้รับผิดชอบคือ คณะกรรมการ พัฒนาลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ 3) การดำเนินการพัฒนา ได้แก่ การตั้งเป้าหมาย การประเมินสภาพ และวิธีการดำเนินงานพัฒนา 4) การประเมินผลการพัฒนาทักษะความเป็นครูวิชาชีพ สำหรับกิจกรรม พัฒนาลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ ด้านวิชาการ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะ จำนวน 12 กิจกรรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ เนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ แนวการจัดกิจกรรม ระยะเวลา สื่อ การวัดและประเมินผล นอกจากนี้ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาลักษณะความเป็นครู วิชาชีพของนิสิตนักศึกษาครู ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ยังพบว่า ลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ

ด้านวิชาการ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และสูงกว่าก่อนการทดลอง

งานวิจัยต่างประเทศ

สแตรนและเบนเดอร์ (Strand; & Bender. 2011) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้และการใช้กลยุทธ์การสอนในโปรแกรมพลศึกษา K - 12 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูพลศึกษาจำนวน 308 คน จาก 2 รัฐในแถบภาคกลางของสหรัฐอเมริกา โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 36 ข้อ กลุ่มตัวอย่างถูกถามเพื่อระบุว่าพวกเขาเชื่อว่ากลยุทธ์การสอนที่อธิบายไว้ในคำสั่งเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม และเพื่อระบุว่าพวกเขามักจะใช้กลยุทธ์นั้นในระหว่างการเรียนการสอนของพวกเขาบ่อยเพียงใด ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ครูพลศึกษามีความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ครูใช้กลยุทธ์การสอนในเวลาที่เหมาะสมและไม่ใช้กลยุทธ์การสอนในเวลาที่ไม่เหมาะสม

เบิร์นสตรอน และคณะ (Bernstein.; et al. 2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติและการรับรู้ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสที่มีต่อกิจกรรมการแข่งขันในวิชาพลศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย 10 คน และนักเรียนหญิง 14 คน ที่ยินยอมเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีทักษะในระดับสูง 11 คน มีทักษะระดับปานกลาง 11 คน และมีทักษะในระดับต่ำ 2 คน เป็นนักเรียนเกรด 6 และเกรด 7 จากโรงเรียนจำนวน 6 โรงเรียน ทั้ง 6 โรงเรียนให้โปรแกรมกิจกรรมการแข่งขัน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่มประกอบด้วยกลุ่มนักเรียนที่มีระดับทักษะผสมผสานกัน การสังเกตจากกิจกรรมการแข่งขันในชั้นเรียน และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการจากครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า มี 3 สิ่งสำคัญที่เกิดขึ้นคือ มีความสนุกสนานในกิจกรรมการแข่งขัน นักเรียนทุกคนไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะทางกลไกในการเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากขาดเวลาในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติที่เหมาะสม และโครงสร้างของการจัดกิจกรรมการแข่งขันทำให้นักเรียนมีประสบการณ์

การ์น และคอธราน (Garn; & Cothran. 2006) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสนุกสนานในการเรียนพลศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียน กลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 191 คน เป็นครูสอนพลศึกษาจำนวน 45 คน (หญิง 37 คน และชาย 8 คน) และนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่ลงทะเบียนเรียนวิชาพลศึกษา จำนวน 146 คน (หญิง 56 คน และชาย 90 คน) โดยจำแนกเป็นกลุ่มที่ลงทะเบียนเรียนกีฬาประเภททีม 46 คน กิจกรรมเกี่ยวกับสมรรถภาพ/สุขภาพ 52 คน และกีฬาประเภทบุคคล/ประเภทคู่จำนวน 48 คน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบบรรยายเหตุการณ์สำคัญที่ครูสร้างขึ้น 2 แบบ คือแบบแรกให้กลุ่มตัวอย่างบรรยายเหตุการณ์ในวันที่เรียน/สอนพลศึกษาสนุกที่สุด และแบบที่สองเป็นการบรรยายเหตุการณ์ในวันที่เรียน/สอนพลศึกษาไม่สนุกเลย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีอุปนัยโดยเปรียบเทียบความคงที่ของข้อมูลเพื่อหาหัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสนุกสนาน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสำรวจเกี่ยวกับความสนุกสนานซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 21 ข้อ ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทางแบบวัดซ้ำ และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของบอนเฟอโรนี (Bonferroni) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งครูและนักเรียนมีความคาดหวังว่าวิชาพลศึกษาตั้ง

สนุกสนานและเชื่อว่าความสนุกสนานเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนพลศึกษา ความสนุกสนานยังทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจทำให้ผู้เรียนตั้งใจ เอาใจใส่ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น สำหรับสาเหตุของความสนุกสนานนั้นมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับครูผู้สอน กิจกรรม/การฝึก และกลุ่มเพื่อน นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมหรือแบบฝึกที่ครูมอบหมายให้ มีความสนุกสนานมากกว่าผู้เรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนและให้แบบฝึกที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น

แจนกินส์และคณะ (Jankins; et al. 2006) ทำการศึกษาวิจัยเพื่อระบุลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับแนวคิดของหลักสูตรพลศึกษาที่สนับสนุนการรับรู้ของนักเรียนในทางบวกและทางลบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนในชั้นเรียนกิจกรรม 10 แนวคิดของพลศึกษา จำนวน 157 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบบรรยายเหตุการณ์สำคัญและจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การเปรียบเทียบความคงที่ของข้อมูล ผลการวิจัย ระบุได้ว่ารูปแบบของหลักสูตร ผู้สอน และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อทั้งทางบวกและทางลบมีผลต่อการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างในการเรียนการสอน โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการทดสอบสมรรถภาพทางกายและการประเมินสุขภาพ ใช้เทคนิคการสอน และการประชุมเป็นไปในทางบวก การรับรู้ทางลบประกอบด้วย เวลาประชุมในชั้นเรียน การจัดการชั้นเรียน และขาดการทำงานร่วมกันเป็นทีม สรุปได้ว่าหลักสูตรที่สอดคล้องกันและพฤติกรรมการเรียนการสอนทางอารมณ์มีส่วนสนับสนุนต่อการรับรู้ของนักเรียนในทางบวก

ริการ์ด และแบรนวิลล์ (Rikard; & Banville. 2006) เสนอวิจัยเรื่องการศึกษาค้นคิดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีผลต่อสมรรถภาพทางกายและกิจกรรมกีฬาที่สอนในวิชาพลศึกษาและประสิทธิภาพการรับรู้ของหลักสูตรพลศึกษาเพื่อพัฒนาระดับสมรรถภาพทางกายและทักษะ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 ห้องเรียน ที่ยินยอมให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนักเรียน จำนวน 515 คน และให้นักเรียนจำนวน 159 คนเข้าร่วมในการสัมภาษณ์กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอย่างมากต่อกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมการออกกำลังกายที่หลากหลาย ต้องการเพิ่มระดับของความท้าทายในชั้นเรียนพลศึกษาให้มากขึ้น และนักเรียนต้องการเพิ่มแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมภายนอกโรงเรียน นักเรียนมีทัศนคติและเห็นด้วยว่ากิจกรรมการออกกำลังกายนั้นมีประโยชน์ต่อสุขภาพ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาที่มีรูปแบบของการเล่นเกมเข้ามาใช้ นอกจากนี้นักเรียนยังต้องการและให้ความสนใจในการทำกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องการและเป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน โดยผู้เรียนได้มีข้อเสนอแนะในการพัฒนากลยุทธ์สำหรับการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้จัดกลุ่มตามระดับทักษะความสามารถที่เหมาะสมเพื่อความท้าทายกับผู้เรียน

พีเบิล (Peebles. 2004) ได้ศึกษาผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรมครูเชิงปฏิบัติการแก่ครูใหม่และครูประจำการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐ 5 แห่ง จากพื้นที่ต่างกันของรัฐจอร์เจีย เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อสนองตามแนวการปฏิรูปโรงเรียน โดยความร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัยและซึ่งประกอบด้วย ครูวิทยากร 12 คน ผู้บริหารโรงเรียน ศาสตราจารย์จาก

มหาวิทยาลัยและนิสิตที่กำลังทำวิจัยเกี่ยวกับการสอนในชั้นสุดท้าย โดยการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลของการพัฒนาการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้จากการสำรวจและการสัมภาษณ์ครูที่เข้ารับการฝึกอบรม ผลการศึกษาพบว่า การฝึกอบรมสามารถพัฒนาและเติมเต็มในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แก่ครูใหม่ได้ แต่สำหรับครูเก่าการฝึกอบรมดังกล่าว เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้แต่ไม่เด่นชัด

เทอร์รี่ คอนเกล (Terry Conkle. 1996) ทำการวิจัยเรื่อง “การเข้ารับการฝึกอบรมของครูพลศึกษา: การทดสอบรูปแบบ Fuller ‘ s และ the TCQ-PE” โดยกลุ่มตัวอย่าง เป็นครูพลศึกษา จำนวน 265 คน แยกเป็น ระดับประถม 81 คน ระดับกลาง 95 คน และระดับมัธยม 89 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ McBride’s TCQ-PE ซึ่งพัฒนามาจาก Fuller’s Model ผลการวิจัย พบว่า 1) TCQ-PE มีความเชื่อมั่นสามารถใช้ประเมินครู พลศึกษาในด้านการสอน แต่ไม่ได้แสดงผลว่า สามารถพัฒนาความสามารถด้านอื่น คือ ด้านตนเอง ด้านงาน และด้านผลกระทบ 2) เป็นการสร้างความรู้พื้นฐานในการวางแผน และองค์ประกอบในการพัฒนาอาชีพครูพลศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการสอน นอกจากนี้ยังได้เสนอแนวทางสำหรับระบบการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนที่สามารถใช้โปรแกรม INSET ที่ประกอบด้วยการพัฒนาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาแผนก การพัฒนาส่วนบุคคล การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทีมงาน และการพัฒนาครู

บูลลอร์ท เจอร์ และคริตเดล (Bullough; & Kridel, 1996) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประชุมเชิงปฏิบัติการและการพัฒนาครู ในเวลา 8 ปี” ผลการวิจัย พบว่า บทเรียนสำหรับการปฏิรูปการศึกษานี้ ทำให้เกิดการพัฒนาลักษณะแกนกลางขึ้นมา และเกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติในการพัฒนาครู จากเดิมที่ครูเรียนรู้จากการสอนมาเป็นการเรียนรู้อย่างเป็นระบบด้วยนวัตกรรม การพัฒนาครูที่เรียกว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในลักษณะการสอนไปด้วยพัฒนาไปด้วย และพบว่า สิ่งที่คุณต้องการความช่วยเหลือ คือ ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน การสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนครู ผู้บริหาร และบุคลากรอื่นๆ นอกจากนี้ยังพบว่า พัฒนาการที่จำเป็น ในการพัฒนาครู มี 3 ส่วน คือ 1) โปรแกรมการประเมินผลเพื่อความชัดเจนของการกำหนดเป้าหมาย 2) การแข่งขันกันกำหนดแนวทางโดยใช้ปรัชญาที่เกี่ยวกับคุณค่าทางประชาธิปไตยในแต่ละโรงเรียนเป็นสำคัญ และ 3) การเปลี่ยนแปลงบทบาทของครู ซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน และการพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ

โดยสรุป จะเห็นได้ว่างานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาครู จะมีการทำวิจัยในเรื่อง รูปแบบการพัฒนาลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ และส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพ พัฒนาอาชีพอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล รูปแบบการประเมินประสิทธิภาพองค์กรภาครัฐ รูปแบบการพัฒนาด้วยเครือข่าย รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดทำหลักสูตร และรูปแบบการพัฒนาการฝึกอบรม กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษา คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อาจารย์วิทยาลัยพยาบาล โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย วิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยกึ่งทดลอง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR และผลการวิจัยโดยรวมพบว่า รูปแบบที่ได้จะประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีการ/กิจกรรม สื่อ หน่วยงาน

รับผิดชอบ และการติดตามประเมินผล จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่องรูปแบบการพัฒนาครูสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปพัฒนาครูสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งยังไม่มีผู้ใดทำวิจัยเรื่องดังกล่าวมาก่อน รวมทั้งเลือกใช้เทคนิควิธีการวิจัยอนาคต EDFR ซึ่งเป็นเทคนิควิธีการวิจัยที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมในการนำมาใช้ดำเนินการหารูปแบบการพัฒนาครูสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่เหมาะสมต่อไป

แคเทอริน เวโรนิกา โนแลน (Catherine Veronica Nolan. 1995) ได้ศึกษาเรื่องประสบการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อประสิทธิภาพของครูพลศึกษา กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกมีประสบการณ์สอนพลศึกษามาแล้ว 6 ปี กลุ่มที่สอง 8 ปี โดยใช้รูปแบบการสอนในโปรแกรมการเตรียมครูที่ประกอบด้วย West Virginia University Teaching Evaluation System (WVUTES) และ Physical Education Teachers Education (PETE) เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสัมภาษณ์ติดตามผล และรายงานการสอน ผลการวิจัย พบว่า ครูทั้งสองกลุ่มเลือกที่จะใช้พฤติกรรมการสอนจากรูปแบบของ WVUTES และ PETE โดยทั้งสองกลุ่มใช้การสอนน้อยกว่าการจัดการ และเน้นการเรียนรู้โดยให้นักเรียนทำตามด้วยความสนุกสนาน นอกจากนี้ยังพบว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนมีปัจจัยมาจาก การคำนึงถึงสภาพจิตใจของผู้เรียนขั้นตอนการประเมินขอบเขตของการพลศึกษา และความขัดแย้งในบทบาทนอกเหนือจากความรับผิดชอบด้านการสอน เจเน็ต ออริเลีย สมิท Janet Aurelia Smith (1995) ศึกษาทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์บทบาทการเลือกและการฝึกด้านความร่วมมือของครู ในโปรแกรมการเตรียมครูสุขศึกษาและพลศึกษา กรณีศึกษาของมหาวิทยาลัยเดลาแวร์” โดยใช้การทดสอบโปรแกรมการฝึกความร่วมมือ การทดลองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของความร่วมมือของครู ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการเลือก การฝึกอบรม และความรับผิดชอบในการนิเทศด้านความร่วมมือของครู โดยแบ่งเป็น ส่วนที่ 1 หาความต้องการและโปรแกรมการฝึกอบรมระดับรัฐ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และแผนกพลศึกษา ส่วนที่ 2 หาแนวทางการพัฒนาในเรื่องบทบาท ความรู้ และพฤติกรรมด้านความร่วมมือของครู 2) การศึกษาด้านการรับรู้ของนักศึกษาครูความร่วมมือของครู การนิเทศ ความต้องการด้านพฤติกรรมและด้านความรู้ในโปรแกรมการเตรียมครูสุขศึกษาและพลศึกษา 3) จากกรณีศึกษาและการสำรวจพฤติกรรมด้านความร่วมมือของครูจากการตรวจสอบความรู้ในข้อ 2 และการสังเคราะห์แบบสำรวจและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องในข้อ 1 พบว่า มีประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านความร่วมมือของครูและสามารถนำไปใช้ในโปรแกรมการเตรียมครูสุขศึกษาและพลศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ฮิธซ์ (Hirsh. 1987) ศึกษาทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาครูเกี่ยวกับการใช้มาตรฐานนำทาง” ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับการปฏิบัติ แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ ด้านบริบท (Context) เป็นมาตรฐานเชิงปัจจัยที่ระบุถึงวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การปรับปรุงในอนาคต การมีผู้นำที่เข้มแข็ง เป็นแรงจูงใจให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกำหนดกลยุทธ์ และมีงบประมาณสนับสนุน ด้านกระบวนการ (Process) เป็นมาตรฐานเชิงกระบวนการให้ครูได้มีความรู้ ทักษะและความรู้สึกนึกคิด ที่ระบุถึงการประสานความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาการของมนุษย์ การ

จัดช่วงเวลา 3 ช่วงในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการ (ช่วงเริ่มต้น-นำไปใช้-กำหนดการใช้) การเรียงลำดับความจำเป็นโดยพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ความแน่ใจว่าครูได้เรียนรู้และนำทักษะการร่วมมือไปใช้ ประชุมแลกเปลี่ยน แก้ปัญหา และทำงานด้วยกันฉันท์เพื่อน ครูต้องมีความรู้และใช้ขั้นตอนต่างๆ ในการจัดทำหลักสูตร การพัฒนาที่มงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นมิตรกันและด้านเนื้อหา (Content) เป็นมาตรฐานเชิงเนื้อหาที่หมายรวมทั้งทักษะและองค์ความรู้ในระดับสูงที่เกิดขึ้นแก่นักเรียน โดยระบุถึงเนื้อหาที่มีประสิทธิภาพว่าต้องมีลักษณะดังนี้ คือช่วยเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้บริหารและครู เพื่อให้แน่ใจว่าตรงตามพัฒนาการและความต้องการของนักเรียน ระบุความหลากหลายของการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมจำเป็นของครู เพื่อให้แน่ใจว่าจัดเนื้อหาที่มีคุณภาพและเสมอภาคให้นักเรียน ช่วยให้อัดหลักสูตรที่ทำหายและพัฒนาอย่างเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนบูรณาการการคิดกับการเรียนรู้เข้าด้วยกัน เตรียมความพร้อมให้ครูและผู้บริหาร เพื่อให้เห็นความคาดหวังขั้นสูงกับการเรียนรู้ของนักเรียน และช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ครู

ลอว์เรนซ์ (Lawrenz. 1984) มีการทำการวิจัยเรื่อง “การจัดอบรมครูผู้ฝึกใหม่ของการสอนสุขศึกษา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลของกระบวนการจัดอบรมครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ ชุดอบรมสำเร็จรูปและการประเมินผลการใช้ชุดอบรมสำเร็จรูป ผลการวิจัย พบว่า การจัดอบรมครูประจำการได้ส่งผลกระทบไปถึงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนสุขศึกษาในชั้นเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบกิจกรรมสุขศึกษา ทำให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของครู และสภาพพื้นฐานทางวิชาการทั้งหมดที่มีอยู่เดิมของท้องถิ่น ตลอดจนโครงการที่จะดำเนินต่อไปในอนาคต

ทอทเทน (Totten. 1983) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความต้องการการฝึกอบรมของครูประจำการ ในระดับมิดเดิลเกรด ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร” โดยการสำรวจความคิดเห็นจากครูและผู้บริหารโรงเรียนต่างๆ จำนวน 21 โรงเรียนในรัฐอริโซนา ผลการวิจัย พบว่า ครูชายและผู้บริหารเห็นพ้องกันว่า ความสามารถในการสอนที่สำคัญต้องการพัฒนา ได้แก่ เรื่องเทคนิคการสร้างแรงจูงใจ การสอนตามเอกัตภาพ การใช้คอมพิวเตอร์ในโรงเรียน วิธีการพัฒนาความสามารถ คือ การสัมมนา การนิเทศการสอนแบบคลินิก การประชุมปฏิบัติการ การสังเกตการสอนจากโรงเรียนอื่น และการศึกษาด้วยตนเอง

ฟอล์ดเคนเบอร์รี่ (Faulkenberry. 1980) ศึกษาถึงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเรื่องการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐคาโรไลนา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสภาพของโปรแกรมการสอนสุขศึกษา และศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางพัฒนา โดยใช้แบบสอบถามกับครูสุขศึกษา จำนวน 164 คน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดสอนวิชาสุขศึกษาแยกเป็นวิชาต่างหาก ไม่รวมกับวิชาอื่น วิชาสุขศึกษา ยังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอจากผู้บริหารระดับท้องถิ่นและระดับรัฐ ครูสุขศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดวุฒิทางสุขศึกษา ตำราและคู่มือมีคุณภาพต่ำ ยังเป็นแนวทางได้น้อย และครูสุขศึกษารู้ปัญหาของการสุขศึกษาในโรงเรียน และมีความต้องการที่จะให้มีการพัฒนาการสุขศึกษาในโรงเรียนต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

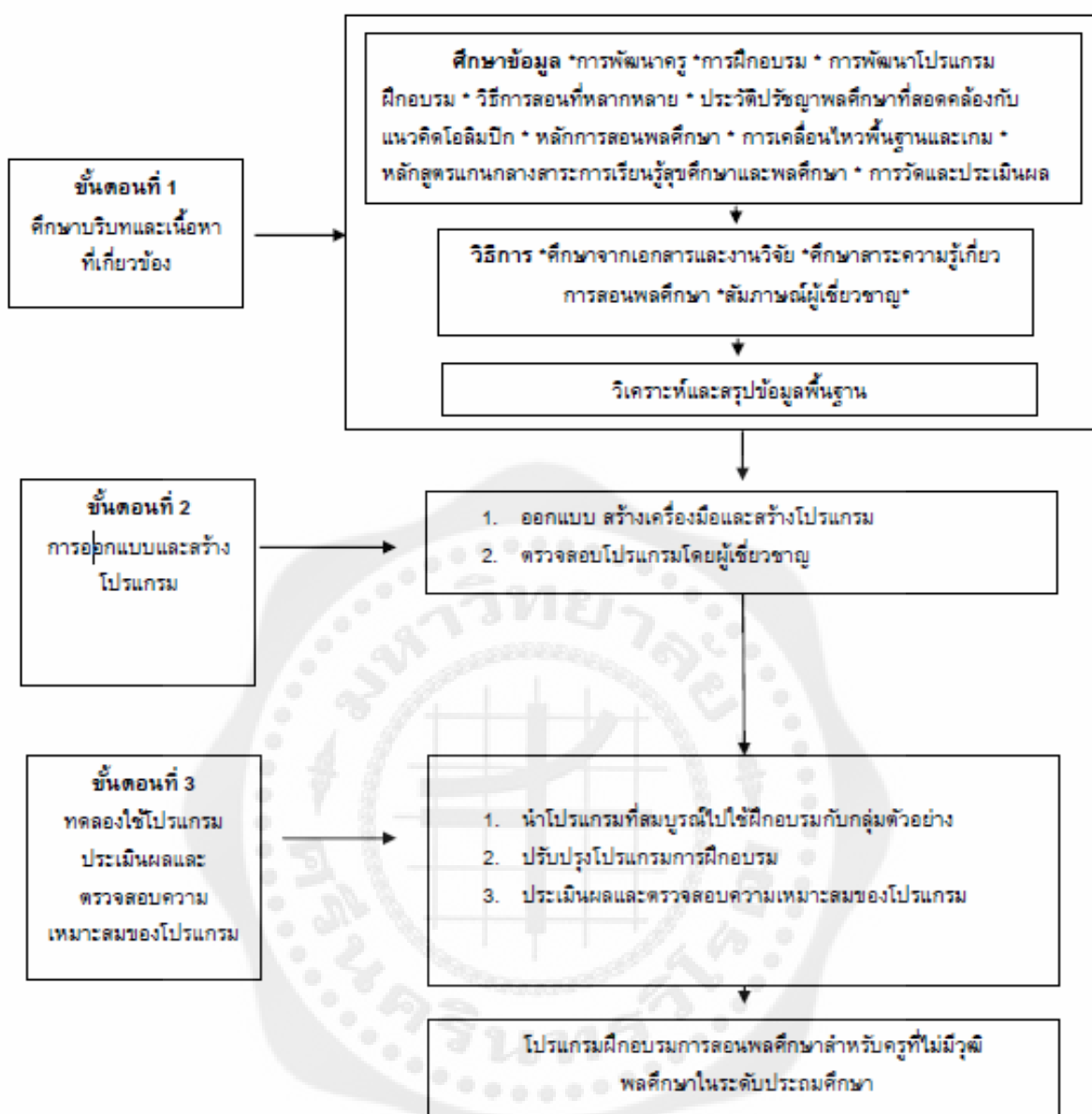
การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาโดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำแนก เป็น 3 กลุ่ม 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องโดย นำแบบสัมภาษณ์ไปศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อที่จะได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 คน เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview)

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ทางการเรียนการสอนพลศึกษา จำนวน 10 คน

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมและตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษากลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ทำหน้าที่สอน (เฉพาะครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา) ของพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว เขต 2 จำนวน 45 คน

ภาพประกอบ 9 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปพลศึกษาในระดับประถมศึกษา

การดำเนินการตามขั้นตอนของการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปพลศึกษาในระดับประถมศึกษา ในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือโปรแกรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปพลศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง เช่น จากเอกสาร ตำรา งานวิจัย วารสาร ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาหลักการสอนพลศึกษา หลักสูตรแกนกลางสาระการเรียนรู้พลศึกษา สื่อการสอน เพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

2. นำแบบสัมภาษณ์ไปศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อที่จะได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 ท่าน เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview)

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสร้างเครื่องมือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษา จำนวน 1 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการสำรวจสภาพและความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมของครู ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและพัฒนาโปรแกรม

การออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรมการสอนครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเขียนโครงร่างโปรแกรมการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา

เพื่อสร้างและพัฒนาการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา เพื่อประเมินและปรับปรุงโครงร่างโปรแกรมและเพื่อเตรียมการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรม โดยมีการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดองค์ประกอบในโครงร่างโปรแกรม ดังนี้

- 1.1 สภาพปัญหาและความจำเป็นของโปรแกรม
- 1.2 เป้าหมายของโปรแกรม
- 1.3 หลักการของโปรแกรม

1.4 จุดประสงค์ของโปรแกรม

1.5 เนื้อหาของของโปรแกรม

1.6 กิจกรรมของการฝึกอบรม

1.7 สื่อประกอบการฝึกอบรม

1.8 การประเมินผลของโปรแกรม

2. การสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการทดลองใช้โปรแกรม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษา สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา สามารถแบ่งได้ 2 ชุด ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา มีดังนี้

2.1 แบบทดสอบด้านความรู้เกี่ยวกับการสอนพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

การสร้างเครื่องมือแต่ละประเภท มีวิธีดำเนินงานดังนี้

1. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ก่อนและหลังการฝึกอบรม เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 31 ข้อ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 วิเคราะห์เนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม โดยครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า

1.2 เขียนข้อสอบให้มีข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของโปรแกรมฝึกอบรมที่วิเคราะห์ไว้ ชนิดเลือกตอบรวม 31 ข้อ จัดทำเป็นแบบทดสอบ

1.3 นำแบบทดสอบ ให้ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมปริญญาบัตร ตรวจสอบ พิจารณา ความตรงและความถูกต้อง ด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา การใช้ภาษาและความเหมาะสมของข้อความแล้วนำมาแก้ไขให้ถูกต้อง

1.4 นำแบบทดสอบ ที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระของการฝึกอบรม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence)

1.5 นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านประเมินความเหมาะสมคะแนนโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถ้าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไปถือว่าแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม จากการที่ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมของแบบทดสอบฉบับนี้มีค่าเฉลี่ยและมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.6 นำแบบทดสอบชนิดเลือกตอบไปทดลองใช้กับครูจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิค 27% คัดเลือกข้อสอบ จำนวน 31 ข้อ

1.7 นำแบบทดสอบที่ได้ในข้อ 1.6 หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder- Richardson) สูตรที่ 20 หรือ KR-20

1.8 จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบความรู้ฉบับสมบูรณ์ เป็น 2 ฉบับ แบ่งเป็นแบบทดสอบฉบับก่อนการฝึกอบรมและฉบับหลังการฝึกอบรม

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาเป็นแบบประเมินความคิดเห็นของครูผู้เข้าฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมและการดำเนินการฝึกอบรม เพื่อตรวจสอบวัตถุประสงค์เนื้อหาสาระของเอกสารในโปรแกรมฝึกอบรม วิธีดำเนินการฝึกอบรม ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมและโปรแกรมฝึกอบรมโดยรวมเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิดและปลายเปิด มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างแบบสอบถามในการประเมินโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา

2.2 เขียนข้อความสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา โดยสร้างข้อคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยสร้างเป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 (เหมาะสมมากที่สุด) 4 (เหมาะสมมาก) 3 (เหมาะสมปานกลาง) 2 (เหมาะสมน้อย) และ 1 (เหมาะสมน้อยที่สุด) ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมที่กำหนดไว้ และมีข้อคำถามปลายเปิดในส่วนท้าย เพื่อให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

2.3 นำแบบสอบถาม ให้ประธานกรรมและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ พิจารณาเพื่อตรวจแก้ไขให้เหมาะสม

2.4 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา จำนวน 5 ท่านพิจารณาด้านความตรงเชิงเนื้อหา ด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา ความเหมาะสมของข้อความและการใช้ภาษาโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence)

2.5 นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านประเมินความเหมาะสมคะแนนโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถ้าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป ถือว่า แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม จากการที่ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมของแบบทดสอบฉบับนี้มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.84 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 ถือว่าอยู่ในระดับความเหมาะสม มากที่สุด

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ในประเด็นคำถามที่ต้องปรับปรุงแก้ไข จนได้ข้อคำถามทั้งฉบับเหมาะสม แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถาม

2.7 การพิจารณาระดับความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา กำหนดเกณฑ์ที่

ยอมรับได้ไว้ที่ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป โดยกำหนดช่วงของการประเมินความคิดเห็นไว้ดังนี้

ระดับความเหมาะสมมากที่สุด	ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00
ระดับความเหมาะสมมาก	ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49
ระดับความเหมาะสมปานกลาง	ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49
ระดับความเหมาะสมน้อย	ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49
ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด	ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49

ประเมินโครงสร้างโปรแกรม

เป็นการนำโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาที่จัดทำขึ้นมาตรวจสอบคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ของการประเมิน

1.1 การศึกษาแนวคิดของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรม โดยพิจารณาสภาพปัญหา หลักการ และเหตุผล เป้าหมายวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ วิธีการดำเนินการ ผู้เข้ารับการอบรม กิจกรรมที่ใช้ในกระบวนการฝึกอบรม สื่อและเทคโนโลยี ระยะเวลาที่ใช้ฝึกอบรม การประเมินผลของโปรแกรมฝึกอบรม ความชัดเจนของภาษา องค์ประกอบต่างๆ ของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นว่ามีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในสภาพจริงได้เพียงใด

1.2 เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยนำแบบสอบถาม ให้ประธานและกรรมการควบคุมปริญญาพันธ์ พิจารณา เพื่อตรวจแก้ไขให้เหมาะสมของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรม โดยพิจารณาสภาพปัญหา หลักการและเหตุผล เป้าหมายวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ วิธีการดำเนินการ ผู้เข้ารับการอบรม กิจกรรมที่ใช้ในกระบวนการฝึกอบรม สื่อและเทคโนโลยี ระยะเวลาที่ใช้ฝึกอบรม การประเมินผลของโปรแกรมฝึกอบรม ความชัดเจนของภาษา องค์ประกอบต่างๆ ของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น การประเมินผลโปรแกรมฝึกอบรมของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด

2. จากนั้นนำโครงสร้างโปรแกรมประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรม

2.1 แบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรม เป็นแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของโปรแกรมฝึกอบรม ได้แก่ สภาพปัญหาและหลักการในการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม เนื้อหาสาระของโปรแกรมฝึกอบรม รูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรม สื่อและนวัตกรรมที่ใช้ การประเมินและติดตามผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด มีขั้นตอน ในการสร้างแบบและประเมินความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

2.1.1 ศึกษารายละเอียดของส่วนต่างๆ ของโครงร่างโปรแกรมฝึกอบรมการสอน พลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษากำหนดประเด็นต่างๆ แล้วนำมาเขียนเป็นข้อคำถาม

2.1.2 นำข้อคำถามที่สร้างเป็นแบบประเมิน ให้ประธานกรรมการและกรรมการควบคุม ปรินญาณิพนธ์ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ ความเหมาะสมของแบบสอบถาม การใช้ภาษาของข้อคำถาม และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

2.1.3 นำแบบสอบถามที่ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมปรินญาณิพนธ์ ตรวจสอบแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสม

2.1.4 นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 2.1.3 ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรมฝึกอบรมการสอน พลศึกษา 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมในประเด็นต่างๆ ของโครงร่างโปรแกรมฝึกอบรมที่กำหนดไว้

2.1.5 นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาคำแนะนำนักคะแนนความเหมาะสม โดยให้เกณฑ์ความเหมาะสมขององค์ประกอบของโครงร่างโปรแกรมฝึกอบรมกำหนดค่าดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535: 100)

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม คือ ถ้าค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543: 117) จากการที่ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมของแบบทดสอบฉบับนี้มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.73 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 ถือว่าอยู่ในระดับความเหมาะสม มากที่สุด

2.2 แบบประเมินความสอดคล้อง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบโปรแกรมฝึกอบรม ได้แก่ สภาพปัญหาและหลักการในการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม เนื้อหาสาระของโปรแกรมฝึกอบรม รูปแบบและกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรม สื่อและนวัตกรรมที่ใช้ และการประเมิน ติดตามผลโปรแกรมฝึกอบรม ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างแบบและประเมินความสอดคล้อง ดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษารายละเอียดในแต่ละส่วนประกอบของโครงร่างโปรแกรมฝึกอบรมกำหนด ประเด็นต่างๆ แล้วนำมาเขียนเป็นข้อคำถาม

2.2.2 นำแบบสอบถามที่เขียนแล้วให้ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมปรินญาณิพนธ์ ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ ความเหมาะสมของแบบสอบถาม การใช้ ภาษาของข้อคำถาม และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

2.2.3 นำแบบสอบถามมาแก้ไขให้เหมาะสมแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตร

2.2.4 นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาหาความสอดคล้อง โดยนำมาแปลงเป็นคะแนนดังนี้

สอดคล้อง	กำหนดค่าคะแนนเป็น	1
ไม่แน่ใจ	กำหนดค่าคะแนนเป็น	0
ไม่สอดคล้อง	กำหนดค่าคะแนนเป็น	-1

2.2.5 นำค่าคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

2.2.6 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) ที่ได้ค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ แต่ถ้าน้อยกว่า 0.5 ต้องปรับปรุงตามที่ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) อยู่ในระหว่าง 0.8-1.00

ปรับปรุงโครงสร้างโปรแกรม

หลังจากผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างโปรแกรมที่ออกแบบและสร้างขึ้นแล้ว นำโปรแกรมในส่วนที่มีข้อบกพร่องมาปรับปรุงให้สมบูรณ์และพร้อมที่จะใช้ในการจัดการฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรม การประเมินผลและปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรม

การทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาเป็นการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมกับครูพลศึกษา ระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

เป็นกระบวนการนำโปรแกรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญา ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว จำนวน 45 คน จาก 45 โรงเรียน โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อทดลองใช้โปรแกรมเป็นเวลา 3 วัน มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1. จุดประสงค์ของการทดลอง เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยมีจุดประสงค์ย่อย คือ

1.1 เพื่อเปรียบเทียบผลของการฝึกอบรมด้านความรู้ความเข้าใจของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาที่เกี่ยวกับการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ก่อนและหลังการฝึกอบรม

1.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมการสอนพลศึกษา สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ ครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญา ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 จำนวน 80 คน จาก 268 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญา ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 จำนวน 45 คน จาก 45 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. แบบแผนการทดลอง แบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design)

4. การดำเนินการทดลอง ทดลองการใช้โปรแกรมฝึกอบรม

5. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการทดลอง

5.1 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูก่อนและหลังการฝึกอบรมการสอนพลศึกษา สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้เกี่ยวกับการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ก่อนและหลังการฝึกอบรม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ Dependent samples t-test

5.2 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรม ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 การปรับปรุงโปรแกรม มีจุดประสงค์เพื่อนำโปรแกรมที่นำไปทดลองใช้และประเมินผลการใช้ แล้วมาปรับปรุงเป็นโปรแกรมฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำไปใช้และเผยแพร่ โดยการนำผลจากการประเมินโปรแกรมจากเครื่องมือต่างๆ ข้อเสนอแนะของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตลอดจนนำข้อมูลจากการจัดอบรม ผลการนำความรู้ไปใช้พัฒนาผู้เรียนมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดต่างๆ ของโปรแกรม จนได้โปรแกรมฝึกอบรมที่สมบูรณ์สามารถนำไปใช้โปรแกรมการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมและตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรม ดังนั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงนำเสนอตามลำดับขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย

n	แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การแจกแจงแบบที (t-distribution)
df	แทน องศาความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
p	แทน ค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้
f	แทน จำนวนความถี่
%	แทน ร้อยละ
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

การศึกษบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง แบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ 1) ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาและครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง เช่น จากเอกสาร ตำรา งานวิจัย วารสาร ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาครู การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมครู วิธีการสอนที่หลากหลาย วิธีการสอนแนวใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวพื้นฐานและเกม การวัดและประเมินผลในระดับ ประถมศึกษา ประวัติปรัชญาพลศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดโอลิมปิก จากเอกสาร งานวิจัย จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาดังนี้

1.1 การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมครู ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 3 ขั้นตอนคือ การหาความต้องการของการฝึกอบรม การสร้างโปรแกรมฝึกอบรม การทดลองใช้โปรแกรม และ ตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรม

1.2 การฝึกอบรมปฏิบัติการเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลในด้านความรู้ เจตคติ และ ทักษะอย่างเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมที่มีความสนใจร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ฝึกปฏิบัติร่วมกันอภิปราย ฝึกปฏิบัติและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1.3 การดำเนินจัดกิจกรรมของการฝึกอบรม จะต้องมีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจและให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพและการจัดการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเข้ารับการฝึกอบรม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติซ้ำๆ ทั้งการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันจากผู้ร่วมฝึกอบรมที่มีความหลากหลายและปฏิบัติเป็นรายบุคคลตามความสนใจที่สอดคล้องกับประสบการณ์และงานที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปพัฒนางานของตนเองได้ มีกิจกรรมการนำเสนอผลงาน และแลกเปลี่ยนความคิด นอกจากนั้นจะต้องมีการให้กำลังใจ ให้ความสนใจอย่างใกล้ชิด และมีการประเมินผลตามสภาพจริง

1.4 การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา หมายถึง แนวคิดการออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรมของ เทอเรล (Terrell. 1980:1-5) โดยมีกระบวนการพัฒนากำหนดคนและการฝึกอบรมที่เป็นระบบมีแนวทางการพัฒนากระบวนการฝึกอบรมครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา ในระดับประถมศึกษา สรุปรวมได้ 7 ขั้นตอนประกอบด้วย กำหนดจุดมุ่งหมายขององค์กร รวบรวมข้อมูลองค์กรกำหนดความจำเป็นในการฝึกอบรม เตรียมวางแผนฝึกอบรม เตรียมโครงการฝึกอบรม ฝึกอบรมเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ประเมินประสิทธิผล การฝึกอบรม

2. การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาและครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาและครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา พบข้อมูลที่สอดคล้องกัน โดยผู้วิจัยสามารถ สรุปได้ 5 ประเด็น ดังนี้

2.1 ปัจจุบันครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา มีความพร้อมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาในเรื่องของความพร้อมด้านความรู้น้อย มีปัญหาทางเรื่องการเรียนการสอนพลศึกษา สาขาที่จบประถมศึกษาที่ไม่จบโดยตรง เมื่อสอบบรรจุเข้ามาได้จึงเป็นต้องสอนได้ในทุกวิชา เดิมขาดองค์ความรู้ในการที่จะสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและมีประสิทธิภาพ ด้านความสามารถพบว่า ครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาขาดความสามารถในเรื่องการสอนของเด็กเล็ก การสอบ การวัดและการประเมินในเรื่องของพลศึกษา การปรับสอนพลศึกษา เรื่องของเกณฑ์ทักษะของด้านกีฬา สร้างระเบียบวินัยรวมทั้งการจัดการในชั้นเรียนและทำให้ผู้เรียนเข้าใจการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานที่จำเป็นได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย กิจกรรมอะไรบางอย่างที่เป็นพื้นฐานทางพลศึกษาครูไม่ทราบว่าจะเน้นในเรื่องใด จะจัดกิจกรรมใดให้เหมาะสมหรือจะเลือกใช้สื่อใดและส่วนใหญ่จะเปิดหนังสือสอนตามความเข้าใจทางด้านเจตคติ ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวโดยสรุปว่า ครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา มีทัศนคติที่ดีทางพลศึกษาน้อย การให้เห็น

คุณค่าและความรักในการออกกำลังกาย ปรัชญาและแนวคิดทางพลศึกษา การสร้างระเบียบวินัยให้กับนักเรียนนั้นยังมีความเข้าใจเพียงเล็กน้อยไม่สามารถถ่ายทอดให้นักเรียนในการเรียนแต่ละครั้งว่าควรจะได้รับอะไรบ้างรวมถึงความปลอดภัย ครูจะไม่เข้าใจและคิดว่าพลศึกษา คือกีฬาซึ่งจะต้องสร้างแนวคิดใหม่ให้กับครู คือ ส่งเสริมให้เข้าใจในการศึกษาทางพลศึกษาและสามารถนำเอาแนวคิดทางโอลิมปิกมาสอดแทรกและจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ การสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องของหลักสูตรพลศึกษาและรวมถึงในส่วนทักษะของเรื่องอื่นหรือการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและกีฬา

2.2 ความต้องการให้มีการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาให้กับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา ครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษามีปัญหาเรื่องการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาเพราะสาขาที่จบส่วนใหญ่เป็นสาขาประถมศึกษา ถ้าครูที่ไม่มีวุฒิจะต้องสอนพลศึกษา ควรมีการพยายามสอนโดยภาพรวม ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนจัดกิจกรรมพลศึกษาในระดับประถมศึกษาที่ควบคู่กับการสร้างเจตคติที่ดีให้กับครู การวัดและการประเมินในเรื่องของพลศึกษา การปรับสอนพลศึกษาว่า มีกิจกรรมใดบ้างที่เป็นพื้นฐานทางพลศึกษา เรื่องของเกม (เล่นเล่นนันทนาการ) ทักษะของด้านกีฬา การสร้างระเบียบวินัยให้ผู้เรียน การจัดการสอนที่ออกมาในรูปของการแข่งขันแล้วถ้าหากครูที่ไม่ผ่านการเรียนพลศึกษา ควรจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจัยที่ส่งผลลัพท์ต่อครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษา ควรต้องทำความเข้าใจในระดับผู้บริหารและตัวครูที่ไม่มีวุฒิเองนั้นต้องไม่รู้ไม่เรียนไม่หาโอกาสในการให้ได้รับการฝึกอบรม ดูงาน การฝึกอบรมในสิ่งที่จำเป็น เช่น พื้นฐานทางพลศึกษาและปรัชญาที่เป็นเลิศต่างกันอย่างไรทัศนคติของครูที่เรียนมาใน 50% ต้องเน้นทางทักษะและทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ ครูจะสอนอย่างไรให้เด็กอยากออกกำลังกาย ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ทุกวันนี้ คือ มีบุคลากรที่ไม่มีความเชี่ยวชาญทางพลศึกษามาสอนและต้องแก้ที่ความเข้าใจผู้บริหาร

2.3 ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษาครูพลศึกษาต้องมีกิจกรรมการสอนที่มีความหลากหลาย การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ให้เหมาะสมกับหลักการพัฒนาผู้เรียนในสมัยใหม่และมีการนำวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ามาประยุกต์ในการจัดกิจกรรมทางกายให้เด็ก รวมทั้งเรื่องทักษะทางการศึกษาอบรมทางวิธีปฏิบัติ รวมทั้งการสอนแบบหลากหลายรวมทั้งเป็นวิธีแบบใหม่และทำอย่างไรจะสร้างเจตคติ จิตวิทยาของความเป็นครู ถ้าครูขาดจิตวิทยาในการถ่ายทอดไปสู่นักเรียน กิจกรรมที่ประเมินในระดับประถมศึกษาที่เราให้เด็กในระดับประถมศึกษาเน้นถึงชนิดของกีฬาในหลักสูตรของการสอน ทักษะเบื้องต้น แนวทางปฏิบัติในสถานศึกษามีข้อบังคับของสถานศึกษา เขต ประเทศ ดูหลักสูตรมีขอบข่ายแค่ไหน

2.4 ครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษา คือ ขาดสื่อ วัสดุทัศน ที่จะใช้เป็นเอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับการเคลื่อนที่เคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานจะทำอย่างไรให้รู้ว่าการเดิน การวิ่ง ที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานต่างๆ ได้อย่างละเอียด ขาดความเข้าใจเรื่องการพัฒนาการด้านทักษะของผู้เรียน ทักษะใดถูกหรือทักษะใดผิดและขาดการวัดและการประเมินผลในการสอนของผู้เรียน การจัดกิจกรรมทางกาย การสอนอย่างไรให้ผู้เรียนสนุกสนานแล้วได้ออกกำลังกายไปควบคู่กัน การวัดและ

การประเมินผลในการสอนของเด็ก ควรมีการประเมิน 4-5 ครั้งและควรมีการวัดในเรื่องของคุณธรรม และจริยธรรมด้วย

2.5 ข้อแนะนำอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวโดยสรุปว่า ปรัชญา คือ ตัวสำคัญเรายึดถืออะไรเป็นหลัก การเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน เน้น กิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานไม่ใช่สอนมุ่งเน้นกีฬา ทำอย่างไรให้ครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาที่ต้อง สอนรักและเข้าใจในการถ่ายทอดในวิชาพลศึกษาได้อย่างมีคุณค่าและถูกต้อง การจัดการฝึกอบรม เพื่อให้ครูได้มีโอกาสฝึกฝนตนเองได้ การมีเครือข่ายทางด้านวิชาชีพเพื่อช่วยกระจายได้เร็วขึ้นเพื่อ เป็นประโยชน์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรม

จากการศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำความรู้และ ประสบการณ์ที่ได้มาออกแบบโปรแกรมฝึกอบรมและร่างโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษา สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา โดยดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

กำหนดองค์ประกอบในโครงสร้างโปรแกรม ดังนี้

1. ชื่อโปรแกรมฝึกอบรม
2. หลักการและเหตุผล
3. เป้าหมายและวัตถุประสงค์
4. เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม
5. วิธีดำเนินการโปรแกรมฝึกอบรม
6. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
7. สื่อการฝึกอบรม
8. การประเมินผลการฝึกอบรม
9. กำหนดการฝึกอบรม

การสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการทดลองใช้โปรแกรม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษา สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ประกอบด้วยเครื่องมือและรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้มาสร้าง โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา จากนั้นนำ โปรแกรมฝึกอบรมที่จัดทำขึ้น มาตรวจสอบคุณภาพผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) อยู่ในช่วง 0.8-1.00 จากนั้นนำโครงสร้างโปรแกรมฯให้ผู้เชี่ยวชาญ

ประเมินความเหมาะสมของแบบทดสอบฉบับนี้มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.73 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 ถือว่าอยู่ในระดับความเหมาะสม มากที่สุด

2. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการสอนพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา ก่อนและหลังการฝึกอบรม เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 31 ข้อ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบกับ จุดประสงค์และเนื้อหาสาระของการฝึกอบรม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) มีค่า = 1.00 และแบบทดสอบความรู้ประเมินความเหมาะสมผู้เชี่ยวชาญได้ประเมิน ความเหมาะสมของแบบทดสอบฉบับนี้มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.96 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.20 ถือว่าอยู่ในระดับความเหมาะสม มากที่สุด จากนั้นนำแบบทดสอบชนิดเลือกตอบไปทดลองใช้ กับครูจำนวน 30 คน พบว่า ข้อสอบทุกข้อมีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.68 ถือว่าเป็นข้อสอบที่มีค่าความยากอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ของข้อสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder- Richardson) สูตรที่ 20 หรือ KR-20 โดยมีค่า เท่ากับ 0.69

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้รับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นำแบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษา จำนวน 5 ท่านพิจารณาด้าน ความตรงเชิงเนื้อหา ด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา ความเหมาะสมของข้อความและการใช้ภาษาโดยมีค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) พบว่ามีค่า IOC มีค่า เท่ากับ 1 ต่อจากนั้นประเมินความเหมาะสมของแบบทดสอบฉบับนี้มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.84 และมีค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 ถือว่าอยู่ในระดับความเหมาะสม มากที่สุดแสดงว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้น มีคุณภาพสามารถใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลได้

การประเมินโครงสร้างโปรแกรม

ผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของโปรแกรมฝึกอบรม จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ผลการประเมิน ดังนี้

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรม แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
1. สภาพปัญหาและความจำเป็นของโปรแกรม	4.80	0.41	มากที่สุด
1.1 โปรแกรมมีเหตุผลสมควรได้รับการพัฒนาโปรแกรม	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 โปรแกรมตรงกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 โปรแกรมมีความเหมาะสมต่อแนวทางการแก้ปัญหา	4.80	0.45	มากที่สุด
2. หลักการของโปรแกรม	4.80	0.41	มากที่สุด
2.1 มีความเป็นไปได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 สามารถนำไปใช้จริง	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 มีแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานรองรับ	4.60	0.55	มากที่สุด
3. เป้าหมายของโปรแกรม	4.93	0.26	มากที่สุด
3.1 มีความเป็นไปได้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 มีประโยชน์สำหรับผู้เข้ารับการอบรม	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	5.00	0.00	มากที่สุด
4. จุดประสงค์ของโปรแกรม	4.73	0.46	มากที่สุด
4.1 มีความชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด
4.2 มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.80	0.45	มากที่สุด
4.3 มีความเป็นไปได้	4.60	0.55	มากที่สุด
5. เนื้อหาของโปรแกรม	4.60	0.63	มากที่สุด
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรม	4.80	0.45	มากที่สุด
5.2 ครอบคลุมสาระที่จำเป็นในการปฏิบัติการ	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 การจัดเรียงลำดับเนื้อหามีความเหมาะสม	4.40	0.89	มากที่สุด
6. กิจกรรมการฝึกอบรม	4.65	0.67	มากที่สุด
6.1 กิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.60	0.89	มากที่สุด
6.2 กิจกรรมมีความเป็นไปได้	4.80	0.45	มากที่สุด
6.3 กิจกรรมมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
6.4 กิจกรรมมีความเหมาะสมกับเวลา	4.40	0.89	มากที่สุด
7. สื่อประกอบการฝึกอบรม	4.60	0.52	มากที่สุด
7.1 สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด
7.2 สื่อมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
8. การประเมินผลโปรแกรม	4.67	0.49	มากที่สุด
8.1 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องประเมิน	4.80	0.45	มากที่สุด
8.2 มีความเป็นไปได้	4.80	0.45	มากที่สุด
8.3 ตรวจสอบการบรรลุจุดประสงค์ของโปรแกรมได้	4.40	0.55	มากที่สุด
โดยรวม	4.73	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า โดยรวมผลการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรม การสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา มีทั้งหมด 8 รายการจากผลการประเมินหลัก แต่ละรายการประเมินหลักมีรายการประเมินย่อย (ดูรายละเอียดในภาคผนวก) จากผลการประเมินจะเห็นว่าทุกรายการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.60 – 4.93

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความเหมาะสมของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมโดยภาพรวม มีค่าความเหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 จึงกล่าวได้ว่า โปรแกรมฝึกอบรมครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมมากที่สุด

ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) และการแปลความหมายค่าดัชนีความสอดคล้องของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรม พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมมีความสอดคล้องของโปรแกรมฝึกอบรม เท่ากับ 0.80 – 1.00 อยู่ในระดับสอดคล้อง แสดงว่า องค์ประกอบของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมทุกรายการที่ประเมินมีความสอดคล้องกัน

การปรับปรุงโครงสร้างโปรแกรม

จากผลการประเมินโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน จะพบว่า โครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมมีความเหมาะสม สอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ นอกจากนั้นผู้เชี่ยวชาญยังให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรมให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะดังนี้

1. ผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสมและชัดเจน ไม่ใช้ภาษาที่คลุมเครือพร้อมแก้ไขคำผิดต่างๆ

2. หลักการและเหตุผลของโปรแกรมฝึกอบรม ปรับปรุงให้มีการเขียนนำเสนอความเชื่อมโยงกับนโยบายให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นและเพิ่มเติมเนื้อหาที่สำคัญ
3. เนื้อหา มีการเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาให้สัมพันธ์กับชื่อหน่วยการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนรู้ มีการปรับให้สอดคล้องกับเนื้อหา ระยะเวลา และมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน
5. การประเมินผลโปรแกรมฝึกอบรมมีการปรับการใช้ภาษาของข้อคำถามในแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ก่อนและหลังการอบรมให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และปรับข้อตัวเลือกบางข้อให้มีความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรม

เป็นกระบวนการนำโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้กับครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว จำนวน 45 คน จาก 45 โรงเรียน โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อทดลองใช้โปรแกรม เป็นเวลา 3 วัน เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการนำโปรแกรมฝึกอบรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างและเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมฝึกอบรมรวมถึงปัญหาอุปสรรคและนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้โปรแกรมฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรม

การดำเนินการในขั้นตอนการประเมินผลและปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา หลังจากการนำโปรแกรมฝึกอบรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง มีกระบวนการ 2 ขั้นตอนดังนี้

การประเมินผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรม

การประเมินผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรม มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรม คือ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาและความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา มีผลการประเมินดังนี้

1. ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ก่อนและหลังการฝึกอบรม แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ก่อนและหลังการฝึกอบรม

การเปรียบเทียบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนการทดลอง	45	18.78	2.33	6.632*	.000
หลังการทดลอง	45	21.60	2.19		

*p < .05

จากตาราง 2 การเปรียบเทียบผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูที่เข้ารับการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของครูหลังทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมสูงกว่าก่อนทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่ผ่านโปรแกรมฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา สูงขึ้นจริง

2. ผลการประเมินความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมการสอน
พลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา แสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อ
โปรแกรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

รายการ	ความคิดเห็น		ระดับ ความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การฝึกอบรมมีความจำเป็นต่อการพัฒนาครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษาเพื่อให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.66	0.48	มากที่สุด
2. การฝึกอบรมช่วยเพิ่มประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาให้กับครูที่ไม่มี วุฒิต่างพลศึกษา	4.59	0.50	มากที่สุด
3. สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้	4.59	0.58	มากที่สุด
4. จุดประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.57	0.55	มากที่สุด
5. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษา	4.52	0.51	มากที่สุด
6. การฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดกรเรียนการสอนพลศึกษา ในระดับประถมศึกษา	4.50	0.55	มากที่สุด
7. เนื้อหาของการฝึกอบรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม	4.45	0.59	มากที่สุด
8. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนอื่นๆ	4.36	0.57	มากที่สุด
9. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.36	0.65	มากที่สุด
10. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม	4.36	0.65	มากที่สุด
11. กระบวนการฝึกอบรมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม	4.34	0.64	มากที่สุด
12. การจัดลำดับเนื้อหาในการฝึกอบรม มีความเหมาะสม	4.30	0.59	มากที่สุด

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น		ระดับ ความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
13. สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม (ได้แก่ เอกสารชุดฝึกอบรม โปรแกรมนำเสนอด้วย Power point และเอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ) ช่วยให้การฝึกอบรมของครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาบรรจุจุดประสงค์และเป้าหมายของการอบรมในครั้งนี้	4.18	0.76	มาก
14. ความเหมาะสมของระยะเวลาการฝึกอบรม	4.11	0.78	มาก
รวม	4.42	0.45	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยรวมมีค่าเท่ากับ 4.42 จัดว่ามีความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด จึงสรุปได้ว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเห็นว่าโปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในการนำมาจัดการฝึกอบรมมากที่สุด

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การได้เข้าร่วมกิจกรรมการอบรมถือว่ามีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ได้จริงเพื่อพัฒนาตนเองในการนำไปถ่ายทอดสู่นักเรียนและควรเพิ่มกิจกรรมตัวอย่างการสอนมากขึ้น

3.2 อยากให้นำกิจกรรมการอบรมไปสาธิตกับนักเรียนโดยตรง เพื่อจะได้เห็นสภาพจริงจากสถานการณ์จริงและหากเกิดปัญหาจะได้รับการแก้ไขจากวิทยากรที่อบรมได้อย่างทันท่วงที

3.3 ควรจะมีการนำสื่อหรือกิจกรรมใส่แผ่น CD ให้ด้วย จะช่วยให้ผู้ฝึกอบรมได้นำไปใช้ที่โรงเรียนสะดวกขึ้น

3.4 ต้องการให้มีการนำเสนอเกมหรือทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานในรูปแบบวิดีโอ หรือหนังสือและขอแบบฝึกการเล่นเกม การเคลื่อนไหวพื้นฐาน

3.5 อยากให้จัดกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ฝึกภาคปฏิบัติเพื่อนำไปปรับใช้กับนักเรียน

3.6 อยากให้มีวิธีการสาธิตการสอนพลศึกษาให้น่าสนใจจากครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์

3.7 ด้านเนื้อหา ควรจัดอบรมต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง /อยากเพิ่มเวลาในการปฏิบัติจริง

3.8 ควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมเสนอกิจกรรมเพราะเองบางที่อาจจะมีกิจกรรมดีๆ แล้วให้วิทยากรสรุปว่าเป็นกิจกรรมประเภทใด เหมาะกับเด็กระดับใด

3.9 อยากมีเวลาอบรมและทำกิจกรรมมากกว่านี้ เพื่อนำไปใช้กับนักเรียน

3.10 ขยายผลลงสู่นักเรียนโดยตรงติดตามโรงเรียน อยากให้มีเอกสารเกี่ยวกับการอบรมหรือช่องทางของการให้ความรู้เพื่อให้ผู้เข้าอบรมที่สนใจได้นำไปศึกษาต่อไป

การปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรม

การปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรม มีจุดประสงค์เพื่อนำโปรแกรมที่นำไปทดลองใช้และประเมินผลการใช้แล้วมาปรับปรุงเป็นโปรแกรมฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้และเผยแพร่ จากผลการประเมินโปรแกรมฝึกอบรมจากเครื่องมือต่าง ๆ ข้อเสนอแนะของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตลอดจนข้อมูลจากการจัดอบรม ทำให้ผู้วิจัยค้นพบจุดบกพร่องที่ควรแก้ไขปรับปรุงหลายประการ

บางข้อเสนอแนะผู้วิจัยสามารถปรับปรุงได้ทันที แต่บางข้อเสนอแนะเกินความสามารถของผู้วิจัยที่จะทำได้ในครั้งนี้อย่างไรก็ตามมิได้ละเลยข้อเสนอแนะเหล่านั้น ผู้วิจัยได้นำไปเสนอแนะไว้ในข้อเสนอแนะของการวิจัย เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สนใจทำการวิจัยทำนองเดียวกันนี้ได้ดำเนินการต่อไป ผลการปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรมมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม ปรับระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมให้มากขึ้น
2. ด้านสื่อการสอน ปรับสื่อการสอนให้มีความหลากหลายเริ่มจากระดับความง่ายไปหายาก เพื่อให้เกิดความท้าทายในการทำกิจกรรม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยแต่ละขั้นนั้น กล่าวโดยภาพรวมได้ว่า ข้อมูลที่ได้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัยทุกประการ โดยเฉพาะข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญต่อการออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรม ทำให้ได้โครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมที่มีคุณภาพ คือ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ และเมื่อนำมาทดลองใช้พบว่าได้ผลเป็นไปตามสมมติฐานการทดลองทั้ง 2 ข้อ และจากการประเมินผลโปรแกรมฝึกอบรมได้พบข้อบกพร่องของหลักสูตรทั้งก่อนทดลองใช้และหลังทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงในส่วนของเนื้อหา กิจกรรมฝึกอบรม และเอกสารประกอบโปรแกรมฝึกอบรม โดยเฉพาะ ภาษา และรูปแบบการนำเสนอให้พร้อมที่จะนำไปเผยแพร่ต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา มีความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

สังเขปการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา มีความมุ่งหมายย่อย เพื่อศึกษา

1. ผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย

1.1 ความรู้ความเข้าใจของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

1.2 ความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมและตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรม โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง เช่น จากเอกสาร ตำรา งานวิจัย วารสาร ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

2. ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 ท่าน เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) เกี่ยวกับความเป็นไปได้ แนวทางในการจัดทำโปรแกรมฝึกอบรมและการดำเนินการฝึกอบรม

รวมทั้งการวัดประเมินผลการฝึกอบรมครู โดยผู้วิจัยติดต่อประสานงานและสัมภาษณ์เอง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและสร้างหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรม เป็นการนำข้อมูลจากการศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมฝึกอบรม ประกอบด้วย การดำเนินการ 5 ขั้นตอนคือ

1. การกำหนดองค์ประกอบโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรม ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล เป้าหมายและจุดประสงค์ เนื้อหาของการฝึกอบรม กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม มีเอกสารประกอบโปรแกรมฝึกอบรม 2 ชุดหลัก คือ (1) คู่มือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา (2) เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลการวิจัย

2. การสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรม ประกอบด้วย เครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา จำนวน 5 ท่าน มี 2 ชุด คือ เครื่องมือรวบรวมข้อมูลก่อนการฝึกอบรมและเครื่องมือรวบรวมข้อมูลหลังการฝึกอบรม

3. การประเมินโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรม เป็นการนำโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง วิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

4. การปรับปรุงโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรม เป็นการพิจารณาค่าความเหมาะสม ค่าดัชนีความสอดคล้องและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญพร้อมทั้งปรับปรุง/พัฒนาโปรแกรมฝึกอบรม

5. เตรียมการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรม เป็นการเตรียมผู้เข้ารับการฝึกอบรม เตรียมเอกสารในการฝึกอบรม และเตรียมประสานงานกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมและตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรม เป็นการนำโปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาแล้วในขั้นตอนที่ 2 มาทดลองใช้กับครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 45 คน จาก 45 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อทดลองใช้โปรแกรม เป็นเวลา 3 วัน ใช้แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและหลังการทดลองและจากนั้นเป็นกระบวนการตรวจสอบผลที่เกิดจากการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมทุกขั้นตอน ทั้งก่อนการใช้โปรแกรมฝึกอบรมและหลังการใช้โปรแกรมฝึกอบรม เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรมตามข้อบกพร่องที่พบและข้อเสนอแนะจากครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้โปรแกรมฝึกอบรมมีประสิทธิภาพพร้อมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาครูต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การประเมินความเหมาะสมของโครงร่างโปรแกรมฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพิจารณาคำนำหนักคะแนนความเหมาะสม โดยให้เกณฑ์ความเหมาะสมขององค์ประกอบของโครงร่างโปรแกรมฝึกอบรมกำหนดค่าดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม คือ ถ้าค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) ถือว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสม

3. การประเมินความสอดคล้องของโครงร่างโปรแกรมฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยนำมาแปลงเป็นคะแนนดังนี้

สอดคล้อง กำหนดค่าคะแนนเป็น 1

ไม่แน่ใจ กำหนดค่าคะแนนเป็น 0

ไม่สอดคล้อง กำหนดค่าคะแนนเป็น -1

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency = IOC) ที่ได้ค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ แต่ถ้าน้อยกว่า 0.5 ต้องปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

4. สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูก่อนและหลังการฝึกอบรม ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ก่อนและหลังการฝึกอบรม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ Dependent samples t-test

6. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรม ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา สามารถสรุปผลตามขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้สรุปไว้ 2 ประเด็น ได้แก่

1. ผลการศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีความเป็นไปได้ในการนำการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาและสามารถนำมาใช้พัฒนาครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษา ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ครูพลศึกษาปรับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้เทคนิควิธีการจัดการสอนกิจกรรมที่หลากหลาย นอกจากนั้นยังจะทำให้ให้นักเรียนสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษามากขึ้น การพัฒนาครูดังกล่าวควรใช้กิจกรรมการฝึกอบรมที่เน้นให้ครูได้รับความรู้ภาคทฤษฎีด้วยการบรรยายและการอบรมทักษะเชิงปฏิบัติการ

2. ผลจากการศึกษาความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 ท่าน เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) พบว่า ปัจจุบันครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ควรต้องมีความพร้อมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา การวัดและการประเมินในเรื่องของพลศึกษา การสร้างระเบียบวินัยรวมทั้งการจัดการในชั้นเรียนและทำให้ผู้เรียนเข้าใจการเคลื่อนไหวพื้นฐานที่จำเป็นได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย และทำให้ครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา เห็นคุณค่าและความรักในการออกกำลังกายการนำเอาปรัชญาและแนวคิดทางพลศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การสร้างระเบียบวินัยให้กับนักเรียนและควรจะต้องสร้างแนวคิดใหม่ให้กับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา คือ ส่งเสริมให้เข้าใจในการศึกษาทางพลศึกษาและสามารถนำเอาแนวคิดทางปรัชญาโอลิมปิกมาสอดแทรกและจัดการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมรวมทั้งสามารถออกแบบกิจกรรมให้กับนักเรียนได้ การสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องของหลักสูตรพลศึกษาและรวมถึงในส่วนทักษะของเรื่องอื่นหรือการเคลื่อนไหวพื้นฐานและกีฬาที่มีความเหมาะสมในระดับประถมศึกษาด้วย ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา เพราะที่ผ่านมา ครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษา คือ ขาดสื่อ วัสดุทัศน ที่จะใช้เป็นเอกสารประกอบการสอน เกี่ยวกับการเคลื่อนที่เคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ซึ่งครูไม่ทราบว่าจะทำอะไรให้รู้ว่าการเดิน การวิ่ง ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้ถูกต้อง ขาดความเข้าใจเรื่องการพัฒนาการด้านทักษะของผู้เรียน ว่าทักษะใดถูกหรือทักษะใดผิดและขาดการวัดและการประเมินผลในการสอนของผู้เรียน การจัดกิจกรรมทางกาย วิธีการสอนที่หลากหลายทำอย่างไรให้ผู้เรียนสนุกสนานแล้วได้ออกกำลังกายไปควบคู่กันรวมทั้งการวัดและการประเมินผลในการสอนของเด็ก ควรมีการประเมิน 4-5 ครั้งและควรมีการวัดในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมด้วย

และสุดท้ายที่เรื่องขาดไม่ได้ต่อการพัฒนาครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวโดยสรุปว่า ปรัชญา คือ ตัวสำคัญเรายึดถืออะไรเป็นหลัก การเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน เน้นกิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐานไม่ใช่สอนมุ่งเน้นกีฬา ทำอย่างไรให้ครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาที่ต้องสอนรักและเข้าใจในการถ่ายทอดในวิชาพลศึกษาได้อย่างมีคุณค่าและถูกต้อง การจัดการฝึกอบรม เพื่อให้ครูได้มีโอกาสฝึกฝนตนเองได้ การมีเครือข่ายทางด้านวิชาชีพเพื่อช่วยกระจายได้เร็วขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม

ตอนที่ 2 ผลการออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรม

ผลการออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรม จากการศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้สามารถออกแบบและเขียนโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมได้ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการและเหตุผล 2. เป้าหมายและจุดประสงค์ 3. เนื้อหาของการฝึกอบรม 4. กิจกรรมการเรียนรู้ 5. สื่อการฝึกอบรม และ 6. การประเมินผลการฝึกอบรม การประเมินผลความเหมาะสมของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ มีการประเมินทั้งหมด 8 รายการ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 การประเมินผลความสอดคล้องของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าในทุกด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) มีค่า = 0.8-1.00 ถือได้ว่าโปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกันเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้

1. ผลการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมและตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรม ผลการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมกับครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ใช้เวลาฝึกอบรม 3 วัน พบว่าการจัดกิจกรรมโปรแกรมฝึกอบรมสามารถช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรียนรู้ทั้งหลักการทางทฤษฎีและหลักการปฏิบัติไปพร้อมกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของโปรแกรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ซึ่งได้ผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ทางการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาของครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า หลังการทดลองโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา โดยก่อนการทดลองมีคะแนนความรู้ทางการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.78 คะแนนและหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.60 คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูมีความรู้หลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สนับสนุนสมมติฐานข้อ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา พบว่า โดยรวม ครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาที่มีความคิดเห็นว่าโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.42 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาที่มีความคิดเห็นว่าโปรแกรมฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด จำนวน 12 ข้อ และมีความเหมาะสมในระดับ มาก จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ การฝึกอบรมนี้มีความจำเป็นต่อการพัฒนาครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษา เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.66 การฝึกอบรมช่วยเพิ่มประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาให้กับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.59 และจุดประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.57 จะเห็นได้ว่า

โปรแกรมฝึกอบรมครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้และสำหรับการปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรม ผู้วิจัยมีการนำข้อคิดเห็นและข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมทั้งในส่วนของเนื้อหาและกิจกรรมจนได้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้

การอภิปรายผล

จากสรุปผลการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย ไว้ดังนี้

1. การออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา การประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างโปรแกรมฝึกอบรมมีการประเมินทั้งหมด 8 รายการ พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และในทุกด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) มีค่า = 0.8-1.00 แสดงว่าโปรแกรมฝึกอบรมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องทุกประเด็นถือว่าโปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากกระบวนการจัดทำและพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ ทำให้โปรแกรมฝึกอบรมมีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล เป้าหมายและจุดประสงค์ เนื้อหาของการฝึกอบรม กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม โดยมีขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม คือ การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาข้อมูลการฝึกอบรมของครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ปัจจุบันครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิในระดับประถมศึกษา ควรต้องมีความพร้อมด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา การวัดและการประเมินในเรื่องของพลศึกษา การสร้างระเบียบวินัยรวมทั้งการจัดการในชั้นเรียนและทำให้ผู้เรียนเข้าใจการเคลื่อนไหวพื้นฐานที่จำเป็นได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย และทำให้ครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา เห็นคุณค่าและความรักในการออกกำลังกายการนำเอาปรัชญาและแนวคิดทางพลศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การสร้างระเบียบวินัยให้กับนักเรียนและควรจะต้องสร้างแนวคิดใหม่ให้กับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา คือ ส่งเสริมให้เข้าใจในการศึกษาทางพลศึกษาและสามารถนำเอาแนวคิดทางปรัชญาโอลิมปิกมาสอดแทรกและจัดการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมรวมทั้งสามารถออกแบบกิจกรรมให้กับนักเรียนได้ การสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องของหลักสูตรพลศึกษาและรวมถึงในส่วนทักษะของเรื่องอื่นหรือการเคลื่อนไหวพื้นฐานและกีฬาที่มีความเหมาะสมในระดับประถมศึกษาด้วย ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิช นิรันตรานนท์ (2552) ที่กล่าวว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีครูสอนไม่ครบชั้นต้องทำการสอนในสภาพที่ขาดแคลนครูการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อให้สามารถทำการสอนในสาระวิชาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีความขาดแคลนครูผู้สอนครูผู้สอนมีไม่ครบชั้นงบประมาณขาดแคลนขาดสื่อการ

จัดการเรียนรู้และเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยมากด้านความต้องการของครูในการพัฒนาสมรรถนะนั้นครูผู้สอนต้องการที่จะพัฒนาสมรรถนะสำหรับการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และครูจำเป็นต้องมีการได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษา คือ ขาดสื่อ วัสดุทัศน ที่จะใช้เป็นเอกสารประกอบการสอน เกี่ยวกับการเคลื่อนที่เคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ซึ่งครูไม่ทราบว่าจะจะทำอย่างไรให้รู้ว่าการเดิน การวิ่ง ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้ถูกต้อง ขาดความเข้าใจเรื่องการพัฒนาการด้านทักษะของผู้เรียน ว่าทักษะใดถูกหรือทักษะใดผิดและขาดการวัดและการประเมินผลในการสอนของผู้เรียน การจัดกิจกรรมทางกาย วิธีการสอนที่หลากหลายทำอย่างไรให้ผู้เรียนสนุกสนานแล้วได้ออกกำลังกายไปควบคู่กันรวมทั้งการวัดและการประเมินผลในการสอนของเด็ก ควรมีการประเมิน 4-5 ครั้งและควรมีการวัดในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมด้วยและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพจน์ วิเวก (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ของครูพลศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2548” ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการสอนของครูพลศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ ที่มีต่อการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผลและด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งจากงานวิจัยที่กล่าวมานั้นจำเป็นที่จะควรเน้นให้ครูผู้สอนได้รับการอบรมพัฒนาในทุกๆ ด้าน การออกแบบและสร้างโปรแกรม การทดลองใช้โปรแกรม และการประเมินผลและปรับปรุงโปรแกรม ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำให้เป็นไปตามแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูของเมลโลและซิลเบอร์แมน Mello. (2002); Silberman. (1998) ที่มีแนวทางการพัฒนากระบวนการฝึกอบรมครู สรุปรวมได้ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นประเมินความต้องการของการฝึกอบรม (Needs Assessment) ขั้นกำหนดจุดประสงค์ของการฝึกอบรม (Objectives) ขั้นออกแบบและดำเนินการฝึกอบรม (Training) และขั้นประเมินผลการฝึกอบรม (Evaluation) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิศักดิ์. (2550) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษาโดยการวิจัยมีกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 4 ขั้นตอน คือ ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม และขั้นตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม และยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้เสนอแนวทางและวิธีการพัฒนาครูประจำการเพื่อปฏิรูปการศึกษา ประกอบด้วยการจัดอบรมสัมมนาแนะแนวทางในการประกอบวิชาชีพครู จัดทำแผนพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ควรมีการประเมินครูและผลงานเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ครูได้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพิ่มค่าตอบแทนเพื่อสร้างกำลังใจ

2. ผลของการใช้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา ผลด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา จากการประเมินผล พบว่าการจัดกิจกรรมฝึกอบรมสามารถช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรียนรู้ทั้งหลักการทางทฤษฎีและหลักปฏิบัติไปพร้อมกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ครูมีความรู้

ความเข้าใจเรื่องการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีผลมาจากกระบวนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางหลักการทั้งทางด้านทฤษฎีและทางด้านการปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ (สมคิด บางโม (2544); จงกลนี้ ชุตติมาเทวินทร์ (2544); วิชาญ พันธุ์ประเสริฐ (2551)) โดยสรุปได้ คือ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะอย่างเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมที่มีความสนใจร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ฝึกปฏิบัติร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม มีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันได้ ครูควรได้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและแนวคิดใหม่ๆ ที่จะนำไปริเริ่มสร้างสรรค์ ช่วยในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับตัวเอง ช่วยเพิ่มพูนความสามารถและพัฒนาศักยภาพในการทำงานของตนเองให้ดีขึ้นสนับสนุนแนวคิดที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมตั้งแต่การวางแผน การเตรียม การออกแบบโปรแกรม ฝึกอบรม การดำเนินการฝึกอบรม รวมทั้งการติดตามประเมินผล เป็นการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อประโยชน์ของผู้เข้าอบรมอย่างแท้จริง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ทำให้เกิดความกระตือรือร้น เพิ่มความมุ่งมั่นให้กับผู้รับการฝึกอบรมที่จะกระทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมจริงและผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ดีต่อหลักสูตรฝึกอบรมครูออกแบบปฏิบัติการที่สอดคล้องกับปัญหาท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น และยังมีการสนับสนุนความคิดและสอดคล้องกันของฟอง เกิดแก้ว อ่างถึงใน สุริยา กลิ่นบานชื่น (2550) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของครูพลศึกษาไว้ว่า ครูพลศึกษาที่ดีนั้นจะต้องมีลักษณะเช่นเดียวกับ ครูผู้สอนในวิชาอื่น ในโรงเรียน คือ มีสุขภาพดี มีความรู้มีทักษะดี มีความสามารถที่จะทำให้นักเรียน เข้าใจในสิ่งที่ทำการสอนได้ดี มีอารมณ์ดีร่าเริง มีความยุติธรรม มีบุคลิกลักษณะดีสง่าผ่าเผย มีความเห็นอกเห็นใจและสนใจในตัวนักเรียน มีสามัญสำนึกและเข้าใจในปัญหาของเด็กนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการของนักเรียน มีทักษะทางด้านร่างกาย มีความทนทานทางด้านร่างกาย มีความกระตือรือร้น

ผลของความคิดเห็นของครูที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรม จากการวิเคราะห์ผลของความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา พบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นว่าโปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมมากที่สุด เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากครูเห็นว่าโปรแกรมฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถทำให้ครูมีความรู้เพิ่มขึ้นรวมทั้งให้ประโยชน์กับครู ให้มีความรู้กว้างขวางขึ้น อีกทั้งกิจกรรมการฝึกยังเหมาะสมกับการนำไปจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงค์ณภัส ปาแก้ว (2557) มีการทำการศึกษาวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาของครูประถมศึกษาที่ไม่มีวุฒิต่างพลศึกษา มีการจัดการเรียนการสอน เป็นไปตามขั้นตอนของการสอนพลศึกษาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา ด้านวัตถุประสงค์ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการสอนพลศึกษา ด้านสื่อและอุปกรณ์ด้านการวัดและประเมินผลแนวทางการพัฒนาการอบรมในการพัฒนาเรื่องหลักสูตรและเนื้อหาการสอนพลศึกษาด้าน

การวัดและประเมินผลทางพลศึกษาและยังสนับสนุนแนวคิดที่สอดคล้องกันกับงานวิจัยของ อัสรี สะอีด (2554) ทำการวิจัยเรื่องการนำเสนอโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสอนพลศึกษา ควรมีหลักสูตรที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียนแต่ละช่วงวัย กิจกรรมพลศึกษามีความหลากหลายและเหมาะสมต่อนักเรียน กิจกรรมทางพลศึกษาที่กำหนดไว้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนด้านระเบียบวินัย มีน้ำใจนักกีฬาและมีคุณธรรมจริยธรรม มีครูที่มีวุฒิพลศึกษา ปลุกฝังให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษาและควรมีการประเมินผลด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะและด้านคุณธรรมจริยธรรม

โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นโปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นภายหลังผู้วิจัยได้ทำการศึกษาริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษา จากการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมกับครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 2 โดยใช้ระยะเวลาฝึกอบรม 3 วัน รวมทั้งนำข้อคิดเห็นและข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมทั้งในส่วนของเนื้อหาและกิจกรรม จนได้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษาที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษาปรับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสามารถใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เหมาะสม หลากหลายให้กับผู้เรียนรวมทั้งใช้สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายที่เน้นในเรื่องของการเคลื่อนไหวพื้นฐานที่สอดคล้องกับหลักสูตรในระดับประถมศึกษาและรวมไปถึงวิธีการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษา

รวมถึงการนำเอาแนวคิดทางปรัชญาโอลิมปิกมาสอดแทรกและสามารถจัดการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมรวมทั้งสามารถออกแบบกิจกรรมให้กับนักเรียนได้ การสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องของหลักสูตรพลศึกษาและรวมถึงในส่วนทักษะของเรื่องอื่นหรือการเคลื่อนไหวพื้นฐานและกีฬาที่มีความเหมาะสมในระดับประถมศึกษาด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535) ; รูปทอง ศรีทองท้วม (2538); เยาวพา เดชะคุปต์ (2540)) สรุปสอดคล้องกันได้ว่า การเคลื่อนไหวพื้นฐานเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนสิ้นอายุขัย ในเด็กแรกเกิดการเคลื่อนไหวเป็นไปตามธรรมชาติโดยไม่ต้องได้รับการฝึกหัด เช่น การเดิน ไหว้คว่ำ ครั้งแรกเมื่อเด็กโตขึ้นระดับการเคลื่อนไหวก็จะเพิ่มมากขึ้นจากการเดิน คลาน ยืน เดิน วิ่ง กระโดดและการเคลื่อนไหวที่สลับซับซ้อนมากขึ้นเพื่อให้การเคลื่อนไหวพื้นฐานถูกต้องเหมาะสมกับวัย ปลอดภัยไม่ก่อให้เกิดอันตราย ดังนั้นการเคลื่อนไหวบางอย่างซึ่งต้องได้รับการฝึกฝนที่ถูกต้องจะช่วยให้สามารถพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวที่ง่ายไปสู่การเคลื่อนไหวที่ซับซ้อนการเคลื่อนไหวร่างกาย วิธีการเคลื่อนไหวหลายๆ วิธีช่วยให้เด็กเกิดทักษะในการใช้กล้ามเนื้อการหยิบจับและการแก้ปัญหาเพิ่มความรู้และเจตคติ (วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527);พิชิต ภูติจันทร์และธงชัย มาศสุพงศ์ (2531)) ได้กล่าวว่า การเคลื่อนไหวพื้นฐานนั้นมี

ความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์โดยเฉพาะในสภาพของการเป็นอยู่ของมนุษย์ในปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการต่อสู้ ดิ้นรนควบคู่ไปกลับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพราะจะช่วยให้บุคคลระบายออกทางความรู้สึกผ่อนคลายความตึงเครียดทางด้านร่างกายและจิตใจได้ดีสามารถพัฒนาปรับตัวด้านสังคมดีขึ้นและพร้อมที่จะประกอบกิจวัตรประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพุทธรัตน์ พุทธจำ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้อผลศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครโดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการออกกำลังกายและมีการเคลื่อนไหวที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีสุขภาพและสมรรถภาพทางกายที่ดี มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกและรักในการออกกำลังกาย จากที่กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า การเคลื่อนไหวพื้นฐานถือเป็นหัวใจเบื้องต้นของการเรียนรู้เพราะธรรมชาติของเด็กส่วนมากมีความต้องการและชอบที่จะเคลื่อนไหว ซึ่งการเคลื่อนไหวเชิงเล่นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างแท้จริง ที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาการฝึกอบรมและการพัฒนาครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา นั้นจะมีกระบวนการในการฝึกอบรมที่เหมือนกันอยู่ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก เป็นกิจกรรมก่อนการปฏิบัติการฝึกอบรม ซึ่งครอบคลุมถึงกิจกรรมทุกกิจกรรมที่ต้องเตรียมเอาไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะดำเนินการฝึกอบรม เช่น การประเมินความจำเป็น การวิเคราะห์งาน การออกแบบหลักสูตร การเตรียมการเพื่อทดลองฝึกอบรม ขั้นตอนที่สองเป็นกิจกรรมระหว่างการพัฒนาครูรวมไปถึงกิจกรรมทางด้านวิชาการ เทคนิคการฝึกอบรม การจัดบันทึกเอกสารและขั้นตอนสุดท้าย เป็นกิจกรรมหลังการฝึกอบรม ดังนั้น แนวทางการพัฒนาครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ควรให้ครูได้ผ่านการเข้ารับการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาตามโปรแกรมที่ ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้เพื่อครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาเหล่านี้จะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมตาม โปรแกรมนี้ไปใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในวิชาชีพพลศึกษา ดังนี้

1. เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องในการให้มีการนำเอาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการพัฒนาบุคลากรด้านพลศึกษาต่อไป ทำให้การพัฒนาทรัพยากรด้านวิชาชีพพลศึกษานี้มีทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้น
2. ทางด้านระเบียบวิธีวิจัยในการนำโปรแกรมการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา ในระดับประถมศึกษา ขั้นปฏิบัติการไปใช้ประโยชน์ ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าโปรแกรมและเครื่องมือที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปขยายการฝึกอบรมระยะยาวได้ เช่น โปรแกรมการจัดสมมนาเชิง ปฏิบัติการ ระยะยาว 8 สัปดาห์ เพราะผู้วิจัยคิดว่าการจัดรูปแบบโปรแกรมการฝึกอบรม

ระยะยาวก็สามารถที่จะพัฒนาสมรรถนะในเรื่องของความรู้ ความสามารถในการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ผลการวิจัยสามารถประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพพลศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามประสิทธิผลของครูพลศึกษา ภายหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม

2. ควรมีการศึกษาและพัฒนาโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูพลศึกษาในเรื่องของการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในเรื่องความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย (Physical Literacy) ที่ประกอบด้วยการพัฒนา ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน ทักษะการเล่นกีฬาพื้นฐานและการพัฒนาสมอง และสติปัญญาผ่านกิจกรรมพลศึกษา เพื่อเป็นการขยายองค์ความรู้ให้มีความหลากหลาย

3. ควรมีการศึกษาวิจัยในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น นิสิต นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาพลศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมทางวิชาชีพทางการศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีการศึกษาสุดท้าย เพื่อนำโปรแกรมมาเสริมสร้างสมรรถนะครูทางการศึกษาที่ต้องเกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางพลศึกษา เพื่อเป็นส่วนช่วยพัฒนาศักยภาพของครูก่อนที่จะออกปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษา

4. ควรสอบถามข้อมูลในการสร้างโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษากับครูหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีความต้องการที่จะฝึกอบรมจริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 . กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรัณย์ ปัญญ. (2551). การพัฒนาหลักสูตรและชุดฝึกอบรมภาวะผู้นำทางการกีฬาสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- กวี วงศ์พัฒน์. (2536). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กีฬาโอลิมปิกในยุคโบราณ. สืบค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://bkkthon.ac.th/home/doc/63/document.pdf>
- กอง วิสสุทธธรรม. (2513). พลศึกษากับการพัฒนาประเทศ. เอกสารคำบรรยาย ณ หอประชุม กรมการศาสนา.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2537). การฝึกอบรม. กรุงเทพฯ ฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกรียงไกร ช้องเฮงเส็ง. (2554). สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2556, จาก <http://culture.bsru.ac.th/document/asean.pdf>
- โกวิท กังสนันท์. (2534, ตุลาคม-ธันวาคม). การประเมินความจำเป็นของการฝึกอบรมสำหรับองค์กร. พัฒนบริหารศาสตร์. 31 (4): 32-64.
- งานประกันคุณภาพการศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2553). รายงานการ สอดถามนายจ้างบัณฑิต. กรุงเทพฯ: คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา แก่นวงษ์คำ. (2517). หลักสูตรพลศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2513). รวมศัพท์ทางวิชาการ การศึกษา จิตวิทยา พลศึกษา กีฬา สุขศึกษา และสหวิทยาการ. กรุงเทพฯ: คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จีระ หงส์ลดารมภ์. (2549). ภาวะผู้นำเยาวชนที่เทพศิรินทร์พุด. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2556, จาก <http://www.gotoknow.org/blog/chirakm/68858>
- จุฑามาศ บัตรเจริญ. 2556. เอกสารประกอบการสอน วิชาหลักและวิธีการสอนพลศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ชัยพร วิชาวุธ, สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, และปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2536). **คุณภาพบัณฑิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ: กองบริการการศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- ชัยพร วิชาวุธ. (2542, เมษายน-มิถุนายน). กลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาบุคคล: การเรียนเชิงประสบการณ์. **จุลสารพัฒนาข้าราชการ**. 18 (2): 3-14.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2549). **ภาวะผู้นำยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: ชรรคมลการพิมพ์.
- ชัยอนันต์ สมทวณิช. (2541). **Good Governance** กับการปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- ชินภัทร ภูมิรัตน เลขาธิการคณะกรรมการ. (2560). **การศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2560, จาก <http://www.darunbundhit.ac.th/newseducation/2124.html>.
- จิระ ประवालพฤษ. (2538). **การพัฒนาบุคลากรการฝึกอบรม**. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- ทิพย์สุดา สันป่าแก้ว. 2550. **การสอนแบบรวม-แยก-รวม**. สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2558, จาก <https://www.l3nr.org/posts/21461>.
- เทเวศร์ พิริยะพฤษ. (2541, มกราคม-มิถุนายน). **วารสารคณะพลศึกษา**. ฉบับปฐมฤกษ์: 20
- เทือน ทองแก้ว. (2550). **ภาวะผู้นำ: สมรรถนะหลักของผู้บริหารในยุคปฏิรูป**. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2556, จาก http://www.qa.kmitnb.ac.th/qa_news/2546/QANEWS40_2546011.pdf
- ธวัช เต็มฉนวน. (2548). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกรมศิลปากร**. ปรินิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นพลักษณ์ หนักแน่น. (2543). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมความเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นรินทร์ สุทธิศักดิ์. (2550). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านพลศึกษาของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา**. ปรินิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยสัมมาพันธ์. (2548). **ภาวะผู้นำ: พลังขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิกส์.
- นรินทร์ จุลทรัพย์. (2542). **กลุ่มสัมพันธ์สำหรับการฝึกอบรม**. สงขลา: งานส่งเสริมและผลิตตำรา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บุญชัย พิทักษ์ดำรงกิจ. (2540). **ผู้นำในโลกยุคโลกาภิวัตน์**. วารสารสามิตสาร. 53 (1): 47-51.

- บุญมา พึ่งงาม. (2520). **หลักการและการบริหารพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- บุญส่ง หาญพานิช. (2546). **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. สืบค้นเมื่อ 14 มิถุนายน 2555, จาก <http://www.moe.go.th>
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. สืบค้นเมื่อ 14 มิถุนายน 2555, จาก <http://www.nesdb.go.th>
- พงษ์ศักดิ์ พละพงศ์. (2525). **ประวัติปรัชญาและหลักการพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พรชัย ม่วงแจ่ม. (2555). **ทักษะการสื่อสาร**. สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2556, จาก <http://www.kroobannol.com/blog/39922>.
- พระธรรมปิฎก. (2541). **ผู้นำ**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒนา เจริญวัฒน์มงคล. (2533). **สภาพและปัญหาการจัดโปรแกรมพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาคาทอลิก กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พิชาภพ พันธุ์แพ. (2554). **ผู้นำกับการจัดการการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แพรวภัทร ยอดแก้ว. (2555). **พลเมืองอาเซียน**. สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2556, จาก <http://www.gotoknow.org/posts/505876>.
- แพรวพรรณ บุญฤทธิ์มนตรี. (2550). **การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนงานให้กับหัวหน้างานในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์: ศึกษากรณี บริษัท แคลคอมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพฑูรย์ จัยสิน. (2515). **ปรัชญา ทฤษฎี หลักการพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: สุขไค้.
- ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2530). **พฤติกรรมองค์การและการบริหาร**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- ไพวัลย์ ตันลาพูน. (2530). **พลศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล จันทรภักดี. (2548, มกราคม - มิถุนายน). **การพัฒนาภาวะผู้นำเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้กระบวนการหลักสูตร**. วารสารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. 7(1): 17-30.

- มานิต บุญประเสริฐ. (2550). **การพัฒนาภาวะผู้นำในระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2553). ความคาดหวังต่อบทบาทและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิต. สืบค้นเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2556, จาก <http://blog.eduzones.com/futurecareer/20923>
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2541). **ภาวะผู้นำและการจูงใจ**. กรุงเทพฯ ฯ: ศูนย์เอกสารและตำราสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- รัตติกรณ จงวิศาล. (2543). **ผลการฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. ปรินญานิพนธ์ วท.ด. (วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). **ปฏิวัติการศึกษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: พิมพ์พรินท์ติ้งเซนเตอร์.
- วณิช นรินทรานนท์. (2552). **รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในเขตบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณารถ แสงมณี. (2538, พฤษภาคม-มิถุนายน). ผู้นำกับการบริหารงานภายในองค์กร. **วารสารเพิ่มผลผลิต**. 33(9): 19-26.
- วรุณี จิรสัจจธรรม. (2553). **การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะภาวะผู้นำเยาวชนในโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิก**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ. (2512, มิถุนายน) ความหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา. **วารสารพลศึกษา**. 11: 10.
- , **หลักและวิธีการสอนวิชาพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- , (2540). **หลักการพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- , (2519). กีฬากับสุขภาพจิต. **วารสารครุศาสตร์**. 6: 2.
- , (วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ. (2548). **รวมบทความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอนและการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรารุณ สุมณ. **การเปรียบเทียบความสามารถทางบาสเกตบอลระหว่างนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการพลศึกษา กับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. ปรินญานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2539). **การสอนพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.
- , (2539). **การสอนพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- วิกิพีเดีย. บัวสีเหล้า (ตามนัยอรรถกถา). Available from <http://th.wikipedia.org>. (13 กันยายน 2554) สกฤตไทยรายสัปดาห์. พระบรมราโชวาท. ปีที่ 57 ฉบับที่ 2968 ประจำวันอังคารที่ 6 กันยายน 2554 หน้า 3. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน: 2525: 584
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิทยา ใจวิถี. (2548). การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยกระบวนการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตภาคเหนือการศึกษา. กรุงเทพฯ: สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- วิทยากร เชียงกุล. (2547). คู่มือพัฒนาตนเองและพัฒนาภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- วิฑูร แสงสิงแก้ว. (2539). ไกล่หมอ. 20(9): 34.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2544). ผู้นำการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส แอนด์ กราฟฟิค.
- ศิริชัย กาญจนาวสี. (2538, เมษายน-พฤษภาคม). แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาและประเมินโครงการฝึกอบรม. ข่าวสารวิจัยทางการศึกษา. 18 (4): 3-13.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. (2550). เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมคิด ชิตประสงค์. (2521). หลักการสอนพลศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมคิด กอมณี. (2547). การศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายมัธยม). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาติ กิจยรรยง. (2544). สูตรสำเร็จการจัดฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: เอกซ์เปอร์เนท.
- . (2546). ความฉลาดรู้ของผู้นำ. กรุงเทพฯ: เอ็มไอที คอนซัลติ้ง.
- สรามณี ทะสุวรรณ. (2549). คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในทรงตะของผู้บริหารครู ในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สาลี สุภาภรณ์. (2555). เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสอนพลศึกษาแนวใหม่. กรุงเทพฯ: คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). การศึกษาเพื่ออาเซียน: หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม อาเซียนระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2511). **คุณลักษณะพิเศษของพระพุทธศาสนา**. พระนคร: เกษม บรรณกิจ.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2547). **ภาวะผู้นำ**. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- . (2548). **ภาวะผู้นำ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: วิรัตน์อิดูเคชั่น.
- สุรัชย์ คุ่มสิน. (2546, กันยายน-ธันวาคม). **วิกฤตภาวะผู้นำ: อุปสรรคในการปฏิรูปสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2(6): 13-20.
- สุพร แสงรักษา. (2543). **สภาพและปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิมล ตั้งสัจพจน์. (2540). **สาระน่ารู้เกี่ยวกับพลศึกษาและนันทนาการ**. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสตูดิโอ.
- เสถียร แป้นเหลือ. (2550). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับผู้บังคับการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2540). **พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เอกสารประกอบการพัฒนา หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. (2550). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี และราชกิจจานุเบกษา.
- อติญาณ์ ศรีเกษตร. (2543). **การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำสำหรับนักศึกษาพยาบาล**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อมรวิทย์ นาครทรรพ. (2544). **ปฏิรูปการศึกษาไทย—ในมุมมองประชาชน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- อัสรี สะอิดี. (2555). **การนำเสนอโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้**. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา (OJED). 7: 1708-1722.
- อำรุง จันทวานิช. (2542). **การศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: โอเอสพรีนติ้งเฮาส์
- อำรุง จันทวานิช. (2542). **การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ: พื้นฐานการปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชาชน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เอกสารประกอบการพัฒนา. (2550). **หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

องอาจ พงษ์พิสุทธิบุปผา. (2541). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมผู้นำทางการเกษตร สำหรับนักเรียนโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท**. ปรินญาณินท์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

โอลิมปิกสมัยใหม่.สืบค้นเมื่อ 26พฤศจิกายน 2559,จาก

<http://www.educatepark.com/%E0%B9%82%E0%B8%AD%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%A1%E0%B8%9B%E0%B8%B4%E0%B8%81/%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B8%AC%E0%B8%B2%E0%B9%82%E0%B8%AD%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%A1%E0%B8%9B%E0%B8%B4%E0%B8%81/#respond>

Achua Christopher; & Lussier Robert. (2010). **Effective Leadership**. 4th ed. New York: South-Western CengageLearnings.

Avolio, B.J.; & Bass, B.M. (1995). Individual Consideration Viewed at Multiple Levels of Analysis: A Multi-Framework for Examining the Diffusion of Transformational Leadership. **Leadership Quarterly**. 6: 188-218.

Bader, Gloria E.; & Bloom, Audrey E. (1994). **Make your Training results last: A Practice guide to Successful Training follow through**. Irvine, CA: Richard Chang Associate.

Barnard, Chester. (1998). **The Functions of the Executive**. Boston: Houghton Mifflin Company.

Bass, B.M. (1999). Two Decades of Research and Development in Transformational Leadership. **European Journal of Work and Organizational Psychology**. 8 (1), 9-32.

Bass, B.M.; & Avolio, B.J. (1990). From Transactional to Transformational Leadership: Learning to Share the Vision. **Organization Dynamics**. 18(3): 19-32.

----- (2000). **MLQ-Multifactor Leadership Questionnaire: Technical Report**. Redwood City, CA: Mind Garden.

Bateman, Thomas; & Zelthmal, Carl. (1993). **Management Function & Strategy**. Homewood. IL: Richard D, Krwin.

Bennis, W.; & Nanus, B. (1985). **Leaders: The Strategies for Taking Change**. New York: Harper and Row.

Bucher Charles A; & Goldman, Myra. (1969). **Dimension of Physical Education**. Louis: The C: V Company.

- Bucher, C.A. (1967). **Fundamental of Physical Education**. St.Louis: The C.V. Mosby.
- Burnard, P. (1995). **Learning Human Skills: An Experiential and Reflective Guide for Nurses**. 3rd ed. Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Burnes Bernard. (2004). **Managing Change: A Strategic Approach to Organizational Dynamics**. 4th ed. Gasport, England: Ashford Color Press.
- Burt Nanus. (1992). **Visionary Leadership**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Camille, B.; & Rosalind, C. (1963). **Theory in Physical Education. A Fuide of Program Charge**. Philadelphia: Leafeliger.
- Carter V. Good, (1959). **Dictionary of Education.**, New York: McGraw Hill.
- Cherrey, C.; &Isgar. (1998, March). Leadership Education in the Context of the New Millennium. Concepts and Connections: The Future of Leadership Education. **National Clearinghouse for Leadership Program**. 6 (1): 5–11.
- Cowell Charks C.; & France, Wellman L. (1963). **Philosophy and Principle of Physical**. New Jersey: Englewood Cliffs.
- Daft, Richard. (1999). **Leadership Theory and Practice**.Forth Worth, TX: The Dryden Press.
- (2003). **Management**. 6th ed. Mason, Ohio: South-Western.
- (2005). **The Leadership Experience**. 3rd ed. Mason, Ohio: Thomson South-Western.
- (2011). **Leadership**. 5th ed. China: China Translation and Printing Services Limited.
- Dejnozka, E.L. (1983). **Education Administration Glossary**. Westport, Connecticut: Greenwood.
- DuBrin, Andrew J. (1998). **Leadership: Research Finding Practice, and Skills**. 2nd ed. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Duncan, R.D. (2000, August). **Youth Leadership Life Skills Development of Participants in the West Virginia 4-H Camping Program**, Dissertation Abstracts International. Retrieved May 30. 2012, from <http://www.lib.umi.com/dissertation/preview/1402094>
- Dvir, T. (1998). **Impact of Transformational Leadership Training on Follower Development and Performance: A Field Experiment**. Unpublished Dissertation Doctoral, Tel Aviv University, Ramat Aviv, Israel.
- Edward F. Voltmer; & Arthur A. Esslinger, **The Organization and Administration of Physical Education**, New York: Appleton Century–Crofts Company.

- Eugene W. Nixon and Frederick W. Cozens. (1975). **An Introduction to Physical Education**. W.Y.: Philadelphia, W.B. Saunders.
- Fiedler, Fred E.; & Chemers, Martin M. (1974). **Leadership and Effective Management**. New York: Scott, Foresman & Co.
- Fiedler, Fred E.; & Garcia, Joseph E. (1987). **New Approaches to Effective Leadership: Cognitive Resource and Organization Performance**. New York: John Willet.
- Gardner, Howard. (1993). **Multiple Intelligences**. Available from <http://th.wikipedia.org>.
- Glueck, William F. (1980). **Management**. Hinsdale, Illinois: The Dryden Press.
- Good, C.V. (1959). **Dictionary of Education**. New York: McGraw Hill.
- Hersey, Paul; & Blanchard, Kenneth H. (1988). **Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources**. 5th ed. London: Prentice – Hall.
- Jackson R. Sharman. (2016). **Introduction to Physical Education**. A.S. Barnes.
- Jay B. Nash. (1948). **Physical Education: Interpretation and Objective**. New York: A.S Barnes.
- Katz, D.; & Kahn, R.L. (1978). **The Social Psychology of Organization**. 2nd ed. New York: John Wiley and Sons.
- Keeves, Peter J. (1988). **Model and Model Building,"Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook**. Oxford: Pergamon Press.
- King, S.W. (2002). **Effective Leadership for Quality Achievement and Organizational Learning**. Retrieved January 21. 2013, from <http://www.lib.umi.com/dissertations/3058143>
- Kirkpatrick, D.L. (1987). **Evaluation of Training in R L: Training and Development Handbook: A Guide to Human Resource Development**. 2nd ed. New York: McGraw-Hill.
- Kolb, D. (1984). **Experiential Learning**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Komives, S.R.; & et al. (1998, September). Developing a Leadership Identity: A Grounded Theory. **Journal of College Student Development**. 46: 593-611.
- Koontz, Donnell; & Weihrich, H. (1994). **Management**. New York: Prentice Hall.
- Kotter, J.P. (1990). **A Force of Change: How Leadership Differs from Management**. New York: The Free Press.
- (1999). **On What Leaders, Really Do**. Boston: Harvard Business School.

- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities.** Educational and Psychological Measurement. 30: 3.
- Lawther, John D. (1968). **The Learning of Physical Skills.** Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice–Hall.
- Leon: & Jeffrey, D. (2000, December). Leadership Development in Latin American Youth Workers and MA Youth Ministries Graduates and Students at TEDS (Florida). **Dissertation Abstracts International.** Retrieved May 30. 2012, from <http://wwwlib.umi.com/dissertations/preview/9963183>
- Lewin, Kurt. (1993). **Complexity:Life at the Edge of Chaos.** London: Phoenix.
- Lozensen. (2007). **Youth Leadership Development. What Adults Working with Youth Need to Know.** Retrieved January 21. 2013, from <http://download.cas.psu.edu/4H/YouthLeadershipDevelopmentBrochure.pdf>
- Lussier, Robert. (2000). **Leadership Theory, Application, Skill Development.** Eagan, Minnesota: Thompson Corporation.
- Macneil, Carole A. (2000, March). **Youth Adult Collaborative Leadership: Strategies for Fostering Ability and Authority.** Dissertation Abstracts International. Retrieved May 30. 2012, from <http://www.lib.umi.com/dissertations/preview/9979370>
- Marriner, A. (1980). **Guide for Nursing Management.** Saint Louis: The C.V. Mosby.
- McNeil, John D. (1990). *Curriculum: A Comprehensive Introduction.* 4th ed. Harper Collins.
- Mintzberg Henry; & James Quinn B., (1991). **The Strategy Process: Concepts, Contexts, Cases.** 2nd ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Mosley, D.C., Pietri, P.H.; & Megginson, L.C. (1995). **Management: Leadership in Action.** 5th ed. New York: Harper Collins College Publishers.
- Nolte, Chester M. (1996). **An Introduction of School Administration: Selected Readings.** New York: McMillan Company.
- O’Leary. E. (2000). **10 Minute Guide to Leadership.** 2nd ed. Indianapolis, IN: A Pearson Education Company.
- Organ, O., & Bateman, T. (1990). **Organization Behaviour.** 4th ed. Irwin: Homewood Ill.
- Outcalt, C.L. (2001, August). A Leadership Approach for the New Millennium: A Case Study of UCLA’s Bruin Leaders Project. **NASPA Journal.** 38(2): 178-188.
- Ramsey, R.D. (2007, August). **The Seven Critical Choices that Shape Your Career. Supervision.** 68 (8): 10-12. Retrieved January 20. 2013, from http://vnweb.hwwilsonweb.com/hww/shared/shared_main.jhtml?-requested=33029

- Ricketts, J.C.; & Rudd, R.D. (2002, June). **A Comprehensive Leadership Education Model to Train, Teach, and Develop Leadership in Youth.** *Journal of Career and Technical Education.* 19 (1): 1-30.
- Robbins Stephen P; & Coulter Mary. (1996). **Management.** Upper Saddle River, New Kersey: Prentice Hall.
- Robinson, D.G.; & Robinson, J.C. (1989). **Training for Impact: How to Link Training to Business Needs and Measure the Results.** San Francisco: Jossey-Bass.
- Saylor, J. Galen; & Alexander, William M. (1974). **Planning Curriculum for Schools.** New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Smith, B.A. (2004). **Relationship Management in the Sales Organization: An Examination of Leadership Style and Cultural Orientation in Sales Manager and Salesperson.** New York: Macmillan.
- Stogdill, R.M. (1974). **Handbook of Leadership.** New York: The Free Press.
- Taba, H. (1962). **Curriculum Development: Theory and Practice.** New York: Harcourt Brace & World.
- Vella, Jane. (1995). **Training through Dialogue.** San Francisco: Jossey-Bass.
- Williams, C.S. (1977, October). The status of the Elementary Physical Education Programs in the State of Alabama, *Dissertation Abstracts International.* 51: 158-A.
- Yukl, Garry. (1994). **Leadership in Organization. Englewood Cliffs.** New Jersey: Prentice-Hall.
- Yukl, Garry. (2006). **Leadership in Organizations.** 6th ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Zanger, & Folkman. (2002). **The Extraordinary Leader.** New York: McGraw-Hill Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.รัชนี ขวัญบุญจัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย บุญรอด คณะบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ประเสริฐ อิ่มใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์
4. ศาสตราจารย์สาลี สุภาพรณ์ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ครูชวลี ดวงแย้ม โรงเรียนบ้านท้ายหาด (พลอยเจียแสง)
6. รองศาสตราจารย์วัฒนา สุทธิพันธุ์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
7. รองศาสตราจารย์สุนทร แม้นสงวน ภาควิชาพลานามัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
8. อาจารย์ชาญณรงค์ แสงนวล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขารวก
9. อาจารย์ ดร.ประสิทธิ์ ปิปทุม คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.มยุรี ถนอมสุข ภาควิชาพลศึกษาและกีฬา
คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
11. ดร.ศกลวรรณ เปลี่ยนขำ รองผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และ
บุคลากรทางการศึกษา
12. อาจารย์ ดร.มหาลภ ป้อมสุข คณะวิทยาศาสตร์ ศรีราชา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
13. นางสาวจรรวรรณ จันทรทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลาดยาว
14. ว่าที่ ร.ท.วีรศักดิ์ มลิजार ศึกษาานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรศักดิ์ วิศาลาภรณ์ รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา
วิทยาเขตกรุงเทพฯ

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญความต้องการในการฝึกอบรมการสอนพลศึกษา
สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ความต้องการในการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา
ในระดับประถมศึกษา

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง

วุฒิการศึกษา

สาขา

สถานที่ทำงาน

สัมภาษณ์และบันทึกเทป วันที่ เดือน.....พ.ศ.2559

เวลา

สถานที่

ผู้สัมภาษณ์

ข้อมูลความคิดเห็น

1. ท่านคิดว่าในปัจจุบันครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา มีความพร้อมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาเพียงใด

- 1) ความพร้อมด้านความรู้
- 2) ความพร้อมด้านความสามารถ
- 3) ความพร้อมด้านเจตคติ

2. ท่านมีความต้องการให้มีการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาให้กับครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาในเรื่องใด เพราะเหตุใด

3. ท่านคิดว่ามีปัจจัยใดบ้าง ที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษา

4. ท่านคิดว่าครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา มีปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาหรือไม่ เพราะเหตุใด

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา (ถ้ามี)

ภาคผนวก ค

แบบประเมินคุณภาพแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา
ในระดับประถมศึกษา

**แบบประเมินคุณภาพแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการอบรมของผู้เข้ารับการ
ฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา
ในระดับประถมศึกษา**

คำชี้แจง

แบบประเมินคุณภาพแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการอบรมของผู้เข้ารับการ
ฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับ
ประถมศึกษา ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาพิจารณาความเหมาะสม
และความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของแบบสอบถามความคิดเห็นขอให้ท่านทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านและขอความกรุณาเขียนข้อเสนอแนะ
อื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงต่อไป
แบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประเมินความเหมาะสมของแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการอบรมเป็น
การพิจารณาส่วนประกอบต่างๆ ของแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการอบรมว่ามีความ
เหมาะสมเพียงใด

ตอนที่ 2 ประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการอบรม
เป็นการพิจารณาส่วนประกอบต่างๆ ของแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการอบรมว่ามีความ
สอดคล้องกันเพียงใด

ตอนที่ 1 ความเหมาะสมของแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการอบรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. แบบทดสอบเกี่ยวกับเรื่องของประวัติพลศึกษาและแนวคิดโอลิมปิกกับพลศึกษา					
2. แบบทดสอบเกี่ยวกับการสอนพลศึกษาในโลกปัจจุบันและการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน					
3. แบบทดสอบเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน และการจัดการการสอนที่หลากหลาย/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนและการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน					
4. แบบทดสอบเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษา					
5. แบบทดสอบเกี่ยวกับกิจกรรมทางพลศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาโอลิมปิก					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ความสอดคล้องของแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการอบรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
1. แบบทดสอบเกี่ยวกับเรื่องของประวัติ พลศึกษาและแนวคิดโอลิมปิกกับพลศึกษา			
2. แบบทดสอบเกี่ยวกับการสอนพลศึกษาในโลกปัจจุบันและการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน			
3. แบบทดสอบเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน และการจัดการการสอนที่หลากหลาย/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนและการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน			
4. แบบทดสอบเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษา			
5. แบบทดสอบเกี่ยวกับกิจกรรมทางพลศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาโอลิมปิก			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ
เกี่ยวกับความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อ
โปรแกรมการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา
ในระดับประถมศึกษา

(โดยใช้แบบทดสอบความรู้การเข้ารับการอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรม
 ฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา)

ตารางผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความรู้ทางการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา
 ของครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

รายการประเมิน	ความสอดคล้อง					ค่าดัชนี ความสอดคล้อง
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					
	1	2	3	4	5	
1. แบบทดสอบเกี่ยวกับเรื่องของประวัติพลศึกษาและแนวคิดโอลิมปิกกับพลศึกษา	1	1	1	1	1	1.00
2. แบบทดสอบเกี่ยวกับการสอนพลศึกษาในโลกปัจจุบันและการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	1	1	1	1	1	1.00
3. แบบทดสอบเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน และการจัดการการสอนที่หลากหลาย/การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนและการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	1	1	1	1	1	1.00
4. แบบทดสอบเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษา	1	1	1	1	1	1.00
5. แบบทดสอบเกี่ยวกับกิจกรรมทางพลศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาโอลิมปิก	1	1	1	1	1	1.00

ความเหมาะสม

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. แบบทดสอบเกี่ยวกับเรื่องของประวัติพลศึกษาและแนวคิดโอลิมปิกกับพลศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด
2. แบบทดสอบเกี่ยวกับการสอนพลศึกษาในโลกปัจจุบัน และการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	5.00	0.00	มากที่สุด
3. แบบทดสอบเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน และการจัดการการสอนที่หลากหลาย/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนและการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	5.00	0.00	มากที่สุด
4. แบบทดสอบเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
5. แบบทดสอบเกี่ยวกับกิจกรรมทางพลศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาโอลิมปิก	5.00	0.00	มากที่สุด
โดยรวม	4.96	0.20	มากที่สุด

ภาคผนวก ง

แบบประเมินคุณภาพแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรม
ฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

แบบประเมินคุณภาพแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรม ฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง

แบบประเมินคุณภาพแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรม
ฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์
เพื่อให้ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่าง
องค์ประกอบต่างๆ ของแบบสอบถามความคิดเห็นขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรง
กับความคิดเห็นของท่านและขอความกรุณาเขียนข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง
ต่อไป

แบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามความคิดเห็นเป็นการพิจารณา
ส่วนประกอบต่างๆ ของแบบสอบถามความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

ตอนที่ 2 ประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นเป็นการพิจารณา
ส่วนประกอบต่างๆ ของแบบสอบถามความคิดเห็นว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด

ตอนที่ 1

ความเหมาะสมของแบบสอบถามความคิดเห็น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม					
1.1 เพศ					
1.2 อายุ					
1.3 ระยะเวลาของการประกอบวิชาชีพครู					
1.4 ตำแหน่งทางวิชาการ					
1.5 การศึกษาสูงสุดและสาขาวิชา					
2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมฝึกอบรม					
2.1 การฝึกอบรมนี้มีความจำเป็นต่อการพัฒนาครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาเพื่อให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
2.2 จุดประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม					
2.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม					
2.4 เนื้อหาของการฝึกอบรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม					
2.5 สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้					
2.6 การฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา					
2.7 การฝึกอบรมช่วยเพิ่มประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาให้กับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา					
2.8 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษา					
2.9 การจัดลำดับเนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม					
2.10 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนอื่นๆ					

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.11 ความเหมาะสมของระยะเวลาการฝึกอบรม					
2.12 สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม (ได้แก่ เอกสารชุดฝึกอบรม โปรแกรมนำเสนอด้วย Power Point และเอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ) ช่วยให้การฝึกอบรมของครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาบรรจุจุดประสงค์และเป้าหมายของการอบรมในครั้งนี้					
2.13 การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม					
2.14 กระบวนการฝึกอบรมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2

ความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม			
1.1 เพศ			
1.2 อายุ			
1.3 ระยะเวลาของการประกอบวิชาชีพครู			
1.4 ตำแหน่งทางวิชาการ			
1.5 การศึกษาสูงสุดและสาขาวิชา			
2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมฝึกอบรม			
2.1 การฝึกอบรมนี้มีความจำเป็นต่อการพัฒนาครู พลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาเพื่อให้มีความรู้และทักษะ ที่ทันสมัยสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
2.2 จุดประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม			
2.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม			
2.4 เนื้อหาของการฝึกอบรมสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม			
2.5 สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง ได้			
2.6 การฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในระดับ ประถมศึกษา			
2.7 การฝึกอบรมช่วยเพิ่มประสบการณ์ในการ จัดการเรียนรู้พลศึกษาให้กับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา			
2.8 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำสิ่งที่ได้รับ จากการฝึกอบรมนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนใน วิชาพลศึกษา			

รายการประเมิน	สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
2.9 การจัดลำดับเนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม			
2.10 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนอื่นๆ			
2.11 ความเหมาะสมของระยะเวลาการฝึกอบรม			
2.12 สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม (ได้แก่ เอกสารชุดฝึกอบรม โปรแกรมนำเสนอด้วย Power Point และ เอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ) ช่วยให้การฝึกอบรมของครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาบรรลุดจุดประสงค์และเป้าหมายของการอบรมในครั้งนี้			
2.13 การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม			
2.14 กระบวนการฝึกอบรมมีความเหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ

เกี่ยวกับคุณภาพแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรม

ฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

(โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษา

สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา)

ตารางผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษา
ในระดับประถมศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่าดัชนี ความสอดคล้อง
	1	2	3	4	5	
1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม						
1.1 เพศ	1	1	1	1	1	1.00
1.2 อายุ	1	1	1	1	1	1.00
1.3 ระยะเวลาของการประกอบวิชาชีพครู	1	1	1	1	1	1.00
1.4 ตำแหน่งทางวิชาการ	1	1	1	1	1	1.00
1.5 การศึกษาสูงสุดและสาขาวิชา	1	1	1	1	1	1.00
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมฝึกอบรม						
2.1 การฝึกอบรมนี้มีความจำเป็นต่อการพัฒนาครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาเพื่อให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	1.00
2.2 จุดประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	1	1	1	1	1	1.00
2.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม	1	1	1	1	1	1.00
2.4 เนื้อหาของการฝึกอบรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม	1	1	1	1	1	1.00
2.5 สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้	1	1	1	1	1	1.00
2.6 การฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา	1	1	1	1	1	1.00

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่าดัชนีความ สอดคล้อง
	1	2	3	4	5	
2.7 การฝึกอบรมช่วยเพิ่มประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาให้กับครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา	1	1	1	1	1	1.00
2.8 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษา	1	1	1	1	1	1.00
2.9 การจัดลำดับเนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00
2.10 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนอื่น ๆ	1	1	1	1	1	1.00
2.11 ความเหมาะสมของระยะเวลาการฝึกอบรม	1	1	1	1	1	1.00
2.12 สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม (ได้แก่ เอกสารชุดฝึกอบรม โปรแกรมนำเสนอด้วย Power point และเอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ) ช่วยให้การฝึกอบรมของครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาตรีบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายของการอบรมในครั้งนี้	1	1	1	1	1	1.00
2.13 การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม	1	1	1	1	1	1.00
2.14 กระบวนการฝึกอบรมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม	1	1	1	1	1	1.00

ความเหมาะสม

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม			
1.1 เพศ	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 อายุ	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 ระยะเวลาของการประกอบวิชาชีพครู	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 ตำแหน่งทางวิชาการ	4.80	0.45	มากที่สุด
1.5 การศึกษาสูงสุดและสาขาวิชา	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมฝึกอบรม			
2.1 การฝึกอบรมนี้มีความจำเป็นต่อการพัฒนาครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาเพื่อให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 จุดประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.4 เนื้อหาของการฝึกอบรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม	5.00	0.00	มากที่สุด
2.5 สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.6 การฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
2.7 การฝึกอบรมช่วยเพิ่มประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาให้กับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด
2.8 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด
2.9 การจัดลำดับเนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.10 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนอื่นๆ	5.00	0.00	มากที่สุด
2.11 ความเหมาะสมของระยะเวลาการฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
2.12 สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม (ได้แก่ เอกสารชุดฝึกอบรม โปรแกรมนำเสนอด้วย PowerPoint และเอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ) ช่วยให้การฝึกอบรมของครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาบรรจุจุดประสงค์และเป้าหมายของการอบรมในครั้งนี้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.13 การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด
2.14 กระบวนการฝึกอบรมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.84	0.37	มากที่สุด

ภาคผนวก จ

คู่มือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษา
ในระดับประถมศึกษา

คู่มือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษา สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

พัฒนาโดย

นางสาวจิรพันธ์ เจริญชัยภินันท์

นิสิตปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

คู่มือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษาเป็นโปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นภายหลังผู้วิจัยได้ทำการศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย สำนวณสภาพและความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมการสอนพลศึกษากับครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาปรับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการสอนแบบต่างๆ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม หลากหลาย รวมทั้งใช้สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย อีกทั้งเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพให้กับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาเพื่อที่จะเป็นประโยชน์และแนวทางให้ครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาพลศึกษาที่ต้องดำเนินการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยโปรแกรมและสาระของการฝึกอบรมฉบับนี้ประกอบด้วย 1. หลักการและเหตุผล 2. เป้าหมายและจุดประสงค์ 3. เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม 4. รูปแบบกิจกรรมการฝึกอบรม 5. สื่อและเทคโนโลยีการฝึกอบรม และ 6. การประเมินผลการฝึกอบรม

จิรนนท์ เจริญชัยภินันท์

สารบัญ

	หน้า
1. หลักการและเหตุผล	158
2. เป้าหมายและจุดประสงค์	158
3. เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม	159
4. วิธีดำเนินการโปรแกรมฝึกอบรม	159
5. ผู้เข้ารับการอบรม	160
6. สื่อและเทคโนโลยีในการฝึกอบรม	160
7. การประเมินผลการฝึกอบรม	160
8. กำหนดการฝึกอบรม	161
9. เอกสารความรู้เพิ่มเติม	162
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การสอนพลศึกษาในโลกปัจจุบันและการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	162
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การจัดการชั้นเรียนและการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย	163
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ในเรื่องของการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	176
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 วิธีการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษา	202
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติพลศึกษาและแนวคิดปรัชญาโอลิมปิกกับพลศึกษา	204
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กิจกรรมทางพลศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาโอลิมปิก	209
10. การทดสอบความรู้ แบบทดสอบความรู้ก่อน-หลังการอบรมของโปรแกรมฝึกอบรม การสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา	214
11. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อโปรแกรมฝึกอบรม การสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา	220
12. บรรณานุกรม	224

โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิ พลศึกษาในระดับประถมศึกษา

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างสถาบันการศึกษาให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ครูคือผู้สร้างคน สร้างชาติ สร้างศาสตร์ สร้างภูมิปัญญา และศักดิ์ศรีของชาติ ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการดำรงอยู่และการพัฒนาสภาพของชาติบ้านเมือง ครูมักได้รับมอบหมายให้ทำงานที่แตกต่างกันหลายหลายตั้งแต่งานธุรการและงานนโยบายเร่งด่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ทั้ง ๆ ที่ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายว่า ครูหมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่หลักในด้านการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ยิ่งไปกว่านั้นการปฏิบัติงานครูยังไม่สัมพันธ์กับความก้าวหน้าแห่งวิชาชีพครู ทำให้ครูเกิดความท้อถอยขาดกำลังใจในการพัฒนาและพัฒนาวิชาชีพครู และประการสุดท้าย คือปัญหาเกี่ยวกับความรู้ของครู ครูมีความรู้ไม่เพียงพอ ทำให้เป็นคนไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้ตามเด็กรุ่นใหม่ไม่ทัน โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยี ยังผลให้เด็กรุ่นใหม่ลดความศรัทธาต่อครูและวิชาชีพครู ในปัจจุบันทั่วประเทศ มี 36,000 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนเอกชน 4,000 แห่งที่เหลือล้วนเป็นโรงเรียนของรัฐบาล ในขณะที่ครูพลศึกษามีอยู่เพียง 16,000 คน พบว่า โดยเฉลี่ยแล้ว 2 โรงเรียนจะมีครูพลศึกษาแค่ 1 คน โดยถือว่าน้อยมากและพบว่าครูที่สอนในวิชาพลศึกษาเป็นครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาซึ่งจะทำให้นักเรียนไม่ได้รับความรู้ทาง พลศึกษาได้ดีเพียงพอ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้อพลศึกษาให้กับครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรจะต้องให้มีการให้ความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 กล่าวว่า การพัฒนาครูและผู้สอนพลศึกษาในการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ คือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็นด้วยตนเอง โดยมุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไปพร้อมๆ กัน โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษานี้ เป็นโปรแกรมฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นภายหลังผู้วิจัยได้ทำการศึกษาริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย สรรวจสภาพและความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียนในระดับประถมศึกษา

เป้าหมายของการฝึกอบรม

โปรแกรมฝึกอบรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้

1. ครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาหลังเข้ารับการอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม

2. ความคิดเห็นของครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษา สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา อยู่ในเกณฑ์ดี

จุดประสงค์ของการฝึกอบรม

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา ในระดับประถมศึกษา
2. เพื่อเสริมสร้างทักษะเชิงปฏิบัติการที่มีต่อการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา ในระดับประถมศึกษา

เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม

โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาของครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมจำนวน 3 วัน โดยกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เป็นการฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ จำนวน 4 หัวข้อ คือ
 - 1.1 การสอนพลศึกษาในโลกปัจจุบัน และการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
 - 1.2 การจัดการชั้นเรียนและการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย
 - 1.3 วิธีการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษา
 - 1.4 ประวัติพลศึกษาและแนวคิดปรัชญาโอลิมปิกกับพลศึกษา
2. เป็นการบรรยายและการอบรมทักษะเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนพลศึกษา จำนวน 2 หัวข้อ คือ
 - 2.1 กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายในเรื่องของการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
 - 2.2 กิจกรรมทางพลศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาโอลิมปิก

วิธีดำเนินการโปรแกรมฝึกอบรม

1. ก่อนการฝึกอบรมดำเนินการให้มีการประชุมคณะกรรมการ เพื่อให้ทราบจุดมุ่งหมายของ โปรแกรมฝึกอบรม การเตรียมการในด้านต่างๆ เช่น ด้านวิทยากร ด้านเอกสารและเครื่องมือที่ใช้ในการอบรมด้านสื่อ อุปกรณ์และสถานที่ เป็นต้น รวมทั้งมอบหมายบทบาทหน้าที่รับผิดชอบให้แก่ คณะกรรมการในแต่ละฝ่ายที่รับผิดชอบ
2. วิธีการดำเนินการการฝึกอบรมจะประกอบด้วย
 - 2.1 การให้ความรู้ภาคทฤษฎีด้วยการบรรยายจากวิทยากรเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและเนื้อหาที่ถูกต้อง
 - 2.2 การสร้างบรรยากาศการฝึกอบรมให้เป็นกันเอง เน้นการร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการให้แรงเสริมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้สึกเห็นคุณค่าในผลงานของตนเองและเกิดความภาคภูมิใจ

2.3 การอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างกัน ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับมุมมองทางทัศนคติต่างๆ ทางวิชาการที่หลากหลาย

2.4 การจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้นำความรู้จากภาคทฤษฎีมาสู่การเรียนรู้จากสถานการณ์การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

2.5 วิทยากรสรุปประเด็นและองค์ความรู้ที่ได้รับจากการบรรยายและกิจกรรมเสริมทักษะให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ทบทวนและทำความเข้าใจอย่างถูกต้องพร้อมให้ข้อเสนอแนะเพิ่มจากการซักถามประเด็นคำถามหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม

3. ภายหลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 ที่เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ จำนวน 45 คน

สื่อการฝึกอบรม

1. สื่อการนำเสนอของวิทยากร ประกอบด้วย เอกสารประกอบการบรรยาย และ Power Point
2. เอกสารฝึกอบรม
3. คู่มือการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา
4. อุปกรณ์สำนักงาน อุปกรณ์กีฬาและสื่อการสอนที่ใช้ในการวิจัย
5. เครื่องมือวัดและประเมินผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรม

การวัดและประเมินผลโปรแกรมฝึกอบรม

ในโปรแกรมฝึกอบรมจะมีการวัดและประเมินผล คือ

1. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา
2. การทดสอบความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการอบรม (Pre – test, Post - test) โดยใช้แบบทดสอบความรู้พื้นฐานของโปรแกรมฝึกอบรมการสอนวิชาพลศึกษาของครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

กำหนดการโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา ในระดับประถมศึกษา

วันที่ 1

- เวลา 08.30 – 09.15 น. ลงทะเบียน
- เวลา 09.15 – 09.35 น. “การทดสอบความรู้ความเข้าใจ ก่อนการอบรมของ
โปรแกรมการอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา
พลศึกษาในระดับประถมศึกษา”
- เวลา 09.35 – 10.30 น. บรรยาย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 “การสอนพลศึกษาในโลกปัจจุบันและการ
เคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน”
- เวลา 10.30 – 10.45 น. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
- เวลา 10.45 – 12.00 น. (ต่อ) บรรยาย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 “การสอนพลศึกษาในโลกปัจจุบัน และ
การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน”
- เวลา 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา 13.00 – 14.45 น. บรรยาย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 “การจัดการชั้นเรียนและการจัดการเรียน
การสอนที่หลากหลาย”
- เวลา 14.45 – 15.00 น. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
- เวลา 15.00 – 16.00 น. (ต่อ) บรรยาย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 “การจัดการชั้นเรียนและการจัดการ
เรียนการสอนที่หลากหลาย”

วันที่ 2

- เวลา 08.30 – 09.00 น. ลงทะเบียน
- เวลา 09.00 – 12.00 น. การอภิปรายและฝึกปฏิบัติการ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง “วิธีการวัด
และประเมินผลทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษา”
- เวลา 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา 13.00 – 16.30 น. การอภิปรายและฝึกปฏิบัติการ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4
“กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายในเรื่อง
ของการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน”

วันที่ 3

- เวลา 08.30 – 09.00 น. ลงทะเบียน
- เวลา 09.00 – 12.00 น. การอภิปรายและฝึกปฏิบัติการ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง
“ประวัติพลศึกษาและแนวคิดปรัชญาโอลิมปิกกับพลศึกษา”
(รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม ในระหว่างการอภิปราย และฝึกปฏิบัติการ)
- เวลา 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา 13.00 – 15.00 น. การอภิปรายและฝึกปฏิบัติการ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6
เรื่อง “กิจกรรมทางพลศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาโอลิมปิก”
- เวลา 15.00 – 16.30 น. “การทดสอบความรู้ ความเข้าใจ หลังการอบรมของ
โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิ
พลศึกษาในระดับประถมศึกษา”
“แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมการ
ฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับ
ประถมศึกษา”
(รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม ในระหว่างการอภิปราย และฝึกปฏิบัติการ)
- เวลา 16.30 – 17.00 น. มอบเกียรติบัตร และพิธีปิดโครงการ
-

เอกสารความรู้เพิ่มเติม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

การสอนพลศึกษาในโลกปัจจุบัน และการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน”

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง - นาที
 สื่อประกอบการฝึกอบรม Power Point ประกอบการบรรยาย
 เนื้อหา

วิธีการสอนแบบต่าง ๆ (ฤกษ์ สุวรรณฉาย. 2557: ออนไลน์)

1. การสอนแบบสั่งการ (Teaching by command)

การสอนแบบสั่งการ เป็นแบบการสอนที่มีความสามารถที่จะให้ผู้เรียนไปถึงจุดมุ่งหมายที่น้อยที่สุดหรือต่ำสุด เมื่อเทียบกับวิธีสอนแบบอื่นๆ แต่ก็ยังเป็นแบบที่เราใช้มากที่สุดในการสอนวิชาพลศึกษาในปัจจุบันนี้ เนื่องจากว่าห้องเรียนหนึ่งๆ มีนักเรียนมากเกินไปนั่นเอง การสอนแบบสั่งการนี้ดูเหมือนว่าจะเป็นแบบวิธีสอนที่เป็นพื้นฐานและโครงสร้างของวิธีสอนแบบอื่นๆ ที่ใช้กันอยู่เป็นประจำในปัจจุบันนี้ด้วย

2. การสอนแบบมอบงานให้ทำ (Teaching by Task)

การสอนแบบมอบงานให้ทำ มีความแตกต่างกับการสอนแบบสั่งการ คือ การสอนแบบสั่งการนั้นทุกอย่างจะขึ้นอยู่กับครูสอนเพียงคนเดียวเด็กไม่มีอิสระในการฝึกกิจกรรม แต่การสอนแบบมอบงานให้ทำนี้เด็กจะมีอิสระในการฝึกกิจกรรมของเขามากยิ่งขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามการสอนลักษณะนี้ก็ถือว่าเป็นการสอนที่คล้ายคลึงกับการสอนแบบสั่งการ คือสั่งให้เด็กไปทำ การทำนั้นก็คือสิ่งที่ครูมอบและกำหนดให้ ซึ่งถือว่าเป็นงานในเนื้อหาวิชาที่กำหนดโดยเด็กจะรู้ว่าเขาจะเริ่มเมื่อไร และจะหยุดเมื่อไร

ถึงอย่างไรก็ตาม การมอบหมายงานให้เด็กไปฝึกหรือกระทำนั้น ก็คงอยู่ในความควบคุมของครูแต่ครูจะมีเวลาได้พักไม่ต้องเหนื่อยมากเหมือนการสอนแบบสั่งการซึ่งครูจะต้องอยู่หรือคอยควบคุมเด็กตลอดเวลา การสอนแบบมอบงานให้ทำจะเปิดโอกาสให้เด็กกับครูมีความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น

เด็กมีโอกาสนะพัฒนาตัวของเขาอย่างอิสระมากขึ้นกว่าการสอนแบบสั่งการ

3. การสอนแบบจับคู่ (Reciprocal Teaching)

การสอนแบบจับคู่ เป็นแบบการสอนที่เด็กจะมีอิสระและเป็นตัวของตัวเองมากกว่าการสอนแบบสั่งการ และแบบมอบงานให้ทำ การสอนแบบนี้ครูจะมีบทบาทเป็นอย่างมากเกี่ยวกับเรื่อง การวัดผลและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนก็มีมากขึ้นด้วย

4. การสอนแบบแบ่งเป็นกลุ่มย่อย (Use of Small Group)

การสอนแบบแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ก็คล้ายกับวิธีสอนแบบจับคู่ แต่การสอนแบบกลุ่มย่อยมีเพียงมากขึ้นมากกว่าแบบจับคู่ ก็คือ มีผู้สังเกตและผู้บันทึกการสอนแบบเป็นกลุ่มเล็กๆ มีประโยชน์

มากในกรณีที่อุปกรณ์ และเครื่องมือ มีจำนวนจำกัด การแบ่งกลุ่มย่อย มักจะแบ่งเป็นกลุ่มละ 3-4 คน (บางกรณีอาจจะมากกว่านี้)

5. การสอนเป็นรายบุคคล (The Individual program)

หัวใจสำคัญในการสอนก็คือ การเรียนเป็นรายบุคคล เพราะในการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้เป็นหน้าที่ของแต่ละคน จะเรียนแทนกันไม่ได้ การจัดโปรแกรมในการสอนจะต้องมีเนื้อหาวิชามาพอที่จะให้ผู้เรียนได้มีโอกาส ทดลอง หรือเลือก และเข้าใจให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียน

6. การสอนโดยวิธีแนะแนวให้ค้นคว้า (Guide Discovery)

การสอนแบบแนะแนวให้เกิดการค้นคว้า เป็นวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนได้ประกอบพิจารณาอันจะก่อให้เกิดความงอกงามทางด้านสติปัญญา เมื่อพูดถึงกิจกรรมอันจะก่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญานั้นก็มีความหมายมาก ซึ่งต่างกับกิจกรรมอื่นๆ นักจิตวิทยาและนักวิจัยที่มีชื่อเสียงได้เสนอข้อคิดเห็นไว้ว่ากิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญานั้นคือ กิจกรรม ซึ่งจะทำให้ผู้กระทำมีความสามารถในการสิ่งต่อไปนี้คือ

- 1) ความสามารถในการถาม
- 2) ความสามารถในการเปรียบเทียบ
- 3) ความสามารถในการสรุปความหรือลงความเห็นจากการเปรียบเทียบจากของหลายสิ่ง
- 4) ความสามารถในการตัดสินใจ
- 5) มีความสามารถในการใช้กลวิธีต่างๆ เข้าช่วยในการแก้ปัญหา
- 6) มีความสามารถในการคิดประดิษฐ์
- 7) มีความสามารถในการค้นคว้า
- 8) มีความสามารถในการตอบโต้

กิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐาน

ความหมายของการเคลื่อนไหวพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535: 3) กล่าวว่า การเคลื่อนไหวพื้นฐาน หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกายที่ต้องการจะเปลี่ยนสถานที่จากที่หนึ่งซึ่งเป็นอิริยาบถปกติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนสิ้นอายุขัยในเด็กแรกเกิดการเคลื่อนไหวเป็นไปตามธรรมชาติโดยไม่ต้องได้รับการฝึกหัดเช่นการเดินไขว่คว้าครั้งแรกเมื่อเด็กโตขึ้นระดับการเคลื่อนไหวก็จะเพิ่มมากขึ้นจากการเดินคลาน ยืนเดินวิ่งกระโดดและการเคลื่อนไหวที่สลับซับซ้อนมากขึ้น เพื่อให้การเคลื่อนไหวพื้นฐานถูกต้องเหมาะสมกับวัย ความปลอดภัยเกิดกำลังไม่เกิดอันตรายต่ออวัยวะ เช่น กล้ามเนื้อ ข้อต่อ ดังนั้นการเคลื่อนไหวบางอย่างซึ่งต้องได้รับการฝึกฝนที่ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้เขาสามารถพัฒนาทักษะ การเคลื่อนไหวที่นำไปสู่การเคลื่อนไหวที่ซับซ้อน ดังนั้นการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่นเดินวิ่งกระโดดเท้าคู่กระโดดเท้าเดี่ยว การสไลด์ (Slide) การวิ่งสลับเท้า การก้ม การเหยียด การขว้าง จึงจำเป็นจะต้องวางพื้นฐานที่ถูกต้องให้กับเด็กปฐมวัย

ฐปทอง ศรีทองท้วม (2538: 26) กล่าวว่า การเคลื่อนไหวและจังหวะเป็นกาเคลื่อนไหวที่ผสมผสานกันอย่างกลมกลืนต่อเสียงเพลงและดนตรีโดยใช้ร่างกายเป็นสื่อกลางในการแสดงออกของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กในช่วงที่มีการเคลื่อนไหว

เยาวพา เดชะคุปต์ (2540: 35) กล่าวว่า การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์เริ่มมาจากการเคลื่อนไหวพื้นฐานอันประกอบด้วยการรู้จักส่วนต่างๆ ของร่างกาย พื้นที่จังหวะ ทิศทางและระดับการสำรวจร่างกายเพื่อให้สัมพันธ์กับพื้นที่และบุคคลที่อยู่รอบตัวเป็นการค้นพบว่าร่างกายทำอะไรได้บ้างและยอมรับร่างกายของตนและผู้อื่นรวมทั้งใช้อุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวจะนำไปสู่การสำรวจคิดค้นและการแก้ปัญหา การเคลื่อนไหวร่างกาย วิธีการเคลื่อนไหวหลายๆ วิธีช่วยให้เด็กเกิดทักษะในการใช้กล้ามเนื้อการหยิบจับและการแก้ปัญหาเพิ่มความรู้และเจตคติ

สรุปได้ว่าการเคลื่อนไหวพื้นฐาน หมายถึง การแสดงออกที่เกิดจากอารมณ์และความรู้สึกหรือเกิดจากจินตนาการเมื่อมีสิ่งเร้าเช่นเสียงดนตรีชนิดต่างๆ ที่ความไพเราะหรือเร้าใจก็จะเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายให้เข้ากับเสียงดนตรีเสียงเพลงและจังหวะอื่นโดยการ

ความสำคัญของการเคลื่อนไหวพื้นฐาน

การเคลื่อนไหวพื้นฐาน มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์โดยเฉพาะในสภาพของการเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันซึ่งเต็มไปด้วยการต่อสู้ดิ้นรนควบคู่ไปกลับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่เพราะจะช่วยให้บุคคลระบายออกทางความรู้สึกผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจได้ดีสามารถพัฒนาปรับตัวด้านสังคมดีขึ้นและพร้อมที่จะประกอบกิจวัตรประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีชีวิตอย่างสุขสมบูรณ์ในสังคมได้เป็นอย่างดี

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527: 131-132) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเคลื่อนไหว พอสรุปได้ดังนี้

1. ช่วย让孩子เรียนรู้เทคนิคและวิธีการคิดค้นและแก้ปัญหการเคลื่อนไหวหรือปัญหา อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดียิ่งขึ้นทั้งนี้เพราะการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กมีประสบการณ์ด้วยการแก้ปัญหการเคลื่อนไหวของด้านต่างๆ ของร่างกาย โดยวิธีการต่างๆ ฉะนั้นจึงเป็นโอกาสที่เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจวิธีการและเทคนิคในการคิดค้นเหล่านี้ได้ดีด้วย

2. ช่วย让孩子ได้เรียนรู้การเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆ ของร่างกายและสามารถพัฒนาความสามารถในการเคลื่อนไหวเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นจนกระทั่งสามารถที่จะมีทักษะในการเคลื่อนไหวในแต่ละอย่างได้เป็นอย่างดีต่อไป

3. ช่วย让孩子มีความรู้และความเข้าใจในความจำกัดของความสามารถการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายของตนเองนั้นส่วนใดมีความสามารถและมีความจำกัดในการเคลื่อนไหวอย่างไร และในขณะที่เดียวกันก็จะได้รับความสามารถและความจำกัดเหล่านั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์เหมาะสมต่อไป

4. ช่วยให้เด็กมีการพัฒนาในทางสร้างสรรค์และรักษาไว้ในทางสร้างสรรค์นั้น ทั้งนี้เพราะว่าการเรียนแบบวิธีคิดค้นการเคลื่อนไหวนั้นเป็นกิจกรรมได้แก้ปัญหการเคลื่อนไหวของร่างกายได้ด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลาซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้มีการสร้างสรรค์และรักษาไว้ซึ่งความสามารถเหล่านี้ในตัวเด็กได้เป็นอย่างดี

5. ช่วยให้เด็กเข้าใจประโยชน์ของการเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆ ของร่างกายได้เป็นอย่างดี ทำให้สามารถนำประโยชน์ในการเคลื่อนไหวเหล่านี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองต่อไป เช่นสามารถ นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในทางนั้นหนทางการในเวลาว่าง เป็นต้น

6. ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้และมีความรู้สึกชอบการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายส่วนต่างๆ ของร่างกายซึ่งเป็นส่วนสำคัญมากในชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมเมื่อสังคมปัจจุบันเต็มไปด้วยเครื่องผ่อนแรง การที่จะช่วยให้เด็กมีความรักในการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายส่วนต่างๆ ของร่างกายนับว่าเป็นส่วนสำคัญที่สุดทำให้เด็กได้เรียนและเข้าใจลักษณะและความหมายของการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้เป็นอย่างดีสามารถเรียกชื่อลักษณะการเคลื่อนไหวเหล่านี้ได้ถูกต้องต่อไป

พิชิต ภูติจันทร์ และธงชัยมาศสุพงศ์ (2531: 3) กล่าวว่าผู้ใหญ่ทั้งหลายไม่ควรลืมนำ เสรีภาพในการเคลื่อนไหวเชิงเล่นของเด็กเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างแท้จริงและมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต

อย่างสร้างสรรค์ทั้งร่างกายและจิตใจของเด็กที่เดียวการศึกษาเรื่องการเคลื่อนไหวจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการทรงตัว (Balance) เรื่องของจังหวะ (Rhythm) และความสอดคล้องประสาน ของอวัยวะต่างๆ ในการประกอบกิจกรรม (Coordination) มีผลกระทบต่อการพัฒนาทางอารมณ์ (Emotional) และพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก (Intellectual) ของเด็ก ดังนั้นเราจึงไม่ควรกดขี่หรือเก็บกักความต้องการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็กเอาไว้กลับควรที่จะส่งเสริมและช่วยกำกับ ทิศทางให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กซึ่งไม่ใช่เพียงความคล่องแคล่วว่องไวทางกายภาพหรือความ สง่างามหรือความแข็งแรงหรือการควบคุมอวัยวะต่างๆ ได้ดีเท่านั้นแต่รวมถึงพลังการนึกคิดจิตใจ ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการด้วย

จากที่กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าการเคลื่อนไหวพื้นฐานถือเป็นหัวใจเบื้องต้นของการเรียนรู้เพราะธรรมชาติของเด็กส่วนมากมีความต้องการและชอบที่จะเคลื่อนไหวซึ่งการเคลื่อนไหวเชิงเล่นของเล่นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างแท้จริงที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางอารมณ์สังคมและสติปัญญาของเด็กด้วย

ประเภทของการเคลื่อนไหวพื้นฐาน

การเคลื่อนไหวเป็นการนำทักษะการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของมนุษย์มาประกอบ จังหวะหรือเสียงของดนตรีเป็นการวางรากฐานการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง และการเคลื่อนไหวสามารถ แบ่งออกได้ดังนี้

ซาโปรา และมิทเชล (Sapora; &Michell. 1961: 131) ได้แบ่งการเคลื่อนไหวออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การเคลื่อนไหวแบบพื้นฐาน (Fundamental Movements) หมายถึงการเคลื่อนไหวที่ต้องใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของลำตัวแขน ขา เช่นการเดินการวิ่งการกระโดด การว่ายน้ำ ฯลฯ เป็นการเคลื่อนไหวที่สามารถเห็นได้ทั่วไป และมีอิทธิพลต่อการทำงานของระบบต่างๆ ของร่างกาย เช่น ระบบย่อยอาหาร ระบบไหลเวียนโลหิตระบบขับถ่าย ระบบหายใจ รวมทั้งอวัยวะอื่นๆ ที่จำเป็นต่อชีวิตและสุขภาพด้วย

2. การเคลื่อนไหวเสริม (Accessory Movements) หมายถึงการเคลื่อนไหวที่พัฒนาภายหลังจากการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ส่วนมากต้องอาศัยทักษะที่ละเอียดอ่อน และไม่เกี่ยวข้องกับกล้ามเนื้อใหญ่เท่าใดนักจึงไม่ค่อยมีผลต่อการทำงานของอวัยวะและระบบร่างกาย เช่น การพูด การพิมพ์ดีดการสืโวโกลิน เป็นต้น

แอนนาริโน (Annarino. 1973: 22) ได้จำแนกการเคลื่อนไหวตามลักษณะของการเคลื่อนไหวพื้นฐานไว้ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย (Body Manipulative)

1.1 การเคลื่อนไหวแบบไม่เคลื่อนที่ขั้นพื้นฐาน (Basic Locomotors) การเดินการวิ่งการกระโดด การคลาน เป็นต้น

1.2 การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ขั้นพื้นฐาน (Basic Non - Locomotors) การดันการบิดการเหยียด เป็นต้น

2. การเคลื่อนไหวเกี่ยวข้องกับวัตถุ (Object Manipulative)

2.1 การทำให้วัตถุที่อยู่นิ่งเคลื่อนที่เช่นการขว้าง การตี

2.2 การหยุดวัตถุที่เคลื่อนที่เช่นการรับการหยุด เป็นต้น

การเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 3 ประเภท ดังนี้

2.2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่

2.2.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

2.2.3 การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์หรือวัตถุ

3. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non - Locomotor Movement) คือ การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย เมื่ออยู่ ณ จุดใดจุดหนึ่งไม่เคลื่อนออกจากจุดนั้นเลย ได้แก่

การก้มตัว (Bending) คือ การงอพับข้อต่อต่างๆ ของร่างกาย ที่จะทำให้อวัยวะส่วนบนเข้ามาใกล้กับส่วนล่าง

การยืดเหยียดตัว (Stretching) คือ การเคลื่อนไหวที่ตรงกันข้ามกับการก้มตัวโดยพยายามยืดเหยียดทุกส่วนของร่างกายให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

การบิดตัว (Twisting) คือ การเคลื่อนไหวร่างกายโดยการบิดลำตัวท่อนบนไปรอบๆ แกนตั้ง

การหมุนตัว (Turning) คือ การหมุนตัวไปรอบๆ ร่างกายมากกว่าการบิดตัวซึ่งทำให้เท้าต้องหมุนไปด้วยข้างใดข้างหนึ่ง

การโยกตัว (Rocking) คือ การย้ายน้ำหนักจากส่วนหนึ่งของร่างกายไปยังอีกส่วนหนึ่ง โดยส่วนทั้งสองจะต้องแตะพื้นคนละครั้งสลับกัน

การแกว่งหรือหมุนเหวี่ยง (Swinging) คือ การเคลื่อนส่วนใดส่วนหนึ่งโดยหมุนรอบจุดใดจุดหนึ่งให้เป็นรูปโค้งหรือรูวงกลม หรือแบบลูกตุ้มนาฬิกา เช่นการแกว่งแขน ขา ลำตัว

การเอียง (Swaying) คล้ายกับการโยก ส่วนโค้งจะเป็นการโค้งเข้าหาพื้นการเอียงนี้ จะไม่รู้สึกลื่นคลายเหมือนกับการแกว่ง

การดัน (Pushing) คือ การเคลื่อนไหวโดยการดันมักจะเป็นการดันออกจากร่างกาย เช่น การดัน

การดึง (Pulling) คือ การเคลื่อนไหวที่ตรงกันข้ามกันกับการดันคือมักจะเป็นการดึง เข้าหาร่างกาย หรือดึงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งโดยเฉพาะ

การสั่น (Shaking) คือ การเคลื่อนไหวที่มีการสั่นสะเทือนของส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือทุกส่วน เช่นในการเต้นรำจะมีการจับมือเขย่าการแสดงออกของการตกใจหรือการสั่นในการเต้น

4. การเคลื่อนไหวที่เคลื่อนที่ (Locomotor Movement) หมายถึงการเคลื่อนไหวที่ต้องเคลื่อนที่จากที่หนึ่งยังอีกที่หนึ่ง ได้แก่

การเดิน (Walk) คือ การเคลื่อนที่ตามจังหวะ โดยการก้าวเท้าสลับกันไปในทิศทางใดก็ได้เท่าที่เป็นหลักจะสัมผัสอยู่กับพื้นตลอดเวลา จนกว่าการถ่ายน้ำหนักตัวไปยังอีกเท้าหนึ่งจะเสร็จสิ้น น้ำหนักตัวจะตกบนเท้าทั้งสองข้างเท่าๆ กันลำตัวตั้งตรงอยู่ในลักษณะสบายๆ ปล่อยแขนให้อยู่ตามธรรมชาติการก้าวเท้าให้ก้าวเรียบๆ ไปตามจังหวะ การก้าวเท้าจะสั้นกว่าการเดินตามปกติ

การวิ่ง (Run) คือ การเคลื่อนที่ตามจังหวะโดยการก้าวเท้าสลับกันไปในทิศทางใดก็ได้ โดยการถีบเท้าส่งตัวขึ้นพ่นจากพื้นเท้าทั้งสองจะลอยขึ้นจากพื้นพร้อมๆ กันกับการก้าวให้เรียบๆ ไปให้ใกล้กับพื้น

การกระโดด (Jump) คือ การสปริงตัวขึ้นจากพื้นแล้วลงสู่พื้นด้วยเท้าทั้งสองข้าง กระโดดเขย่ง (Hop) คือการสปริงตัวขึ้นจากพื้นแล้วลงสู่พื้นด้วยเท้าข้างใดข้างหนึ่งเพียงข้างเดียว

การวิ่งโหม่ง (Leap) คือ การทิ้งน้ำหนักตัวไว้บนเท้าหนึ่งแล้วสปริงตัวขึ้นจากพื้นด้วยเท้าเดิมนั้นสวิงอีกเท้าออกไปข้างหน้าเพื่อจะรับน้ำหนักตัวในขณะที่ลงสู่พื้น

การวิ่งสลับเท้า (Skip) คือ การก้าวกระโดดเขย่งเว้นแต่จังหวะที่ใช้ในการกระโดด สลับเท่านั้นเร็วและเป็นจังหวะแบ่งก้าวเท้าซ้าย กระโดดเขย่งด้วยเท้าซ้ายและก้าวเท้าขวากระโดดเขย่งด้วยเท้าขวา

การลื่นไถล (Slide) คือการก้าวเท้าออกไปข้างๆ แล้วลากเท้าขวาไปชิดเท้าซ้าย หรือลากเท้าซ้ายไปชิดเท้าขวาการลากเท้าไปชิดแต่ละครั้งต้องไม่ให้เท้าพ้นจากพื้นและให้เข้ากับจังหวะดนตรี

การควมม้า (Gallop)คือการเคลื่อนที่ไปข้างหน้าด้วยการก้าวแล้วตามชิดอีกเท้าหนึ่ง เข้าไปชิดเท้าหน้าเท้าเดิมจะนำหน้าอยู่เสมอ

ก้าวซิดก้าว (Two - Step) คือการก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าซิดเท้าไปหาเท้าซ้าย ทั้งน้ำหนักตัวมาไว้ที่เท้าขวาเท้าซ้ายไปข้างหน้าอีกครั้ง-พัก-ทำซ้ำด้วยเท้าขวาซิดเท้าซ้ายไปหา

5. การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์หรือวัตถุ การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์หรือวัตถุเป็นการทำให้เด็กได้มีการเคลื่อนไหว โดยใช้วัตถุหรืออุปกรณ์อย่างใดอย่างหนึ่งมาประกอบ การใช้อุปกรณ์ประกอบนี้จะช่วยให้เด็กได้มีการ พัฒนาการในด้านการทำงานประสานกันระหว่างประสาทมือกับประสาทตา ประสาทเท้ากับตา และ ประสาทมือเท้าและตาดีขึ้นและตามปกติแล้วเด็กจะมีความสุขสนุกสนานกับการเคลื่อนไหวประกอบ อุปกรณ์นี้มากจนนั้นครูควรจะต้องจัดวัสดุอุปกรณ์หรือวัตถุอื่นๆ ที่จะสามารถให้เด็กได้ใช้ในการประกอบ การเล่นหรือการเคลื่อนไหวนี้ให้มากที่สุดอุปกรณ์ที่จะจัดหาได้ง่าย เช่นถุงถั่วลูกบอลขนาดต่างๆ เชือก ห่วงยางขนาดใหญ่หรือห่วงยางธรรมดา เหล่านี้เป็นต้นซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้จะเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริม ให้เด็กได้มีประสบการณ์ในการเคลื่อนไหวได้อย่างดีและกว้างขวาง (วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2527: 147-149) ภรณ์ คุรุรัตน์ (2526: 30-31)ได้ให้ข้อเสนอแนะการใช้อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหวว่า อุปกรณ์ที่ใช้ควรจัดหาไว้อย่างเพียงพอและมีขนาดเหมาะสมและให้ความสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหว ของเด็กเพื่อที่จะกระตุ้นความคิดเพิ่มความสุขสนุกสนานและทักษะการใช้ อุปกรณ์ที่ถูกต้องวิธีที่จะช่วยให้เด็กมีความคล่องแคล่วและควบคุมการเคลื่อนไหวได้ดีขึ้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 110) จำแนกลักษณะการเคลื่อนไหวโดยใช้อุปกรณ์ดังนี้

1. การทำให้วัตถุที่อยู่หนึ่งเคลื่อนที่ เช่น การขว้างลูกบอล ตีวงล้อจักรยานนี้เด็กจะเป็นผู้กระทำกับวัตถุเป็นหลัก
2. การหยุดวัตถุเคลื่อนที่เป็นกิจกรรมของเด็กที่ฝึกให้เด็กรับหรือหยุดวัตถุที่กำลังเคลื่อนที่ มาหา เช่นรับลูกบอล รับของที่โยนมา เป็นต้น
3. การเคลื่อนที่ไปพร้อมกับวัตถุเช่นการอุ้มลูกบอลวิ่งการวิ่งโบกสายรุ้งเป็นต้นสิ่งที่เด็ก ได้รับและเรียนรู้จากกิจกรรมนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเข้าใจตนเองและผู้อื่นมีจิตสัมพันธ์รวมถึงการ วางตัว

สรุปได้ว่าเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวและชอบเคลื่อนไหวร่างกายอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นควรจัดให้เหมาะกับวัยและตามความสนใจของเด็กด้วยการ จัดบรรยากาศและนำอุปกรณ์ต่างๆ มาใช้ประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การ ช่วยเหลือรู้จักการแก้ไขปัญหา และเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีจากการใช้อุปกรณ์ต่างๆ

เทคนิควิธีการสอนคืออะไร

เทคนิควิธีการสอน

ปรัชญาพื้นฐานและวิธีการสอน เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครู บทบาทหน้าที่ของนักเรียน สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน ฯลฯ ที่ต้องการสอน

กลยุทธ์ในการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ต้องนำมาใช้ในการจัดระเบียบสภาพแวดล้อมทางการศึกษา สิ่งที่ต้องนำมาใช้พิจารณาในการเลือกเทคนิควิธีการสอน:Content เนื้อหา ,Time เวลา, Feedback การให้ข้อมูลย้อนกลับ ,When to change tasks เมื่อไหร่ที่ควรเปลี่ยนกิจกรรม

การสอนโดยตรงหรือการสอนแบบสั่งการ

ครูเป็นคนควบคุม สั่งการ โดยครูเป็นผู้อธิบาย สาธิต ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งและครูให้ข้อเสนอแนะและประเมินผล ครูเป็นผู้ตัดสินใจเมื่อถึงเวลาเปลี่ยนกิจกรรมหรือแบบฝึก

ข้อดี คือ สามารถฝึกทักษะซ้ำๆ ได้ ,ควบคุมเวลาในการสอนได้, ปลอดภัย, โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการนี้ ,อยู่ภายใต้การควบคุมของครู

ความท้าทาย เช่น นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดี, ครูที่สอนแบบนี้มักจะเก่ง ทำให้พูดมากเกินไป, โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการนี้

การสอนแบบฝึกซ้อม

ครูเป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับเนื้อหา แต่นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่ทำเองตามความท้าทายของตนเอง ครูยังคงเป็นหลักในการ ให้ข้อเสนอแนะและประเมินผล นักเรียนมีเวลาในการฝึกซ้อมและทำกิจกรรม

ข้อดี คือ ระดับของทักษะมีความท้าทายที่กว้าง ,ครูมีการให้ข้อเสนอแนะที่สามารถเดินไปเรื่อยๆ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง ,ใช้อุปกรณ์เพียงเล็กน้อย สามารถบริหารจัดการได้ง่าย
ความท้าทาย เช่น ต้องมั่นใจว่าพูดหรือสื่อสารชัดเจน อ่านเข้าใจ ,ใช้เวลาในการศึกษาเพื่อออกแบบกิจกรรมที่ดี ซึ่งใช้เวลาในการทำค่อนข้างนาน ,นักเรียนรับผิดชอบตัวเอง ,พัฒนาคุณภาพของการฝึก ทำให้ความสามารถดีขึ้น

การสอนแบบเพื่อนสอนเพื่อน

นักเรียนได้เรียนรู้จากคนอื่นๆ ในขณะที่มีการสลับบทบาทหน้าที่กันเอง เช่น ผู้สังเกตการณ์และผู้ทำตาม โค้ชและผู้เล่น เป็นต้น สิ่งที่ดีที่สุดไม่ใช่การเรียนรู้คนเดียว แต่เป็นการสอนคนอื่นได้อย่างถูกต้อง คือ คนที่เก่งสามารถหาแนวทาง วิธีการในการสอนเพื่อนหรือคนที่อ่อนกว่าได้ เพื่อช่วยเหลือเพื่อน

ข้อดี คือ การให้ข้อเสนอแนะเพื่อนจากการสังเกตจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มากขึ้น ,เกิดองค์ความรู้จากการเรียนรู้ ,สอนให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กันเกิดการพัฒนาทักษะทางสังคม ,ใช้เมื่ออุปกรณ์และพื้นที่จำกัด เพื่อไม่ให้นักเรียนรอทำกิจกรรมนานเกินไป

ความท้าทาย เช่น พัฒนาการใช้น้ำเสียง คำพูด ,การจับคู่ของนักเรียน ทำให้เกิดทักษะการสื่อสารและการสังเกต) เป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ ,นักเรียนรู้จักการเป็นผู้สังเกตและวิธีการคิดและพูดคุย

การสอนแบบร่วมมือร่วมใจ เป็นกลยุทธ์การเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จในการที่ทีมเล็กๆ แต่ละคนมีระดับความสามารถที่แตกต่างกัน โดยที่มีการใช้ความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงความเข้าใจของพวกเขา โดยสอนให้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน อดทน มีความร่วมมือร่วมใจ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การทำงานร่วมกัน โดยใช้เกมเป็นสื่อ มีการใช้ทักษะการสื่อสาร ผู้นำผู้ตาม

การทำงานเป็นทีม

นอกจากวิธีการสอนแบบต่างๆ แล้วยังมีเรื่องที่เกี่ยวข้องและสำคัญเช่นเดียวกัน ดังนี้

การสอนพลศึกษา กิจกรรมทางกาย กีฬาและการออกกำลังกาย (ศาสตราจารย์สาลี สุภาภรณ์:เอกสารประกอบการสอน) การกีฬาและการออกกำลังกายมีลักษณะเฉพาะซึ่งแตกต่างไปจากการสอนในห้องเรียนหลายประการ ประการแรก ผู้เรียนมีการเคลื่อนที่เพื่อเปลี่ยนตำแหน่งบ่อยครั้ง เช่น

การเดินแอโรบิก การว่ายน้ำ การวิ่ง และการเล่นบาสเกตบอล เป็นต้น การควบคุมดูแลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพจึงยากกว่าการเรียนในชั้นเรียน ประการที่สอง สนามฝึกซ้อมมีพื้นที่กว้างกว่าห้องเรียนมาก การใช้เสียงให้ได้ยินชัดเจนตลอดจนการดูแลผู้เรียนอย่างทั่วถึงจึงยุ่งยากกว่าการเรียนในห้อง ประการที่สาม ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสนใจในกีฬาที่ตนเลือก ไม่เหมือนกับการเรียนในห้องที่หลายๆ วิชาเป็นการบังคับให้เรียน ความตั้งใจและความสนใจของผู้เรียนจึงมีมากกว่าการเรียนวิชาบังคับต่างๆ เป็นผลให้ปัญหาความไม่ตั้งใจหรือไม่ให้ความร่วมมือลดน้อยลง ประการสุดท้าย ผู้เรียนมีโอกาสในการพบปะและฝึกฝนร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่มีการฝึกซ้อมหรือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นครูต้องสอนให้ผู้เรียนรู้ว่าโอกาสใดสามารถพูดคุยได้และสถานการณ์เช่นใดไม่ควรคุย เพราะเป็นการรบกวนครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน จะเห็นได้ว่าการที่จะเป็นครูสอนกีฬา (เช่น ว่ายน้ำ ฟุตบอล) หรือสอนการออกกำลังกาย (เช่น การเดินแอโรบิก หรือการวิ่ง) ที่ดี ครูจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เพราะความรู้และความชำนาญในการเล่นกีฬาที่ตนเองสอนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังไม่อาจช่วยให้ครูประสบความสำเร็จในการสอนได้

เนื่องจากการสอนผู้เรียนจำนวน 1-2 คน มีปัญหาน้อยกว่าการสอนเป็นกลุ่ม ดังนั้นในเอกสารนี้จะกล่าวถึงการสอนผู้เรียนเป็นกลุ่มที่มากกว่า 15 คน ขึ้นไปหรือหากครูเคยสอนผู้เรียนกลุ่มใหญ่มาก เช่นเกินกว่า 50 คนขึ้นไป ตัวครูก็จะมีประสบการณ์ตรงด้วยตนเองแล้วว่าจำนวนผู้เรียนยิ่งมาก ปัญหาและความยุ่งยากก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ประสิทธิภาพในการสอนย่อมลดลงเพราะครูคนเดียวไม่สามารถสอนและดูแลผู้เรียนกลุ่มใหญ่ได้อย่างทั่วถึง

งานของครู (Tasks)

ในระหว่างที่มีการเรียนการสอนทฤษฎีในชั้นเรียนหรือการสอนภาคปฏิบัติในห้องทดลอง หรือสอนทักษะกีฬาในสนามต่างๆ งานที่ครูสอนต้องทำมีอยู่ 2 ชนิดหลักๆ คืองานที่เกี่ยวข้องกับการ จัดชั้นเรียน (Managerial Tasks) และงานที่เกี่ยวกับการสอน (Instructional Tasks) งานการจัดชั้นเรียน (Managerial Tasks) คือ กิจกรรมทั้งหลายที่จะเอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ ด้วยความราบรื่น เช่น

การแจกเอกสารประกอบการบรรยาย การจ่ายอุปกรณ์ให้แก่ผู้เรียน การเก็บอุปกรณ์คืน เมื่อเลิกเรียน การสำรวจรายชื่อผู้เข้าเรียน การจัดรูปแบบแถวเพื่อทำการสอน การแบ่งกลุ่มผู้เรียน ตามความเหมาะสม การวางแผนปฏิบัติต่างๆ การลงโทษผู้เรียนที่ทำผิดกฎระเบียบหรือไม่ให้ความร่วมมือ การใช้สัญญาณสื่อสารกับผู้เรียนในขณะที่ยังดำเนินการสอน ได้แก่ สัญญาณการเรียกรวม การให้เริ่มฝึกกิจกรรม การหยุดพัก เป็นต้น

สำหรับงานสอน (Instruction Tasks) คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดความรู้ด้าน ทักษะการเคลื่อนไหวและเทคนิคต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งได้แก่ การอธิบายและสาธิต การอบอุ่น ร่างกาย การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ การให้คิว (Cuing) การให้ข้อมูลย้อนกลับหรือฟีดแบค (Feedback) ตลอดจนการให้แบบฝึกต่างๆ

นอกจากงานของครูที่กล่าวถึงมาแล้วยังมีงานอีกอย่างหนึ่งซึ่งเรียกว่างานเกี่ยวกับสังคม (Social Tasks) เป็นความพยายามของผู้เรียนที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็น เพื่อนในชั้นหรือครูผู้สอนก็ตาม ครูจึงควรให้ความสนใจกับงานสังคมของผู้เรียน เพื่อให้สามารถสอน และควบคุมชั้นได้ดี เช่น ออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำความคุ้นเคยและเล่น กับเพื่อนคนอื่นๆ ในห้อง

ครูจะเริ่มสอนอย่างไรในแต่ละครั้ง ครูส่วนใหญ่คงตอบว่า ต้องเริ่มจากการสร้างความ พร้อมให้กับผู้เรียน ครูที่สอนในห้องอาจจะทบทวนบทเรียนหรือนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีการต่างๆ ส่วนครูที่สอนกีฬาและการออกกำลังกายก็จะสร้างความพร้อมโดยการให้นักเรียนอบอุ่นร่างกายหรือ การ

วอร์มอัพ (Warm – up) ด้วยการวิ่งรอบสนามหรือทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จากการวิจัยพบว่า การวิ่งไปรอบๆ สนาม เป็นกิจกรรมที่นักเรียนเห็นว่าน่าเบื่อและซ้ำซาก ดังนั้น ครูสอนควรหาวิธีอบอุ่นร่างกายที่หลากหลายและเข้ากันกับเนื้อหาที่จะสอน ซึ่งเรียกว่า Active Warm –up Activities โดยเน้นการเคลื่อนไหวพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เดิน วิ่ง กระโดด โดยเริ่มจากช้าๆ และเพิ่มความเร็วขึ้น ตัวอย่างการอบอุ่นร่างกายง่ายๆ ได้แก่ การเดินซาสลับเร็ว เป็นคู่ๆ หรือกลุ่มละ 3 คน เพื่อให้ให้นักเรียนมีการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นขณะเดียวกันก็ทำการยืด เหยียดกล้ามเนื้อเป็นระยะๆ ขณะที่เดิน กิจกรรมเหล่านี้ผู้เรียนจะได้เห็นตัวอย่างซึ่งเป็นการลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมในโรงยิมส์ ผู้สอนควรพิจารณาการเคลื่อนไหวหรือทำยืดเหยียดกล้ามเนื้อไปด้วยเพื่อลด เวลาในการอธิบายให้สั้นลงและเป็นการเพิ่มเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน

สัญญาณที่ใช้ในการสอนจัดว่าเป็นแนวปฏิบัติ (Routine) อีกอย่างหนึ่งที่ช่วยให้การสอน ดำเนินไปได้รวดเร็ว เช่น น้ำนิ่ง (Freeze/Stop) หมายถึง หยุดพัก น้ำไหล (Go) คือ เริ่มทำกิจกรรม น้ำลง (Down) คือ วางอุปกรณ์ลง น้ำวน (Gather) หมายถึง เรียกรวม เป็นต้น ครูสามารถใช้ทั้งการ

พูดและสัญญาณมือเพื่อสื่อสารกับผู้เรียนที่อยู่ไกลจากตำแหน่งที่ครูยืน ตัวอย่าง ครูเป่านกหวีดพูดว่าน้ำนิ่งและชูมือ/กำปั้นขึ้นเหนือศีรษะ นักเรียนอาจได้ยินครูพูดหรือมองเห็นครูชูมือหรือทั้งสองอย่าง การให้ความร่วมมือโดยหยุดฟังก็จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ความคาดหวังของผู้สอน การสอนกฎและแนวปฏิบัติทำให้ผู้เรียนทราบว่าครูคาดหวังอะไรจากผู้เรียน พฤติกรรมใดที่ผู้เรียนควรทำหรือไม่ควรทำ (เช่น ครูไม่ต้องการให้ผู้เรียนนั่งบนลูกบาสเกตบอล) นอกจากนั้นการอธิบายวิธีการให้เกรตก็เป็นการบอกถึงความคาดหวังของครูด้วย กล่าวคือ ถ้าให้คะแนนความยืดหยุ่น ความแข็งแรง โดยมีการทดสอบ แสดงว่าครูคาดหวังว่าผู้เรียนจะมีองค์ประกอบดังกล่าวดีขึ้น

ครูควรเริ่มต้นสอนชั่วโมงแรกด้วยการทำความตกลงกันในเรื่อง กฎระเบียบและแนวปฏิบัติ (Rules & Routines) (หรือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎต่างๆ ด้วย) เพื่อเป็นการวางพื้นฐานในเรื่องวินัยให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะมีผลให้มีปัญหาระเบียบวินัยในขณะที่สอนน้อยลง และครูก็จะสามารถดำเนินการสอนได้อย่างรวดเร็วอีกด้วย

การสอนโดยบอกผู้เรียนว่าให้เริ่มต้นเลี้ยงลูกบาสเกตบอลอย่างไร หรืออธิบายวิธีการอันเดอร์วอลเลย์บอล แล้วให้ฝึกอันเดอร์ให้ได้จำนวนครั้งมากที่สุด หรือให้วิ่งรอบสนาม 3 รอบ และกระโดดตบ เป็นต้น วิธีการดังกล่าวนี้ เป็นการสอนแบบสั่ง (Command Style) กล่าวคือ ครูทำหน้าที่เป็นผู้สอนหรือบอกผู้เรียนว่าทำอย่างไร การสอนแบบสั่งเหมาะสำหรับกิจกรรมที่ต้องการความพร้อมเพรียง ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น วอร์มอัพเหมือนกัน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การสอนแต่ละครั้งไม่ได้หมายความว่าครูจะต้องสั่งเสียทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ครูสามารถใช้วิธีสอนที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมและผู้เรียน ซึ่งมีความแตกต่างกันไป ครูควรเน้นเกมหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างความร่วมมือร่วมใจ (Cooperative Game) และเน้นการทำงานเป็นทีมมากกว่าการแข่งขันที่ให้ความสำคัญกับการแพ้หรือชนะเท่านั้น ทุกครั้งที่มีการแข่งขัน ครูควรให้ความสำคัญกับความเสมอภาค ยุติธรรม และไม่คดโกง ชัยชนะที่ได้มาจากการโกงทุกรูปแบบแสดงให้เห็นถึงการเอาเปรียบ จิตใจคับแคบ เห็นแก่ตัว ซึ่งส่งผลบ่อนทำลายให้นักเรียนเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ด้อยคุณภาพ คือ เอาเปรียบและโกงทุกรูปแบบ

การคืบ (Cueing)

การสอนโดยตรง (Direct) โดยเริ่มต้นจากการอธิบายและสาธิตทักษะนั้น เป็นวิธีการสอนกีฬาที่ครูพลศึกษาและโค้ชกีฬาใช้กันมายาวนาน โดยเชื่อกันว่าเป็นวิธีการสอนทักษะกีฬาที่ได้ผลดี อย่างไรก็ตาม การสอนกีฬาไม่ใช่วิธีการสอนภาคทฤษฎี เช่น วิชาภาษาไทยหรือสังคมที่ครูเข้ามบรรยายยาวๆ การเรียนกีฬา นักเรียนต้องการเคลื่อนไหว การอธิบายยาวๆ ทำให้ผู้เรียนไม่ให้ความสนใจ หรือไม่เข้าใจว่าตรงไหนบ้างเป็นข้อมูลที่สำคัญ ถ้าครูอธิบายเรื่องการอันเดอร์วอลเลย์บอลจบลง แล้วลองถามผู้เรียน 5 คน ว่าการอันเดอร์ทำอย่างไร ครูอาจได้คำตอบ 5 อย่างที่ไม่เหมือนกัน คือคำตอบอาจจะวนอยู่ในเรื่องที่คุณสอนแต่ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญของการปฏิบัติทักษะ ทำไมนักเรียน 5 คน จึงไม่มีใครตอบเหมือนกันหรือตอบอย่างที่ครูคาดหวัง มีกระบวนการถ่ายทอดหรือมี

ความผิดพลาดเกิดขึ้นตรงไหน ครูจึงไม่สามารถสื่อสารให้ผู้เรียนเข้าใจได้ โดยปกติคนทั่วๆ ไปจะสามารถจดจำสิ่งต่างๆ ได้ครั้งละประมาณ

4-5 อย่างหากไม่มีการคิวมาช่วยในการจำ ผู้เรียนก็จะไม่รู้ว่คำอธิบายส่วนไหนที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติทักษะและส่วนไหนไม่สำคัญ ดังนั้น จึงจดจำสิ่งที่ครูบรรยายแตกต่างกันออกไป สิ่งที่ผู้เรียนจำอาจเป็นข้อปลีกย่อยซึ่งไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญของทักษะก็เป็นได้ การคิว จึงช่วยให้ผู้เรียนทราบว่องค์ประกอบสำคัญประกอบด้วยอะไรบ้าง

คิวหรือคิวการเรียนรู้ (Learning Cue) คือ คำหรือกลุ่มคำที่ผู้สอนเลือกมาใช้ในการสื่อสารกับผู้เรียนแทนการอธิบายที่ค่อนข้างยาว คิวที่ดีต้องบ่งบอกถึงคุณลักษณะหรือวิธีการเคลื่อนไหวที่สำคัญในการปฏิบัติทักษะที่ครูต้องการสอน การสอนทักษะการเคลื่อนไหวที่สำคัญในการปฏิบัติทักษะที่ครูต้องการสอน การสอนทักษะการเคลื่อนไหว กีฬาและการออกกำลังกายต้องอาศัยการคิว เพื่อให้ผู้เรียนจำขั้นตอนการปฏิบัติทักษะได้รวดเร็ว นอกจากนั้น การคิวยังเป็นประโยชน์ต่อการให้ฟีดแบค (Feedback) หรือข้อมูลย้อนกลับของครูเองด้วย

การคิวนอกจากจะใช้ในการสอนเพื่อบ่งบอกทักษะ ฟอรัม หรือวิธีการเคลื่อนไหวแล้วยังใช้ดึงความสนใจของผู้เรียนได้ด้วย ตัวอย่างการคิวขั้นตอนการปฏิบัติทักษะ เช่น ผู้สอนคิวว่า ก้าวเท้าซ้ายทแยง เหยียดไม่ไปหลัง เหยียดไม่ไปด้านหน้า ตีผ่านลูกบอล นั่นคือ การอธิบายเนื้อเรื่อง การตีเทนนิสด้วยลูกฟร้อแฮนด์ (Forehand) โดยย่อด้วยการใช้คิว ทำให้ผู้เรียนรูว่จะต้องให้ความสนใจกับกระบวนการเหยียดไม่ไปข้างหลังและข้างหน้าแล้วตีผ่านลูกเทนนิส ส่วนการคิวเพื่อให้ความสนใจของผู้เรียนจดจ่ออยู่ ณ ตำแหน่งของร่างกายหรืออุปกรณ์กีฬานั้น เป็นคนละประเด็นกัน หากครูเคยคิดว่า ตามองบอลหรือตามองลูก แสดงว่าครูคิดหรือเคยเห็นว่าผู้เรียนตาไม่ได้มองที่ลูกบอล ซึ่งในความเป็นจริงนั้นผู้เรียนส่วนใหญ่ก็จ้องหรือมองลูกบอลอยู่แล้ว การเลือกคิวที่ดีจึงเป็นทักษะที่ครูสอนพลศึกษาและกีฬา ต้องทำความเข้าใจกับทักษะการเคลื่อนไหวและฝึกคิวย่อยๆ ความชำนาญก็จะเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้น การคิวชื่อทำการเคลื่อนไหวหรือทำยืดเหยียดกล้ามเนื้อก็มีความสำคัญเพราะทำให้ครูไม่ต้องอธิบายยาวนาน

การเขียนเนื้อเรื่องและคิว (Writing Content & Cue)

ทักษะการตีลูกแบบหน้ามือ (Forehand Ground Stroke) กีฬาเทนนิสเนื้อเรื่องผู้เรียนที่ถนัดขวา (มือขวาถือแร็กเกตถนัดซ้ายปฏิบัติตรงกันข้าม) ให้ยืนท่าเตรียม (แยกเท้าเท่าช่วงไหล่ เท้าขนาน) ย่อเข่า มือขวาถือแร็กเกตหรือไม้เทนนิส จากนั้นก้าวเท้าซ้ายทแยงเพื่อให้ไหล่ซ้ายหันเข้าหาตาข่าย ย่อเข่าน้ำหนักอยู่ที่เท้าซ้ายพร้อมกับเหยียดแร็กเกตไปด้านหลังสะโพก (เหยียดแขนตึงขณะเหยียดไม้) ขั้นต่อไปให้บิดลำตัวเพื่อหันหน้าเข้าหาตาข่ายพร้อมทั้งเหยียดไม้จากด้านหลังไปยังด้านหน้าเพื่อตีลูก หน้าไม้ประทะลูกประมาณ 75 – 100 เซนติเมตร ด้านหน้าเท้าซ้าย ตีลูกตรงกลางหน้าไม้โดยไม่ตั้งจากกับลูก หัวไม้สูงกว่าข้อมือ จากนั้นเหยียดไม้ตามลูกบอลขึ้นไปทางไหล่ซ้าย พร้อมกับก้าวเท้าขวามาอยู่กับเท้าซ้ายคือ เพื่อกลับมาอยู่ในท่าเตรียม

การคิว

1. เตรียม (Ready) คือ การยืนแยกเท้าประมาณช่วงไหล่ ย่อเข่า มือขวาถือไม้เทนนิส
2. ก้าวซ้ายแย่ง (Step Across) หมายถึง การก้าวเท้าซ้ายทแยงเพื่อให้ไหล่ซ้ายหันเข้าหาตาข่าย ย่อเข่า น้ำหนักอยู่ที่เท้าซ้าย
3. เหยี่ยงไม้ไปหลัง (Swing Back) คือ การเหยี่ยงไม้เทนนิสไปด้านหลังสะโพก (เหยียดแขนถึงขณะเหยี่ยงไม้)
4. เหยี่ยงไม้ไปด้านหน้า (Swing Forward) หมายถึง การบิดลำตัวเพื่อหันหน้าเข้าหาตาข่ายพร้อมทั้งเหยี่ยงไม้จากด้านหลังไปยังด้านหน้าเพื่อตีลูก
5. ตีผ่านลูกบอล (Hit through the Ball hit and follow through) คือ การเหยี่ยงไม้ไปปะทะลูกเทนนิส ด้านหน้าเท้าซ้าย ด้านหน้าเท้าซ้าย ตีลูกตรงกลางหน้าไม้โดยไม่ตั้งฉากกับลูกหัวไม้สูงกว่าข้อมือจากนั้นเหยี่ยงไม้ตามลูกบอล ขึ้นไปทางไหล่ซ้าย

สรุปการเลือกและเรียงลำดับการคิว

คิว (Cue or Learning Cue) คือ คำหรือวลีที่ใช้บ่งชี้และสื่อสารกับผู้เรียนถึงส่วนประกอบหรือขั้นตอนที่สำคัญของทักษะหรือการเคลื่อนไหว การเลือกคิวที่ดีมีความสำคัญสำหรับผู้เรียนมาก โดยเฉพาะผู้เรียนใหม่ เพราะความจำและการปฏิบัติต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน คิวที่นำเสนอต่อผู้เรียนจึงควรตัดทอนให้สั้นลงเหลือเฉพาะคำหรือวลีที่สำคัญและนำมาเรียงลำดับอย่างต่อเนื่องกันการเน้นให้ผู้เรียนจดจำไปยังคิวการสอน มีผลต่อการปฏิบัติทักษะโดยตรง คิวที่ดีควรถูกต้อง สั้น เป็นภาษาที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ไม่เกิน 5 คิว) และในการสอนครูสามารถลดคิวลงได้แต่ไม่ควรเปลี่ยนคิวบ่อยๆ เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

“การจัดการชั้นเรียนและการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย”

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที
 สื่อประกอบการฝึกอบรม Power Point ประกอบการบรรยาย

เนื้อหา

แนวคิดและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549: 6 – 12) ตามหมวดที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป: ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นและทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

หมวด 5 การบริหารและการจัดการการศึกษา

มาตรา 33 สภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายและแผนด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม การสนับสนุนทรัพยากร การประเมินผลการจัดการศึกษา การดำเนินการด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการพิจารณากลับกรองกฎหมายและกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการสภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ ประกอบด้วย รัฐมนตรี เป็นประธาน กรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกัน

ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นนิติบุคคล และให้เลขาธิการสภาเป็นกรรมการและเลขานุการ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2549)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 บัญญัติให้มีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549: 163) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2545 – 2559) ที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการนำสารพของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติและเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาแผนการศึกษาแห่งชาติได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญาพื้นฐานในการกำหนดแผน โดยมีศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และธรรมชาติ บูรณาการเชื่อมโยงเป็นกระบวนการ โดยรวมที่ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน มีคุณภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม และมุ่งไปสู่การอยู่ดีมีสุขของคนไทยทั้งปวง

เจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549: 164)

(1) พัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

(2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง ละมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนและแนวนโยบายเพื่อมุ่งมั่นพัฒนาคนและสังคมไทยโดยรวม ดังนี้

วัตถุประสงค์ 1 พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุล

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 1: พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภทการศึกษา

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 2: ปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและมีความภูมิใจในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และรังเกียจการทุจริตต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 3: เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตได้มีโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้ โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ ยากจน อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล ทุกกันดาร

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 4: ผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขัน และร่วมมือกับนานาชาติ

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 5: พัฒนามาตรฐานและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 6: ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีคุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

วัตถุประสงค์ 2 สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้
แนวนโยบาย

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 7: ส่งเสริมการจัดการศึกษา อบรม และเรียนรู้ของสถาบัน ศาสนา และสถาบันทางสังคม ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 8: ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายภูมิปัญญา และการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม พลศึกษา กีฬาเป็นวิถีชีวิตอย่างมีคุณภาพและตลอดชีวิต

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 9: ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา พัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้ และสร้างกลไกการนำผลการวิจัยไปใช้ ประโยชน์

วัตถุประสงค์ 3 พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้าง สังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 10: พัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนา คุณภาพ เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 11: เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยเร่งรัดกระจาย อำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 12: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ประชาชน ประชา สังคม และทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 13: ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ และการลงทุนเพื่อ การศึกษา ตลอดจนบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 14: ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา พัฒนา ความเป็นสากลของการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน และเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ของประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ขณะเดียวกันสามารถอยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสันติสุข มีการ พึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน

สรุปได้ว่าแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2545 – 2559) ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนามนุษย์เป็นองค์รวม อันได้แก่ความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ก็ได้ ชี้ให้เห็นความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมี

ความรอบรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืนต่อไป ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทยให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3) มีวิสัยทัศน์ คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
 2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
 3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
 4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
 5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
- ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยี ด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ

1. ภาษาไทย 2. คณิตศาสตร์ 3. วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8. ภาษาต่างประเทศ สำหรับ รายละเอียดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมาย เพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน

สุขศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน

พลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม และกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา

สาระที่เป็นกรอบเนื้อหาหรือขอบข่ายองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาประกอบด้วย

การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต ความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการทำงานของระบบต่างๆ ของร่างกาย รวมถึงวิถีปฏิบัติตนเพื่อให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่สมวัย

ชีวิตและครอบครัว ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องคุณค่าของตนเองและครอบครัว การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ความรู้สึกทางเพศ การสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น สุขปฏิบัติทางเพศ และทักษะในการดำเนินชีวิต

การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ การเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกีฬา ทั้งประเภทบุคคล และประเภททีมอย่างหลากหลายทั้งไทยและสากล การปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบ และข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย และกีฬา และความมีน้ำใจนักกีฬา

การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการเลือกบริโภคอาหาร ผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพ การสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ และการป้องกันโรคทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ

ความปลอดภัยในชีวิต ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ทั้งความเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ ความรุนแรง อันตรายจากการใช้ยาและสารเสพติด รวมถึงแนวทางในการสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิต

สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ประกอบด้วย 5 สาระด้วยกันได้แก่

สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรคและการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้ยาเสพติด และความรุนแรง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา

ความสำคัญของพลศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 35) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพลศึกษาไว้ว่า พลศึกษาเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้าน โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาที่เหมาะสมเป็นสื่อทำให้สมรรถภาพทางกายและจิตใจ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตนเองอย่างเต็มที่ ควบคู่ไปกับการให้ความรู้และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมที่นำมาใช้ในการปฏิบัติต้องเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ใช้กล้ามเนื้อและอวัยวะต่างๆ ของร่างกายทำงานมากกว่าการเคลื่อนไหวปกติที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการออกกำลังกาย เพื่อรักษาไว้ซึ่งสมรรถภาพและสุขภาพที่ดีและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า กิจกรรมพลศึกษาเป็นกิจกรรมที่ใช้ร่างกายเป็นสื่อในการประกอบกิจกรรมต่างๆ และมีผลต่อการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมพลศึกษามีส่วนในการตอบสนองความต้องการของเด็กในด้านการเล่น การออกกำลังกาย เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อ พัฒนาการเคลื่อนไหว รวมทั้งการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะ และการทรงตัว ให้เด็กเกิดความมั่นใจในการเล่น ซึ่งจะส่งผลถึงบุคลิกภาพของตัวเด็กเอง อีกทั้งยังสามารถปลูกฝังความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้จักการให้อภัย มีคุณธรรม มีความเอื้อเฟื้อให้เกิดขึ้นในตัวเด็กโดยผ่านกิจกรรมการเล่นต่างๆ

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2540:80) ได้กล่าวว่า การที่วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาอย่างหนึ่งดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้นั้น ก็เนื่องมาจากการพลศึกษาได้มีการตัดสินใจในสิ่งที่สำคัญสองอย่างคือ การ

ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงความมุ่งหมายของการพลศึกษาเอง และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโปรแกรมที่เกี่ยวกับการฝึกกายบริหารที่เป็นการฝึกแบบหมู่ออกไป การพลศึกษานั้นควรจะมุ่งความสนใจของตนเองและทำตัวเองให้มีความเกี่ยวข้องกับโปรแกรมของโรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย การตัดสินใจในสิ่งเหล่านี้เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานของความเข้าใจที่ว่า พลศึกษานั้นเป็นกระบวนการการศึกษาที่มีประโยชน์ ที่จะช่วยทำให้เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกบุคลและเพื่อความเป็นพลเมืองที่ดีได้ ประโยชน์เหล่านี้เกิดขึ้นจากพัฒนาการที่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้มี 4 ประการคือ 1) พัฒนาการทางระบบอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย 2) พัฒนาการทางด้านทักษะในการทำงานประสานกันระหว่างกล้ามเนื้อและประสาท 3) พัฒนาการทางความสนใจในการเล่นและนันทนาการ และ 4) พัฒนาการในมาตรฐานของพฤติกรรม

จากความสำคัญดังกล่าวสรุปได้ว่า พลศึกษาเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความสำคัญ เช่นเดียวกับศาสตร์ทางการศึกษาอื่นๆ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาเป็นองค์รวมนั้นคือ พัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา คุณค่าและประโยชน์ของพลศึกษา จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลได้พัฒนาความซาบซึ้งของการเคลื่อนไหวจนถึงขั้นที่ระลึกได้ว่า กิจกรรมเหล่านั้น คือส่วนที่จำเป็นอย่างหนึ่งของชีวิตประจำวันของตน นั้นแสดงว่าบุคคลได้เห็นความสำคัญของการประกอบกิจกรรมพลศึกษาให้เป็นกิจนิสัยนั่นเอง

จุดมุ่งหมายของการสอนพลศึกษา

พลศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาจิตใจ ศีลธรรม และวัฒนธรรมของบุคคล และเป็น การศึกษาที่ไม่สิ้นสุดในตัวของมันเอง แต่เป็นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้สึก และความมุ่งมั่น ความ แน่วแน่ ความบริสุทธิ์และประโยชน์ให้ผู้เรียนมากยิ่งขึ้นจุดมุ่งหมาย ของการสอนพลศึกษามี 5 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการประณการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 50 – 51) คือ

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย (Physical development) คือ ความต้องการให้นักเรียนเป็น บุคคลที่มีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพสมบูรณ์อยู่เสมอ เพราะการเคลื่อนไหวหรือการออกกำลังกายนั้น จะทำให้ระบบประสาทกับระบบกล้ามเนื้อ (Neuromuscular) ทำงานสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความแข็งแรง ความอดทน กำลัง ความเร็ว ความคล่องตัว ปฏิภาณตอบสนอง ความ ยืดหยุ่น ความสมดุล ที่รวมเรียกว่า สมรรถภาพทางกาย (Physical fitness) ได้เป็นอย่างดี และทำให้ ร่างกายเกิดความเจริญเติบโตตามกฎของการใช้และไม่ใช้ (Law of use and disuse) คือ กล้ามเนื้อ ส่วนใดที่ถูกใช้งานอยู่เสมอก็จะเจริญเติบโต แต่ถ้าไม่ใช้ก็จะเล็กลีบลงขาดความแข็งแรง (Thondike. n.d.; citing Corsini. 2002: 540)

2. การพัฒนาทางด้านจิตใจ (Mental development) คือ ความต้องการให้นักเรียนเกิด ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นคนที่มีเหตุผล รู้จักใช้สติปัญญาไตร่ตรอง ตัดสินใจได้เด็ดขาดถูกต้องและ รวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นในการเล่นกีฬา เพราะต้องใช้ไหว พริบ สติปัญญาในการแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้นแล้วยังต้องการให้ นักเรียนเป็นผู้มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ร่างเร็งแจ่มใสอยู่เสมอ

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาจะนำไปสู่ชีวิตที่มีความสุขทั้งกายและใจ ดังที่เพลโต นักปราชญ์ชาวกรีก (อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 50) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา ทำให้สุขภาพทางกายและจิตใจดีขึ้น เพราะสุขภาพทางกายและทางจิตใจมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมาก และถ้าสุขภาพทางกายดีแล้วสุขภาพทางจิตใจก็จะดีด้วย (Sound mind in sound body)

3. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ (Emotional development) คือ ความต้องการให้นักเรียน รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความยับยั้งใจ อดทน อดกลั้น ไม่โกรธง่าย ภูมิใจในตนเองเมื่อประสบความสำเร็จในการเล่นกีฬา การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเองและรู้จักควบคุมอารมณ์ เพื่อจะได้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. พัฒนาการทางด้านสังคม (Social development) คือ ความต้องการให้นักเรียนฝึกการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น เป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ การอยู่ร่วมกันในสังคม ประชาธิปไตย มารยาท และประเพณี สิ่งต่างๆ เหล่านี้นักเรียนจะได้รับการฝึกฝนเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา และต่อไปจะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม หรือการเลือกหัวหน้าทีม การเล่นกีฬาเป็นทีม เป็นกลุ่ม ทำให้ทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยกันสามัคคีและรับผิดชอบร่วมกัน รู้จักการวางตัวเมื่อเป็นผู้แพ้หรือผู้ชนะ เป็นต้น ในชั่วโมงพลศึกษาจึงเปรียบเสมือนห้องทดลองปฏิบัติการทางพฤติกรรมของนักเรียน สิ่งที่ต้องเน้นคือ พฤติกรรมแสดงออกของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม และความมีน้ำใจนักกีฬา (Sportsmanship)

5. พัฒนาการทางด้านทักษะ (Skill development) คือ ความต้องการให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาการทำงานสัมพันธ์กันระหว่างระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาท โดยเป็นการทำงานสัมพันธ์กันระหว่างระบบกล้ามเนื้อต่างๆ (Muscular coordination) ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งทำงานสัมพันธ์กันระหว่างระบบประสาทและระบบกล้ามเนื้อ (Muscular and nervous coordination) ผลการสัมพันธ์กันของระบบดังกล่าวจะก่อให้เกิดทักษะ ซึ่งทักษะนั้นจะเกิดขึ้นได้ด้วยการฝึกฝนอยู่เป็นประจำ เป็นทักษะในการใช้อวัยวะต่างๆ ของร่างกายประกอบการใช้สติปัญญาระหว่างในขณะเล่นกีฬา เมื่อมีทักษะแล้วนักเรียนก็จะอยากเล่นกีฬาต่อไป ทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้นนอกจากนั้นแล้ว การมีทักษะยังทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เกิดความสนใจ และต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่อไป

หลักการสอนพลศึกษา

การสอน (Teaching skill phase) เป็นขั้นที่มีความสำคัญสูงสุดสำหรับการสอนพลศึกษา โดยเฉพาะการสอนทักษะ เป็นขั้นที่ต้องอาศัยกระบวนการของการใช้ความรู้และเทคนิคของครูเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงควรเลือกกิจกรรมการสอนทักษะมาปฏิบัติให้ถูกต้องมากที่สุดและควรใช้เวลาให้น้อยที่สุด โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการสอนพลศึกษา คือ เพื่อให้นักเรียนได้รู้วิธีการและท่าทางที่ถูกต้องของการปฏิบัติทักษะต่างๆ และเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 55 – 56) หลักการสอนพลศึกษา มีดังนี้

1. ใช้เวลาสอนหรือแสดงอย่างรวบรัดและใช้เวลาให้น้อยที่สุด ประมาณ 5-8 นาที เพราะนักเรียนอยากเล่นหรือปฏิบัติอย่างรวดเร็วมากกว่านั่งฟังเฉยๆ นานๆ
2. ต้องจัดรูปแบบของชั้น ให้นักเรียนสามารถได้ยินและได้เห็นครูอย่างชัดเจน และทั่วถึง เช่น ครึ่งวงกลม แถวหน้ากระดาน
3. ไม่ควรให้นักเรียนหันหน้าเข้าหาแสงแดด เพราะอาจทำให้ตาพร่ามัว มองไม่เห็นหรือไม่ชัดเจน แต่ก็อย่าให้แสงแดดส่องท่ายทอยเด็กมากเกินไปเพราะอาจทำให้เกิดอันตราย
4. ควรใช้อุปกรณ์ประกอบการอธิบายและสาธิต เพราะจะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น ง่ายขึ้น ช่วยประหยัดเวลา และนักเรียนก็จะได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ของทักษะได้ชัดเจนขึ้น
5. ใช้วิธีสอนรวม-แยก-รวมในการสอนทักษะ ซึ่งเป็นการแยกแยะและแสดงถึงความสัมพันธ์ ส่วนย่อยๆ ของทักษะให้นักเรียนเห็นอย่างชัดเจน
6. อธิบายหรือสอนทักษะจากง่ายไปหายากตามลำดับ และอธิบายจุดเน้นสำคัญๆ ของทักษะแต่ละอย่าง
7. หลักการสอนควรให้นักเรียนลองปฏิบัติด้วยตนเอง
8. บางครั้งอาจให้นักเรียนช่วยสาธิต แต่ต้องตกลงและต้องทำความเข้าใจกันก่อนเพื่อให้การสาธิตเป็นไปอย่างตรงจุด ไม่ควรให้นักเรียนช่วยสาธิตแทนครูบ่อยเกินไป เพราะนักเรียนอาจขาดความเชื่อถือในตัวครูได้
9. อย่าเน้นการสอนมากเกินไป เพราะจะทำให้ นักเรียนไม่มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองบ้าง นั่นก็คือ อย่าใช้วิธีการสอนแบบอธิบายและสาธิตมากเกินไปในทุกๆ เรื่อง นักเรียนควรได้ทดลองหรือแก้ปัญหาเองบ้าง
10. ถ้าใช้ทฤษฎีถ่ายทอดการเรียนรู้ จะทำให้ช่วยประหยัดเวลาและพลังงานลงไปได้อีก และนักเรียนก็จะเข้าใจง่ายขึ้นด้วย

ลำดับและขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนพลศึกษา

ตามหลักการและปรัชญาของการเรียนการสอนพลศึกษาที่ถูกต้องจะช่วยให้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แท้จริงได้นั้น คือ กระบวนการเรียนการสอนที่นักเรียนได้ลงเล่นกีฬาหรือปฏิบัติจริงด้วยตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านเจตคติ 4) ด้านทักษะการกีฬา และ 5) สมรรถภาพทางกาย ควบคู่กันไปพร้อมๆ กันไปด้วยดังนั้น การที่จะจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ เพื่อให้นักเรียน ได้ปฏิบัติด้วย การลงเล่นกีฬาจริงๆ ด้วยตนเองตามที่กล่าวนี้และบรรลุผลตามที่วางไว้ด้วยดีตามกระบวนการของการจัดการและดำเนินการเรียนการสอนพลศึกษาที่ถูกต้อง จึงมีความจำเป็นจะต้องเป็นไปตามลำดับและตามขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 264) ได้เสนอหลักการที่สำคัญๆ ในแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการสร้างความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ

เป็นกระบวนการในการเตรียมร่างกายและจิตใจของนักเรียนทุกครั้งก่อนที่จะมีการเรียนวิชาพลศึกษา กระบวนการนั้นนับว่าเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นและสำคัญมากก่อนที่จะเริ่มเรียนวิชาพลศึกษา ทั้งนี้ด้วยเหตุผลต่อไปนี้ คือ 1) ทำให้นักเรียนมีความตื่นตัวพร้อมที่จะเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น ระบบกล้ามเนื้อ ระบบไหลเวียนเลือด และระบบหายใจ ได้รับการกระตุ้นให้ตื่นตัว และพร้อมที่จะเคลื่อนไหวได้โดยไม่เกิดการบาดเจ็บจากการฝึกซ้อมของกล้ามเนื้อหรือเกิดการพลิกแพลงของข้อต่อได้

2. กระบวนการสร้างความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติในสิ่งที่เรียนได้

กระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่ครูช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในสิ่งที่เรียน เช่น หลักการ วิธีการ เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่จำเป็นและสำคัญของกีฬาหรือกิจกรรมที่จะสอนนั้น แล้วสามารถปฏิบัติและลงเล่นได้ด้วยความปลอดภัย และด้วยความสนุกสนาน ทั้งนี้รวมทั้งระเบียบ กติกาการเล่นหรือข้อตกลงอื่นๆ ที่จำเป็น ง่ายๆ และช่วยให้การเล่นนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้วางไว้

3. กระบวนการปฏิบัติจริงเพื่อความสนุกสนาน

กระบวนการนี้นับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของกระบวนการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา เพราะว่าเป็นกระบวนการที่จะทำให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสทำสิ่งที่ได้เคยเรียนมาแล้วในกระบวนการก่อนๆ มาใช้เล่นเพื่อความสนุกสนานในสภาพการณ์จริง ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และเกิดประสบการณ์จริง และได้มีการพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามที่จุดประสงค์การเรียนรู้ได้วางไว้อย่างแท้จริง และการที่นักเรียนจะมีความรัก ความชอบ เห็นคุณค่าของการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกาย และมีความผูกพันกับการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายในภายภาคหน้าต่อไปอีกหรือไม่มากนักเพียงใดนั้น จะขึ้นอยู่กับบรรยากาศและประสบการณ์จริงที่นักเรียนได้รับจากการเรียนการสอนของกระบวนการนี้เป็นสำคัญ

4. กระบวนการสรุป ประเมินผลและสรุปปฏิบัติ

กระบวนการนี้แม้จะเป็นกระบวนการสุดท้ายของการเรียนการสอนก็ตาม แต่ก็นับว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากเช่นเดียวกัน เพราะว่าเป็นกระบวนการที่ครูจะสรุปและประเมินผลของการเรียนการสอนที่เพิ่งผ่านมาใหม่ๆ ให้นักเรียนได้ทราบเพื่อปรับปรุงในสิ่งต่างๆ ที่ยังไม่ดีขึ้น หรือในสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นต่อไปอีก สิ่งที่คุณครูแจ้งให้นักเรียนทราบนี้จะมีทั้งในด้านการเล่น วิธีการเล่น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เล่นที่เกี่ยวกับระเบียบและกติกาการเล่นและการมีน้ำใจนักกีฬา ทั้งในระหว่างการเล่น หลังจากการเล่นเมื่อเป็นผู้ชนะ หรือหลังจากการเล่นเมื่อเป็นผู้แพ้ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และที่คุณครูเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้ดีขึ้นหรือที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นต่อไปอีก และในขณะที่เดียวกันนักเรียนจะได้เวลาพักก่อนที่จะนักเรียนจะทำความสะอาดร่างกายเพื่อเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวให้พร้อมที่จะเข้าเรียนในวิชาอื่นต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาโดยใช้
ทฤษฎี

พหุปัญญาเป็นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนหลักๆ คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ และ 3) ขั้นสรุปกิจกรรม

การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา

ในระดับชั้นประถมศึกษา พลศึกษาจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาการไปตามศักยภาพสูงสุด ของแต่ละบุคคล ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เช่นเดียวกับวัตถุประสงค์พื้นฐานทางการศึกษาทั่วไป ศักยภาพเหล่านี้ประกอบด้วยการให้นักเรียนได้พัฒนาทางด้านทักษะ สติปัญญา การเรียนรู้ การรู้จักคิดอย่างสร้างสรรค์ การรู้จักสื่อสาร มีความคิดเป็นของตนเอง การมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น รวมถึงการพัฒนาด้านทักษะกลไกการเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพและสวยงาม วิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งการที่จะช่วยให้เป้าหมายเหล่านี้เป็นจริงขึ้นมาได้ จิรกรณ ศิริประเสริฐ (2543: 9-13) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ร่างกายมีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการ

เด็กทุกคนที่เกิดมามีพันธุกรรมเป็นตัวกำหนดส่วนสูง น้ำหนัก และคุณลักษณะต่างๆ นอกจากนี้แล้วปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม เช่น การได้รับโภชนาการที่เหมาะสม การนอนหลับพักผ่อนที่เพียงพอ การปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และการเลี้ยงดูของบิดามารดา จะมีผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก นอกจากนี้ปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว มีหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่า การเจริญเติบโตปกติและพัฒนาการกระดูก กระดูกอ่อน และกล้ามเนื้อ จะเกิดขึ้นได้เมื่อเด็กได้รับการออกกำลังกายที่ต่อเนื่องและเหมาะสมในระยะเวลาที่เด็กกำลังเจริญเติบโตเท่านั้น การออกกำลังกายโดยสม่ำเสมอจะเพิ่มความหนาของกระดูก เนื่องจากการเพิ่มการสะสมของแร่ธาตุในกระดูกทำให้กระดูกใหญ่ขึ้นและแข็งแรง

2. เพื่อพัฒนาและคงไว้ซึ่งประสิทธิภาพสูงสุดของสมรรถภาพทางกาย

เด็กที่มีร่างกายแข็งแรงจะไม่เหนื่อยง่ายในการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน และยังมีพลังเหลือสำรองไว้ใช้อีกต่างหากในคราวที่ร่างกายจำเป็นต้องใช้ มีแนวโน้มว่าเด็กที่มีร่างกายแข็งแรงจะมีการควบคุมอารมณ์ของตนได้ดี มีการปรับตัว และชอบเข้าสังคม การออกกำลังกายที่หนักจะช่วยให้เด็กมีน้ำหนักที่เหมาะสมกับวัย สมรรถภาพทางกายที่สูงสุดในวัยเด็ก จะช่วยทำให้เด็กมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมเล่นกีฬาและกิจกรรมพลศึกษาอื่นๆ นอกจากนี้แล้วการมีสมรรถภาพทางกายที่ดีจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความแข็งแรง ความทนทานของระบบไหลเวียนโลหิต การมีสุขภาพดี ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงและมีความสามารถในการแสดงออกของร่างกายสูงสุด การพัฒนาทางด้านร่างกายเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา การเรียนรู้ และการจินตนาการ

3. เพื่อพัฒนาทักษะทางกายที่เป็นประโยชน์

การเคลื่อนไหวทุกอย่างที่ใช้ในการทำกิจกรรม ซึ่งได้แก่ การเดิน การวิ่ง การปีนป่าย การเคลื่อนไหวที่ใช้ในการเล่นกีฬายิมนาสติกและกิจกรรมการเต้นรำเข้าจังหวะต่างๆ เหล่านี้ ถือได้ว่าเป็นทักษะทางกายที่เป็นประโยชน์ทั้งสิ้น ทักษะเหล่านี้ไม่สามารถทำให้มีขึ้นในระยะเวลาอันสั้นได้ หากต้องใช้เวลาฝึกหัดเป็นเวลานาน วัยเด็กซึ่งเป็นวัยที่ระบบประสาทและระบบกล้ามเนื้อกำลัง

ปรับตัว การเรียนรู้หรือการฝึกหัดจึงเกิดขึ้นได้ง่าย ท่าทางและทักษะที่ถูกต้องจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ทางด้านกลไกการเคลื่อนไหวเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตประจำวันและกิจกรรมการพักผ่อน

4. เพื่อพัฒนาทางด้านสังคมและอารมณ์

บุคคลที่มีวุฒิภาวะทางสังคมคือ บุคคลที่ทำงานกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเป็นที่ยอมรับนับถือของผู้อื่น มีบุคลิกภาพดีและมีน้ำใจนักกีฬา สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ทางหนึ่งโดยการเล่นกีฬาที่เป็นทีม หรือการทำกิจกรรมที่เป็นกลุ่ม ในสถานการณ์ของการเล่นต้องมีการวางกฎกติกาให้ชัดเจน เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติตามในแง่ของความซื่อสัตย์ไม่หลอกลวง มีความยุติธรรมสำหรับทุกคน ตระหนักถึงสิทธิของผู้อื่น สิ่งที่ได้จากการเล่นเหล่านี้จะช่วยให้เด็กได้ปรับพฤติกรรมทางสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และเป็นการฝึกการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย การเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬายังมีผลต่อการพัฒนาทางด้านอารมณ์ ทำให้ความสามารถในการควบคุมตนเองได้ในสถานการณ์ต่างๆ มีการคิดการตัดสินใจได้ดี ผลของการแพ้ชนะจากการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาจะช่วยให้เด็กยอมรับในความเป็นจริงเมื่อตนเองเป็นผู้แพ้ และรู้จักยินดีในชัยชนะของผู้อื่น โดยเฉพาะนักกีฬาประเภททีมจะช่วยให้ในเรื่องการปรับตัวในการเป็นผู้แพ้ของเด็กได้เป็นอย่างดี สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านอารมณ์และพฤติกรรม จากการวิจัยพบว่า การออกกำลังกายแบบแอโรบิกที่เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมที่โรงเรียนจัดให้ สามารถช่วยพัฒนาด้านอารมณ์และการปรับพฤติกรรมของเด็กได้

5. เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านนันทนาการ

การคร่ำเคร่งในชั่วโมงทำงาน ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่างๆ ทำให้มนุษย์ไม่ต้องการแรงมากเหมือนสมัยก่อน การเดินทางที่สะดวกสบาย การใช้เครื่องทุ่นแรงในชีวิตประจำวัน ทำให้มนุษย์มีเวลามากขึ้น จึงทำให้นันทนาการและการพักผ่อนเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวัน ครูจะต้องสนใจให้เด็กรู้จักนำกิจกรรมพลศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในยามว่าง ถือว่าเป็นการพักผ่อนโดยการเล่นกีฬา ทักษะของกีฬาต่างๆ ที่มีการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญสำหรับชีวิตประจำวัน เพราะจะเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเล่นกีฬาต่อไปอีกได้ อีกทั้งกิจกรรมการออกกำลังกายเหล่านี้จะช่วยทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดจินตนาการ และเป็นการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้กับชีวิตอีกด้วย

6. เพื่อพัฒนาทางด้านสติปัญญา

ความสามารถทางด้านสติปัญญาเกี่ยวข้องกับความสามารถในการที่จะจดจำและระลึกถึงสิ่งที่เคยเรียนมาแล้ว เช่น รู้ความหมายของศัพท์ การรู้จักผูกคำเข้าด้วยกันเป็นวลีหรือประโยค รู้แนวคิดเบื้องต้น รู้หลักการและทฤษฎีต่างๆ รู้วิธีดำเนินการ มีกระบวนการในการคิด นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความสามารถในการเข้าใจ การรู้จักตีความ การอธิบาย การแปลหรือการคาดคะเนต่างๆ การรู้จักสิ่งที่รู้และเข้าใจไปประยุกต์ในสถานการณ์จริงๆ ได้ รู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล โดยมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนและใช้ได้ ธรรมชาติของกิจกรรมทางพลศึกษาจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางด้านสติปัญญานี้ได้ เพราะในกิจกรรมพลศึกษา เช่น เกม กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมการเคลื่อนไหวต่างๆ และยิมนาสติก เป็นต้น จะมีคำศัพท์มากมายที่เด็กต้องจำตามความหมายของ

คำศัพท์ที่ครูให้มา ความสามารถในการนำคำศัพท์นั้นมาสร้างวลีและประโยค เพื่อใช้ในกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางพลศึกษา ทำให้เด็กรู้จักคิดเกี่ยวกับการเล่นและรู้จักสร้างแนวคิดในการเล่นเกมนั้น ไม่ว่าจะเป็นเกมที่เล่นคนเดียวหรือหลายคนก็ตาม ผู้เล่นจะต้องรู้จักพัฒนาแนวคิดของการเล่นเกมนั้นว่าสัมพันธ์กับกำลัง ทิศทาง เวลาที่ว่าง และจุดศูนย์ถ่วงอย่างไร ดังนั้นครูจึงไม่ควรมองวิชาพลศึกษาว่าเป็นวิชาการล้วนๆ แต่เปรียบเสมือนสื่อของการเคลื่อนไหว ซึ่งช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการทางด้านการรู้จักคำศัพท์ การสร้างแนวคิด และกระบวนการคิด ครูควรเลือกกิจกรรมพลศึกษาที่เหมาะสม และเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการเรียนการสอน

7. เพื่อพัฒนาทางด้านความคิดสร้างสรรค์

ในการให้การศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องสร้างความคิดสร้างสรรค์ในตัวผู้เรียน เช่น การระบายสี การปั้นและการเล่นดนตรี ล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ทั้งสิ้นเพียงแต่แตกต่างกันในรูปขององค์ประกอบ สี และรูปภาพ ทางด้านพลศึกษานั้น ความคิดสร้างสรรค์หมายถึง วิธีการแสดงที่มีลีลาสวยงามของการเคลื่อนไหว หรือการเคลื่อนไหวที่ได้คิดขึ้นอย่างมีจินตนาการ

8. การเพิ่มจินตนาการเกี่ยวกับตนเองของเด็ก

พลศึกษาสามารถทำให้เกิดประโยชน์ หรือโทษต่อการจินตนาการทางด้านบวกของเด็ก ถ้าเด็กประสบความสำเร็จในการเข้าร่วมในกิจกรรมพลศึกษา จะทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเพิ่มขึ้น รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสุขจากผลของความสำเร็จ และทำให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นที่จะพยายามอีกในครั้งต่อไป แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กไม่ประสบความสำเร็จจากการเข้าร่วมกิจกรรมก็จะรู้สึกว่าคุณเองไม่มีความสามารถ ทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนเอง ถอนตัวจากสังคม และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมได้

จากวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการสอนพลศึกษารูปได้ว่า พลศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่เป็นหนึ่งในหลักสูตรในระดับประถมศึกษา ที่ช่วยให้เด็กมีใช้เพียงแต่พัฒนาทางด้านร่างกายเท่านั้น หากยังช่วยให้เด็กได้พัฒนาในด้านอื่นๆ ที่สำคัญ เช่น ด้านสติปัญญา ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านสังคม การยอมรับนับถือในตนเอง การมีสุขภาพจิตที่ดี และการรู้จักใช้เวลาว่าง นอกจากนี้วิชาพลศึกษายังสามารถจัดการเรียนการสอนข้ามหลักสูตร เพื่อให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ในการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ ด้านคุณธรรม ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ความสามารถในการอ่านเขียน ความสามารถในการคิดคำนวณ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ทักษะการคิด ความสัมพันธ์ในการทำงาน และการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

นอกจากนี้ Hastie (2006: 54-57) ยังได้สรุปโปรแกรมพลศึกษาสำหรับชั้นประถมศึกษาว่า ควรมุ่งสอนทักษะการเคลื่อนไหวที่เหมาะสม ดังต่อไปนี้

1. ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหว

ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหวบอกได้ว่าเด็กนั้นมีความสามารถในการเคลื่อนไหวอย่างไรบ้าง เช่น เมื่อสอนให้นักเรียนเตะลูกบอล ช่วยให้นักเรียนแสดงการเตะลูกบอลหรือตำแหน่ง

ของร่างกายได้อย่างไร คำพูดที่ว่า “ฉันต้องการเตะลูกฟุตบอลโดยใช้แรงเบา หรือการทรงตัวของร่างกายที่ระดับต่ำบนเท้าทั้งสองข้าง” คำว่าแรงเบาหรือระดับต่ำนั้นบอกได้ว่านักเรียนมีความสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างไร

ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหวนั้น รวมถึงการรับรู้ระยะห่างของวัตถุพลัง และความสัมพันธ์ในโปรแกรมพลศึกษามีเนื้อหาที่มุ่งสอนให้เด็กปฏิบัติตามคำศัพท์การเคลื่อนไหว เขาจะคิดแตกต่างกันระหว่างคำว่าข้างหน้าและข้างหลัง ข้างบนและข้างล่าง การเคลื่อนไหวอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหวในวิชาพลศึกษามีดังนี้

1.1 การรับรู้ระยะห่างของวัตถุ ประกอบด้วย 1) ทิศทาง ได้แก่ ข้างบน ข้างล่าง ข้างหน้า ข้างหลัง ซ้าย ขวา ตามเข็มนาฬิกา และทวนเข็มนาฬิกา 2) ระดับ ได้แก่ ต่ำ ปานกลาง และสูง 3) แนวทางเคลื่อนที่ ได้แก่ ทางตรง ทางโค้ง และทางซิกแซก 4) ตำแหน่งที่ตั้ง ได้แก่ ระยะห่างของตนเอง หรือระยะห่างทั่วไป

1.2 พลัง ประกอบด้วย 1) เวลา ได้แก่ ช้าหรือเร็ว 2) แรง ได้แก่ หนัก หรือเบา 3) การเคลื่อนที่ ได้แก่ แบบอิสระหรือกระโดด

1.3 ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้แก่ ผู้ถูกกระทำ เป็นผู้กระทำ การเคลื่อนที่ไปด้วยกัน แยกจากกัน ปฏิบัติเหมือนกัน และปฏิบัติต่างกัน ความสัมพันธ์กับการใช้อุปกรณ์หรือเคลื่อนที่ในสนามหญ้า ได้แก่ เคลื่อนที่ไปข้างหน้า กลับหลัง ด้านข้าง เหนือกว่า ต่ำกว่า ข้างๆ หยายขึ้น และพลิกคว่ำ

2. ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้น

เมื่อร่างกายของเราเคลื่อนที่ เราจะแสดงความสามารถของทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะการเคลื่อนไหวบางอย่างอาจเคลื่อนที่จากอีกที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เช่น การงอและการเหยียดความสามารถในการอยู่กับที่ ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นประกอบด้วย ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบอยู่กับที่ ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบเคลื่อนที่ ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบประกอบอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor skill) ทักษะการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่นี้ไม่เหมือนทักษะการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ ทักษะการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่นี้ไม่ทำให้มีผลต่อวัตถุ ไม่เหมือนทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ที่ไม่สามารถเคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้ ในความเป็นจริงนั้นทักษะการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่เป็นความสามารถที่สัมพันธ์กับตำแหน่งอยู่กับที่ขณะที่ยืนหรือนั่ง ได้แก่ การบิดตัว (Twisting) การหมุน (Turning) การก้มตัว (Bending) การเหยียดตัว (Stretching) การทรงตัว (Balancing) การโยกตัว (Rocking) และการม้วนตัว (Curling)

2.2 ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบเคลื่อนที่ (Locomotor skill) คือ การเคลื่อนที่ของร่างกายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งในลักษณะเป็นแนวตั้งกับพื้นราบ ประกอบด้วยทักษะพื้นฐาน 8 ประการด้วยกันคือ การเดิน (Walking) การวิ่ง (Running) การก้าวกระโดดลอยตัว (Leaping) การกระโดด (Jumping) การก้าวกระโดด (Hopping) การควมม้า (Galloping) การก้าวไปด้านข้างหรือสไลด์ (Sliding) และการก้าว-ซิด-ก้าว (Skipping)

2.3 ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบประกอบอุปกรณ์ (Manipulative skill) การจดจำทักษะได้มากที่สุดนั้น จะเป็นทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นที่มีการใช้อุปกรณ์หรือวัตถุอื่นประกอบ และเป็นทักษะเบื้องต้นที่ร่วมด้วยกับทักษะกีฬา ตัวอย่างเช่น การตี คือทักษะความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ เช่น แบดมินตัน แร็กเก็ต หรือพายเรือ การวอลเลย์ คือความสามารถในการใช้ศีรษะ แขน หรือเท้า ในการเข้าถึงวัตถุก่อนที่มันจะสัมผัสพื้น ทักษะการเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์นี้ มีความซับซ้อนมากที่สุดและมีความยากมากที่สุดสำหรับเด็กที่จะเรียนรู้ได้ ทักษะเหล่านี้ได้แก่ การขว้าง (Throwing) การจับ (Catching) การเลี้ยงบอล (Dribbling ; Hands/Feet) การเตะ (Kicking) การโยนบอลด้วยมือและเตะออกไป (Punting) การวอลเลย์ (Volleying) และการตี (Sticking ; Long/Short handles)

สำหรับ (Susan K. Kovar; et al. 2004: 54-56) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการเคลื่อนไหวและพัฒนาทักษะไว้ดังนี้

1. กิจกรรมของร่างกาย (Activities of the body) ได้แก่ การเคลื่อนไหวของร่างกายสามารถเคลื่อนไหวได้ดังนี้

1.1 การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor skill) ได้แก่ การเดิน (Walking) การวิ่ง (Running) การก้าวกระโดดลอยตัว (Leaping) การกระโดด (Jumping) การกระโดดเขย่ง (Hopping) การควมม้า (Gallop) การเลื่อนไถล (Sliding) และการวิ่งสลับเท้า (Skipping)

1.2 การเคลื่อนไหวแบบไม่เคลื่อนที่ (Axial (Non-Locomotor) skill) ได้แก่ การบิดตัว (Twisting) การหมุน (Turning) การก้มตัว (Bending) การเหยียดตัว (Stretching) การดัน (Pushing) การดึง (Pulling) การก้าวขึ้น (Rising) การล้มลง (Collapsing) การเหวี่ยง (Swinging) การแกว่ง (Swaying) การหลบอย่างรวดเร็ว (Dodging) การหมุน (Spinning) การสั่น (Shaking) และการทรงตัว (Balancing)

1.3 การเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์ (Manipulative skill) ได้แก่ การกลิ้ง (Rolling) การขว้าง (Throwing) การจับ (Catching) การเลี้ยงบอลด้วยมือ (Dribbling with hand) การเลี้ยงบอลด้วยเท้า (Dribbling with foot) การเตะ (Kicking) การโยนบอลด้วยมือและเตะออกไป (Punting) การวอลเลย์/ใช้มือหรือแขนส่วนหน้าสัมผัสลูกบอล (Volleying) และการตี (Sticking) การใช้มือทั้งสอง ขว้างลูกในลักษณะโค้งไปยังห่วงบาสเกตบอล (Setting shot) การเสิร์ฟลูกมือบน (Overhand Serve) และการใช้มือทั้งสองส่งบอล (Passing)

2. การรับรู้การเคลื่อนไหวของร่างกาย (Body awareness) ได้แก่

2.1 การถ่ายโยงน้ำหนักของร่างกาย

2.2 ความสมดุล หรือความสัมพันธ์กับน้ำหนักของร่างกาย

2.3 การรับรู้การวิ่งหนี

2.4 รูปร่าง ได้แก่ เส้นตรง แนวกว้าง ทรงกลม โค้งหรืองอ การม้วน/กลิ้ง และทำเป็นมุม

2.5 ศูนย์กลางความสนใจ/ทิศทางที่จ้องมองนานๆ

3. การรับรู้พื้นที่ในการเคลื่อนไหว
 - 3.1 พื้นที่ที่บุคคลสามารถเคลื่อนไหวได้หรือพื้นที่ที่จำกัด
 - 3.2 พื้นที่โดยทั่วๆ ไป
 - 3.3 ทิศทาง (Directions) ได้แก่ ด้านหน้า ด้านหลัง ด้านข้าง ด้านบน และด้านล่าง
 - 3.4 ระดับ (Levels) สูง ปานกลาง และต่ำ
 - 3.5 ขนาด (Size) ใหญ่ และเล็ก
 - 3.6 เส้นทาง (Pathways) ได้แก่ ทางตรง ทางโค้ง และทางซิกแซก
4. คุณภาพในการเคลื่อนไหว (Qualities of movement) ได้แก่
 - 4.1 เวลาหรือความเร็วของการเคลื่อนไหว ได้แก่ รวดเร็วทันที ค่อนข้างช้า เร่งให้เร็วขึ้น ทำให้ช้าลงตามจังหวะการเต้นของหัวใจ และตามรูปแบบการเข้าจังหวะ
 - 4.2 การออกแรงกระทำในการเคลื่อนไหว ได้แก่ ความหนัก-เบา การเน้นย้ำและความสม่ำเสมอ
 - 4.3 การเคลื่อนไหวที่โดยอิสระ
5. ความสัมพันธ์ของร่างกายในการเคลื่อนไหว ได้แก่
 - 5.1 การใช้เครื่องมือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ ไกล่ ไกล่ ด้านหน้า ด้านหลัง ด้านข้าง และด้านบน
 - 5.2 การเคลื่อนไหวโดยการจับคู่กัน ได้แก่ จับคู่กับสิ่งที่สะท้อนออกมาเหมือนกัน จับคู่กับสิ่งที่มาบรรจบกัน และส่วนที่เข้าด้วยกัน
 - 5.3 การเคลื่อนไหวที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านบน-ด้านล่าง และด้านกว้าง-ด้านแคบ
 - 5.4 การเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นและทำให้เสร็จในขณะเดียวกัน ได้แก่ การทำตามหรือการเลียนแบบ

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 132) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะเบื้องต้น เป็นความสามารถพื้นฐาน เป็นความจำเป็นต่อคุณภาพ และประสิทธิภาพของการเคลื่อนไหวในกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันของทุกๆ คนต่อไปข้างหน้า และในขณะเดียวกันก็จะเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นและสำคัญในการช่วยให้บุคคลมีทักษะในการเล่นกีฬาประเภทต่างๆ ทำให้สามารถเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อมีตรภาพและเพื่อความสนุกสนานในเวลาว่างตามอัธยาศัยของตนได้ในโอกาสอื่นๆ ต่อไป ดังนั้น ตามหลักของพลศึกษา จึงได้มีการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้นประเภทต่างๆ เพื่อให้นักเรียนทุกๆ คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาเน้นควรมุ่งสอนทักษะการเคลื่อนไหวที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหว ซึ่งทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นนั้นประกอบไปด้วย การเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบไม่เคลื่อนที่ การเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบเคลื่อนที่ และการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบประกอบอุปกรณ์ ซึ่งการเคลื่อนไหวเบื้องต้นเหล่านี้ เป็นความสามารถพื้นฐานที่เป็นจุดเริ่มต้นที่มีความจำเป็นที่จะนำไปสู่คุณภาพ และประสิทธิภาพของ การเคลื่อนไหวในกิจกรรมต่างๆ

ข้อควรคำนึงในการจัดโปรแกรมพลศึกษาให้สอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ได้แก่

1. เด็กต้องการความช่วยเหลือในด้านความเชื่อมโยงระหว่างการเล่นไหวพื้นฐานกับการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ดังนั้นครูจะต้องสอนทักษะการเล่นไหวตั้งแต่การเล่นไหวแบบอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่และการเคลื่อนไหวที่ยากสลับซับซ้อน เพื่อให้เด็กนำไปใช้ในสถานการณ์การเล่นจริง
2. เด็กจะให้ความสำคัญในเรื่องของการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าของความเป็นคน ดังนั้น การจัดสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนและบ้านให้มีความรู้สึกปลอดภัยและมั่นคงจะช่วยให้
3. เด็กต้องการแรงกระตุ้นและแรงเสริมจากผู้ใหญ่เป็นอย่างมาก ซึ่งจะช่วยพัฒนาในด้านการสร้างความคิดอัตโนมัติของเด็ก
4. การให้โอกาสและการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกในกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกายและการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดี จะเพิ่มประสิทธิภาพด้านกลไกการรับรู้
5. มีการจัดระเบียบการเล่นกับเพื่อนที่โรงเรียนและที่บ้าน แต่ต้องระวังไม่ให้ขัดต่อทักษะการเรียนรู้ด้านสังคมของเด็ก
6. ควรจัดกิจกรรมให้ร่วมเล่นเป็นทีมในเวลาที่เหมาะสม
7. กิจกรรมประเภทจินตนาการและการเล่นโดยเล่าเรื่อง ควรจัดให้มีในระยะแรกของวัยนี้ เพราะเป็นช่วงอายุที่มีจินตนาการที่ชัดเจน
8. กิจกรรมเข้าจังหวะ ทำให้เด็กสนุกสนาน อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาความสามารถในการเล่นไหวขั้นพื้นฐานให้เข้ากับจังหวะและดนตรี
9. การให้เด็กได้เข้าร่วมปฏิบัติจริง ๆ ด้วยตนเองจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น
10. ความคิดรวบยอดของการผสมผสานวิชาการต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคม ศิลปะ และภาษา สามารถทำได้โดยการใช้กิจกรรมการเล่นไหวเข้าช่วย
11. ควรจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการปีนป่ายและการห้อยโหนในโปรแกรม
12. ความสนใจในเรื่องของกีฬาจะเริ่มในระยะสุดท้ายของวัยนี้ ดังนั้นจึงควรสอนทักษะเบื้องต้นของกีฬาประเภทต่าง ๆ และเกมง่ายๆ
13. การสอนพลศึกษาต้องเน้นถึงทักษะที่ถูกต้อง
14. สนับสนุนให้เด็กได้คิดก่อนที่จะเข้าร่วมในกิจกรรม เช่น อันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งช่วยให้เด็กระมัดระวังในพฤติกรรมที่เสี่ยง
15. สนับสนุนให้เด็กเข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ และกีฬาที่เล่นเป็นทีม
16. กิจกรรมที่สอน จะต้องเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีบุคลิกภาพที่สง่างาม
17. ใช้กิจกรรมเข้าจังหวะ ในการสอนที่จะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างระบบประสาทและระบบกล้ามเนื้อ
18. สอนทักษะการเล่นไหวเฉพาะอย่างและเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกหัด โดยครูคอยให้กำลังใจและสนับสนุน

19. ให้โอกาสเด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาเยาวชนตามความต้องการ ความเหมาะสม และความสนใจของเด็ก

20. สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมเสนอในการสอน

กล่าวได้ว่า ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะพัฒนาการ

ความต้องการและความสนใจของเด็ก เป็นการเตรียมพร้อมสำหรับครูที่จะได้นำไปตั้งวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานะต่างๆ ของเด็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการไปอย่างสมบูรณ์ในแต่ละคน ทั้งทางด้านร่างกาย ทักษะกลไก สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อกันและเกี่ยวพันกัน พัฒนาการแต่ละด้านเหล่านี้จะมีผลต่อพัฒนาการโดยทั่วๆ ไปของเด็ก การพัฒนาด้านร่างกายจะเริ่มก่อนแล้วจึงค่อยพัฒนาไปทางด้านอื่นๆ พัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กระดับชั้นประถมศึกษามีความแตกต่างระหว่างเพศน้อย เด็กจะมีส่วนสูงและน้ำหนักเพิ่มขึ้นอย่างคงที่และเป็นสัดส่วน แต่จะไม่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเหมือนวัยก่อนเข้าเรียน ระบบกล้ามเนื้อและระบบกระดูกยังไม่แข็งแรง อัตราชีพจรและอัตราการหายใจจะค่อยๆ ลดลง ดังนั้น ควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่มีลักษณะปะทะอย่างรุนแรงหรือกิจกรรมที่ต้องใช้ความทนทานของระบบกล้ามเนื้อและระบบไหลเวียนโลหิต ซึ่งจะทำให้เกิดการบาดเจ็บและเป็นอันตรายได้ ดังนั้น ครูจึงควรจัดประสบการณ์และโปรแกรมพลศึกษาให้แก่เด็ก โดยคำนึงถึงลักษณะการเจริญเติบโต พัฒนาการ และความต้องการของเด็กในช่วงแต่ละวัยเป็นสำคัญ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งเอาไว้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

“วิธีการวัด และประเมินผลทางพลศึกษาในระดับประถมศึกษา”

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง - นาที
สื่อประกอบการฝึกอบรม Power Point ประกอบการบรรยาย

เนื้อหา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2544) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

การตัดสิน การให้ระดับและการรายงานผลการเรียน

1. การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คณิตศาสตร์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

ระดับประถมศึกษา

- (1) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
- (2) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- (3) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- (4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่

สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คณิตศาสตร์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การพิจารณาเลื่อนชั้นทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำซ้ำได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. การให้ระดับผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดีและผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเกณฑ์กลางสำหรับการจบการศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

(1) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติมตามโครงสร้างเวลาเรียน ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

(2) ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

(3) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

(4) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

(5) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

ความสำคัญของการวัดและประเมินตามแนวปฏิรูปการศึกษา

การวัดและการประเมิน (Assessment) คือ กระบวนการจัดเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสิน (Determine) ระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของผู้เรียนเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ผลความสำเร็จที่พึงปรารถนาหรือผลความสำเร็จตามมาตรฐานคุณภาพผลการเรียนรู้

ความหมายและความสำคัญของการวัดและประเมินตามสภาพจริง

การวัดและประเมินตามสภาพจริง คือ กระบวนการวัดผลการเรียนรู้ตามแนวทาง 3 ประการ คือ

1. วัดครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้จริง

วัดความสามารถทางความรู้ ความคิดได้จริง (Cognitive Ability) วัดความสามารถในการปฏิบัติได้จริง (Performance/Practice Ability) วัดคุณลักษณะทางจิตใจได้จริง (Affective Characteristics)

2. วัดได้ตรงความเป็นจริง คือ สิ่งที่วัดได้นั้นเป็นข้อมูล เป็นการแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ทั้งความสามารถทางความรู้ ความคิด ความสามารถในการปฏิบัติ และคุณลักษณะทางจิตใจ มีความคลาดเคลื่อนผิดพลาดน้อยที่สุด ไม่เปิดโอกาสให้ผู้द्यอยความสามารถได้คะแนนสูง ตัดความผิดพลาดที่ผู้มีความสามารถสูงกลับได้คะแนนน้อย

3. เลือกสรรคิดค้นเครื่องมือและเทคนิคการวัดผลที่เป็นการวัดพฤติกรรมที่แท้จริงที่แสดงออกซึ่งความสามารถของผู้เรียน (Ability to do) ซึ่งอาจได้จากการสังเกตพฤติกรรม ผู้เรียน สังเกตจากการปฏิบัติภาระงาน (Tasks) ที่จัดให้ปฏิบัติในสถานการณ์ที่ผู้สอนจะกำหนด สังเกตจากร่องรอยหลักฐานผลการปฏิบัติภาระงานของผู้เรียน เป็นต้น

โครงการสอนระยะยาว หรือ กำหนดการสอน หรือ แผนการสอน เป็นงานสำคัญของครูผู้สอนที่ได้มีการเตรียมการการสอนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนตลอดภาคเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ จำนวนคาบ เวลา สัปดาห์ ซึ่งมาจากหน่วยการเรียนรู้และระดับบทเรียน หัวข้อส่วนใหญ่ประกอบด้วยดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
2. การคัดเลือกเนื้อหา
3. การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. การเลือกสื่อการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผล

ตามลำดับ ส่วนมากการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน มักจะสร้างเป็นตารางรายสัปดาห์เพื่อให้ครูทราบว่แต่ละสัปดาห์มีเนื้อหาอะไรบ้าง

การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ (Objectives) เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมีหรือบรรลุซึ่งมีทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ จุดประสงค์การเรียนรู้จะได้มาจากระดับของหลักสูตร คือตั้งแต่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของสาขาวิชา มาตรฐานวิชาชีพสาขาวิชาและสาขางาน

จนถึงระดับรายวิชา คือ จุดประสงค์รายวิชา มาตรฐานรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา ที่ต้องการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ระดับหลักสูตร ทั้งนี้ การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์นั้นจะต้องเขียนให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยทั่วไปจะแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1. จุดประสงค์ทั่วไป หรือจุดประสงค์ปลายทาง
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือจุดประสงค์ปลายทาง หรือจุดประสงค์เฉพาะ

จุดประสงค์ทั่วไป

จุดประสงค์ทั่วไปหรือจุดประสงค์ปลายทาง คือ จุดประสงค์ที่เป็นเป้าหมายสำคัญที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการเรียนรู้แต่ละเรื่องหรือแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ลักษณะของจุดประสงค์ทั่วไปมีดังนี้

1. ตอบสนองพฤติกรรมสำคัญของจุดหมายหลักสูตร จุดประสงค์สาขาวิชา มาตรฐานวิชาชีพ สาขาวิชา/สาขางาน จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชา
2. สะท้อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นผลจากการเรียนรู้ โดยครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความคิดความสามารถในการปฏิบัติ เจตคติและกิจนิสัยที่พึงประสงค์
3. การเขียนจุดประสงค์ทั่วไป จะใช้คำกริยากว้างๆ โดยเขียนเป็นข้อๆ แต่น้อยข้อ ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามคำอธิบายรายวิชา เช่น เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนัก เห็นคุณค่า สามารถ เป็นต้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2539) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือจุดประสงค์เฉพาะตั้งขึ้นเพื่อนำมาวัดผลพฤติกรรมของนักเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อการเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมต้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์ทั่วไป ครบทั้ง 3 ด้าน (ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย)

1. สติปัญญา (พุทธิพิสัย) ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า
 2. ทักษะ (ทักษะพิสัย) แสดงได้ถูกลักษณะ ปฏิบัติถูกต้อง แสดงได้คล่องแคล่ว ทำงานได้รวดเร็ว ถูกต้อง
 3. เจตคติ (จิตพิสัย) การรับ การตอบสนอง การเห็นคุณค่า การจัดระเบียบ
- แต่ของทางพลศึกษาจะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 5 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย สังคมวิสัย สมรรถภาพทางกายวิสัย เพิ่มขึ้นเนื่องจากการวัดผลที่เป็นเฉพาะสาขาวิชา

การใช้ถ้อยคำในการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

ควรใช้ถ้อยคำที่รัดกุม ชัดเจน เฉพาะเจาะจง เข้าใจง่าย ไม่มีหลายความหมาย โดยต้องพยายามหาคำกริยาที่นักเรียนสามารถแสดงออกเป็นการกระทำได้มาใช้ เช่น

ด้านพุทธิพิสัย อธิบายประเมินนำเสนอวิเคราะห์เลือกตีความ แยกแยะตัดสินประยุกต์ แสดงถึงความแตกต่าง

ด้านจิตพิสัย รู้ตัวตื่นเด่นชอบรู้คุณค่ากระตือรือร้น เห็นใจ พอใจสำนึกตั้งใจรู้สึกถึงความสำคัญ

แสดงความพอใจอาสาสมัครร่วมแรง เต็มไปด้วยความยินดี

ด้านทักษะพิสัย สาธิตวิ่งเดินจับส่ง ขว้างกระโดดเหวี่ยงตี ตัวอย่างการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พุทธิพิสัย นักเรียนอธิบายการลูกหนึ่งได้ถูกต้องทุกขั้นตอน จิตพิสัย นักเรียนกระตือรือร้นที่จะฝึกซ้อมเพื่อปรับปรุงทักษะกีฬาของตนเองให้ดีขึ้น สังคมวิสัย นักเรียนยอมรับคำตัดสินของกรรมการโดยไม่โต้แย้งทุกครั้ง ทักษะพิสัย นักเรียนใช้แร็กเกตตีลูกขนไก่แบบหน้ามือได้ถูกต้องร้อยละ 50

สมรรถภาพทางกายวิสัยนักเรียนวิ่ง 100 เมตรได้ในเวลา 13 วินาที

หมายเหตุ ลักษณะสำคัญของการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มี 3 ประการ

1. บอกถึงพฤติกรรมที่ต้องการหรือคาดว่าจะให้เกิดแก่นักเรียนได้อย่างชัดเจน
2. อธิบายเพิ่มเติมถึงสถานการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน
3. ตั้งเกณฑ์

วิธีการสอนแบบ **Part-Whole-Part** และ **Whole-Part-Whole**

Part-Whole-Part

จุฑามาศ บัตรเจริญ (2556) เป็นการสอนในท่าทางปฏิบัติ โดยแยกส่วนทีละขั้นตอน เพื่อให้ปฏิบัติทักษะได้ถูกต้อง การวิเคราะห์แบบแยกส่วนหรือเฉพาะส่วนจากย่อยไปหารวมหรือแบบอนุমান (Deductive) เช่น การยิงประตูยาสเกตบอล รวมไปถึงการวิเคราะห์ความผิดปกติของการเคลื่อนไหวเพื่อหาทางแก้ไขของนักกายภาพบำบัดหรือนักพลศึกษา

Whole-Part-Whole

ทิพย์สุดา สันป่าแก้ว (2550) การสอนแบบ รวม-แยก-รวม เป็นรูปแบบการสอนของกระบวน การศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาที่เรียกว่า การเรียนรู้ อย่างมีส่วนร่วม โดยครูมีความคิดว่า ก่อนเรียนนั้นนักเรียนมีความรู้และ ประสบการณ์เดิมติดตัวมาส่วนหนึ่งแล้ว ซึ่งความรู้และประสบการณ์เดิม ของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ดังนั้น ขณะเรียนครูจะให้นักเรียนรวมกลุ่มเพื่ออภิปรายแสดงความคิดเห็นหรือ ทำงานร่วมกัน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถประยุกต์ไปสู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

จุดเด่นของวิธีการสอนตามรูปแบบนี้

- เป็นรูปแบบง่าย ๆ สะดวกต่อการนำไปใช้เพราะขั้นตอนไม่ยุ่งยาก
- ครูสามารถประยุกต์กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ง่าย

- นักเรียนไม่เบื่อ เพราะได้ร่วมกิจกรรมที่หลากหลายไม่ต้องนั่งประจำตลอดเวลา
- นักเรียนกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ

บทบาทของนักเรียนและครูตามกระบวนการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางที่พัฒนาขึ้น

บทบาทของนักเรียน

ฟัง (คำบรรยาย) 20 %

พูด (อภิปราย) 30 %

ปฏิบัติจริง 50 %

บทบาทของครู

เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมหรือสร้างสถานการณ์จำลองให้แก่ นักเรียน คอยให้คำปรึกษา แนะนำและเสริมแรงให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น หรือใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองอย่างเต็มที่ ภายใต้บรรยากาศของการยอมรับ ในศักยภาพของแต่ละคนโดยไม่ตัดสินว่าของใครถูกหรือผิด ให้เป็นหน้าที่ของผู้เรียนที่จะวินิจฉัยด้วยตนเองภายใต้บรรยากาศของกระบวนการกลุ่มแบบประชาธิปไตย

จุฬามาศ บัตรเจริญ (2556) กล่าวถึงการสอนแบบรวมส่วน-แยกส่วน-รวมส่วน เป็นการสอนปฏิบัติในลักษณะอธิบายและสาธิตขั้นตอนปฏิบัติแบบภาพรวม ครูต้องจำไว้เสมอว่าทักษะอย่างหนึ่งอาจจะง่ายสำหรับนักเรียนบางคน แต่ค่อนข้างยากสำหรับนักเรียนอีกกลุ่ม

ทักษะง่ายควรใช้การสอนแบบ Whole

ทักษะยากควรใช้การสอนแบบ Part

ทักษะยากมากๆ ใช้ Part-Whole-Part

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

“กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายในเรื่องของการเคลื่อนไหว ขั้นพื้นฐาน”

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง 45 นาที

สื่อประกอบการฝึกอบรม Power Point ประกอบการบรรยาย อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม

เนื้อหา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายในเรื่องของการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้วิจัยสามารถได้นำความรู้ต่างๆ ออกมาคิดวิเคราะห์เพื่อที่จะได้นำออกมาเป็นแบบกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายในเรื่องของการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ได้ดังนี้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 “Catch Triangle Tag ”

จุดมุ่งหมาย เน้นการเคลื่อนไหวจากการทำท่ายตนเองและผู้อื่นผ่านกิจกรรมทางกาย การเคลื่อนไหว เกม และการกีฬา

จำนวนผู้เล่น ให้ผู้เล่นจับกลุ่มๆ ละ 4 คน

อุปกรณ์ นาฬิกาจับเวลา

วิธีการเล่น

1. ให้ผู้เล่นจับกลุ่มๆ ละ 4 คน
2. ให้แต่ละกลุ่มหาพื้นที่ว่างและให้สมาชิกภายในกลุ่ม 3 คน ที่จับมือหันหน้าเข้าหากันโดยมือไม่หลุดจากกัน

3. จากนั้นให้คนที่เหลืออยู่เป็นผู้เลือกที่จะจับสมาชิกคนใดในสามคน โดยมีเวลาที่กำหนดประมาณ 15 วินาที ว่าจะสามารถจับได้หรือไม่ โดยคนที่ไม่ถูกเลือกนั้นจะต้องพยายามไม่ให้เพื่อนที่เป็นผู้วิ่งไล่ จับได้ หากทำได้ จะนับเป็น 1 คะแนนปฏิบัติเช่นนี้จนครบทุกคน

การตัดสินเกม นับจำนวนการจับของตนเองไว้

คุณธรรมจริยธรรมที่ได้รับ ความซื่อสัตย์ สนุก สามัคคีและความพยายาม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 “Over: Under: Around: Through”

จุดมุ่งหมาย การใช้ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและการทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวน โดยให้จับกลุ่มๆ ละ 3 คน

อุปกรณ์ ผ้าคละสี

วิธีการเล่น

1. ให้ผู้เล่นจับกลุ่มๆ ละ 3 คน
2. ให้แต่ละกลุ่มหาพื้นที่ว่างและให้สมาชิกภายในกลุ่ม 2 คน ที่จับผ้าที่แต่ละกลุ่มจะมีกลุ่มละ 2 ผืน แล้วหันหน้าเข้าหากัน
3. จากนั้นให้คนที่เหลืออยู่เป็นผู้ปฏิบัติหรือเล่นเกมโดย ครูจะเป็นคนออกคำสั่ง โดยครูพูด Over ก็ให้ผู้เล่นกระโดดข้าม:ครูพูด Under ก็ให้ผู้เล่นลอดใต้ผ้า: ครูพูด Aroundก็ให้ผู้เล่นวิ่งไปรอบคนที่จับผ้าทั้งสองคน:ครูพูด Throughก็ให้ผู้เล่นวิ่งตรงไปและให้ทำตามแบบที่ครูสั่ง โดยสลับกันมาเป็นผู้เล่น

การตัดสินเกม

กิจกรรมนี้ไม่มีผลแพ้ชนะแต่จะประเมินในเรื่องของการสื่อสาร การเคลื่อนไหวและการทำงานประสานกันระหว่างกลุ่มและความรวดเร็ว สนุกสนาน

คุณธรรมจริยธรรมที่ได้รับ ความซื่อสัตย์ ความเสมอภาคและการเคารพในตัวตนของผู้อื่น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 “Cooperative Games”

จุดมุ่งหมาย เคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนโดยผ่านกิจกรรมการเล่น

จำนวนผู้เล่น แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2-5 ทีม

อุปกรณ์ มาร์คเกอร์เตี้ย 20 อัน,นกหวีด

วิธีการเล่น

1. แบ่งผู้เล่นออกเป็นหลายๆ ทีมเท่าๆ กัน โดยให้ยืนเรียงเป็นแถวตอนพื้นโดยผู้เล่นแต่ละทีมจะต้องพยายามวิ่งไปหงาย-คว่ำ กรวยสลับกันไป โดยมีข้อกำหนดให้การเคลื่อนไหวใช้ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน

2. แข่งขันกันจนหมดทุกคนในแถว

3. ทีมใดสามารถที่สามารถทำได้เร็วกว่าและไม่ผิดกติกา ทีมนั้นเป็นทีมที่ชนะ

การตัดสินเกม ทีมนั้นเป็นทีมที่ชนะทำได้เร็วที่สุดและถูกต้องที่สุด

คุณธรรมจริยธรรมที่ได้รับ ความซื่อสัตย์ ความเสมอภาคและการเคารพในตัวตนของ

ผู้อื่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

“ประวัติพลศึกษาและแนวคิดปรัชญาโอลิมปิกกับพลศึกษา”

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง 10 นาที
 สื่อประกอบการฝึกอบรม Power Point ประกอบการบรรยาย

เนื้อหา

ประวัติพลศึกษา

พลศึกษา (Physical Education) เป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง ที่อยู่บนรากฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีความเกี่ยวข้องกับศาสตร์แขนงอื่นๆ อีกหลายแขนงซึ่งพลศึกษาในสมัยโบราณยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน แต่จะแฝงอยู่ในการดำรงชีวิตปัจจุบันมนุษย์ต้องดิ้นรนเพื่อการอยู่รอด เช่น การหาอาหาร การต่อสู้สัตว์ร้าย และภัยธรรมชาติตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยไม่รู้สึกรู้สีกตัว ดังนั้น มนุษย์จึงต้องเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโต และความเจริญเติบโตนี้เองเป็นสิ่งที่ช่วยให้ความเปลี่ยนแปลงของชีวิตและสังคม จนมีคำกล่าวว่า “ ผู้ให้กำเนิดชีวิต คือ การเคลื่อนไหว ”

คำว่า พลศึกษา ในสมัยกรีกโบราณ เรียกว่า ยิมนาสติก (Gymnastics) และใช้ชื่อนี้เรียกแทนกิจกรรมทุกชนิดที่ใช้สอนปฏิบัติในสถานที่ประกอบกิจกรรมกายบริหาร (Palacestra) ต่อมาในศตวรรษที่ 17 นักการศึกษายุโรปใช้ชื่อกิจกรรมลักษณะนี้ว่า กิจกรรมการเคลื่อนไหว (Motor activity programs)

ศตวรรษที่ 18-19 การศึกษายุคนี้เน้นไปทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงการฝึกให้มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย และจิตใจ ด้วยวิธีการฝึกอบรม คำว่า ยิมนาสติก จึงเปลี่ยนไปเป็น Physical culture การพลศึกษาสมัยนี้เป็นการฝึกให้ร่างกายมีทรวดทรง สวยงาม และร่างกายสมบูรณ์ ผู้ที่ได้รับการศึกษาอย่างสมบูรณ์ จะต้องมีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ต่อมาภายหลังการศึกษา มีแนวโน้มที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้มือในการประกอบกิจกรรมมากขึ้น เช่น การปั้น การแกะสลัก การฝีมือต่างๆ การศึกษาสมัยนี้ ก็เปลี่ยนแปลงไปตามแนวโน้มของการศึกษา และได้หันมาใช้เครื่องมือประกอบการฝึก มากขึ้นและการฝึกได้กระทำกันอย่างแพร่หลาย คำว่าพลศึกษาในสมัยนี้จึงเรียกว่า “กายบริหาร” (Physical Training) การพลศึกษาในช่วงเวลานี้ มุ่งที่จะฝึกให้มีร่างกายแข็งแรง เสริมสร้างกล้ามเนื้อให้ใหญ่โตเป็นส่วนใหญ่

ศตวรรษที่ 20 แนวความคิดทางด้านการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างกว้างขวาง และนักการศึกษาต่างมองเห็นความสำคัญของการพลศึกษา และถือว่าการพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษาซึ่งจะขาดเสียมิได้ ผู้ที่ได้รับการศึกษาที่สมบูรณ์จะต้องได้รับการศึกษาครบทั้ง 4 ด้าน คือ **พุทธิศึกษา** (Head) เป็นการศึกษาทางด้านวิชาความรู้แขนงต่างๆ เช่น การคิดเลข, การอ่าน, การเขียน **จริยศึกษา** (Heard) เป็นการให้การอบรมกล่อมเกลாத้านจิตใจ เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ

พลศึกษา (Health) เป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และความแข็งแรงทางด้านร่างกาย เช่น การเรียนรู้ศิลปะการต่อสู้ มวยไทย กระบี่กระบอง การฝึกระเบียบแถวของนักเรียนไทยสมัยโบราณ **หัตถศึกษา (Hand)** เป็นการศึกษาที่ฝึกให้เป็นผู้มีทักษะการใช้มือประดิษฐ์ สร้างสรรค์งานช่างต่างๆ เช่น การปั้น แกะสลัก การวาดเขียน หรือที่เรียกว่า ช่างสิบหมู่

นักการศึกษาคนสำคัญได้เห็นความจำเป็นและความสำคัญ ของการให้การศึกษาที่สมบูรณ์ จะต้องให้การพลศึกษาควบคู่กันไปด้วย เช่น จอห์น ล็อก จอห์น ดิวอี้ รัสโซ เป็นต้นตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา วิชาพลศึกษาจึงได้ถูกจัดเข้าไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนจนถึงปัจจุบัน

คำว่า “พลศึกษา” มาจากคำว่า “พละ” แปลว่า กำลัง “ศึกษา” แปลว่าการเล่าเรียนซึ่งเมื่อนำมาสมาสกัน เป็นคำว่า “พลศึกษา” นักศึกษาพลศึกษาได้ให้ความหมายกันอย่างกว้างขวาง เพื่อที่จอธิบายคำว่าพลศึกษาให้มีความหมายที่ครอบคลุมและชัดเจนมากที่สุด ซึ่งพอสรุปได้ว่า

พลศึกษา คือ การศึกษาแขนงหนึ่งที่มีจุดหมายที่จะส่งเสริมผู้เรียนให้มีพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายที่ได้เลือกสรรแล้ว เป็นสื่อที่ทำให้เกิดการเรียนรู้

ความสำคัญของพลศึกษา

นักการศึกษาหลายแขนงได้มองเห็นความสำคัญของพลศึกษาที่มีต่อชีวิตของมนุษย์ทุกช่วงของวัยไม่ว่าจะเป็นวัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ หรือแม้แต่วัยชราก็ตาม ถ้าหากได้ส่งเสริมให้มีกิจกรรมพลศึกษาอย่างเหมาะสม ทุกช่วงวัยต่างๆ ดังกล่าว จะช่วยให้การพัฒนาทางการเคลื่อนไหวและ พัฒนาการด้านอื่นๆ จะดีไปด้วย ยกตัวอย่างเช่น การส่งเสริมให้เด็กได้รับกิจกรรมทางพลศึกษาอย่างเหมาะสม จะทำให้เด็กมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรงมีสุขภาพจิตที่ดี พัฒนาการต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ผ่านวัยผู้ใหญ่ไปแล้ว แต่ยังไม่ได้รับกิจกรรมทางพลศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง จะช่วยชะลอการเสื่อมสภาพของร่างกายลงได้ดี ในการบริหารประเทศโดยใช้การศึกษาเป็นปัจจัยหลักนั้น แผนการศึกษาชาติทุกฉบับมักจะมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยรวมด้วยพื้นฐานทางการศึกษา 4 ด้าน คือ

พุทธิศึกษา มุ่งเน้นให้คนมีความรู้ วิชาการปัญญาเพื่อการดำรงชีวิต

จริยศึกษา มุ่งเน้นให้คนตั้งอยู่ในศีลธรรมอันดี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

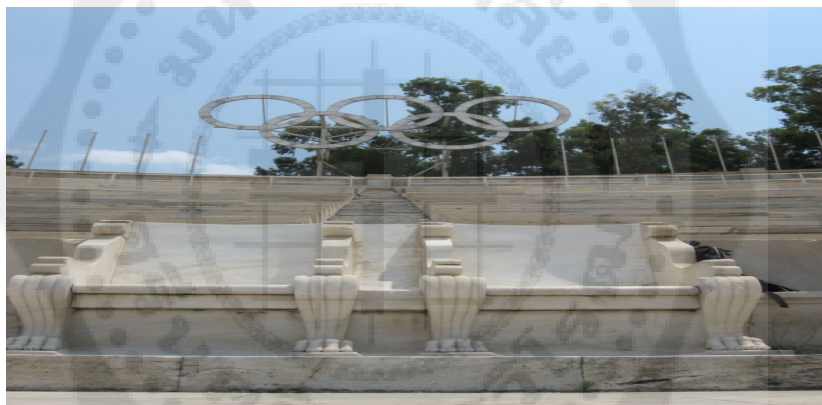
พลศึกษา มุ่งเน้นให้คนมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

หัตถศึกษา มุ่งเน้นให้คนมีกิจนิสัย และมีความขยันหมั่นเพียรในการใช้มือปฏิบัติงานเพื่อเป็นรากฐานของการประกอบอาชีพ

ประวัติพลศึกษา

การพลศึกษาในอดีต ยุคโบราณ เป็นเพื่อการออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายอดทนแข็งแรงและ เพื่อป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้ายหรือภัยธรรมชาติ มีการทำกันเป็นแบบอย่างต่อกันมาการพลศึกษาจึงแทรกอยู่ในชีวิตการทำมาหากิน ความมั่นคงการอยู่รอดปลอดภัยความต้องการโดยสัญชาตญาณมนุษย์ เพื่อให้การมีชีวิตที่ดีขึ้น

การพลศึกษาไทยในยุคแรก ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยถึงสมัยกรุงธนบุรี จะเป็นในด้านการทหาร ชอุมรบการสงคราม การใช้อาวุธ กระบี่กระบอง ดาบ หอก ธนู การล่าสัตว์ มวยไทย ขี่ม้า กระบี่กระบองว้าว แข่งเรือ ปืน ตะกร้อ แต่ในสมัยรัตนโกสินทร์โดยเฉพาะ สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นสมัยที่เริ่มต้นกีฬาสากล มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มีการส่งเสริม อย่างเป็นระบบการศึกษา โรงเรียนหลักสูตรตามกระทรวงธรรมการ โดยส่งเสริมการเล่นกีฬาสากลในข้าราชการและขุนนางโดยมีการจัดการแข่งขัน ส่งเสริมสนับสนุน อย่างจริงจัง เช่นในกีฬาการแข่งขันชกมวย กระบี่กระบอง หมากruk ฟันดาบ ตะกร้อ แข่งเรือ ว้าว ว่ายน้ำ กีฬาพื้นบ้าน มีมวยหลวง ตามหัวเมือง และมีการจัดตั้งสมาคม กีฬาสยาม, สโมสรกายบริหาร ต่อมา มีการเริ่มมีกีฬาสมัยใหม่เข้ามามากขึ้นเช่น ยูโด รักบี้ บาสเกตบอล กอล์ฟ ยิมนาสติก ฮอกกี้ โปโล ยิงปืน จักรยาน กรีฑา ต่อมา ร.6 มีการจัดตั้งและ ส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ กีฬาไทย และมีสโมสรกีฬาของกระทรวงทบวงกรมต่างๆ สโมสรฟุตบอลแห่ง สยาม ส่วนในรัชการปัจจุบันมีการพัฒนาหลักสูตรพลศึกษาในโรงเรียนจำนวนมาก รวมทั้งองค์การ ส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย (การกีฬาแห่งประเทศไทย) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและ สำนักงานพัฒนาการกีฬา เป็นต้น

ที่มาของคำว่า Olympiads

คำว่า Olympiads หมายถึงช่วงเวลา 4 ปีนับจากเวลาที่เริ่มต้นจัดแข่งขันโอลิมปิกครั้งแรก ไปถึงการแข่งขันครั้งที่สอง โดยแต่ละ ปีจะมีตัวเลขโรมันคอยกำกับอยู่เสมอแต่ในปีที่การแข่งขันถูก ยกเลิกไป แต่ตัวเลขโรมันยังคงต้องกำกับอยู่เสมอ เช่นปี ค .ศ. 1916 ซึ่งเป็นช่วงสงครามโลกครั้งที่ แต่ช่วงเวลา ระหว่างปี 1912-1916 ยังเรียกว่าเป็นปี Olympiads ของยุค ใหม่อยู่ดี แต่ คำว่าโอลิมเปีย นี้ ใช้ไม่ได้

กับการแข่งขันโอลิมปิกฤดูหนาวสัญลักษณ์โอลิมปิก (Olympic Symbols)

มีคำอยู่ 3 คำ ซึ่งเป็นภาษาโรมัน แต่ละคำมีความหมายดังต่อไปนี้

Citius (swifter):ความเร็วผู้เข้าร่วมการแข่งขันต้องวิ่งให้เร็วที่สุด

Altius (higher):ความสูงผู้เข้าร่วมการแข่งขันต้องทำให้สูงที่สุด

Fortius (stronger):ความแข็งแรง ผู้เข้าร่วมการแข่งขันต้องมีความแข็งแกร่งที่สุด

ซึ่งสอดคล้องกับ โอลิมปิสซึม (Olympism) หรือปรัชญาโอลิมปิก เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่งในการที่จะสื่อสารและสอนให้ผู้เรียนได้รับรู้ซึ่งเป็นปรัชญาชีวิตที่ยกระดับและประสานคุณภาพอันสมดุลของร่างกาย ความมุ่งมั่นตั้งใจ และจิตใจ ปรัชญาโอลิมปิกนี้จะหลอมรวมกีฬาเข้ากับวัฒนธรรมและการศึกษาจะแสวงหาวิถีชีวิตอันมีพื้นฐานมาจากความริเริ่มที่พบได้ในความพยายามจะแสวงหาคูณค่าทางการศึกษาของตัวอย่างที่ดี และการให้ความเคารพหลักการทางจริยธรรมพื้นฐานอันเป็นสากล เป้าหมายของขบวนการโอลิมปิกก็คือการมีส่วนทำให้เกิดการสร้างโลกที่มีสันติภาพ สร้างโลกที่ดีกว่า โดยการให้การศึกษาก่อนเยาวชนผ่านการฝึกฝนกีฬาโดยไม่มีการกีดกันในทุกๆ ด้าน ในขณะที่การฝึกฝนดังกล่าวกระทำภายใต้จิตวิญญาณโอลิมปิก ซึ่งจำเป็นจะต้องมีความเข้าใจร่วมกันด้วยจิตวิญญาณแห่งมิตรภาพ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำการเล่นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม

คุณค่าทางการศึกษาของปรัชญาโอลิมปิก (Educational Values of Olympism)

พิชิต เมืองนาโพธิ์ (2560).หลักการพื้นฐานของปรัชญาโอลิมปิกนั้น รวมเอาเรื่องสามประการของการเรียนรู้ คือ **Cognitive Domain** (ความรู้ สติปัญญา) **Affective Domain** (สังคม อารมณ์) และ **Kinesthetic** (ร่างกาย การเคลื่อนไหว) เข้าไว้ด้วยกัน ทั้งสามประการนี้ ก็คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษาและพลศึกษาหรือเครื่องหมายสามห่วง เชี่ยว ขาว เหลือง ของชาวพลศึกษา โดยที่คุณค่าของแนวทางปรัชญาโอลิมปิกมีดังต่อไปนี้

1. Joy of Effort คือ ความริเริ่มจากความพยายาม นั่นคือการที่คนเราจะพัฒนาและฝึกฝนทักษะทางกาย พฤติกรรม และสติปัญญา จากการท้าทายตนเองและผู้อื่นผ่านกิจกรรมทางกาย การเคลื่อนไหว เกม และการกีฬา ปรัชญาโอลิมปิกข้อนี้ เน้นย้ำให้คนเราฝึกฝนตนเอง พยายามให้หนัก สร้างความสุขจากความพยายาม เห็นคุณค่าของเส้นทางที่ยากลำบาก สะท้อนให้เห็นในเพลง "กราวกีฬา" ตรงท่อนที่ว่า "เชียวชาญชิงชัยไม่ย่อมนย่อ คราวชนะรุกใหญ่ไม่รีรอ คราวแพ้ก็ไม่ท้อกัดฟันทน"

2. Fair Play คือ การเล่นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม เป็นแนวคิดทางการกีฬามุ่งถึงการเคารพ กฎ กติกา การไม่เอาเปรียบ ไม่โกง ไม่ทำร้ายกัน แนวคิดนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้หลายรูปแบบ การเรียนรู้พฤติกรรม Fair Play ในการกีฬาจะนำไปสู่การพัฒนาและเสริมให้เกิดพฤติกรรม Fair Play ในชีวิต สังคม และชุมชนของคนได้ ท่อนนี้จากเพลง "กราวกีฬา" จะสะท้อนให้เห็นแนวคิดดังกล่าว "ไม่ชอบเอาเปรียบเจียนแข่งขัน สู้กันซึ่งหน้าอย่าลับหลัง มัวส่วนตัวเบื้อเหลือกำลัง เกลียดชังการเล่นเห็นแก่ตัว"

3. Respect for Others คือ การให้ความเคารพผู้อื่น หรือการมีคารวะธรรมนั่นเอง การรู้จักเคารพผู้อื่น เคารพสังคม และกติกาของสังคมนั้น เป็นหนทางสู่ความเป็นมนุษย์ที่ดี หากบุคคลเรียนรู้ที่จะเคารพความแตกต่างทางกายภาพ ความคิด ความเชื่อ ของผู้อื่นแล้ว บุคคลนั้นย่อมจะสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นได้ในสังคม รวมถึงจะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างให้เกิดความเข้าใจในระดับนานาชาติ (International Understanding) ขึ้นมาได้

4. Pursuit of Excellence คือ การแสวงหาความเป็นเลิศ การเน้นเรื่องความเป็นเลิศ จะช่วยให้คนเราเลือกเส้นทางชีวิตที่ถูกต้อง ถูกสุขลักษณะ และเกิดความพยายามที่จะทำให้ดีที่สุด

ตนเองจะทำได้ในทุกๆ เรื่องที่บุคคลนั้นกระทำ คนเรานั้นหากมีการทำทนายตนเองอยู่เสมอ ว่าตนจะก้าวไปถึงที่สุดของกิจกรรมใดๆ ที่ตนทำได้หรือไม่แล้ว คนนั้นย่อมจะก้าวไปได้ไกลกว่าคนที่ทำสิ่งใดไปตามสบาย การเป็นเลิศนั้น ไม่ได้จำเป็นจะต้องไปแข่งขันกับใคร ไม่จำเป็นต้องเป็นที่หนึ่ง แต่เป็นการเอาชนะตัวเอง ซึ่งยิ่งใหญ่กว่าชัยชนะใดๆ ทั้งปวง

5. Balance Between Body, Will and Mind คือ ความสมดุลระหว่างร่างกาย ความพยายาม และจิตใจ แนวคิดนี้เป็นของ บารอน ปีแอร์ เดอ คูบาแตง (Baron Pierre de Coubatin) บิดาโอลิมปิกยุคใหม่ในการรื้อฟื้นการแข่งขันโอลิมปิกเมื่อร้อยกว่าปีที่แล้ว โดยเชื่อว่าการเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นแต่เพียงภายในจิตใจหรือสมองแต่เพียงอย่างเดียว แต่การเรียนรู้นั้นควรเกิดจากทั้งตัวบุคคล นั่นคือการเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหว ซึ่งจะพัฒนาคุณธรรม ความรู้ สติปัญญา และร่างกายไปได้ในเวลาเดียวกัน ดังคำกล่าวที่ว่าการเล่นกีฬา คือการพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ของคนโดยใช้กีฬา การออกกำลังกาย และการเคลื่อนไหวเป็นสื่อ

สรุปได้ว่าจากข้อมูลเบื้องต้นนั้น การเรียนรู้แนวคิดปรัชญาโอลิมปิกบวกกับเรื่องของเพลงกราวกีฬานั้นและยังสามารถนำมาจัดให้ออกมาเป็นรูปแบบกิจกรรมนั้นจะเป็นการหล่อหลอมในเรื่องของการให้รู้ถึงคุณค่า ความมีน้ำใจนักกีฬา บุคคลที่จิตใจบริสุทธิ์โอบอ้อมอารี ใจกว้างที่จะยอมรับในสิ่งที่เป็จริง สามารถควบคุมอารมณ์ได้ เคารพในกฎกติกา ถึงคราวแพ้กียอมรับถึงคราวชนะก็ไม่เย้ยหยันฝ่ายตรงข้าม มีความซื่อสัตย์รับผิดชอบ ระลึกอยู่เสมอว่าการเล่นกีฬาเพื่อความสามัคคี สุขภาพและพลานามัยที่ดี มีความสำคัญมากกว่าการมุ่งหวังเพื่อชัยชนะเพียงอย่างเดียว ดังนั้นจึงทำให้สังคมและประเทศชาติเกิดความสุขและวัฒนาสถาพรต่อไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

“กิจกรรมทางพลศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาโอลิมปิก”

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง 45 นาที
สื่อประกอบการฝึกอบรม Power Point ประกอบการบรรยาย

เนื้อหา

โอลิมปิสซึม (Olympism)

พิชิต เมืองนาโพธิ์ (2560). ได้กล่าวว่า โอลิมปิสซึม (Olympism) หรือปรัชญาโอลิมปิก คือ ปรัชญาชีวิตที่ยกระดับและประสานคุณภาพอันสมดุลของร่างกาย ความมุ่งมั่นตั้งใจ และจิตใจ ปรัชญาโอลิมปิกนี้จะหลอมรวมกีฬาเข้ากับวัฒนธรรมและการศึกษาจะแสวงหาวิถีชีวิตอันมีพื้นฐานมาจากความรื่นรมย์ที่พบได้ในความพยายาม จะแสวงหาคุณค่าทางการศึกษาของตัวอย่างที่ดี และการให้ความเคารพหลักการทางจริยธรรมพื้นฐานอันเป็นสากล เป้าหมายของขบวนการโอลิมปิกก็คือการมีส่วนทำให้เกิดการสร้างโลกที่มีสันติภาพ สร้างโลกที่ดีกว่า โดยการให้การศึกษาแก่เยาวชนผ่านการฝึกฝนกีฬาโดยไม่มีการกีดกันในทุก ๆ ด้าน ในขณะที่การฝึกฝนดังกล่าวกระทำภายใต้จิตวิญญาณโอลิมปิก ซึ่งจำเป็นจะต้องมีความเข้าใจร่วมกันด้วยจิตวิญญาณแห่งมิตรภาพ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำการเล่นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม

คุณค่าโอลิมปิก หรือคุณค่าทางการศึกษาของปรัชญาโอลิมปิก

(Olympic Values: Educational Values of Olympism)

หลักการพื้นฐานของปรัชญาโอลิมปิกนั้น รวมเอาเรื่องสามประการของการเรียนรู้ คือ Cognitive Domain (ความรู้ สติปัญญา) Affective Domain (สังคม อารมณ์) และ Kinesthetic (ร่างกาย

การเคลื่อนไหว) เข้าไว้ด้วยกัน ทั้งสามประการนี้ ก็คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษาและพลศึกษาหรือ เครื่องหมายสามห่วง เขียว ขาว เหลือง ของชาวพลศึกษา โดยที่คุณค่าของแนวทางปรัชญาโอลิมปิก มีดังต่อไปนี้

1. Joy of Effort คือความรื่นรมย์จากความพยายาม นั่นคือการที่คนเราจะพัฒนาและฝึกฝนทักษะทางกาย พฤติกรรม และสติปัญญา จากการท้าทายตนเองและผู้อื่นผ่านกิจกรรมทางกาย การเคลื่อนไหว เกม และการกีฬา ปรัชญาโอลิมปิกข้อนี้ เน้นย้ำให้คนเราฝึกฝนตนเอง พยายามให้หนัก สร้างความสุขจากความพยายาม เห็นคุณค่าของเส้นทางที่ยากลำบาก สะท้อนให้เห็นในเพลง "กราวกีฬา" ตรงท่อนที่ว่า "เขี้ยวชาญซึ้งชัยไม่ย่อ คราวชนะรุกใหญ่ไม่รีรอ คราวแพ้ก็ไม่ท้อถอย ฟันทน"

2. Fair Play คือการเล่นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม เป็นแนวคิดทางการกีฬามุ่งถึงการเคารพกฎ กติกา การไม่เอาเปรียบ ไม่โกง ไม่ทำร้ายกัน แนวคิดนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้หลาย

รูปแบบ การเรียนรู้พฤติกรรม Fair Play ในการกีฬาจะนำไปสู่การพัฒนาและเสริมให้เกิดพฤติกรรม Fair Play ในชีวิต สังคม และชุมชนของคนได้ ก่อนนี้จากเพลง "กราวกีฬา" จะสะท้อนให้เห็นแนวคิด ดังกล่าว "ไม่ชอบเอาเปรียบแย่งแข่งขัน สู้กันซึ่งหน้าอย่าลืบล้าง มัวส่วนตัวเบียดเบียนกำลัง เกลียด ขังการเล่นเห็นแก่ตัว"

3. Respect for Others คือการให้ความเคารพผู้อื่น หรือการมีคารวะธรรมนั่นเอง การรู้จักเคารพผู้อื่น เคารพสังคม และกติกาของสังคมนั้น เป็นหนทางสู่ความเป็นมนุษย์ที่ดี หากบุคคลเรียนรู้ที่จะเคารพความแตกต่างทางกายภาพ ความคิด ความเชื่อ ของผู้อื่นแล้ว บุคคลนั้นย่อมจะสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นได้ในสังคม รวมถึงจะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างให้เกิดความเข้าใจในระดับนานาชาติ (International Understanding) ขึ้นมาได้

4. Pursuit of Excellence คือการแสวงหาความเป็นเลิศ การเน้นเรื่องความเป็นเลิศจะช่วยให้เราเลือกเส้นทางชีวิตที่ถูกต้อง ถูกสุขลักษณะ และเกิดความพยายามที่จะทำให้ดีที่สุดที่ตนเองจะทำได้ในทุกๆ เรื่องที่บุคคลนั้นกระทำ คนเรานั้นหากมีการทำทนายตนเองอยู่เสมอ ว่าตนจะก้าวไปถึงที่สุดของกิจกรรมใดๆ ที่ตนทำได้หรือไม่แล้ว คนนั้นย่อมจะก้าวไปได้ไกลกว่าคนที่ทำสิ่งใดไปตามสบาย การเป็นเลิศนั้น ไม่ได้จำเป็นจะต้องไปแข่งขันกับใคร ไม่จำเป็นต้องเป็นที่หนึ่ง แต่เป็นการเอาชนะตัวเอง ซึ่งยิ่งใหญ่กว่าชัยชนะใดๆ ทั้งปวง

5. Balance Between Body, Will and Mind คือ ความสมดุลระหว่างร่างกาย ความพยายาม และจิตใจ แนวคิดนี้เป็นของ บารอน ปีแอร์ เดอ คูบาแตง (Baron Pierre de Coubatin) บิดาโอลิมปิกยุคใหม่ในการรื้อฟื้นการแข่งขันโอลิมปิกเมื่อร้อยกว่าปีที่แล้ว โดยเชื่อว่าการเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นแต่เพียงภายในจิตใจหรือสมองแต่เพียงอย่างเดียว แต่การเรียนรู้นั้นควรเกิดจากทั้งตัวบุคคล นั่นคือการเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหว ซึ่งจะพัฒนาคุณธรรม ความรู้ สติปัญญา และร่างกายไปได้ในเวลาเดียวกัน ดังคำกล่าวที่ว่าการเล่นกีฬา คือการพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของคนโดยใช้กีฬา การออกกำลังกาย และการเคลื่อนไหวเป็นสื่อ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 “Joy of Effort คือ ความรื่นรมย์จากความพยายาม”

จุดมุ่งหมาย การที่คนเราจะพัฒนาและฝึกฝนทักษะทางกาย พฤติกรรม และสติปัญญา จากการทำทนายตนเองและผู้อื่นผ่านกิจกรรมทางกาย การเคลื่อนไหว เกม และการกีฬา ปรชญาโอลิมปิกข้อนี้ เน้นย้ำให้เราฝึกฝนตนเอง พยายามให้หนัก สร้างความสุขจากความพยายาม ให้คุณค่าของเส้นทางที่ยากลำบาก

จำนวนผู้เล่น แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ทีมเท่าๆ กัน ไม่จำกัด

อุปกรณ์ บันไดลิง ราวกระโดด 3 ราว แท่งโฟมทรงตัว ลูกบอล มาร์คเกอร์ 10 อัน

วิธีการเล่น

1. แบ่งผู้เล่นออกเป็นสองทีมเท่าๆ กัน ให้ยืนเข้าแถวหน้ากระดาน เพื่ออธิบายขั้นตอนและวิธีการเล่น

2. ให้แต่ละกลุ่มยืนเข้าแถวตอนหลังมาร์คเกอร์ โดยแต่ละฐานมีการวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

2.1 วิ่งซอยเท้าตามบันไดลิง

2.2 กระโดดข้ามรั้ว จำนวน 2 รั้ว

2.3 ลอดรั้ว จำนวน 1 รั้ว

2.4 เดินทรงตัวเป็นโพน

2.5 เลือกลูกฟุตบอล ลูกวอลเลย์บอลหรือลูกบาสเกตบอล เพียง 1 ลูก จากนั้นทำการปามาร์คเกอร์ จากที่คว่ำลงให้หงายขึ้น หากทำได้ จะนับเป็น 1 คะแนนปฏิบัติเช่นนี้จนครบทุกคน

การตัดสินเกม ทีมที่ทำคะแนนได้มากที่สุดจะเป็นทีมชนะ

คุณธรรมจริยธรรมที่ได้รับ ความซื่อสัตย์ สนุก สามัคคีและความพยายาม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 “Fair Play คือการเล่นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม”

จุดมุ่งหมาย การเคารพกฎ กติกา การไม่เอาเปรียบ ไม่โกง ไม่ทำร้ายกัน แนวคิดนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้หลายรูปแบบ การเรียนรู้พฤติกรรม Fair Play ในการเล่นกีฬาจะนำไปสู่การพัฒนาและเสริมให้เกิดพฤติกรรม Fair Play ในชีวิตสังคมและชุมชนของคนได้

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัด

อุปกรณ์ บันไดลิง รั้วกระโดด 3 รั้ว แท่งโพนทรงตัว ลูกบอล มาร์คเกอร์ 10 อัน

วิธีการเล่น

1. แบ่งผู้เล่นออกเป็นสองทีมเท่าๆ กัน ให้ยืนเข้าแถวพร้อมทั้งให้ผู้เล่นของแต่ละทีมจับคู่กันตามลำดับ โดยผู้เล่นทุกคนแสดงบทบาทเป็นผู้ที่มีร่างกายเป็น คนพิการหรือผิปกติ เช่น ตาบอด ขาแขนด้วน เป็นต้น

2. วางชิ้นส่วนและอุปกรณ์ต่างๆ ในพื้นที่ๆ กำหนด โดยวางสิ่งของต่างๆ แบบกระจัดกระจายให้เหมือนเป็นสิ่งกีดขวางและเป็นเหมือนอุปสรรคในการเล่น

3. ให้ผู้เล่นแต่ละทีมซึ่งจับคู่กันแล้วเรียงตามลำดับในการเล่นโดยใช้ทักษะการเคลื่อนที่ประเภทใดก็ได้แล้วแต่จะตกลงกันในแต่ละคู่ แล้วพากันไปให้ถึงเป้าหมายที่ผู้นำกำหนดไว้ เพื่อกลับมาแตะที่มือ ผู้เล่นชุดต่อไป โดยมีข้อแม้ว่า ระหว่างการเดินผ่านอุปสรรคนั้นห้ามสัมผัสสิ่งกีดขวางใดๆ เลย ซึ่งแต่ละจะต้องใช้การสื่อสารที่ดี การใช้เสียง การลาก หรือการจูง เป็นต้น

4. ทีมใดสามารถช่วยกันเดินผ่านอุปสรรคต่างๆ ไปยังจุดหมายและกลับมายังจุดเริ่มต้นและครบทุกคู่ก่อน ทีมนั้นเป็นทีมที่ชนะ

การตัดสินเกม ทีมใดสามารถช่วยกันเดินผ่านอุปสรรคต่างๆ ไปยังจุดหมายและกลับมายังจุดเริ่มต้นและครบทุกคู่ก่อน ทีมนั้นเป็นทีมที่ชนะ

คุณธรรมจริยธรรมที่ได้รับ ความซื่อสัตย์ ความเสมอภาคและการเคารพในตัวตนของ

ผู้อื่น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 “Respect for Others คือการให้ความเคารพผู้อื่น”

จุดมุ่งหมาย การรู้จักเคารพผู้อื่น เคารพสังคม และกติกาของสังคมนั้น เป็นหนทางสู่ความเป็นมนุษย์ที่ดี หากบุคคลเรียนรู้ที่จะเคารพความแตกต่างทางกายภาพ ความคิด ความเชื่อ ของผู้อื่นแล้ว บุคคลนั้นย่อมจะสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นได้ในสังคม

จำนวนผู้เล่น แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ทีม

อุปกรณ์ มาร์คเกอร์เดี่ยว 20 อัน

วิธีการเล่น

1. แบ่งผู้เล่นออกเป็นสองทีมเท่าๆ กัน ให้ยืนคนละฝั่งของพื้นที่ โดยผู้เล่นทั้งสองทีมจะต้องพยายามวิ่งไปหางยกรวยของตัวเองให้เยอะที่สุดในเวลาที่กำหนด
2. ในขณะที่วิ่งนั้นห้ามในแต่ละทีถูกเนื้อต้องตัวกันและสามารถคว้ากรวยของทีมฝ่ายตรงข้ามได้

3. แข่งขันกันจนผู้นำบอกหมดเวลา

4. ทีมใดสามารถหามาได้มากกว่า ทีมนั้นเป็นทีมที่ชนะ

การตัดสินเกม ผู้นำจะนับแต้มจากการหายของกรวยของแต่ละทีม ทีมไหนเป็นทีมที่ชนะ
คุณธรรมจริยธรรมที่ได้รับ ความซื่อสัตย์ ความเสมอภาคและการเคารพในตัวตนของผู้อื่น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 “Pursuit of Excellence คือการแสวงหาความเป็นเลิศ”

จุดมุ่งหมาย การเน้นเรื่องความเป็นเลิศจะช่วยให้คนเราเลือกเส้นทางชีวิตที่ถูกต้อง ถูกสุขลักษณะ และเกิดความพยายามที่จะทำให้ดีที่สุดที่ตนเองจะทำได้ในทุกๆ เรื่องที่บุคคลนั้นกระทำ คนเรานั้นหากมีการท้าทายตนเองอยู่เสมอ ว่าตนจะก้าวไปถึงที่สุดของกิจกรรมใดๆ ที่ตนทำได้หรือไม่แล้ว คนนั้นย่อมจะก้าวไปได้ไกลกว่าคนที่ทำสิ่งใดไปตามสบาย การเป็นเลิศนั้น ไม่ได้จำเป็นจะต้องไปแข่งขันกับใคร ไม่จำเป็นต้องเป็นที่หนึ่ง แต่เป็นการเอาชนะตนเอง ซึ่งยิ่งใหญ่มากกว่าชัยชนะใดๆ ทั้งปวง

จำนวนผู้เล่น ไม่เกินกลุ่มละ 10-15 คน 2 กลุ่มเท่าๆ กัน

อุปกรณ์ ห่วงยาง 3 ห่วง ขวดน้ำเปล่าขนาด 500 มิลลิลิตร 10-12 ขวด , กระดาษหรือสติ๊กเกอร์เขียนคะแนน ตั้งแต่ 10-100 คะแนน เช่น 10,20,40,80,100 เป็นต้น กระดาษหรือสติ๊กเกอร์เขียนที่ประกอบไปด้วยคำ เช่น ผลไม้ บุหรี่ ขนมหวาน ลูกอม ผัก เป็นต้นจำนวนเท่ากับขวดที่เตรียมไว้

วิธีการเล่น

1. แบ่งผู้เล่นออกเป็นสองทีมเท่าๆ กัน ให้ยืนเข้าแถวพร้อมทั้งให้ผู้เล่นของแต่ละทีมสลับกันเล่นตามลำดับ โดยผู้เล่นแต่ละกลุ่มจะต้องยืนเป็นแถวและจับมือกันห้ามมือขาดออกจากกันตลอดเวลาเล่น

2. แต่ละกลุ่มจะต้องเลือกผู้เล่นทีมตัวเองที่จะเป็นคณโยนห่วงให้เข้าไปยังเป้าหมาย (ขวดน้ำ) แต่ละทีมมีโอกาสโยนทีมละ 3 ครั้ง โดยจะเปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยนผู้โยนก็ได้แต่มีข้อแม้คือห้ามมือหลุดออกจากกัน

3. ทีมใดสามารถโยนเข้าเป้าได้และดูคะแนนที่ทำได้ ว่าได้เท่าใดก็จะเป็นทีมที่ชนะ

การตัดสินเกม ทีมใดสามารถโยนเข้าเป้าได้และดูคะแนนที่ทำได้ ว่าได้เท่าใดก็จะเป็นทีมที่ชนะ โดยที่ผู้นำจะเฉลยคะแนนที่ทำได้

คุณธรรมจริยธรรมที่ได้รับ การเป็นเลิศนั้น ไม่ได้จำเป็นจะต้องไปแข่งขันกับใคร ไม่จำเป็น ต้องเป็นที่หนึ่ง แต่เป็นการเอาชนะตัวเอง ซึ่งยิ่งใหญ่กว่าชัยชนะใดๆ ทั้งปวง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 “Balance Between Body, Will and Mind คือความสมดุลระหว่างร่างกาย ความพยายาม และจิตใจ”

จุดมุ่งหมาย การเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นแต่เพียงภายในจิตใจหรือสมองแต่เพียงอย่างเดียว แต่การเรียนรู้ควรเกิดจากทั้งตัวบุคคล นั่นคือการเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหว ซึ่งจะพัฒนาคุณธรรม ความรู้ สติปัญญา และร่างกายไปได้ในเวลาเดียวกัน ดังคำกล่าวที่ว่าการศึกษา คือการพัฒนา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ของคนโดยใช้กีฬา การออกกำลังกาย และการเคลื่อนไหว เป็นสื่อ

จำนวนผู้เล่น แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ทีมๆ ละ 5-6 คน

อุปกรณ์ ผ้าสองสีๆ ละ 3 ผืน, ห่วงฮูล่าฮูป (Hula Hoop) ทั้งหมด 9 อัน

วิธีการเล่น

1. แบ่งผู้เล่นออกเป็นสองทีมเท่าๆ กัน ให้ยืนเข้าแถวตอนพร้อมทั้งให้ผู้เล่นแต่ละทีมยืนเป็นแถวตอน ทั้งสองกลุ่ม

2. แต่ละกลุ่มจะต้องวิ่งนำผ้าของทีมตนเองไปวางไว้ในห่วงที่ผู้นำวางไว้ได้ที่ละคน/ทีมแล้ววิ่งกลับมายังจุดเริ่มต้น คนต่อไปจึงนำผ้าไปวางที่ห่วงต่อไปได้ จนกว่าจะเรียงผ้าได้สามผืนตามแบบที่ผู้นำกำหนด

3. ทีมที่ชนะจะต้องเรียงผ้าให้ได้ตามรูปแบบที่กำหนด คือ แนวตั้งแนวนอน, แนวทแยง

การตัดสินเกม ทีมที่ชนะจะต้องเรียงผ้าให้ได้ตามรูปแบบที่กำหนด คือ แนวตั้งแนวนอน แนวทแยง

คุณธรรมจริยธรรมที่ได้รับ การพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ของคน โดยใช้กีฬา การออกกำลังกาย และการเคลื่อนไหวเป็นสื่อ

**แบบทดสอบความรู้ก่อน – หลังการเข้ารับการฝึกอบรมการสอนพลศึกษา
สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา**

1. ข้อใดต่อไปนี้เป็นความหมายของคำว่า พลศึกษา ได้ชัดเจนและถูกต้องที่สุด
 - ก. พลศึกษา คือ การศึกษาแขนงหนึ่งที่มีจุดหมายที่จะส่งเสริมผู้เรียนให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ
 - ข. พลศึกษา คือ การศึกษาแขนงหนึ่งที่มีจุดหมายที่จะส่งเสริมผู้เรียนให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายที่ได้เลือกสรรแล้วเป็นสื่อที่ทำให้เกิดการเรียนรู้
 - ค. พลศึกษา คือ การศึกษาที่ทำให้ร่างกายอดทนแข็งแรงและเพื่อป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้ายหรือภัยธรรมชาติ
 - ง. พลศึกษา คือ การศึกษาที่ฝึกฝนทำให้ร่างกายมีทรวดทรง สวยงาม และร่างกายสมส่วน
2. ครูผู้สอนควรจะใช้วิธีการสอนแบบใดในการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการทำงานแบบร่วมมือร่วมกัน
 - ก. Peer teaching
 - ข. Guide discovery
 - ค. Problem solving
 - ง. Cooperative Learning
3. ถ้าครูต้องการสอนให้นักเรียน Jumping and landing ครูควรสอนทักษะการเคลื่อนไหวแบบใด
 - ก. Locomotive skills
 - ข. Manipulative
 - ค. Non-manipulative skills
 - ง. Psychomotor
4. ทักษะการเคลื่อนไหวแบบใดต่อไปนี้จะช่วยพัฒนาในเรื่องของการรับส่งบอลหรือการตีในแบบต่างๆ
 - ก. Locomotive skills
 - ข. Manipulative
 - ค. Non-manipulative skills
 - ง. Psychomotor
5. การวัดผลทางพลศึกษาที่ดีนั้น ควรจะมีลักษณะเป็นอย่างไร
 - ก. วัดความสามารถของผู้เรียน
 - ข. เปรียบเทียบผลกับเกณฑ์มาตรฐาน
 - ค. เปรียบเทียบผลกับความสามารถของครู
 - ง. เปรียบเทียบผลกับค่านิยมของส่วนมาก

6. "บุคคลที่จิตใจบริสุทธิ์โอบอ้อมอารี ใจกว้างที่จะยอมรับในสิ่งที่เป็นจริง สามารถควบคุมอารมณ์ได้ เคารพในกฎกติกาถึงคราวแพ้ก็ยอมรับถึงคราวชนะก็ไม่เย้ยหยันฝ่ายตรงข้าม"ข้อความที่กล่าวมานั้น หมายถึงลักษณะสำคัญของสิ่งใด
- ความอดทนอดกลั้น
 - ความมีน้ำใจนักกีฬา
 - ความสามารถในการเล่นกีฬา
 - ไม่มีข้อใดที่กล่าวมาถูก
7. สิ่งใดที่ครูต้องนำมาใช้พิจารณาในการเลือกเทคนิควิธีการสอน
- เนื้อหา เวลาในการสอน
 - เนื้อหา เวลาในการสอน สภาพแวดล้อม
 - เนื้อหา เวลาในการสอน สภาพแวดล้อมและตัวผู้สอน
 - เนื้อหา เวลา การให้ข้อมูลย้อนกลับ เมื่อไหร่ที่ควรเปลี่ยนกิจกรรม
8. ข้อใดกล่าวถึง Olympism ได้ถูกต้อง
- การแข่งขันโอลิมปิก
 - ปรัชญาและแนวคิดความเชื่อที่เกี่ยวกับโอลิมปิก
 - รางวัลในการแข่งขันโอลิมปิก
 - ช่อดอกไม้ที่เป็นช่อมะกอก
9. คำหรือกลุ่มคำที่ผู้สอนเลือกมาใช้ในการสื่อสารกับผู้เรียนแทนการอธิบายที่ค่อนข้างยาว เรียกว่าอย่างไร
- การลดเวลาในการอธิบาย
 - การคิด
 - การฝึก
 - ถูกทุกข้อ
10. ครูที่สอนพลศึกษาที่ดีต้องสอนให้ผู้เรียนเก่งในทักษะทางด้านใด
- ทักษะทางด้านกีฬา
 - ทักษะทางด้านการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
 - ทักษะทางด้านการใช้ชีวิตประจำวัน
 - ทักษะทางด้านการสื่อสาร
11. ข้อใดที่เป็นสิ่งที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษา
- การที่นักเรียนมีสมรรถภาพร่างกายที่ดี
 - การให้นักเรียนเล่นกีฬาและแข่งขันได้
 - การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและเกม
 - นักเรียนไม่จำเป็นต้องเรียนวิชานี้ก็ได้

12. ข้อใดต่อไปนี้เป็นความหมายของปรัชญาที่นำมาใช้ในการสอนพลศึกษา
- ปรัชญา คือ แหล่งรวมความรู้ของศาสตร์แขนงต่างๆ
 - ปรัชญา คือ แหล่งรวมปัญญาของศาสตร์ทุกสาขา
 - ปรัชญา คือ ไม่มีคำนิยามสมบูรณ์แน่นอนตายตัว
 - ปรัชญา คือ แนวทางที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสมบูรณ์แบบ
13. วิธีการสอนกีฬาที่ครูพลศึกษาและผู้ฝึกสอนกีฬาใช้กันมายาวนาน โดยเชื่อกันว่าเป็นวิธีการสอนทักษะกีฬาที่ได้ผลดี เรียกว่าวิธีการสอนแบบใด
- การสอนแบบร่วมมือร่วมใจ
 - การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - การสอนแบบโดยตรง
 - การสอนแบบฝึกซ้อม
14. Fundamental Movement หมายถึงอะไร
- การยืดเหยียด
 - การเคลื่อนไหวแบบพื้นฐาน
 - กิจกรรมเข้าจังหวะ
 - ไม่มีข้อใดถูก
15. เกมขว้างลูกบอลให้โดนเป้าต้องอาศัยทักษะใด
- ความแม่นยำ
 - การทรงตัว
 - ความคล่องแคล่ว
 - ความเร็ว
16. การอบอุ่นร่างกายในการเรียนการสอนพลศึกษาควรทำเมื่อใด
- ก่อนเล่นเกม
 - ขณะเล่นเกม
 - หลังเล่นเกม
 - สามารถทำได้ทุกข้อ
17. ก่อนการเล่นเกม หรือเล่นกีฬาทุกครั้ง ควรทำสิ่งใดก่อน
- พักผ่อนให้เพียงพอ
 - อบอุ่นร่างกาย
 - รับประทานอาหารเช้าให้เพียงพอ
 - ดื่มน้ำให้มากๆ

18. ข้อใดคือองค์ประกอบของการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
- การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่
 - การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับเคลื่อนที่
 - การเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์
 - ถูกต้องทั้งสามข้อ
19. ข้อใดไม่ใช่จุดประสงค์การเล่นเกม
- เพื่อมุ่งเอาชนะ
 - เพื่อความสามัคคี
 - เพื่อออกกำลังกาย
 - เพื่อความสนุกสนาน
20. ข้อใดต่อไปนี้เป็นหลักการของการออกกำลังกาย
- การทำให้ร่างกายเกิดการเคลื่อนไหว
 - การทำให้ร่างกายแข็งแรงทั้งระบบโครงสร้างและหน้าที่
 - การปฏิบัติกิจกรรมของกล้ามเนื้อที่ทำให้ร่างกายมีสุขภาพและรูปร่างที่ดี
 - ถูกต้องทุกข้อ
21. ครูควรจะสอนนักเรียนให้ปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา
- ยิ้มเมื่อเห็นคู่ต่อสู้พลาด
 - ปรบมือแสดงความยินดีกับผู้ชนะ
 - โห่เมื่อกรรมการตัดสินอย่างไม่ยุติธรรม
 - ออกจากการแข่งขันเมื่อพบว่าคู่ต่อสู้กำลังชนะ
22. ผู้ที่มีสมรรถภาพทางกายที่ดีมีลักษณะอย่างไร
- มีความอดทนสูง
 - เล่นกีฬาได้บางประเภท
 - ทำงานที่ต้องออกแรงน้อย
 - ทำงานออกแรงได้นานและได้ผลสำเร็จสูง
23. ลักษณะพัฒนาการทางร่างกายของเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายในช่วงอายุ 9 – 12 ปี มีลักษณะเป็นอย่างไร
- เด็กผู้หญิงโตเร็วกว่าเด็กผู้ชาย
 - เด็กผู้หญิงเติบโตช้ากว่าเด็กผู้ชาย
 - เด็กผู้หญิงเติบโตเท่ากับเด็กผู้ชาย
 - เด็กผู้ชายเติบโตเร็วกว่าเด็กผู้หญิง

24. การกระทำในข้อใดเป็นการช่วยฝึกการเคลื่อนไหวได้ดี

- ก. การเต้นรำ
- ข. การฟังเพลง
- ค. การดูภาพยนตร์
- ง. การอ่านหนังสือพิมพ์

25. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ (Objectives) เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมีหรือบรรลุในเรื่องใด

- ก. ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้เรียน
- ข. ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ วิธีการของครูผู้สอน
- ค. ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ ด้านทักษะจะได้มาจากระดับของหลักสูตร
- ง. ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ จุดประสงค์การเรียนรู้จะได้มาจากระดับของหลักสูตร

26. แบบสำรวจรายการ แบบประเมินค่า ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือในการวัดแบบใด

- ก. การประเมินผลตามสภาพจริง
- ข. การประเมินแบบสุ่ม
- ค. การประเมินตามกระบวนการ
- ง. การประเมินตามครูผู้สอน

27. การวัดและประเมินผลควรทำการประเมินช่วงใด

- ก. สองครั้งตลอดเทอม
- ข. ไม่จำเป็นต้องทำในเวลารเรียนการสอน
- ค. ทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน
- ง. ไม่มีการประเมินผู้เรียน

28. หัวใจสำคัญของการวัดและประเมินผลคือสิ่งใด

- ก. เพื่อพัฒนาตัวครูผู้สอน
- ข. เพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียน
- ค. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและผู้เรียน
- ง. เพื่อพัฒนาทุกคนในโรงเรียน

29. การวัดและประเมินผลทางพลศึกษาให้ครอบคลุมต้องวัดให้ครบจะต้องประกอบไปด้วยอะไรบ้าง

- ก. ด้านความรู้ ทักษะ เจตคติตัดสินผลการเรียน
- ข. ด้านผู้เรียนและตัดสินผลการเรียน
- ค. ด้านความรู้ ทักษะ สมรรถภาพทางกาย
- ง. ด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ สมรรถภาพทางกาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์

30. วิธีการสอนแบบใดเป็นการสอนที่ครูพลศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนในเรื่องของการให้แสดงความ
คิดเห็นและการเป็นผู้นำและผู้ตาม
- ก. การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - ข. การสอนแบบใบงาน
 - ค. การสอนแบบสั่งการ
 - ง. การสอนแบบร่วมมือร่วมใจ
31. การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมและเรียนรู้ว่าถ้าปราศจากการฝึกอย่าง
ถูกวิธีตนเองจะไม่สามารถพัฒนาทักษะการเล่นที่ถูกต้องได้ เป็นวิธีการสอนแบบใด
- ก. การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - ข. การสอนแบบแตกติคอล
 - ค. การสอนแบบสั่งการ
 - ง. การสอนแบบร่วมมือร่วมใจ

**แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอน
พลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา
2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1** สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2** ความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมฝึกอบรม
 - ตอนที่ 3** ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรม
3. แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยได้กำหนดความหมายของคะแนนดังนี้
 - 5** หมายถึง รายการประเมินมีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยกับรายการประเมินนั้นในระดับมากที่สุด
 - 4** หมายถึง รายการประเมินมีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยกับรายการประเมินนั้นในระดับมาก
 - 3** หมายถึง รายการประเมินมีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยกับรายการประเมินนั้นในระดับปานกลาง
 - 2** หมายถึง รายการประเมินมีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยกับรายการประเมินนั้นในระดับน้อย
 - 1** หมายถึง รายการประเมินมีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยกับรายการประเมินนั้นในระดับน้อยที่สุด

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวจิรนนท์ เจริญชัยภินันท์ (ผู้วิจัย)

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

1. ☐ ชาย
2. ☐ หญิง

2. อายุ

1. ☐ ต่ำกว่า 30 ปี
2. ☐ 31 – 45 ปี
3. ☐ 46 – 50 ปี
4. ☐ 51 – 55 ปี
5. ☐ 56 – 60 ปี

3. ประสบการณ์ในการสอน

1. ☐ ต่ำกว่า 5 ปี
2. ☐ 5 – 10 ปี
3. ☐ 11 – 15 ปี
4. ☐ 15 ปี ขึ้นไป

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

1. ☐ ครูผู้ช่วย
2. ☐ ครู คศ. 1
3. ☐ ครู คศ. 2
4. ☐ ครู คศ. 3
5. ☐ ครู คศ. 4

5. การศึกษาสูงสุด/สาขาวิชา (โปรดระบุ)

1. ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขา.....
2. ☐ ปริญญาตรี สาขา.....
3. ☐ ปริญญาโท สาขา.....
4. ☐ ปริญญาเอก สาขา.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมฝึกอบรม

คำชี้แจง โปรดเลือกตอบโดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การฝึกอบรมนี้มีความจำเป็นต่อการพัฒนาครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญาให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
2. จุดประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการของเข้ารับการฝึกอบรม					
3. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม					
4. เนื้อหาของการฝึกอบรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม					
5. สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้					
6. การฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญา					
7. การฝึกอบรมช่วยเพิ่มประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในระดับประถมศึกษา					
8. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการเรียนการสอน					
9. การจัดลำดับเนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม					
10. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนอื่นๆ					
11. ความเหมาะสมของระยะเวลาการฝึกอบรม					
12. สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม (ได้แก่ เอกสารชุดฝึกอบรม โปรแกรมนำเสนอด้วย Power Point และเอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ) ช่วยให้การฝึกอบรมบรรลุจุดประสงค์					
13. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม					
14. กระบวนการฝึกอบรมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ด้านเนื้อหา /วิธีดำเนินการฝึกอบรม /สื่อที่ใช้ /การวัดและประเมินผล /หรืออื่นๆ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กอง วิสุทธารมณ. **พลศึกษากับการพัฒนาประเทศ** เอกสารคำบรรยาย ณ หอประชุมกรมการศาสนา, 28 มกราคม 2513. (อัดสำเนา).
- กีฬาโอลิมปิกในยุคโบราณ. สืบค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://bkkthon.ac.th/home/doc/63/document.pdf>
- จุฬามาต บัตรเจริญ. 2556. **เอกสารประกอบการสอน วิชาหลักและวิธีการสอนพลศึกษา**. ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา).
- พิชิต เมืองนาโพธิ์. (2560). **ประวัติพลศึกษาและแนวคิดปรัชญาโอลิมปิก**. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา. เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2560.
- สุวิมล ตั้งสัจพจน์. (2540) **สารนารูเกี่ยวกับพลศึกษาและนันทนาการ**. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์ และสตูดิโอ.
- ทิพย์สุดา สันป่าแก้ว. 2550. **การสอนแบบรวม-แยก-รวม**. (Online). <https://www.l3nr.org/posts/21461>, 26 เมษายน 2558.
- เทเวศร์ พิริยะพณท์. **วารสารคณะพลศึกษา ปีที่ 1 เล่มที่ 1 – 2 มกราคม – มิถุนายน ฉบับปฐมฤกษ์** หน้า 20.
- วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ. “ความหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา”. **วารสารพลศึกษา**. 11 (มิถุนายน 2512): 10.
- วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ. “กีฬากับสุขภาพจิต”. **วารสารครุศาสตร์**. 6 (2) 2519.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. 2539. **การสอนพลศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- วิกิพีเดีย. **บัวสีเหล้า (ตามนัยอรรถกถา)**. Available from <http://th.wikipedia.org>. (13 กันยายน 2554) สกฤตไทยรายสัปดาห์. **พระบรมราโชวาท**. ปีที่ 57 ฉบับที่ 2968 ประจำวันอังคารที่ 6 กันยายน 2554 หน้า 3. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน: 2525: 584.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. **คุณลักษณะพิเศษของพระพุทธศาสนา**. (พระนคร: เกษม บรรณกิจ. 2511), หน้า 451.
- บุญมา พินงาม. **หลักการและการบริหารพลศึกษา**. เอกสารประกอบการสอน ภาควิชาพลศึกษา มศว บางเขน. 2520 หน้า 3.
- นายแพทย์วิฑูร แสงสิงแก้ว. **ใกล้หมอ**. ปีที่ 20 ฉบับที่ 9 กันยายน 2539. หน้า 34.

Lawther, John D. The Learning of Physical Skills. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall, Inc., 1968.

วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2527). **หลักและวิธีการสอนวิชาพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช

วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2540). **หลักการพลศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

จรินทร์ ธานีรัตน์. **รวมศัพท์ทางวิชาการ การศึกษา จิตวิทยา พลศึกษา กีฬา สุขศึกษา และสหวิทยาการ**. P.178 – 179. 2513.

จรรยา แก่นวงษ์คำ. **หลักสูตรพลศึกษา** โอเดียนสโตร์, 2517.

พงษ์ศักดิ์ พลพงษ์. **ประวัติปรัชญาและหลักการพลศึกษา** สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ โรงพิมพ์รุ่งเรือง 79 – 73 ถนนเฟื่องนคร นครหลวง, 2525.

ไพวัลย์ ตันลาพุม. (2530). **พลศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วราวุธ สุมณ. **การเปรียบเทียบความสามารถทางบาสเกตบอลระหว่างนักศึกษาวิทยาลัย วิชาการพลศึกษา กับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. ปรินซ์นิพนธ์.ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2513

สมคิด ชิตประสงค์. (2521). **หลักการสอนพลศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

ไพฑูรย์ จัยสิน. **ปรัชญา ทฤษฎี หลักการพลศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุโขทัย, 2515.

ไพวัลย์ ตันลาพุม. (2530). **พลศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาสนา คุณาภิสิทธิ์. (2539). **การสอนพลศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท วิทย์พัฒน์ จำกัด.

Bucher, C.A. (1967). **Fundamental of Physical Education**. St.Louis: The C.V. Mosby.

Camille, B. and Rosalind, C. (1963). **Theory in Physical Education**. A Guide of Program Charge. Philadelphia: Leafeliger.

Edward F. Voltmer and Arthur A. Esslinger, **The Organization and Administration of Physical Education**, New York, Appleton Century – Crofts Company. P.14

Gardner, Howard. (1993). **Multiple Intelligences**. Available from <http://th.wikipedia.org>. (13 กันยายน 2554).

Good, C.V. (1959). **Dictionary of Education**. New York: McGraw Hill.

Carter V. Good, **Dictionary of Education**., Second Edition, McGraw Hill Book Company, Inc, New York, 1959, P.398

- Eugene W. Nixon and Frederick W. Cozens, **An Introduction to Physical Education**, Philadelphia, W.B. Saunders. Company, W.Y. 1975. PP.4
- Cowell Charks C, and France, Wellman L. Philosophy and Principle of Physical Education: Englewood Cliffs New Jersey: Prentice – Hall, Inc. 1963. P.32
- Bucher Charles a, and Goldman, Myra. Dimension of Physical Education. Louis The C: V Company, 1969: 31
- Jay B. Nash, **Physical Education**: Interpretation and Objective. (New York: A.S Barnes and Co, 1948) . P.52
- Jackson R. Sharman. **Introduction to Physical Education**. A.S. Barnes Co., 1934. P.59.

ภาคผนวก จ

แบบประเมินคุณภาพคู่มือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษา
สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

แบบประเมินคุณภาพโครงร่างโปรแกรม
ความต้องการในการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับ
ประถมศึกษา

คำชี้แจง

แบบประเมินโครงร่างโปรแกรมความต้องการในการฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับชั้นประถมศึกษา ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญได้
 กรุณาพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของโปรแกรม ขอให้
 ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านและขอความกรุณาเขียน
 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโปรแกรมต่อไป

แบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประเมินความเหมาะสมของโครงร่างโปรแกรม เป็นการพิจารณาส่วนประกอบ
 ต่างๆ ของโครงร่างโปรแกรมว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

ตอนที่ 2 ประเมินความสอดคล้องของโครงร่างโปรแกรม เป็นการพิจารณาส่วนประกอบ
 ต่างๆ ของโครงร่างโปรแกรมว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด

ตอนที่ 1

ความเหมาะสมของโครงสร้างโปรแกรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1) สภาพปัญหาและความจำเป็นของโปรแกรม					
1.1 โปรแกรมมีเหตุผลสมควรได้รับการพัฒนาโปรแกรม					
1.2 โปรแกรมตรงกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น					
1.3 โปรแกรมมีความเหมาะสมต่อแนวทางการแก้ปัญหา					
2) หลักการของโปรแกรม					
2.1 มีความเป็นไปได้					
2.2 สามารถนำไปใช้จริง					
2.3 มีแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานรองรับ					
3) เป้าหมายของโปรแกรม					
3.1 มีความเป็นไปได้					
3.2 มีประโยชน์สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม					
3.3 เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม					
4) จุดประสงค์ของโปรแกรม					
4.1 มีความชัดเจน					
4.2 มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					
4.3 มีความเป็นไปได้					
5) เนื้อหาของโปรแกรม					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรม					
5.2 ครอบคลุมสาระที่จำเป็นในการปฏิบัติการ					
5.3 การจัดเรียงลำดับเนื้อหาที่มีความเหมาะสม					
6) กิจกรรมการฝึกอบรม					
6.1 กิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์					
6.2 กิจกรรมมีความเป็นไปได้					
6.3 กิจกรรมมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม					
6.4 กิจกรรมมีความเหมาะสมกับเวลา					

ตอนที่ 2
ความสอดคล้องของโครงสร้างโปรแกรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
1. ปัญหาและความสำคัญกับหลักการของโปรแกรม			
2. ปัญหาและความสำคัญกับเป้าหมายของโปรแกรม			
3. ปัญหาและความสำคัญกับจุดประสงค์ของโปรแกรม			
4. หลักการกับจุดประสงค์ของโปรแกรม			
5. หลักการกับกิจกรรมการฝึกอบรม			
6. หลักการกับการประเมินผลโปรแกรม			
7. เป้าหมายกับจุดประสงค์ของโปรแกรม			
8. จุดประสงค์กับเนื้อหาสาระของโปรแกรม			
9. จุดประสงค์กับกิจกรรมการฝึกอบรม			
10. เนื้อหากับกิจกรรมการฝึกอบรม			
11. เนื้อหากับสื่อประกอบโปรแกรม			
12. กิจกรรมการฝึกอบรมกับสื่อประกอบโปรแกรม			
13. กิจกรรมการฝึกอบรมกับการประเมินผลโปรแกรม			
14. การประเมินผลกับจุดประสงค์ของโปรแกรม			
15. การประเมินผลกับเนื้อหาโปรแกรม			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือโปรแกรมฝึกอบรม
การสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา
(โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษา
สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา)**

ตารางผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่าดัชนีความ สอดคล้อง
	1	2	3	4	5	
1. ปัญหาและความสำคัญกับหลักการของโปรแกรม	1	1	1	1	1	1.00
2. ปัญหาและความสำคัญกับเป้าหมายของโปรแกรม	1	1	1	1	1	1.00
3. ปัญหาและความสำคัญกับจุดประสงค์ของโปรแกรม	1	1	1	1	1	1.00
4. หลักการกับจุดประสงค์ของโปรแกรม	1	1	1	1	1	1.00
5. หลักการกับกิจกรรมการฝึกอบรม	1	1	1	1	1	1.00
6. หลักการกับการประเมินผลโปรแกรม	1	1	1	1	1	1.00
7. เป้าหมายกับจุดประสงค์ของโปรแกรม	1	1	1	1	1	1.00
8. จุดประสงค์กับเนื้อหาสาระของโปรแกรม	1	1	1	1	1	1.00
9. จุดประสงค์กับกิจกรรมการฝึกอบรม	1	1	1	1	1	1.00
10. เนื้อหากับกิจกรรมการฝึกอบรม	0	1	1	1	1	0.80
11. เนื้อหากับสื่อประกอบโปรแกรม	1	1	1	1	1	1.00
12. กิจกรรมการฝึกอบรมกับสื่อประกอบโปรแกรม	1	1	1	1	1	1.00
13. กิจกรรมการฝึกอบรมกับการประเมินผลโปรแกรม	1	1	1	1	1	1.00
14. การประเมินผลกับจุดประสงค์ของโปรแกรม	0	1	1	1	1	0.80
15. การประเมินผลกับเนื้อหาโปรแกรม	1	1	1	1	1	1.00

ความเหมาะสม

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. สภาพปัญหาและความจำเป็นของโปรแกรม	4.80	0.41	มากที่สุด
1.1 โปรแกรมมีเหตุผลสมควรได้รับการพัฒนาโปรแกรม	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 โปรแกรมตรงกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 โปรแกรมมีความเหมาะสมต่อแนวทางการแก้ปัญหา	4.80	0.45	มากที่สุด
2. หลักการของโปรแกรม	4.80	0.41	มากที่สุด
2.1 มีความเป็นไปได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 สามารถนำไปใช้จริง	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 มีแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานรองรับ	4.60	0.55	มากที่สุด
3. เป้าหมายของโปรแกรม	4.93	0.26	มากที่สุด
3.1 มีความเป็นไปได้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 มีประโยชน์สำหรับผู้เข้ารับการอบรม	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	5.00	0.00	มากที่สุด
4. จุดประสงค์ของโปรแกรม	4.73	0.46	มากที่สุด
4.1 มีความชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด
4.2 มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.80	0.45	มากที่สุด
4.3 มีความเป็นไปได้	4.60	0.55	มากที่สุด
5. เนื้อหาของโปรแกรม	4.60	0.63	มากที่สุด
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรม	4.80	0.45	มากที่สุด
5.2 ครอบคลุมสาระที่จำเป็นในการปฏิบัติการ	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 การจัดเรียงลำดับเนื้อหามีความเหมาะสม	4.40	0.89	มากที่สุด
6. กิจกรรมการฝึกอบรม	4.65	0.67	มากที่สุด
6.1 กิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.60	0.89	มากที่สุด
6.2 กิจกรรมมีความเป็นไปได้	4.80	0.45	มากที่สุด
6.3 กิจกรรมมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
6.4 กิจกรรมมีความเหมาะสมกับเวลา	4.40	0.89	มากที่สุด

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
7. สื่อประกอบการฝึกอบรม	4.60	0.52	มากที่สุด
7.1 สื่อมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด
7.2 สื่อมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้	4.60	0.55	มากที่สุด
8. การประเมินผลโปรแกรม	4.67	0.49	มากที่สุด
8.1 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องประเมิน	4.80	0.45	มากที่สุด
8.2 มีความเป็นไปได	4.80	0.45	มากที่สุด
8.3 ตรวจสอบการบรรลุจุดประสงค์ของโปรแกรมได้	4.40	0.55	มากที่สุด
โดยรวม	4.73	0.50	มากที่สุด

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบความรู้ก่อน – หลังการเข้ารับการฝึกอบรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษา
สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

**แบบทดสอบความรู้ก่อน – หลังการเข้ารับการฝึกอบรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษา
สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา**

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบสำหรับ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา
2. แบบทดสอบถามนี้มีข้อคำถามแบบตัวเลือก ทั้งหมด 31 ข้อ โดยให้ผู้เข้าอบรมทำแบบทดสอบฉบับนี้โดยทำเครื่องหมายกากบาท เลือกคำตอบที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุด

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบทดสอบครั้งนี้
นางสาวจิรนนท์ เจริญชัยภินันท์ (ผู้วิจัย)
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**แบบทดสอบความรู้ก่อน – หลังเข้ารับการฝึกอบรมโปรแกรมการสอนพลศึกษา
สำหรับครูที่ไม่มีวุฒิพลศึกษาในระดับประถมศึกษา**

1. ข้อใดต่อไปนี้เป็นความหมายของคำว่า พลศึกษา ได้ชัดเจนและถูกต้องที่สุด
 - ก. พลศึกษา คือ การศึกษาแขนงหนึ่งที่มีจุดหมายที่จะส่งเสริมผู้เรียนให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ
 - ข. พลศึกษา คือ การศึกษาแขนงหนึ่งที่มีจุดหมายที่จะส่งเสริมผู้เรียนให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายที่ได้เลือกสรรแล้วเป็นสื่อที่ทำให้เกิดการเรียนรู้
 - ค. พลศึกษา คือ การศึกษาที่ทำให้ร่างกายอดทนแข็งแรงและเพื่อป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้ายหรือภัยธรรมชาติ
 - ง. พลศึกษา คือ การศึกษาที่ฝึกฝนทำให้ร่างกายมีทรวดทรง สวยงาม และร่างกายสมส่วน
2. ครูผู้สอนควรจะใช้วิธีการสอนแบบใดในการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการทำงานแบบร่วมมือร่วมกัน
 - ก. Peer teaching
 - ข. Guide discovery
 - ค. Problem solving
 - ง. Cooperative Learning
3. ถ้าครูต้องการสอนให้นักเรียน Jumping and landing ครูควรสอนทักษะการเคลื่อนไหวแบบใด
 - ก. Locomotive skills
 - ข. Manipulative
 - ค. Non-manipulative skills
 - ง. Psychomotor
4. ทักษะการเคลื่อนไหวแบบใดต่อไปนี้จะช่วยพัฒนาในเรื่องของการรับส่งบอลหรือการตีในแบบต่างๆ
 - ก. Locomotive skills
 - ข. Manipulative
 - ค. Non-manipulative skills
 - ง. Psychomotor
5. การวัดผลทางพลศึกษาที่ดีนั้น ควรจะมีลักษณะเป็นอย่างไร
 - ก. วัดความสามารถของผู้เรียน
 - ข. เปรียบเทียบผลกับเกณฑ์มาตรฐาน
 - ค. เปรียบเทียบผลกับความสามารถของครู
 - ง. เปรียบเทียบผลกับค่านิยมของส่วนมาก

6. "บุคคลที่จิตใจบริสุทธิ์โอบอ้อมอารี ใจกว้างที่จะยอมรับในสิ่งที่เป็นจริง สามารถควบคุมอารมณ์ได้ เคารพในกฎกติกาถึงคราวแพ้กียอมรับถึงคราวชนะก็ไม่เย้ยหยันฝ่ายตรงข้าม" ข้อความที่กล่าวมานั้นหมายถึงลักษณะสำคัญของสิ่งใด
- ความอดทนอดกลั้น
 - ความมีน้ำใจนักกีฬา
 - ความสามารถในการเล่นกีฬา
 - ไม่มีข้อใดที่กล่าวมาถูก
7. สิ่งใดที่ครูต้องนำมาใช้พิจารณาในการเลือกเทคนิควิธีการสอน
- เนื้อหา เวลาในการสอน
 - เนื้อหา เวลาในการสอน สภาพแวดล้อม
 - เนื้อหา เวลาในการสอน สภาพแวดล้อมและตัวผู้สอน
 - เนื้อหา เวลา การให้ข้อมูลย้อนกลับ เมื่อไหร่ที่ควรเปลี่ยนกิจกรรม
8. ข้อใดกล่าวถึง Olympism ได้ถูกต้อง
- การแข่งขันโอลิมปิก
 - ปรัชญาและแนวคิดความเชื่อที่เกี่ยวกับโอลิมปิก
 - รางวัลในการแข่งขันโอลิมปิก
 - ช่อดอกไม้ที่เป็นช่อมะกอก
9. คำหรือกลุ่มคำที่ผู้สอนเลือกมาใช้ในการสื่อสารกับผู้เรียนแทนการอธิบายที่ค่อนข้างยาว เรียกว่าอย่างไร
- การลดเวลาในการอธิบาย
 - การคิด
 - การฝึก
 - ถูกทุกข้อ
10. ครูที่สอนพลศึกษาที่ดีต้องสอนให้ผู้เรียนเก่งในทักษะทางด้านใด
- ทักษะทางด้านกีฬา
 - ทักษะทางด้านการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
 - ทักษะทางด้านการใช้ชีวิตประจำวัน
 - ทักษะทางด้านการสื่อสาร
11. ข้อใดที่เป็นสิ่งที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษา
- การที่นักเรียนมีสมรรถภาพร่างกายที่ดี
 - การให้นักเรียนเล่นกีฬาและแข่งขันได้
 - การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและเกม
 - นักเรียนไม่จำเป็นต้องเรียนวิชานี้ก็ได้

12. ข้อใดต่อไปนี้เป็นความหมายของปรัชญาที่นำมาใช้ในการสอนพลศึกษา
- ปรัชญา คือ แหล่งรวมความรู้ของศาสตร์แขนงต่างๆ
 - ปรัชญา คือ แหล่งรวมปัญญาของศาสตร์ทุกสาขา
 - ปรัชญา คือ ไม่มีคำนิยามสมบูรณ์แน่นอนตายตัว
 - ปรัชญา คือ แนวทางที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสมบูรณ์แบบ
13. วิธีการสอนกีฬาที่ครูพลศึกษาและผู้ฝึกสอนกีฬาใช้กันมายาวนาน โดยเชื่อกันว่าเป็นวิธีการสอนทักษะกีฬาที่ได้ผลดี เรียกว่าวิธีการสอนแบบใด
- การสอนแบบร่วมมือร่วมใจ
 - การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - การสอนแบบโดยตรง
 - การสอนแบบฝึกซ้อม
14. Fundamental Movement หมายถึงอะไร
- การยืดเหยียด
 - การเคลื่อนไหวแบบพื้นฐาน
 - กิจกรรมเข้าจังหวะ
 - ไม่มีข้อใดถูก
15. เกมขว้างลูกบอลให้โดนเป้าต้องอาศัยทักษะใด
- ความแม่นยำ
 - การทรงตัว
 - ความคล่องแคล่ว
 - ความเร็ว
16. การอบอุ่นร่างกายในการเรียนการสอนพลศึกษาควรทำเมื่อใด
- ก่อนเล่นเกม
 - ขณะเล่นเกม
 - หลังเล่นเกม
 - สามารถทำได้ทุกข้อ
17. ก่อนการเล่นเกม หรือเล่นกีฬาทุกครั้ง ควรทำสิ่งใดก่อน
- พักผ่อนให้เพียงพอ
 - อบอุ่นร่างกาย
 - รับประทานอาหารให้เพียงพอ
 - ดื่มน้ำให้มากๆ

18. ข้อใดคือองค์ประกอบของการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
- การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่
 - การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับเคลื่อนที่
 - การเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์
 - ถูกต้องทั้งสามข้อ
19. ข้อใดไม่ใช่จุดประสงค์การเล่นเกม
- เพื่อมุ่งเอาชนะ
 - เพื่อความสามัคคี
 - เพื่อออกกำลังกาย
 - เพื่อความสนุกสนาน
20. ข้อใดต่อไปนี้เป็นหลักการของการออกกำลังกาย
- การทำให้ร่างกายเกิดการเคลื่อนไหว
 - การทำให้ร่างกายแข็งแรงทั้งระบบโครงสร้างและหน้าที่
 - การปฏิบัติกิจกรรมของกล้ามเนื้อที่ทำให้ร่างกายมีสุขภาพและรูปร่างที่ดี
 - ถูกต้องทุกข้อ
21. ครูควรจะสอนนักเรียนให้ปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา
- ยิ้มเมื่อเห็นคู่ต่อสู้พาลาด
 - ปรบมือแสดงความยินดีกับผู้ชนะ
 - โห่เมื่อกรรมการตัดสินอย่างไม่ยุติธรรม
 - ออกจากการแข่งขันเมื่อพบว่าคู่ต่อสู้กำลังชนะ
22. ผู้ที่มีสมรรถภาพทางกายที่ดีมีลักษณะอย่างไร
- มีความอดทนสูง
 - เล่นกีฬาได้บางประเภท
 - ทำงานที่ต้องออกแรงน้อย
 - ทำงานออกแรงได้นานและได้ผลสำเร็จสูง
23. ลักษณะพัฒนาการทางร่างกายของเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายในช่วงอายุ 9 – 12 ปี มีลักษณะเป็นอย่างไร
- เด็กผู้หญิงโตเร็วกว่าเด็กผู้ชาย
 - เด็กผู้หญิงเติบโตช้ากว่าเด็กผู้ชาย
 - เด็กผู้หญิงเติบโตเท่ากับเด็กผู้ชาย
 - เด็กผู้ชายเติบโตเร็วกว่าเด็กผู้หญิง

24. การกระทำในข้อใดเป็นการช่วยฝึกการเคลื่อนไหวได้ดี

- ก. การเดินรำ
- ข. การฟังเพลง
- ค. การดูภาพยนตร์
- ง. การอ่านหนังสือพิมพ์

25. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ (Objectives) เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมีหรือบรรลุในเรื่องใด

- ก. ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้เรียน
- ข. ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ วิธีการของครูผู้สอน
- ค. ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ ด้านทักษะจะได้มาจากระดับของหลักสูตร
- ง. ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ จุดประสงค์การเรียนรู้จะได้มาจากระดับของหลักสูตร

26. แบบสำรวจรายการ แบบประเมินค่า ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือในการวัดแบบใด

- ก. การประเมินผลตามสภาพจริง
- ข. การประเมินแบบสุ่ม
- ค. การประเมินตามกระบวนการ
- ง. การประเมินตามครูผู้สอน

27. การวัดและประเมินผลควรทำการประเมินช่วงใด

- ก. สองครั้งตลอดเทอม
- ข. ไม่จำเป็นต้องทำในเวลาการเรียนการสอน
- ค. ทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน
- ง. ไม่มีการประเมินผู้เรียน

28. หัวใจสำคัญของการวัดและประเมินผลคือสิ่งใด

- ก. เพื่อพัฒนาตัวครูผู้สอน
- ข. เพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียน
- ค. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและผู้เรียน
- ง. เพื่อพัฒนาทุกคนในโรงเรียน

29. การวัดและประเมินผลทางพลศึกษาให้ครอบคลุมต้องวัดให้ครบจะต้องประกอบไปด้วยอะไรบ้าง

- ก. ด้านความรู้ ทักษะ เจตคติตัดสินผลการเรียน
- ข. ด้านผู้เรียนและตัดสินผลการเรียน
- ค. ด้านความรู้ ทักษะ สมรรถภาพทางกาย
- ง. ด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ สมรรถภาพทางกาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์

30. วิธีการสอนแบบใดเป็นการสอนที่ครูพลศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนในเรื่องของการให้แสดงความ
คิดเห็นและการเป็นผู้นำและผู้ตาม
- ก. การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - ข. การสอนแบบใบงาน
 - ค. การสอนแบบสั่งการ
 - ง. การสอนแบบร่วมมือร่วมใจ
31. การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมและเรียนรู้ว่าถ้าปราศจากการฝึก
อย่างถูกวิธีตนเองจะไม่สามารถพัฒนาทักษะการเล่นที่ถูกต้องได้ เป็นวิธีการสอนแบบใด
- ก. การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - ข. การสอนแบบแตกติคอล
 - ค. การสอนแบบสั่งการ
 - ง. การสอนแบบร่วมมือร่วมใจ

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรม
การสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา

**แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอน
พลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาในระดับประถมศึกษา
2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1** สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2** ความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมฝึกอบรม
 - ตอนที่ 3** ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรม
3. แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยได้กำหนดความหมายของคะแนนดังนี้
 - 5** หมายถึง รายการประเมินมีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยกับรายการประเมินนั้นใน **ระดับมากที่สุด**
 - 4** หมายถึง รายการประเมินมีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยกับรายการประเมินนั้นใน **ระดับมาก**
 - 3** หมายถึง รายการประเมินมีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยกับรายการประเมินนั้นใน **ระดับปานกลาง**
 - 2** หมายถึง รายการประเมินมีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยกับรายการประเมินนั้นใน **ระดับน้อย**
 - 1** หมายถึง รายการประเมินมีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยกับรายการประเมินนั้นใน **ระดับน้อยที่สุด**

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวจิรนนท์ เจริญชัยภินันท์ (ผู้วิจัย)

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

1. ☐ ชาย
2. ☐ หญิง

2. อายุ

1. ☐ ต่ำกว่า 30 ปี
2. ☐ 31 – 45 ปี
3. ☐ 46 – 50 ปี
4. ☐ 51 – 55 ปี
5. ☐ 56 – 60 ปี

3. ประสบการณ์ในการสอน

1. ☐ ต่ำกว่า 5 ปี
2. ☐ 5 – 10 ปี
3. ☐ 11 – 15 ปี
4. ☐ 15 ปี ขึ้นไป

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

1. ☐ ครูผู้ช่วย
2. ☐ ครู คศ. 1
3. ☐ ครู คศ. 2
4. ☐ ครู คศ. 3
5. ☐ ครู คศ. 4

5. การศึกษาสูงสุด/สาขาวิชา (โปรดระบุ)

1. ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขา.....
2. ☐ ปริญญาตรี สาขา.....
3. ☐ ปริญญาโท สาขา.....
4. ☐ ปริญญาเอก สาขา.....

ตอนที่ 2
ความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมฝึกอบรม

คำชี้แจง โปรดเลือกตอบโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การฝึกอบรมนี้มีความจำเป็นต่อการพัฒนาครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
2. จุดประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม					
3. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม					
4. เนื้อหาของการฝึกอบรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม					
5. สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้					
6. การฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการสอนพลศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา					
7. การฝึกอบรมช่วยเพิ่มประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในระดับประถมศึกษา					
8. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมนี้ไปใช้ในการเรียนการสอน					
9. การจัดลำดับเนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม					
10. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนอื่นๆ					
11. ความเหมาะสมของระยะเวลาการฝึกอบรม					
12. สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม (ได้แก่ เอกสารชุดฝึกอบรม โปรแกรมนำเสนอด้วย Power Point และเอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ) ช่วยให้การฝึกอบรมบรรลุจุดประสงค์					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
13. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโปรแกรมฝึกอบรม					
14. กระบวนการฝึกอบรมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม					

ภาคผนวก ฅ

ตารางแสดงผลการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางค่าความยาก-ง่ายของข้อกระทงในแบบทดสอบความรู้ทางการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาของครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาในการศึกษานำร่อง

ผู้ ทดสอบ	ข้อกระทง																																คะแนน	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	รวม		
1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	18
2	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	26	
3	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	18	
4	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	16
5	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	19
6	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	16
7	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	21	
8	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	26
9	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	20
10	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	24
11	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	26
12	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	21
13	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	16
14	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	15
15	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	25
16	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	26
17	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	20	
18	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	18	
19	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	20	
20	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	14

ตาราง (ต่อ)

ผู้ทดสอบ	ข้อกระทง																															คะแนน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	รวม
21	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	15
22	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	15
23	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	15
24	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	14
25	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	15
26	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	19
27	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	21
28	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	25
29	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	18
30	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	27
31	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	20
จำนวนผู้ตอบถูก	24	17	13	13	23	24	7	24	24	23	22	6	6	24	24	11	24	24	24	24	24	19	24	24	9	23	24	11	24	8	18	
ค่าความยากง่าย	0.80	0.57	0.43	0.43	0.77	0.80	0.23	0.80	0.80	0.77	0.73	0.20	0.20	0.80	0.80	0.37	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.63	0.80	0.80	0.30	0.77	0.80	0.37	0.80	0.27	0.60	

ตารางค่าอำนาจจำแนกของข้อกระทงในแบบทดสอบความรู้ทางการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาของครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาในการศึกษานำร่อง

ผู้ ทดสอบ	ข้อกระทง																																คะแนน	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	รวม		
1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	18
2	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	26	
3	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	18	
4	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	16
5	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	19	
6	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	16
7	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	21	
8	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	26
9	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	20
10	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	24	
11	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	26	
12	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	21
13	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	16	
14	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	15	
15	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	25	
16	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	26	
17	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	20	
18	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	18	
19	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	20	
20	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	14	
21	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	15	

ตาราง (ต่อ)

ผู้ทดสอบ	ข้อกระทง																															คะแนน	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	รวม	
22	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	15	
23	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	15	
24	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	14	
25	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	15	
26	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	19
27	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	21	
28	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	25	
29	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	18	
30	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	27	
31	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	20	
จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง	8	7	6	4	8	8	3	8	8	7	8	3	3	8	8	4	8	8	8	8	8	5	8	8	4	7	8	5	8	4	7		
จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ	8	5	3	3	8	8	0	4	5	6	6	1	1	8	8	2	8	8	5	5	7	4	5	7	3	6	5	1	8	1	2		
จำนวนคนในกลุ่มสูงเท่ากับ 8 คน (ได้คะแนนตั้งแต่ 24-27 คะแนน)																																	
จำนวนคนในกลุ่มต่ำเท่ากับ 10 คน (ได้คะแนนตั้งแต่ 14-16 คะแนน)																																	
ค่าอำนาจจำแนก	0.20	0.38	0.45	0.20	0.20	0.20	0.38	0.60	0.50	0.28	0.40	0.28	0.28	0.20	0.20	0.30	0.20	0.20	0.50	0.50	0.30	0.23	0.50	0.30	0.20	0.28	0.50	0.53	0.20	0.40	0.68		

ตารางค่าความเชื่อมั่นของข้อกระทงในแบบทดสอบความรู้ทางการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาของครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาในการศึกษานำร่อง

ผู้ ทดสอบ	ข้อกระทง																																คะแนน	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	รวม		
1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	18		
2	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	26	
3	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	18	
4	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	0	16	
5	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	19
6	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	16
7	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	21	
8	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	26
9	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	20
10	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	24	
11	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	26
12	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	21
13	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	16
14	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	15	
15	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	25
16	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	26
17	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	20	
18	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	18	
19	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	20	
20	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	14	
21	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	15	

ตาราง (ต่อ)

ผู้ทดสอบ	ข้อกระทง																															คะแนน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	รวม
22	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	15
23	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	15
24	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	14
25	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	15
26	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	19
27	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	21
28	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	25
29	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	18
30	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	27
31	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1	20
จำนวนผู้ตอบถูก	24	17	13	13	23	24	7	24	24	23	22	6	6	24	24	11	24	24	24	24	24	19	24	24	9	23	24	11	24	8	18	
สัดส่วนผู้ตอบถูก (p)	0.80	0.57	0.43	0.43	0.77	0.80	0.23	0.80	0.80	0.77	0.73	0.20	0.20	0.80	0.80	0.37	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.63	0.80	0.80	0.30	0.77	0.80	0.37	0.80	0.27	0.60	
สัดส่วนผู้ตอบผิด (p)	0.20	0.43	0.57	0.57	0.23	0.20	0.77	0.20	0.20	0.23	0.27	0.80	0.80	0.20	0.20	0.63	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.37	0.20	0.20	0.70	0.23	0.20	0.63	0.20	0.73	0.40	
pq	0.16	0.25	0.25	0.25	0.18	0.16	0.18	0.16	0.16	0.18	0.20	0.16	0.16	0.16	0.16	0.23	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.23	0.16	0.16	0.21	0.18	0.16	0.23	0.16	0.20	0.24	
$\sum pq = 5.71 \quad \sum x = 589 \quad \sum x^2 = 12085 \quad s^2 = 17.96$																																
$r_{KR-20} = 0.69$																																

2.3 ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ .937

ตารางค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา

ลำดับข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
1.	.932
2.	.936
3.	.931
4.	.931
5.	.935
6.	.929
7.	.929
8.	.930
9.	.933
10.	.932
11.	.936
12.	.938
13.	.929
14.	.927

ภาคผนวก ญ

คะแนนทดสอบก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้าร่วมอบรม
(รายบุคคล)

คะแนนทดสอบก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม
(คะแนนเต็ม 31 คะแนน)

คนที่	คะแนน	
	ก่อนฝึกอบรม	หลังฝึกอบรม
1.	14	22
2.	21	26
3.	18	23
4.	16	20
5.	18	23
6.	16	21
7.	16	23
8.	18	26
9.	18	23
10.	20	24
11.	14	25
12.	18	22
13.	18	21
14.	17	21
15.	19	24
16.	21	24
17.	19	23
18.	17	22
19.	21	23
20.	19	21
21.	16	19
22.	19	21
23.	16	19
24.	19	21
25.	17	20
26.	18	22
27.	18	22

คนที่	คะแนน	
	ก่อนฝึกอบรม	หลังฝึกอบรม
28.	23	25
29.	19	22
30.	23	25
31.	18	21
32.	21	22
33.	21	21
34.	19	20
35.	18	20
36.	17	18
37.	21	23
38.	22	22
39.	18	18
40.	18	18
41.	21	21
42.	22	21
43.	22	18
44.	22	18
45.	19	18

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวจิรนนท์ เจริญชัยภินันท์
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 2 เดือนมิถุนายน พ.ศ.2523
สถานที่เกิด	จังหวัดสระแก้ว
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	38/11 หมู่บ้านทองสถิตย์ คลอง 15 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก 26120
ตำแหน่งหน้าที่การทำงานปัจจุบัน	อาจารย์ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2545	วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2549	ปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2560	ปริญญาเอก การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา และพลศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ